Questiones utiles subtilissimi doctoris Joannis Scoti Super Libros Posteriorum.

Frater Wattheus Campagna ordinis minorum: theologorum minimus: ingeniosis ac solertibus bonarum artium studentibus: felicitatem ⁊ ingenium assequi aristotelicum.

Calumniabunt forsan: viriscq; maledictis insequetur nonnulli: q̃ minus accurate studiosecq; primo aspectu p̃sens hoc aureum opus castigatum censeatur a nobis. Verum plus q̃ diligētius enucleatiusq; sensum uerborum peeperint: ne quisq̃ me laniet uerbis queso. Penstēt item nos vnicū habuisse: ⁊ illud quidē nescio quibus gallicis litteris p̃scriptū: cum caractheribus: tum breuiaturis (ut aiunt) etiam a plerisq; doctissimis viris impeeptibilibus atq; inexplicabilibus: tum etiam sensibus ⁊ clausulis impsectis: corruptissimū ac insectissimum exēplar. Quo fit ut sepius tradere impimēdum recusarim. Vt in his que peipi poterāt: dignitate inspecta doctrine ⁊ utilitate: pro exiguis viribꝰ studiosioribꝰ pdesse cupiēs: in labyrinthū me inieci inexplicabilem aut viridariū potius amenissimū: uepribus tamen ac sentibus vndiq; prefocatum: fructus suauissimos atq; flagrātissimos flores: utcūq; pro modulo ingenioli mei tēporisq; angustia potui viscooperiēs: cōfidens: studio: arte: doctrina atq; diligētia eorum ad quorum doctas manus euenerit: clarius limatiusq; in dies opus ipsum euasurum. Valete.

Tabula questionū subtilissimi doctoris Joānis Scoti sup libros posteriorꝝ.

Tabula

Finis

¶ Questiones utilissime nuper repte subtilissimi doctoris Joānis scoti sup libros posterior.

Cire autem opinamur vnumquodq; cū causam rei cognoscimus. Et quoniā illius est causa. Et quoniā impossibile est aliter se habere: Hāc ppōnem descripsit Aristoteles primo hui'.

Fuerūt tamē aliqui qui dixerūt oia sciri. ut platonici moti hac rōne. Si aliqd eēt ignotū: si illud occurrerer ignoráti nō apphēderē: sicut patet de seruo fugitiuo ignoto: qui a querēte nō apprehēdit: etiā si ei occurrat. Si igit ad hoc q̄ aliqd possit apphēdi regritur illud aliquo modo pri' sciri: uel aliogn nō pōt apphēdi: per locū a simili oia sciunt. Quidam alij fuerūt qui dixerūt oia ignorari. Nihil enim adisci pōt. ⁊ hui' rōnē assignāt: q: oia que cognoscunt per doctrinam: cognoscunt ab aliquo hūte aliquā pēminentiā respectu alterius fm aiam rōcinatiuā: aia vo cū sit forma substātialis nō suscipit magis nec minus: ergo nihil potest sciri nec adisci: oia ergo sunt ignota: Et isti' opinionis fuerūt accademici. ¶ Sz ratio platonicor soluit per rōnē quā ponit Aristoteles in principio huius: q: aliqd cōtingit ignorare in pticulari. ⁊ idē necesse est scire in vniuersali. aliter enim nullo modo posset apphēdi (sicut rō Platonis cōcludit) nō tñ necesse est oia sciri sub rōne ppria ⁊ pticulari. sed inuētione ⁊ doctrina: sicut ponit plato. Ratio accademicorū soluit. eo q̄ ly aia intellectiua fm se nō suscipiat magis nec minus: tñ fm dispositionē corpis: cuius est forma siue perfectio. pōt suscipe magis ⁊ minus. isto modo vnus homo pōt eē pre eminētior alio ⁊ ingeniosior. Similiter ad hoc valet vna ppositio quā ponit Linconiēsis. dicit enim q̄ neq; littera scripta docet. nec ille qui exterius sonat. Sed ista duo tñ excitant ⁊ mouēt discipulū. Sed iterius est vnus doctor qui mentē illuminat. ⁊ ueritatē ostēdit. Sic igit patet q̄ non adiscit ppter eminētiam doctor sed ppter lumē interius intelligit aia: que causat a primo. ¶ Postq; Aristoteles platonicor errorem soluit. ponit diffinitionē eius qō est scire fm Linconiensem dicens. Nō scire opinamur vnūquodq; ⁊c. In hac ppositiōe duo notant. Primo actus sciēdi. Secūdo notificatio act'. primū. ibi scire. secundū. ibi cum causam arbitramur cognoscere ⁊c. ¶ Circa pmū sciēdum primo q̄ scire dicit quatuor modis fm Linconiensem. ¶ Unomodo cōmuniter: ⁊ sic sciunt cōtingentia ad utrūlibet. Sicut ego scio te sedere. ¶ Secūdomodo dicit scire pprie: ⁊ sic sciunt cōtingentia nata. ¶ Tertiomodo dicit scire magis pprie: ⁊ sic sciunt tā pncipia q̄z cōclusiones ⁊ oia necessaria. ¶ Quartomodo dicit scire marime proprie: ⁊ sic sciunt necessaria quor esse dependet ab aliis: ⁊ sic sciunt cōclusiones in demōstratione: ⁊ isto modo diffinit hic scire. ⁊ ideo dicit Aristoteles. Scire simpliciter q̄ nō est fm accidēs nec sophisticō modo. ¶ Circa secūdū videlicet circa actus sciēdi notificationē: tria notant ex pte scientie: ⁊ tria necessaria ex pte scibilis. Ex pte scientie regrit q̄ scia sit pfecta. ⁊ q̄ sit actualis. ⁊ tertio q̄ sit certa. Primū notat cū dicit. qñ arbitramur causam rei cognoscere. pfectio enim sciētie est esse per causam; Actualitas sciētie notat cū dicit. qñ illius est causa: Applicatio enim cause ad effectū facit sciētiā actualē. sicut patet ex secūdo prior. dicit enim q̄ scire est dupliciter in vniuersali ⁊ in pticulari. in vniuersali: qñ scimus maiorē nō sciēdo minorem: nec cōclusionē sub ppria rōne. sed in vniuersali. Scire in pticulari est dupliciter in actu. s. ⁊ in habitu. Scimus in pticulari ⁊ in habitu ut qñ scit maior ⁊ etiā minor: sed nō applicādo ad cōclusionē: tūc nō scit cōclusio in pticulari ⁊ in actu: sz tñ in hitu. Scire aūt in pticulari. ⁊ in actu: est qñ aliqs cognoscit maiorē ⁊ minorē ⁊ simul cū hoc applicat pmissas ad cōclusionem. Sic igit patet q̄ actualitas sciētie est ex applicatione cause ad effectū. Tertio regrit q̄ sciētia sit certa. ⁊ hoc notat cū dicit qñ impossibile est aliter se hāe: Sic igit tria notant ex pte scientie. Notant etiā tria ex pte scibilis necessaria: ad scitū enim regrit q̄ habeat causas: regrit etiā applicatio cause ad effectū: ⁊ tertio q̄ sit necessariū respectu cause. primū notat cū dicit: causam rei arbitramur cognoscere: illud enim qō nō habet causam non scit scientia ōrtomodo dicta: ⁊ ideo isto modo principia nō sciunt. Sed secūdū notat cū dicit qñ illius est causa. Tertiū notat cū dī: qñ im-

possibile est aliť se hře. Illud enim est necessariū
qō ipossibile est aliter se hēre. ⁊ q̄ cōclusio scita
sit necessaria patet: q: segtur ex necessarijs sicut
patet per pmā pclonē eiⁿ. Silr in cōclone pma
huiⁿ dicit Aristoteles demōstrationē eē ppetu
am ⁊ necessariā. ¶ Sz necessariū dī dupliciter
Unomō necessariū dī nō depēdēs ab aliq̄ cau
sa pori. ⁊ isto mō pclo demōstrationis nō est ne
cessaria. q: eius necessitas depēdet ex pncipijs.
Et ex hoc patet incidētalr peminētia ⁊ distictio
huiⁿ libri ab alijs libris logice. Sillogismⁿ enī
demōstratiuus facit sciam: sed sillogismⁿ diale
ticus solū facit fidē uel opinionē. Sillogismⁿ
sophisticus solū facit apparētiā. Sicut ergo sci
entia pciosior est opinione: ⁊ nuda apparētia: ita
scia demōstratiua que est de demōstratione tan
q̄ de subiecto: pciosior est libro topicor ⁊ siliter
elenchor. Sic ergo patet peminētia ⁊ distictio
huiⁿ libri ab alijs libris logice. ¶ Sciēdū tū est
q̄ scia demonstratiua duplr pōt psiderari. vno
modo iquātū utilť demōstratione per illā. s. de
mōstrās effectⁿ in alijs scētijs. ⁊ isto mō dī que
libet scētia demōstratiua. Alio modo dicit sci
entia demonstratiua que docet ex quibus ⁊ ex
qualibus debet esse demōstratio. ⁊ isto modo
utilť liber posteriorum scētia demōstratiua: quē
p:e manibus habemus. Questio prima.

q **Ueritur. an omnis**
doctrina ⁊ ois disciplina sit ex peristēti
cognitiōe. Nō nō. q: aut ex peristēti cognitiōe
sensitiua aut intellectiua. Si secōmō eēt pcē
sus in ifinitū. q: ista cognitio intellectiua eēt ad
huc ex alia peristēti cognitione itellectiua: ⁊ ista
ex alia ⁊ sic in ifinitū. Si aūt ex sensitiua. Con
tra. doctrina ⁊ disciplina pclonis est ex pncipi
orū cognitione: sed illa nō est sensitiua: ergo nō
ois doctrina ⁊c. est ex peristēti cognitione sensiti
ua. Dicit q̄ ois doctrina ⁊ ois disciplina est ex
peristēti cognitione sensitiua per se uel per acci
dēs. Cognitio enim pclusionis est ex cognitio
ne pncipior: ⁊ ista sensitiua est per accidens: ex
hoc q̄ termini pncipior cadūt sub sensu. Con
tra hoc: terminus pncipij est obm intellectⁿ: il
lud aūt cū sit vniuersale: nō cadit sub sensu. er
go pncipia nō cognoscunť via sensitiua per ac
cidēs: q: per termios. Itē in termino sunt duo
uor ⁊ significatū: vor repsentat sensui: significi
catū intellectui. Uor enim est signū: ⁊ signuz se
offert sensui aliud verelinquēs itellectui. sed ad
intelligibilitatē pncipii nihil facit uor: pncipius
enim est in aia. uor autē extra: uor ergo accidit
pncipio ⁊ termino: fm q̄ pncipiū integrat. lz er
go uor sit sensibilis respectu audit. non sequit
terminos pncipior eē cognoscibiles a sensu ul
sensibiles. Aliter dī: q: ois doctrina ⁊ ois disci
plina itellectiua fit ex perfti cognitione itellecti
ua: ut ex cognitiōe pncipior que itellectiua est.
sed ex hoc nō sequit: q: sit pcessus in ifinitū: q:
in pncipijs est stat. Et si arguit ptra. q: princi
pior est doctrina ⁊ disciplina. Igit istud adhuc
erit ex perfti itellectiua: per rūsionē. Ad illō di
cit Linconiēsis: per iteremptionē: q: pncipiorū
nō est doctrina: q: doctrina est illor que dubitā
tur uel putanť eē falsa. ⁊ post discursuz uel opio
nē apparēt uera. ⁊ talia nō sunt pncipia sed pclo
nes: pncipia enī sunt nota de se. ¶ Cōtra. pbo
q̄ nō sit statⁿ in cognitione itellectiua pncipior.
pncipia enī cognoscimⁿ ex hoc q̄ terminos co
gnoscimⁿ per Aristotelē. Cognitionē ergo pn
cipior: pcedit terminor cognitio: sed cognitio
terminor est itellectiua cū sit obm itellectⁿ: er
go cognitionē pncipior pcedit alia cognitio in
tellectiua: nō ergo in cognitiōe pncipior est sta
tus. ¶ Itē. vnūqōq̄z ppter qō ⁊ illud magis:
fm Aristotelē pⁿ huiⁿ. sed pclones sciunť ppter
pncipia: ergo pncipia magis sciunť q̄z pclones
Sed oiuz eor que sciunť pōt eē doctrina. ⁊ oia
quor est doctrina cognoscunť ex perfti cogniti
one itellectiua: ergo ast cognitionē intellectiuā
fuit alia pcedēs: ergo nō pus fuit statⁿ. ¶ Itē si
cut sensus ad sensibilia ita itellectⁿ ad itelligibi
lia: sed sensus pōt aliqd sentire de nouo sine pre
erfti cognitione. ergo itellectⁿ pōt aliqd itelligē
de nouo ⁊ cognoscē sine aliq̄ cognitione pcedē
te. ¶ Itē per Aristotelē tertio de aia. Intellectⁿ
pmo est tanq̄z tabula rasa nihil sciēs. cū ergo in
tellectⁿ aliqd sciat ex iuētione uel doctrina ⁊ nō
plura sil itelligat: oportet q: itellectⁿ pmo cogno
scat aliqd cū nihil sciat: ⁊ tū nō ex aliquo pus co
gnito. ¶ Itē si cognitio itellectiua pclusionis fi
et ex cognitiōe itellectiua pncipior. hoc nō est p
pter aliō: nisi q: pncipia sunt cause scie pclonis:
sed pūs est falsuz. ergo ⁊ ascēdēs. Falsitatē pū
tis pbo. Principiū nō est alī causa pclonis q̄z
fm q̄ in se pclonē icludit: sed nō icludit nisi in
vtute. Sz scia pclonis ppria nō est cognitio cō
clusiōis in vtute: lz sb ppria rōne: ergo pncipia

nō sunt cause scie in pclone. ¶ Itē puer in pnci
pio adiscit q hec uor significat istā rē: ⁊ tū non
ex aliq alia cognitiōe. (Cū aia pueri respectu ei⁹
adiscē sit sic tabula rasa.) ergo aliq est cognitio
itellectiua sine perfīti cognitiōe. ¶ Dī hic q pu
er cognoscit hāc uocē significare hāc rē ex aliq
perfīti cognitiōe: q: plus cognoscit rē significa
tā fm quādā cognitionē pfusq; ⁊ etiā doctrinā
docētis. Contra: accipiat puer qui nullā rē nec
uocē cognoscat: talis puer in pncipio aliqd co
gnoscit ⁊ nō ex aliquo pcognito: q: nihil pcco
gnouit: ergo ē itellectiua cognitio de nouo sine
perfīti cognitiōe. ¶ Ad oppositū ē Aristoteles

Ad questionē dico. q⁹

ois doctrina ⁊ ois disciplina fit ex perfīti rē. qa
cognitio itellectiua pcedit a potētia ad actuꝫ. ⁊
ab impfecto ad pfectū. Illō ergo qō scit in pti
culari. pus sciebat in vli: q: nō est dicē q illō sci
ebat sil' ib ppria rōne. q: sic nō ptigeret adiscē
aliqd. Adiscē eni est acqrē cognitionē alicuius
de nouo: ⁊ ib ppria rōne. Nec oportet dicē q il
lud qō scit i pticulari pus fuit totalī ignotū. sic
eni nō posset ab itellectu apphēdi: sic fu⁹ sugiti
uus totalī ignot⁹ a piesamilias: ab eo nō apphē
dit si ei occurrat: sic arguit Plato. Illud ergo
qō scit in pticulari: pus sciebat in vli. Sz scia i
pticulari est scia que pcludit istfo demōstratio
nis. Scia pclonis in vlī: est in cognoscēdo pnci
pia. Nā q̄libet cognitio itellectiua scibilis: fit ex
cognitiōe itellectiua pncipioꝝ: ⁊ ista fit ulti⁹ ex
cognitiōe itellectiua ꝫmioꝝ: pncipia eni cogno
scim⁹ ex eo q ꝫminos cognoscim⁹. ⁊ ista cogni
tio ulti⁹ est ex cognitione signoꝝ. q: hūc ordinē
ponit Themistius. ⁊ huic psonat Aristoteles.
Aristoteles tū nō dicit q ois cognitio scibilis
fit rē. Sz dicē ois doctrina ⁊ ois disciplina rē. ⁊
hui⁹ rō est. q: aliquoꝝ est doctrīa ⁊ disciplia quo
rū nō est scia. sic patet in rhetoricis. per exēpluꝫ
eni acqrit doctria ⁊ disciplina: de pclone nō tū
scia: ⁊ silr est de iductiōe. Ut̄ Aristoteles p hāc
pticulā ois doctria ⁊ ois disciplina rē. excludit
opinionē accademicoꝝ: qui posuerūt oia ignō
rari ⁊ nullā ē doctrinā. Silr per hoc qō dicit.
fit: excludit opionē platonicoꝝ: illō eni fit qō de
nouo acqrit. Si doctria fiat in nob. ergo de no
uo acqrit in nob: nō ergo oia sciunt sicut ponit
Plato. ¶ Ut̄ ulteri⁹ est intelligēdū ppter rō
nes: q: ois cognitio intellectiua fit ex perisitenti
cognitione: sed nō semp ex eadē. Sed quedam
fit ex cognitione perisitēti sensitiua: sicut patet in
iductione: ⁊ quedā fit ex perisitēti cognitione itel
lectiua: sicut patet in sillogismo. Sillogismus
ergo pcludit min⁹ vniuersale ex magis vniuer
sali: uel saltē semp cōcludit ex vniuersali qō est
notū intellectui. Sed iductio psupponit cogni
tionē sensitiuā singularīū. uel q: in inductione
cognitio intellectiua conclusionis vniuersalis
est ex cognitione sensitiua singularium.

Ad primū dī. q⁹ cogni

tio itellectiua est aliqs ex cognitiōe sēsitia. ⁊ aliqs
ex cognitione itellectiua ⁊ perfīte. ⁊ nō sp ex hac
fit uel ex illa. Ad rōnes que pbāt q: ꝫmini pnci
pioꝝ nō sūt sensibiles: ergo nō cognoscunt co
gnitiōe sensitia pcedant: sūt eniz vlia ⁊ per pns
obm itellect⁹. ¶ Sustinēdo scōdz opionē. q: co
gnitio itellectia pclonis in demōstratiōe fit ex
cognitiōe itellectiua pncipioꝝ ⁊ q: ibi sit status
dē ad pmā rōnē ptra B: q: dupler est cognitio in
tellectiua: q̄dā cōplera ⁊ q̄dā icōplera. Cognitio
itellectia cōplera stat ad cognitionē itellectiuā i
cōplerā. imo necesse est cognitionē intellectiuā
incōpleroꝝ istā cognitionē pcedē. ¶ Ad aliō ꝯ
B dī: q: pncipia ppria nō sūt scita sz itellecta. In
tellect⁹ eni est pncipioꝝ ⁊ scia pclonis: per B ad
formā. q: hec ppō: vnūqōq; ppē qd est rē. in
telligēda est qñ effect⁹ ⁊ causa de noiant eodē no
mine: ⁊ B vniuoce: sic calidū in igne ⁊ oia calida
per ignē causaliter eodē nomie noiant ⁊ vniuo
ce: sed pclo est scita per pncipia: sed pncipia nō
sunt scita: ⁊ iō nō noiant eodē noie: ⁊ iō nō segt
q: pncipia sint magis scita. ¶ Ad aliud dico: q:
nō est sil'e tū ppter hoc q: obiectuꝫ sensus de se
est pportionabile sensui: ideo nō regrit alia co
gnitio perisitēs: sed obm intellect⁹ de se nō est p
portionabile itellectui. cuꝫ cristat sub pditioni
bus idiuiduātibus. tū q: in alio est diffile. In
tellect⁹ enim est virt⁹ discursiua a principiis ad
pclusionē: ⁊ iō regrit perisitēs cognitio pncipio
rum anteq̄ fit cognitio pclusionum. Ad aliud
dī q: posito q: intellect⁹ nō sciat pmo aliqd sci
bile in pticulari: adhuc perisitit aliq cognitio in
tellectiua in vniuersali. puer enim cū statim pos
sit sentire: aliquā cognitionē hēt in vniuersali. ⁊
iō dicit Aristoteles in pmo phicoꝝ. q: pueri p
mo appellāt oēs viros ptes ⁊ oēs femias mtes
⁊ postea magis ditudicant. ¶ Ad aliud dico: q:

pncipia nō sunt cause pclusiōis nisi in vtute: si fm se considerent: pncipia enim psit dupliciter cōsiderari. vnomō fm se: Aliomō fm q̃ applicant pclusioni: ut cognoscēdo hāc minorē esse sub maiori: Primomō pncipia nō sunt cause cōclusionis nisi in virtute ⁊ potētia ⁊ soluz hoc pcludit rō: Sed secūdomō pncipia sunt causa sciētie pclusionis actualiter: ⁊ sub ppria rōne. ¶ Ad aliud dī similiter: Ad rōnē ptra hoc dī. q̃ sigs demōstrat puero aliquā rem cuius notitiā prius nō habuit aliqualē: puer multotiēs utiſ ista voce pro illa re. ⁊ ex tali usu ⁊ exercitio: ⁊ similiter lumine itellectus agētis puer adiscit q̃ hec uox istā rē significat. vsi ex tali usu prius hēt quādā cognitionē vniuersalē ⁊ pfusam: ⁊ ex psequēti hēt cognitionē determinatā ⁊ in pticulari. pro tñ cognitionē exqrit ex cognitione sensitiua: ⁊ sic patet quō aliāliter ⁊c. Questio. ij.

q **Queritur** An acqsitio sciētie sit nobis per doctrinaz: Nō nō videt: qz si sic. tē doctor ifluere sciētiā in discipulo: ad modū quo calidū in actu de frigido facit calidū in actu: ⁊ per cōsequens sciētia est q̃litas actiua q̃ est cōtra Aristotelez: qui dicit in secundo de generatione. q̃ tñ due actiue sunt q̃litates. s. calidi ⁊ frigidi. ¶ Item si doctor in discipulo causaret scientiā per doctrinā: aut ergo eādē in numero aut aliā. Nō eādē in numero: qz nō est idē accidēs in numero i diuersis subiectis. Nō diuersam in numero a sua sciētia: ppter duo. tū qz nemo dat qd non hēt. sed sciētiā in numero que est in discipulo nō prius habuit doctor: igit illā nō dat. tū qz illā scientiā numero cāret in discipulo mediāte sua scientia. ⁊ sic scientia doctoris esset qualitas actiua. ¶ Itē ad principale: quero an doctor pponat discipulo aliqd notū qd est adiscēdū aut ignotū. Si illd sit notū: ergo discipulus nō adiscit. adiscere enim est acquirere sciētiā ex aliquo ignoto: Si illd sit ignotū ergo adisci nō pōt: qz nec intellectu apphēdi: sicut patet de seruo fugitiuo: qui est ignotus patrifamilias: nō pōt ab eo apphēdi etsi ei occurrat. ¶ Dicit hic q̃ illd qd adiscit siue qd pponit adiscēti quodāmodo est notū: ⁊ quodāmodo est ignotū. est enim notuz in vniuersali ⁊ ignotuz in pticulari. ⁊ sub ppria rōne. ⁊ q̃ sic est notū in vniuersali pōt apphēdi sufficiēter in pticulari fm Aliconienses ⁊ Aristotelē. Qualiter tñ notū sit pōt patē: primo vocens pponit ppositiones sub debita forma: ⁊ illas applicat ad cōclusiones: ⁊ sic ex illis principiis notis simul cū tali applicatione deuenit in cognitionē pclusionis ignote. ¶ Contra: Si ex virtute pmissaruz nō fm se: sed simul cū applicatione adiscēs deueniat in cognitionē pclusionis. ergo cōclusio in demonstratione nō scit eo q̃ hec sunt: qz regrit applicatio: sed psequēs est falsum ergo ⁊ antecedēs. ¶ Item querit de illa applicatione aut est nota adiscenti aut ignota: Si nota adiscēti ante cōclusionē ⁊ pmisse de se sunt note ante cōclusionē illatā. igit conclusio fit adiscēti nota ante demōstrationē ⁊ per consequēs adiscēs iam cōclusionē non adiscit: si illa applicatio sit ignota. igit nō pōt esse pncipiuz in cognitionē cōclusionis ignorate. igit illa applicatio nihil facit ad doctrinā. ¶ Itez si dicas q̃ illa applicatio nō sit semp nota. sed aliqñ pus ignota. ⁊ postea nota: igit nō semp est cōclusio nota. Cōtra illd. si illa applicatio fiat nota hoc erit per pmissas notas ⁊ per aliā applicationē. Quero tūc de illa applicatiōe: aut est de se nota aut nō. si sic: eadē rōne fuit stādū i pma. Si nō illa erit per aliā: ⁊ sic erit pcessus in infinitum. ¶ Item ista applicatio pmissarū nō regrit nisi ut denotet pmissas eē actualē causaz cōclusionis: Sed hoc est falsuz: qz si sic tūc nullomodo posset fieri ex duob' pncipiis primis. sed semp regrerent tria. s. duo pncipia ⁊ applicatio que significaret pncipia esse actualem causam conclusionis. sed hoc videt incōueniens. ergo ⁊c. ¶ Ad oppositum est Aristoteles dicens: q̃ ois doctrina ⁊c. ⁊ exponit q̃ per doctrinam intelligit acquisitionem scientie per doctorem.

Ad questionez dicitur q̃ acquisitio scientie per doctrinam: nō est possibilis sicut vicūt Accademici: quia ad hoc qd vnus hō aliū doceat oportet q̃ hēat aliquā pēeminētiā respectu alteri' fm itellectū. Sed nullus hēt talē pēeminētiā. cum aia intellectiua siue forma sbalis nō suscipit magis ⁊ minus: ideo nullus hō pōt aliū docē. ergo ⁊c. ¶ Et si dī rōni istoz: q̃ ly anima intellectiua fm se nō suscipiat magis ⁊ minus: tñ fm dispositionem corporis cujus est pfectio pōt suscipe magis ⁊ minus. ⁊ sic per accidēs. qz corpus qd pficit. vna aia intellectiua melius est cōplexionatū q̃ corpus qd pficit ab alia aia intellectiua. Jō vnus

hō est pēminētior in gradu intelligēdi ⁊ magis ingeniosus q̄ alius. Cōtra istud: Intellect' nō est virtus materialis. ergo nō pōt suscipe magis nec minus: ꝓm dispositionē materie: ꝓsequē tia patet per Aristotelē tertio de aia. quia imateriale a materiali nō depēdet. ⁊ per ꝓsequēs a materiali nō accipit uariationē. ¶ Cōtra positionē istoꝝ: nō est arguēdū nisi per expimētū. Quilibet enim erpik in seipso q̄ ab alio adiscere pōt. fundamētum positionis istorum: accipit falsum cū dī q̄ nullus hō hēt pēminētiā respectu alterius hois. hoc est falsum: q̄ pōt psuaderi per duas rōnes: q: unus est sciēs in actu ⁊ alius in potētia: sed sciēs in actu aliā pēminētiā hēt respectu sciētis in potētia: ergo ⁊c. Itē hoc patet per aliud. Aia intellectiua ꝯ ꝓm se nō hēat pēminētiā respectu alterius aie. tñ cū est pfectio alicui' corpis melius cōplerionati: q̄ alia: pēminētior est respectu alterius in intelligēdo. vñ tales per Aristotelē secūdo de aia. sunt apti mēte. patet ergo q: unus hō est pēminētior alio in intelligēdo respectu alterius: ⁊ per cōsequēs aliū docere pōt: ⁊ ex hoc patet respōsio ad rōnē istoꝝ: Aia enim intellectiua ꝯ nō ꝓm se sit preeminentior alia: ut tñ est dispositio corpis melius cōplerionati pōt esse alia pēminētior. Et ad rōnē. cōtra hāc rōnē dī. q: forma materialis pōt intelligi dupliciter: Uno modo dī que educit de potentia materie. uel q: utit organo corpeo in opando: ⁊ isto mō forma intellectiua: non est forma materialis: Aliomō dī forma materialis q: pfectio materie: ⁊ isto mō aia intellectiua est forma materialis. iō aliā uariationē pōt accipe a materia quaꝝ pficit. q: ex materia ⁊ forma fit uere unū.

Ad questionem igitur

aliter dicitur: q: sciētia est nobis possibilis per doctrinā. sicut experimur in nobis intra quod est intelligēdū: q: sciētia aliqñ acqrit totaliter ab intrinseco. aliqñ ptim ab intrinseco ⁊ ptiꝝ ab extrinseco: sicut ⁊ sanitas aliqñ totaliter acqrit ab intrinseco. ut qñ est sic q: ps sana alterat partes infirmā sibi ꝓpinquā. ⁊ istā reducit ad pristinā debitā ꝓportionē: ⁊ sic acqrit sanitas totaliter ab ītrinseco. Sed aliqñ acqrit sanitas ptim ab intrinseco ⁊ ptim ab extrinseco: ut cū ita est q: ps sana nō pōt de se ⁊ virtute sua alterare pfecte infirmā: nec istā reducere ad ꝓportionē debitā tūc nō sanat hō ab intrinseco: sed eget extrinseco adiuuāte: ut adiutorio medici: q: tunc per potationes ps sana iuuat ad alterādū ptes infirmā in qua actione ps sana est agēs principale. Sed agēs extrinsecū ut medicamentū est coadiuuās. sic est de sciētia. aliqñ enim sciētia acqrit totaliter ab intrinseco: ut per inuētionē: ⁊ hoc quādo intellectus est bene dispositus. ⁊ ex ꝓmissis notis pōt deuenire per virtutes itellect' agētis in cognitionē ꝓclusionis ignote sine doctore extrinseco: sed aliquādo acqrit sciētia ptiꝝ ab extrinseco: ut cū ita est q: intellectus nō est bene dispositus: sicut patet in illis qui hñt ingeniū obtusum. tunc regrit q: doctor extrinsecus ordinet principia adiscēti ⁊ applicet illa ꝓclusioni. ⁊ inde ueniat adiscēs in cognitionē cōclusionis per doctorē: principaliter tñ lumine intellectus propij: sed secūdarie adiutorio doctoris ⁊ ideo dicit Linconiēsis. q: nō solum doctor docet sed litera scripta. ⁊ nō ꝓprie docent ista per se: Sed ista duo intellectū adiscētis excitāt ⁊ cōmouēt. Sed interius uerus doctor. i. deus mētē illuminat ⁊ ueritatē ostēdit. ¶ Alterius intelligēdum: q: sciētia in doctore nō est q̄litas actiua: ꝯ enim per istā acqrit sciētia in discipulo: nō tñ est principale agēs: sed coadiuuās: q: principale agēs est intellectus intrinsecus respectu acquisitionis scientie mediante suo lumine: ideo in doctore scientia non est qualitas actiua.

Ad rationes. ad primā

dicēdū. q: docēs nō influit sciētiā in discipulo: sed docēs excitat intellectū discipuli per principia nota. ⁊ per determinatā applicationē principioꝝ ad cōclusionē ut discipulus per lumē intellectus agētis (ut per principale agēs iterius) apphēdat cognitionē de eodē scibili cuius cognitionē primo habuit docēs. ⁊ ideo nō sequit q: sciētia docētis sit q̄litas actiua: qñ enim actiua q̄litas agit in alterū ista q̄litas vtute corpis cuius est agit aliqd in illo alio inducēdo suam formā: ⁊ nō regrit in illo in qō agit esse aliquod agēs principale mouēs seipꝝ de potētia ad actū sed in acquisitione sciētie in docente: nec ꝓm se: nec ꝓm virtutē docētis: est q̄litas sufficiēs ad inducēdū sciētiā in discipulo: Sed pncipale agēs est intrinsecū discipulo: ut intellectus agēs mediāte suo lumine: ⁊ ideo sciētia nō est q̄litas actiua. ¶ Ad aliud dicitur. q: eadē sciētia numero est in docente ⁊ discipulo acqsita: Quia sciētia

est relatiuus: q; ad scibile refert ideo numeratio nē accipit a suo co:relatiuo. Cū igit idem scibile sciat a doctore ⁊ docto puta discipulo. ergo eadē sciētia numero est in doctore ⁊ in discipulo. Cōtra: Accidēs q̄libet numerat ad numerationē subiecti: nō enī possibile est uere intelligē q; idē accidēs numero sit in diuersis subiectis. sed diuersa subiecta sunt docens ⁊ discipulus: igit nō pōt eadē sciētia numero esse in eis cū sit accidēs. ¶ Aliter dī ad istud. q; diuersa sciētia numero est acquisita in discipulo ⁊ in doctore siue sciētia ista accipiat p;o qualitate informan te siue p;o relatione. ¶ Ad primā p;obationem dī sicut prius: q; non sequit scientiā in doctore esse qualitatē actuam: ⁊ causa huius dicta est. ¶ Ad aliā ꝓbationē dī q; ista ꝓcedit ꝓm falsam imaginationem. Supponit enim q; doctor det sciētiā discipulo: qd̄ falsus est: doctor enim erectat intellectū discipuli solūmō ad appꝛehēdēdū per hoc q; ei ꝓponit ꝓpositiones uocales de se notas: cognitis terminis applicādo illas recte ad ꝓclusionē: ⁊ tunc discipulus mediāte lumine intellect⁹ sui agētis: istā ꝓclusionē adiscit ⁊ in hoc decept⁹ fuit Plato. Plato enim eo q; puer inerudit⁹ in geometria recte respōderet ad conclusionē. ex hoc credidit puerū sciuisse ꝓclusionē. sed hoc est falsus. Puer enim sic rūdens nō rūdebat indoct⁹: sed doctus rūdebat: docebat enim ab opponēte: in hoc q; opponens p;oponebat notas ꝓpōnes: ⁊ illas applicabat ad cōclusionē. ⁊ ideo nō rūdebat recte inerudit⁹: sed doctus. ¶ Ad aliud principale sic dī q; ꝓclusio ꝓposita adiscēti nō est in vniuersali ignota: sed tū in particulari ⁊ talis cognitio in vniuersali sufficit ad hoc: q; adiscēs ꝓclusionē appꝛehēdat per lumē intellect⁹ agētis: ad hoc tū requiritur exercitiū doctoris extrinseci per principia nota: ⁊ per applicationē debitā. ¶ Ad rōnes ꝓtra hoc dī ad primā q; ante ꝓclusionē notā nō cognouit istā applicationē adiscens. sed simul tēpore cū cognouit ꝓclusionē cognouit istam applicationē. uerūtamē prius natura cognouit applicationē q̄ ꝓclusionē. ⁊ iō nō sequit q; ista applicatio nō facit ad cognitionē ꝓclusionis. ¶ Ad aliud cū ꝓcludit q; ꝓclusio in demōstratiōe nō scirē: eo q; ꝑ sunt. si requiritur talis applicatio dī interimēdo ꝓsequētiam. q; sequi eo q; ꝑ sunt non est sequi per ꝑmissas ꝓm se ꝓsideratas: sed per ꝑmissas applicatas. ideo ꝓquirit applicatio ad hoc q; sequat cōclusio. eo q; ꝑ sunt: ideo potius sequit oppositus ex rōne q̄ ꝓpositum. ¶ Ad aliud cū dī. applicatio aut est semp nota: aut prius ignota: ⁊ postea nota: dī q; hec applicatio adiscēti prius fuit ignota: ⁊ postea ex hoc nō sequit q; fiat nota adiscēti per aliā applicationē: sed sufficit q; applicās sic applicet ad hoc q; fiat nota. ¶ Ad aliud dī cōcedendo illā applicationē requiri ut insinuet adiscēti. q; ꝑmisse sunt cause actuales istius cōclusionis: sed ex hoc nō sequit q; ad scientiā istius ꝓclusionis faciendā requirant plures ꝑmisse q̄ due: q; non oportet istam applicationē signari per tertiam ꝓpositionē: sed ex hoc qd̄ docens debito modo ordiat ꝑmissas: sufficiēter hētur ista applicatio actualis per istas duas ꝑmissas ⁊c. ¶ Mō. lij.

q **Ueritur an nos intelligamus per spēs acqsitas uel per species separatas. q; per species influras videt. qa ꝓm Aristotelē septimo phisicoꝝ. circa aiam intellectiuā nō cadit alteratio. sed si intelligeremus per spēs acqsitas per intellectū: tunc esset alteratio a nō spēbus in species: ⁊ ab ignorātia in scientiā: igit oportet ponere q; nos intelligamus per spēs influras ⁊ nō per acqsitas. ¶ Itē quicqd ꝓducit de potētia ad actū: ꝓducit per aliqd̄ actuans: sī enīs calidū in potētia: ꝓducit in calidus in actu: ꝓducit per aliqd̄ aliud actu calidū. Sed intellect⁹ noster fit de sciēte in potētia: actu sciens: igit per aliqd̄ ens in actu sciēs: ⁊ non de se: q; de se est in potentia igit per aliqd̄ agens extrinsecū: qd̄ est substātia separata influēs spēs in intellectu: qd̄ nō est nisi ydea. ¶ Dī q; intellect⁹ fit aliqd̄ intelligēs uel sciēs in actu ⁊ nō per agens extrinsecū: qd̄ est substātia separata influēs species in intellectu: Sed per intellectus agentē qui est intellectus intrinsecus: ⁊ ille facit de potētia intelligibile: actu intelligibile per speciē acquisitā: ⁊ hoc irradiādo sua fantasmata. ¶ Contra istud: obiectus sensus multiplicat suam speciē in sensum exteriorē ⁊ postea in sensus interiores imaterialiter magis ac magis: ⁊ nō requirit sensus agens imaterialiter: igitur a simili: ad hoc q; obiectū intellectus (qd̄ est qd̄ dest) multiplicet suā spēm per sensus medios usq; ad intellectus imaterialiter magis ac magis: non requirit intellectus agens aliquomōdo radians sua fantasmata. ¶ Item qd̄quidest de**

se est intellectus ꝓportionabile: igitur ad hoc q̃ actu fiat obiectū intellectus: nō requirit aliqō agens: pbatio antecedēris: sicut intellect' materiā nō includit in sua essentia est tū in materia: q: p̃fectio materie ita qōquidest ꝓditiōes materiales in se nō includit est tū cōiunctū cū illis: igit videt q̃ ꝓportio sit iter quodquidest et vna parte ⁊ intellectum et alia. ¶ Ad p̃incipale: oē intelligēs per p̃ticipationē habet reduci ad aliquid qō est per se ⁊ primo intelligens: sicut oīa calida per p̃ticipationē reducunt ad aliqd qō est primo calidū. Sed oēs homines intelligunt per participationē: igit intelligunt per aliquid qō est primo intelligēs: sed tale est ydea hois: igitur ⁊c. ¶ Itē rōnales sumus nos ⁊ vij: sed vij intelligunt per spēm innatā ⁊ nō per spēm acq̃sitam ⁊c. ¶ Item puer debito modo interrogatus recte respōdet ad ꝓclusiones qui nō est eruditus in aliqua sciētia. Sed nō pōt recte respōdere nisi prius sciat ꝓclusiones: ⁊ non per spēs acquisitas. q: nunq̃ acquisiuit spēs istarū conclusionū siue terminoꝝ: igitur per species ⁊c. ¶ Ad oppositū est Aristoteles dicēs q̃ oīs doctrina ⁊c. ¶ Item primo huius. oīs nostra cognitio ortū habet a sensu: igit nō intelligimus per species innatas sed acquisitas.

Ad qōnē dicit ꝓm platonicos.

q̃ nos itelligim' per spēs influras ab ydeis. Ponit enim Plato ydeā in q̃libet specie hois ⁊ bouis ⁊c. Et dicit q̃ ista ydea hois est causa ⁊ exemplar singularium istoꝝ: ⁊ q̃ est necessaria ad cognitionē ⁊ gnātionē. Ponit eni q̃ agētia sensibilia nō inducūt formā in materia sed ꝓparāt materiā ⁊ disponūt ad inductionē forme ab exterinseco ut ydea. Ponit etiam q̃ doctor nullo modo est causa in discipulo: Sed remouet ipedimēta que impediūt discipulū scire. Sed sciētia in quolibet īducit ab ydea hois: per species influras ab ista ydea intellectui nostro. Hui' oppositū ponit Aristoteles quo ad utrūlibet. Ponit enim formas educi de potētia ad actū per agens nāle. Ponit etiā doctrinā causari in nobis ex peristēti cognitione: ⁊ sic per spēs acquisitas que multiplicant per sensus exteriores usq̃ ad intellectū. ¶ Itē cōtra ipsos est q: tunc ceci a natiuitate ita excellēter haberēt scientiā de coloribus sicut videtes: ⁊ hui' oppositū patet per experimētū: ⁊ dicit Aristoteles oppositū. similiter dicit in fine secūdi hui': deficiēte sensu deficit ⁊ cognitio illius: que est ꝓm illum sensum. ¶ Aliter ponit Auicēna: q̃ nos intelligim' per species influras: sed nō influras ab ydeis sicut ponit Plato. sed ab ista substātia separata. Ponit enim substātias separatas supiores influere spēs in substātiis separatis inferiorib'. ⁊ ulterius ponit vnā substātiā separā influere spēs itelligibiles intellectui nro: per quas nos intelligimus. ⁊ ulterius ponit nos intelligere cū ista substātia influit spēs in nobis: ⁊ ponit nos nō intelligē qm̃ ista substātia desinit influē. ¶ Cōtra hoc est itētio Aristotelis. Similr est ꝓtra istud q̃ ceci tūc ita haberent sciētiā de coloribus sicut videtes.

Ideo aliter ad q̃stionē

dicit q̃ nos intelligim' per spēs acq̃sitas a sensib' exteriorib': ⁊ huius rō est iā tacta. q: aliter ceci possent hīe cōpletā sciētiā de coloribus sicut videtes: de modo tū qualiter acq̃ramus dubiū est. Modus tū sic ponit. aia est in potētia ad oīa: ꝓ Aristotelē primo de aia. Est enim in potētia oīa intelligibilia per intellectum. ⁊ est in potētia oīa sensibilia per sensum. Obiectū igit intellectus cum sit in potētia intelligibile: nō pōt de se actuare intellectum per suam spēm: cum enim existat sub conditionib' indiuiduātibus: ibi est impoꝝ portionatum. Ideo antecēdit intellectus possibilis actu intelligat requiritur aliquod agens: ut intellectus agens faciens intellectum possibilem de potentia intelligente actu intelligentem. Similiter faciens qōquidest qō est potentia intelligibile: actu intelligibile per suam speciem: ⁊ sic intelligit intellectus noster per species acquisitas. ¶ Sed intelligendum est q̃ res multiplicat suam speciem per sensus exteriores: usq̃ ad sensus interiores. ⁊ usq̃ ad fantasiam. ⁊ ista species existit sub modo materiali: ⁊ concipitur sub conditionibus indiuiduantibus. Sed ista ut sic: non potest perficere intellectum. Ideo intellectus agens: ex illa specie in fantasma: e disposita gignit aliam speciem in intellectu possibili. Ideo dicit Cōmentator: q̃ intellectus agens facit vniuersalitatem in rebus. Et non est intelligendum: q̃ eadem species numero que est in virtute fantastica fit in intellectu possibili: quia tunc accidens migraret de subiecto in subiectū uel saltē de potētia organica ad non organicam. qō videt inconueniens.

Nec est intelligēdū: q spēs in virtute fantastica: gignat aliā ex se in intellectu possibili: q illa in fantasia est materialis: ⁊ materiale nō gignit immateriale: nec pōt dici q species in fantasia est irradiata per intellectū agētē: ⁊ sic quodāmodo facta est imaterialis, ⁊ sic facta immaterialis ⁊ irradiata gignat aliā in intellectu possibili: hoc enīz videt falsuz q repugnat vtuti organice talis imaterialitas. Quia in virtute organica. species semp existit materiaiter. ¶ Ideo oportet dicere q intellectus agens gignit in intellectu possibili speciem ex illa que est in fantasia.

Ad argumenta. ad primū dicit q aia nostra alterari pōt ab ignorātia in scientia. sed tn ab vna q̄litate in aliā q̄litatē alterari nō pōt: ⁊ hoc intelligit Aristoteles in. viī° phyco°. ¶ Aliud dicit q intellect° noster fit de potētia intelligēte actu intelligēs. per aliud ens in actu qd nō est ydea: nec aliqd separatū ab intellectu nro. Sed est quedā virtus intellectiua nobis cōiuncta: cuiusmodi est intellectus agens. ¶ Ad rōnes cōtra hoc dicit ad primū. q ideo nō requirit sensus agēs ad hoc q obm sensus spiritualius sit in medio q̄ in obo ⁊ in sensibus exterioribus spūalius q̄ in sensib° interiorib°: q cū ista spūalitate stat materialitas speciei simpliciter: q ⁊ virtus sensitiua materialis est q pfectio organi corporei. similiter spēs in virtutib° sensitiuis est similitudo rei ⁊ indiuidualis ⁊ materialiter existit: ideo nō requirit sensus agens. Sed intellectus possibilis est virtus imaterialis q nō alligata organo. Similiter spēs in illa virtute est imaterialis simul. q est similitudo rei nō ut materialiter existit: ⁊ hāc immaterialitatē speciei intellectus possibilis facere nō pōt cū sit virtus passiua: nec fantasma pōt facere hāc spēm hic. q materiale manēs materiale nullomodo gignit immateriale: ideo requirit intellect° agēs faciēs istā spēz in intellectu possibili ex ista specie que est in vtute fantastica. ¶ Ad aliud dico q quodqdest nō est de se proportionabile intellectui. q qdqdest nō pōt actualiter immutare nisi sub aliquo esse. sed nō habet nisi duplex esse s. esse extra aiam: ⁊ esse in aia. quodqdest sub eē extra aiam immutare nō pōt ut sic. q ibi existit materialiter ⁊ etiā sub cōditionibus indiuiduatib°. sed quodqdest nō immutat ut materialiter existit sed ut immateriaiter existit: oportet ergo q ipm quodqdest imutet ꝓm eē qd hēt in intellectu: sed esse in intellectu non hēt de se sed per intellectū agētē. ideo requirit intellectus agens. per hoc ad formā nego cōsequētiā: q ⁊ si quodqdest materiales cōditiones in suo esse nō includit nec ab illis dependet: est tn sub illis: Similiter intellectus materiā nō includit in sua essentia nec ab illa dependet: est tn in materia. ergo est sufficiēs proportio utrobiqz: nō valet. lz enīz quo ad istas ꝓditiones sit proportio nō tn sufficiēs: requirit enim plus. s. q sicut spēs in intellectu est similitudo rei. nō ut materialiter existit sic oportet quodqdest ad hoc q imutet: modū imaterialē hīe. sed sub esse extra aiam nō hēt modus immaterialē: sed tn ut est in aia. ideo de se non est proportionabile. sed fit per intellectū agētem. ¶ Ad aliud dicit. q oia intelligētia per participationē reducunt ad aliqd intelligēs per essentiā. sed illud intelligēs nō est ydea sed est prima causa: cuius intelligere ⁊ esse sunt eadē. ¶ Ad aliō dicit. q nos ⁊ dij sum° rōnales: equoce. q dij nō proprie ratiocinant: nec discurrūt a ꝓmissis. Ad conclusionē. sed simplici intuitu principia ⁊ cōclusiones apprehēdūt: sed nos ratiocinamur discurrēdo a principijs ad conclusionē. Jō dij nō sunt rōnales proprie loquendo: Et si sic: hoc est equoce ⁊ magis pfecte q̄ nos: ⁊ ideo lz substantie separate intelligāt per spēs innatas ⁊ influras. nō tn oportet q intellectus sic intelligat: ⁊ hoc propter imperfectionē intellectus nri. ¶ Ad aliud dicitur q puer ordinate a platone interrogatus de principijs geometrie que nunq̄ didicit: ⁊ postea de conclusione: de nouo adiscit conclusionez per talē applicationē ⁊ interrogationē. ideo nō sequit. iste puer scit conclusionē. ergo plus scivit conclusionē sub propria rōne: quaz credidit Plato ualere q latuit platonē puerum posse de nouo adiscere conclusionem per applicationem premissarum ad cōclusionē. Nō. iiij.

q

Scritur an tantum

due sint pcognitiones. q nō videtur. Quatuor sunt qōnes per Aristotelē secūdo hui°. sed questiones psupponūt suppositiones siue precognitiones: q quelibet questio aliqd querit ⁊ aliqd supponit. ergo q̄tuor sunt pcognitiones. ¶ Itē tria sunt pcognita ut dignitas: sbz: ⁊ passio. ergo tres sunt pcognitiōes. pbo cōsequētiā. q pcognitio numerat ad pcognitoz numerationē

¶ Dicit hic per interemptionē: q: pcognitio nō numerat ad numerationē pcognitor. ¶ Cōtra istud: accēs numerat ad numerationē illi⁹ qō denoiat ⁊ cui⁹ passio est. q: illud qō denoiat ab accēte est cius sbm: sed hoc accēs. s. pcognitio denoiat pcognitū: ergo ⁊c. ¶ Item ad pncipale. sicut res pēt qd: ita res est q̄lis ⁊ quāta. sz nō oportet pcognoscē q̄le de sbo nec q̄ntū. silr nec de passione: ergo nec eadē rōne oportet pcognoscē qd est de re: nō ergo sunt due pcognitiones. ¶ Itē videt q: sunt tres: ex intētione Aꝓ. q: Aꝓ dicit q: de sbo psupponit qd est simplr: de dignitate q: est: sed de passione nō p supponit qd est simplr: sed quid est qō significat per nomē. Cū igit qd est q: significat p nomē: ⁊ qd est simplr sint diuerse pcognitiones. tres erūt pcognitiones. ¶ Dī hic q: qd est: qō si gnificat per nomē. ⁊ qd est simplr nō sunt diuersa: qd: iō nō faciūt diuersas pcognitiones. ¶ Cōtra. per Aꝓ. Quid est simplr psupponit si est. querē enim qd est ignorato: si est. nihil est querē. Sed qd est qō significat per nomē nō p supponit eē: q: de nō entib⁹ scimus qd significat per nomē: ⁊ tñ nō entia nō sciunt eē: q: non sunt. ⁊ dicit Aꝓ q: de tragelapho scim⁹ qd si gnificat per nomē: ⁊ tñ ignorat si est: ergo qd est simplr ⁊ qd est q: significat per nomen: sunt diuersa. ¶ Ad oppositum est Aꝓ. dicēs q: vu pliciter autem est pcognitione ⁊c.

Ad qōnem dī q: tñ due sunt pcognitiōes. videlicet qd est ⁊ qa est. ¶ Intelligēdum tñ ppter hoc: q: ad cognoscēdū pclonē oportet pcognoscē pncipia: pncipia pclonis sunt tria. Unū cōpleruz qō est dignitas. duo incōplera ut subiectū ⁊ passio. q: ex hijs duob⁹ pstituit pclo. In cōclone enim pdicat passio de sbo: ergo ad cognoscēdū conclusionē oportet pcognoscē dignitatē: passionem: ⁊ subiectū: ⁊ ita sunt tria pcognita tñ: tñ sunt duo modi pcognoscēdi. De subiecto enim pcognoscit qd est ⁊ qa est. De passione qd est: ⁊ de dignitate qa est: ⁊ sic due sūt pcognitiones coiter. s. qd est ⁊ qa est. ¶ Aliud est intelligēdū q: qd est rei simplr ⁊ qd est qō p nomē significat: nō sūt eadē. Et huiusmodi dupler est rō. Una est. q: pcognoscēdo qd est rei simplr necesse est pcognoscē si est: q: nō ens nō habet uerū qd: sz pcognoscēdo qd est qō significat per nomē tñ nō oportet pcognoscē si est: non ens enim pōt hēre tale eē. Itē alia rō est ad hoc: q: cognoscē do qd significat per nomē solū cognoscimus modo indistincto ⁊ cōfuso: ⁊ cognoscēdo quid simplr rei: cognoscimus rē determinate ⁊ distincte. Et hoc ostēdit Themistius per erēplū. Si dicat puero q: adducat equū. tunc adducit equū ⁊ nō bouē: ⁊ hoc non est nisi q: cognoscit qd significat per hoc nomē equū: tñ puer non cognoscit uerā qdditatē equi: ga tūc cognoscere pncipia intrinseca equi: qō falsum est. patet ergo q: qd rei absolutū ⁊ qd significat per nomen: nō sunt eadē totalit. ¶ Intelligēdum tñ est q: Aꝓ cōprehēdit utrūq: ibi sb gnālitate q̄dā de pcognitiōe: iō tñ ponit duas pcognitiōes.

Ad primā obiectionē dī q: pntia non ualet q: questio qd est: ⁊ p pt qd est: reducunt ad cognitionē qd est. Sed questio qa est. ⁊ si est: reducunt ad cognitionē si est. ¶ Ad aliud silr dī. ¶ Ad rōnes ptra hoc. ad pmā dī: q: cognitio nō est in pcognito ut in sbo: sed in pcognoscēte. Ideo nō oportet q: pcognitio numerē ad numerationem pcogniti. ¶ Propter qō est intelligēdū: q: dupler est opatio. Quedā immanēs agēti ut intelligere respectu intellectus: sentire respectu sensus. Alia est opatio trāsiēs in mām extrinsecaz: cuiusmodi est cōbustio ignis. Cōbustio enim est in illo qō cōburit: opatio pmo mō est in agēte. scōo modo est in passo: sed pcognitio est opatio primo mō: ⁊ ideo est in intellectu. Solutū est enim per hoc q: opatio trāsiēs in mām extrinsecā: est in opato: alia aūt non. ¶ Ad aliud cōtra illud dico q: supposito q: pcognitio referat ad pcognitū non oportet tñ q: numerē ad numerationes pcogniti. Instātia enim est q: pater referē ad filiū: ⁊ tñ non oportet q: si sint plures filij eiusdē: q: pter iste sint plures patres: uel q: plures paternitates sint in eodē. ¶ Ad tertiū dicit q: ista ppositio non est vniuersaliter uera. s. accidens est in eo tanq̄ in subiecto qō denoiat. Denoiat enim aliqñ terminū a quo: ut sor. corrūpit: aliquādo terminū ad quē ut sor. generat. Aliquādo efficiēs: ut agēs agit: ⁊ aliqñ sbiectū in quo est sicut hō albus. Ideo nō oportet q: accidēs sit semper in illo tanq̄ in subiecto qō denoiat. ¶ Ad aliud dicit q: non pcognoscit de subiecto q̄le est. uel quātū. nec oportet ad hoc q: de subiecto sciat passio. q: ad hoc q: sciat passio ex tranceat q̄le ⁊ q̄ntū ⁊ qōlibet accidēs cōmune.

Sz tñ de sbo necessario pcognoscit qd: qz diffinitio sbi est mediũ ad pcludẽdũ passionẽ de sbo demõstratione potissima: z antecẽ pcl'o cognoscat oportet pcognoscẽ mediũ p qõ cognoscit: sõ pcognoscit qd est. sed nõ ãle nec ẽtũ. ¶ Ad aliud pcedo q. qd est qõ significat per nomẽ z qd rei simplr nõ sunt totalr eadẽ: tñ Arz utrũ cz qd cõp: ehẽdit sub vna pcognitione genera li: lz sint diuerse pcognitiones in speciali. Idez tñ intelligit de vno qõ z de alio. ¶ Ad rationes que ponũt q. qd uerũ z qd significat per nomẽ sunt diuersa: pcedẽdẽ sunt qz uez pcludũt: pñt tñ cadẽ sub vna pcognitiõe gnãli. Nõ. v.

q **Ueritur** An de dignitate possit pcognosci qd est. videt q. sic. tãta cõplerio est in syllogismo z vnio: quãta est in dignitate: sed de syllogismo pt cognosci qd est nõ obstãte sua cõplexione: aliter de syllogismo nõ posset eẽ scientia: ergo de dignitate põt pcognosci qd est non obstãte cõplexione. ¶ Itẽ ppositio immediata diffinit in isto ꝓmo li° nõ obstãte cõplexiõe: ergo eadẽ rõne dignitas põt diffiniri z hẽre qd. ¶ Itẽ eẽ nõ est nihil. huiusmodi dignitatis est eẽ. pcognoscit enim qz est: ergo dignitas habet eẽ. sed oẽ hñs eẽ est qd: ergo de dignitate pcognoscit qd: sequtur ergo q. de dignitate pcognoscit qd est. ¶ Dicit hic negãdo pñtiã. ad pbationez dz q. lz dignitatis sit eẽ nõ tñ hẽt qd: qz est complerũ: z cõplerũ nõ hẽt qd. Unde nõ sequtur est hñs eẽ: igit est qd uel hñs qd: nisi supposito q. illud sit simpler z nõ cõpositũ. ¶ Cõtra q. complerio nõ impediat arguit ut pus. ¶ Itẽ eẽ uel est eẽ uerũ: uel inseparabilr cõcomitãs eẽntiã. Si primo mõ: necessario pcognoscit de dignitate qz est: ergo qd est. qz suũ eẽ est. Si secõo mõ: ad hoc sequtur q. eẽ pñsupponit eẽntiã z qõ supponitur sequtur qõ est. ergo sequtur ad qz est. ¶ Itẽ ppositio diffinit sic. ppositio est oꝛo uerũ uel falsum significãs. ergo ppositio hẽt qd: qz diffinitio z qd sunt eadẽ: z tñ ppositio est qõdã cõplerũ: dignitas ergo põt hẽre qd nõ obstãte rõne cõpleri. ¶ Dicit hic q. ppositio nõ diffinit inquãtũ est quoddã cõplerũ acceptũ sub rõne cõpleri sed sub rõne incõpleri. ¶ Cõtra: in diffinitione ponit hec pticula significãs uerũ uel falsum: sed nihil significat uerũ uel falsum nisi cõplerũ sub rõne cõpleri. ergo ppositio ut hic diffinit significat cõplerũ sub rõne cõpleri. ¶ Itẽ dignitas ꝓm id qõ est significat. ergo de dignitate pcognosci põt quid significat per nomen. ¶ Ad oppositũ est Arz. dicẽs: q. de dignitate pcognoscit solũ qz est. ¶ Itẽ si de dignitate pcognoscit qd est: tũc ex dignitate z illo qd: posset fieri vna ppositio immediata. siue dignitas: z eadẽ rõne ista dignitas haberet qd: z ex isto qd z dignitate eẽt alia z sic ĩ ĩfinitũ. qõ ẽ icõueniẽs Incõueniẽs est ergo dicẽ q. dignitas hẽat qd

Ad qõnẽ dico q. de dignitate soluz pcognoscit qa est. pbo: qz dignitas facit cognitionẽ de pclone: sed non ens cõclusioni nihil facit: ergo oportet q. de dignitate pcognoscat qa est. ¶ Itẽ ofido q. de dignitate non pcognoscit qd est simplr: qz qd est simpliciter est solius incõpleri. sed dignitas est qõdam cõplerũ: ergo z c. q. aũt nõ habeat qd. patet ex intentione Arz. vij°. methaphisice. dicit enim q. hõ albus nõ habet qd co q. est ens per accidẽs siue aggregatũ. Sed dignitas est magis aggregatũ cẽ hõ albus: ergo dignitas qd nõ habet. Siliter de eo nõ pcognoscit quid qõ sigtur p nomi: qz nõ hẽt qd. sed plura qd aggregata: solũ ergo de dignitate pcognoscit qa est.

Ad primã rõnẽ dz q. syllogism° põt pciderari ꝓm q. est cõplerum sub rõne cõpleri acceptũ. z isto modo nõ habet qd. Alio modo cõsideraẽ ꝓm q. est quoddam cõplerum acceptũ sub ratione incõpleri z isto modo habet qd: z diffinitionẽ: ut sic enĩz significat per uocem incõplerã ut per hanc uocem syllogismus. z concipit ab intellectu nro. z isto modo de syllogismo pcognoscit quid est non tamẽ de dignitate ꝓm q. Arz intelligit: qz Aristotiles intelligit de dignitate ut est cõplerum acceptũ sub rõne cõpleri. ¶ Ad aliud: per idem ppositio immediata non diffinit: ꝓm q. est cõplerum acceptũ sub rõne compleri. ¶ Ad aliud similiter dicit negãdo cõsequẽtiam de dignitate pcognoscit qa est. ergo quid est: z ad pbationem eodem modo sicut prius: quia dignitas non habet quid lz habeat esse: qd enim solum est alicuius incõpleri qõ est oꝫm intellectus simplr. ¶ Ad rõnem cõtra hoc dicit q. eẽ concomitat eẽntiam dignitatis. ideo sequtur q. eẽntia dignitatis pcognoscit: sed ex hoc non sequtur q. de dignitate pcognoscat quid: qz qd solum est eius quod est obiectũ intellectus simpliciter. eẽntia autem põt esse cõpleri z incom-

pleri ⁊ cuiuscũq; alterius entis. ¶ Ad aliud de ppositione sicut prius. ¶ Ad rõnem cõtra illud: dicit q̃ hec particula significãs uerũ uel falsum põt cõparari ad ppositionem sub rõne incõpleri. ⁊ põt cõparari ad ppositionem sub ratione cõpleri sicut ad hãc totam: hõ est animal sub sua integritate. Primo modo cõparatur ad ppositionez ut quid. Secũdo modo cõparat ad ppositionem ut quale uel qualificãs. ¶ Ad formam cum dicit. q̃ nihil est significãs uerum uel falsum nisi cõplerum sub rõne cõpleri: dicit q̃ hoc est uerum qualitatiue: quidditatiue tamẽ accipiẽdo uerum uel falsum: propositio assumpta falsa est: q: solũ hoc habet propositio accepta sub rõne incõpleri. ¶ Ad aliud dicit q̃ de dignitate non pcognoscit qd est qõ per nomen significat: q: dignitas non hẽt vnũ quid sed plura congregata: ⁊ ideo de dignitate non precognoscit quid est: qõ per nomẽ significat: eiusdem enim pcognoscit qd est qõ significat per vnũ uel hẽt vnum quid ⁊c. Nõ. vi.

q Ueritur An de passione precognoscat q: est. q̃ sic videt. q: de passione pcognoscit quid est: ergo de ea põt pcognosci q: est. Antecedẽs patet per A℞. pbo cõsequẽtiam. Quid est psupponit si est: q: querẽtes quid est ignorãtes si est nihil querũt. ¶ Hic dicit q̃ de passione precognoscit quid est qõ significat per nomen ⁊ tale quid non psupponit si est. negat ergo hec cõsequẽtia: de passione pcognoscit quid est: igit qa est: qd tamen simpliciter psupponit si est: sed sic de passione non precognoscit qd est. ¶ Contra istõ per A℞ qui. iiij°. ⁊. v°. methaphisice dicit q̃ quid qõ significat per nomen: est uera diffinitio. Si ergo de passione precognoscit quid est qõ significat per nomen: igit de eadem precognoscit quid est simplr ⁊ quid est uera diffinitio: ⁊ rũc reddit ꝑma ratio. ¶ Item A℞ in secundo huius distinguit de diffinitione. vna est diffinitio simplr ⁊ qd rei. altera est diffinitio qd nois: ⁊ istam attribuit nõ entibus. Cum igitur passio sit ens non habet trsi diffinitionem expimentem qd nois: sed simplr diffinitionẽ: ⁊ per ꝑns simplr qd. ¶ Itẽ ad ꝑncipale passio scit de sbo: lz nõ ens sciri nõ põt: igit oportet de passione pcognoscẽ qa est. ¶ Ad oppositũ est A℞.

Ad questionem dr̃ q̃ de passione solũ

precognoscit quid est quod significat per nomen. ⁊ huius ratio est q: in passione idem est esse ⁊ subiecto inesse: q: accidentis esse est inesse. Sed inesse passionis in subiecto ꝓcludit in demõstratione: ⁊ hoc est suuz eẽ. igit eẽ passionis cõcludit. non igit pcognoscere oportet passionem eẽ ante cõclusionem. ¶ Item de passione nõ põt pcognosci simplr qd est: lz quid est simpliciter habeat ex cõsequẽti. Ratio huius est q: quid simplr psupponit si est. sed de passione nõ pcognoscit si est uel qa est ante cõclonem: necesse tamẽ est de passione pcognoscere qd est qõ significat per nomen. Huius ratio est q: de passione oportet aliqualem cognitionẽ habere ante cõclusionem cum sit ꝑncipiũ integrans conclusionem: q: er passione ⁊ subiecto fit cõclusio in demõstratione ut prius habitũ est: sed de ea nõ pcognoscit qa est nec qd est simplr. igit de ea necessario pcognoscit quid est quod significat per nomẽ. ⁊ hec cognitio est indistincta: que põt haberi ante cognitionem eius qõ est quid simplr: ⁊ sic cognitio istiꝰ qd est: põt haberi sine cognitione quia est: puer enim cognoscit qd significatur per equum: ⁊ tamẽ non cognouit quidditatẽ simpliciter equi. Similiter de nonente cognoscimus quid significat per nomen. ⁊ tamẽ non cognoscimus qd est simplr nec qa est. ¶ Cõtra istam positionez põt argui. De passione potest precognosci inesse subiecto q: lz in cõclusione cõcludat passionem alicui determinate subiecto ꝓprio inesse. pus tamẽ est ineẽ sbiecto q̃ inesse huic subiecto: ⁊ prius potest cognosci non precognoscẽdo posterius: ergo põt cognosci qa est de passione in cõmuni. lz eẽ speciale qõ est huic subiecto ineẽ cõcludat in conclusione. ¶ Hic dicit q̃ accidẽs non est ens: nisi q: entis. s. accidẽs propium non est ens nisi quia ꝓpii subiecti: Ideo impossibile est intelligere accidẽs propium siue reale nisi intelligatur subiectũ cuius est hec passio. Ideo non potest de passione precognosci esse: nisi precognoscatur inesse proprio subiecto. Unũquodq̃ enim intelligitur sicut est ens: passio autem est ens in aliquo subiecto determinato: ⁊ non est ens nisi quia talis entis: ideo intelligi non potest nisi sub habitudine ad tale ens: ⁊ per hoc ad formam: dicitur q̃ de passione propria non potest precognosci: esse in communi siue inesse nisi precognoscatur esse in proprio subiecto.

¶ Ad secdam silr dr. Ad pmã cõtra hoc: dr q aliqñ rõ quã significat nomẽ est uera diffinitio ⁊ hoc itelligit Ar. nõ tñ est b semp uerũ. põt enim aliqñ rõ eẽ entis descriptio: ⁊ ista non est uera diffinitio rei lz per nomẽ significet. ¶ Ad aliud dr q rõ exprmẽs qd nois non semp attribuit nõ entib⁹: sed aliqñ enti: enti tñ põt inesse alia rõ que est uera diffinitio. vñ Ar non intelligit q rõ exprmẽs qd nois: ifit nõ enti solũ. Sz intelligit q nõ enti inest rõ exprmẽs qd nominis ita q nulla uera rõ sibi inest. sed passioni inest uera rõ ⁊ rõ etiã exprmẽs qd nois. Sed uera rõ nõ pcognoscit de passione añ pclonẽ. sed solũ pcognoscit qd est qõ significat per nomẽ. ¶ Ad aliud dr q nõ ens nõ põt sciri: lõ sequ tur q oportet passionẽ eẽ: sed tñ nõ sequtur ulteri⁹: q ei⁹ eẽ pcognoscat añ pclonẽ: q: in pclone suum eẽ pcludit: q: suũ eẽ est sbo ineẽ. ¶ Cõtra positionẽ arguit sic. Ineẽ sbo est aliud ab eẽntia accñtis: põt igit eẽntia accñtis psupponi lz ineẽ sbo de accñte pcludat in pclone: sed eẽntia nõ est i esse: põt igit pcognosci de accñte qd est añ pclonẽ (loquẽdo saltẽ de eẽ eẽntie.) ¶ Dicit q eẽ accñtis i suo sbo nõ est aliõ ab eẽntia. ¶ Cõtra istud: eẽntia põt intelligi nõ intelligẽdo ipaz subiecto accñtis ineẽ. põt enim accñs itelligi: lz nõ intelligat ipm ineẽ sbo. sed sufficit q pfuerit in sbo: sed nihil põt itelligi sine eẽ qõ est de sua eẽntia: igit ineẽ nõ est de eẽntia accidentis. ¶ Itẽ eẽntia accñtis psistit in indiuisibili. Preterea pm se nõ suscipit magis nec minus: q: magis ⁊ minus in eẽntia uariãt spẽm: eẽntia tñ accidẽtis i sbo pm tale eẽ: suscipit magis ⁊ min⁹: igit ineẽ nõ est de eẽntia eius. ¶ Itẽ si sic tũc hic eẽt nugatio. accñs est ens in sbo: q: accidẽs de sua eẽntia est ens in sbo: ⁊ itẽ exprmit est ens in sbo: igit idẽ bis ponit. ¶ Itẽ si sic: tũc rectũ ⁊ simũ eẽnt diuerse spẽs: q: pueniũt in aliquo ut i cauo: ⁊ differũt eẽntialr: q: per diuersa eẽ i sbo. Sed eẽ i sbo fit eẽntia accñtis. ergo cum in aliquo pueniũt ⁊ in aliquo differũt spẽs sunt: sed b est falsum. Si enim eẽnt spẽs: tunc scia nãlis que est de simo eẽt subalternata scie mathematice que est de cauo. ⁊ nõ eẽnt scie diuerse p⁹: metaphisica: ⁊ nãlis: ⁊ mathematica cui⁹ oppositũ dicit Ar i. vi⁰. metaphice. ¶ Ad b dr q simũ ⁊ rectũ nõ sũt diuerse spẽs: q: nõ differũt per vãias itrinsecas ⁊ formales: sed per extrinsecas ut per diuersas hitudines ad subiecta.

¶ Cõtra istud: accñs psistit in hitudine eẽntialr q: fz id qõ ẽ iheret. Sz diuersa habitudo causat per cõparationẽ ad diuersa subiecta: igit diuersa eẽntia accñtis est ex diuersitate sbiectoz. Cũ igit cauũ cui inest rectũ tanẽ passio: ⁊ nasus cui inest simũ tanẽ passio sint diuersa subiecta: igit illa accñtia erũt diuersa eẽntialr ⁊ specifice. ¶ Ad pmã illarũ dr q ineẽ ipsi⁹ accñtis: est duplex: qõdã est ineẽ actu: qõ distinguit cõtra pteritũ ⁊ futurũ: ⁊ tale ineẽ nõ est de essentia accñtis: q: accñs intelligi põt sine b q actualr sbo insit. Aliud est ineẽ qõ psistit in qdã hitudine ad sbm: ⁊ isto mõ ineẽ est de eẽntia accidẽtis: sicut enim sanũ in urina non põt cognosci nisi in habitudie ad sanũ in aiali: cui⁹ est signũ. Eodẽ mõ accñs nõ põt intelligi nisi in habitudine ad sbm: cui⁹ est dispositio. Accñs enim nõ est ens nisi q: entis: ⁊ nõ intelligit nisi sicut est entis. lõ necesse est dicẽ q ineẽ pm habitudinẽ sit de eẽntia accñtis: sed nõ ineẽ qõ est actu i existere. ¶ Ad aliud dr q suscipit magis ⁊ minus pm suũ ineẽ qõ est actu existere in sbo: illõ aũt nõ est de eẽntia ei⁹: sed pm ineẽ qõ psistit in habitudine. Accñs nõ suscipit magis nec minus sicut nec eẽntia. ¶ Ad aliud dr silr: q: dicẽdo accñs ens in sbo: ens accipit duplr. vno mõ ens qõ est nomẽ. Alio mõ ens qõ est pticipiũ qõ denotat actu exñs. pmo mõ hic est nugatio sicut si dr sba p se ens: sicut enis. sba est p se ens eẽntialr. ita accñs est ens in alio eẽntialr. Secõo mõ hic nõ est nugatio: q: actu ineẽ sbo nõ ẽ de eẽntia accñtis. ¶ Ad aliud dr. q rectũ ⁊ simuz nõ sunt diuerse spẽs ⁊ rõ hui⁹ est q: nõ hñt dãã nisi mãlẽ: sicut dicẽt. ¶ Ad rõnẽ contra b dico q accñs p se est dispositio sbi ⁊ eẽntialr est talis hitudo: ⁊ tñ non oportet si subiecta sint diuersa aliquo mõ: q accñtia sint diuersa formalr uel specifice. Sz qñ ita est q accñtia sunt passiões subiectoz que pm se sunt diuersa ⁊ formaliter: tũc tales passiones sunt diuerse formalr: sicut risibile ⁊ rudibile se hñt respectu hois ⁊ asini. Sed nasus cuius passio est simitas: ⁊ cauus cuius passio est rectũ uel cauitas nõ hñt diuersitatẽ formalẽ sed tñ mãlẽ. Sũt enim diuerse partes mãles. hui⁹ qõ simbolũ. lõ simũ ⁊ rectum formalẽ diãm nõ hñt per hitudinẽ ad sbiecta ⁊ iõ nõ sunt spẽs respectu cauí simplr: si enis essent spẽs: tũc scia nãlis eẽt bñ subalternata mathematice sicut arguti est ⁊c. Questio. vij.

q Ueritur an de subiecto possit cognosci q: est: q̃ non videt: tãtum depẽdet ꝓclusio demõstrationis a ꝑdicato sicut a subiecto: ꝑdicatum enim in ꝓclone est passio: passio enim de subiecto ꝓcludit: sed de passione non ꝑcognoscit q: est: igit nec de sbiecto. ℣ Itẽ de rosa põt demõstrari passio: ⁊ tñ nõ oportet semp supponẽ rosaꝫ esse: aliqñ enim non est igit ⁊c. ℣ Item hec est uera: hõ est risibilis siue hõ sit siue non sit: põt enim risibile demõstrari de hoie: per diffinitionem hois que est uera de hoie siue sit siue non. Hec enim est uera hõ est aial rõnale. siue sit actu siue non: igit ad hoc q̃ passio de subiecto demõstret nõ oportet ꝑcognoscẽ de subiecto q: est. ℣ Item: eẽ que rit de subiecto: ⁊ qõnes sunt eẽles numero ⁊c. igit eẽ põt sciri de subiecto per demõstrationẽ. Si ergo eẽ põt de subiecto demõstrari: non est necesse ꝑcognoscẽ de subiecto qa est: q: qõ demõstrat non oportet ꝑcognosci ante ꝓclonem. ℣ Hic dicit q̃ eẽ de subiecto querit non q̃ esse de subiecto demõstret: sed q̃ eẽ de subiecto cognoscit alia via. ℣ Cõtra: eẽ in cẽntia subiecti habet causam: est etiam posterius cẽntia subiecti. põt igit per illam cãm de cẽntia subiecti demõstrari. ℣ Hic dicit q̃ eẽ non est posterius cẽntia sicut passio: ⁊ iõ non põt demõstrari de cẽntia subiecti. ℣ Cõtra: scire est per cãm cognoscẽ ⁊c. iste ergo tres ꝑditiones sufficiũt ad hoc q̃ aliqd demõstrative sciat: cũ igit iste tres ꝑditiones repiant in cẽntia: respectu eẽ: igit eẽ de cẽntia demõstrari põt. ℣ Item demõstratio est ex ꝑmissis ueris ⁊c. sed in diffinitione demõstrationis non ponit hec ꝑticula: q̃ illõ de quo demõstret sit passio. igit non regrit ad hoc q̃ aliqd de aliquo demõstret q̃ sit passio eius. ℣ Item cẽntia facit cognitionem de eẽ. aut igit facit cognitionẽ de eẽ simplr. aut quo ad nos: non quo ad nos: q: sic est notius q̃ cẽntia: sicut pater. Cognoscimus enim subas separatas eẽ non tñ ipsarum essentiam: ergo cẽntia facit cognitiõem de eẽ simplicit: ⁊ talis cognitio est p demõstrationẽ simpliciter. igit eẽ de cẽntia simplr põt demõstrari. ℣ Ad oppositum est Aristotiles dicẽs: q̃ de sbiecto ꝑcognoscit quid est: ⁊ quia est.

Ad qõnẽ dicẽ q̃ de subiecto ꝑcognoscit utroq̃ modo aliꝫ ꝓclonem. de subiecto enim ꝑcognoscit qd: q: qd sbiecti est ꝓnciꝑale medium in demõstratione. Nam medium in demõstratione est causa ꝓclonis ⁊ causa cognoscit aliꝫ effectum. igit de subiecto ꝑcognoscit qd est: silr de subiecto ꝑcognoscit q: est: q: qd est ꝑsupponit q: est. quia non ens non hẽt qd. ℣ Intelligẽdum tñ est: q̃ qd est non ꝑsupponit esse existẽ: nec oportet tale eẽ ꝑcognoscẽ de subiecto ꝑm q̃ eẽ existẽ distinguit ꝓtra ꝑteritum ⁊ futurum. Sed eẽ qõ ꝑesupponit de subiecto est eẽ ꝑm qd: sunt enim gradus entis: sb quo vnum ens ab alio differt. Alius est enim gradus eẽndi qui conꝑfidet homini ⁊ asino lꝫ neutrum actualr existit. Uel posset dici q̃ eẽ qõ ꝑsupponit: est eẽ non ꝓhibitum in rerum natura. Illud enim de quo habet scia: oportet q̃ hũerit eẽ jn ꝑterito: uel posset habere esse in futuro: uel q̃ nunc habeat esse.

Ad primã rõnẽ dicitur: q̃ ꝓclo magis depẽdet a sbiecto q̃ a predicato. Subiectuꝫ enim est causa ꝑdicati qõ est passio. ℣ Ad aliud dicit q̃ ꝓbat ueruꝫ: ꝓbat enim q̃ de subiecto non oportet ꝑcognoscẽ: q̃ est actualiter existẽs ⁊c. ℣ Ad aliud per idem. ℣ Ad ultimuꝫ principale sicut dicebat: ⁊ ad rationem cõtra hoc dicit: q̃ esse lꝫ sit posterius eẽ: de eẽ tñ nõ põt demõstrari: q: illud qõ demõstrat de aliquo necessario hẽt duas ꝑditiones: necesse enim est q̃ sit ens in aliquo genẽ per se: ⁊ necesse est q̃ in subiecto de quo ꝓcludit ꝑsupponat eẽ: sed eẽ neutram ꝑditionem hẽt. nõ enim est ens in genẽ: sed per reductionem est in eodem genẽ: in quo est cẽntia. Silr eẽ in subiecto non ꝑsupponit eẽ. q: sic eẽt ꝓcessus in infinitum. ꝓpter hoc eẽ non põt demõstrari: q: non est ens: quia nec suba nec accidẽs per se loquẽdo. ℣ Ad primam rõnem ꝓtra hoc dicit: q̃ supposito q̃ illud qõ demõstrat in subiecto ꝑsupponit eẽ. tũc põt demõstrari si in subiecto causam hẽat sicut rõ ꝓcludit: sed eẽ in cẽntia non ꝑsupponit esse ab cẽntia. ℣ Ad aliud dicit: q̃ regrit q̃ illud qõ demõstrari debet in subiecto ꝑsupponat eẽ. ⁊ tũc ꝓueniẽter demõstrat si cõcludit ex ꝓncipijs ueris ⁊c. Similr rõ. ꝓbat q̃ non oportet illud qõ demõstret de passione eẽ. ⁊ hoc est ꝓcedẽdum. põt enim aliqñ diffinitio materialis ꝓcludi de subiecto: per diffinitionem formalem siue finalẽ. dicit etiã q̃ cẽntia nõ facit cognitionẽ de eẽ: q: i eẽ nõ ꝑcognoscit cẽntia respectu eẽ. Nõ. viij.

q **Veritur** An cognitis ꝑmissis simul cognoscat ꝑclo: q nõ videt: ꝑmisse se hñt i rõne cãe efficiẽtis respectu ꝑclonis. ſz efficiẽs nõ ꝓtinet effectũ nisi in vtute ⁊ nihil agit ultra ſpẽz ſuã. ergo ꝑmisse non faciũt cognitionẽ de ꝑclone nisi in vtute: cognitis ergo ꝑmissis nõ cognoscit ꝑclo ſil'tpe ſb ꝓpria rõne: ſed tñ in vtute ⁊ potẽtia. ℣ Itẽ ꝑmisse se hñt ad ꝑclonẽ in rõne cãe mãlis. Sz q̃ causa mãlis facit cognitionẽ de effectu. ꝑus tpe cognoscit causa q̃ effect': ſicut in erẽplo Aristotilis. vij° methaphiſice. Suba enĩ ꝓcedit oẽ accñs cognitione diffinitiue ⁊ tpe. ergo ꝑmisse ꝑus tpe cognoscunt q̃ ꝑclo. ℣ Itẽ ꝑm Aristotilẽ. ij°. poſt. Cõtingit cognoscẽ oẽz mulã eẽ sterilẽ ⁊ hãc cẽ mulã ⁊ dubitare an hẽ at aliqd in uẽtre: ⁊ per ꝓñs ignorare ꝑclonẽ. ergo ⁊c. ℣ Itẽ multa ſil: rõne qua mlta sunt: nõ ꝑñt intelligi ab itellectu. Intellect' enim nõ intelligit nisi vnũ itelligibile ſil. sed ꝑmisse ⁊ ꝑclo sunt multa intelligibilia: ergo nõ ꝑñt ſil'cognosci ab intellectu ⁊c. ℣ Item intellect' in ſillogizãdo discurrit successiue a ꝑmissis ad ꝑclonem: ergo successiue intelligit ꝑmissas. ſ. ꝑmo. ⁊ postea ꝑclonem: q: intelligit discurrẽdo: non igit ſil'cognouit ꝑmissas ⁊ cõclonem. ℣ Itez ſi sic: habitis ꝑmissis in ꝑalogiſmo accñtis ſtatim hẽbit ꝑclo: ⁊ ita non falleremur. ℣ Ad oppositum est Aristotiles: dicẽs q ꝑmisse ſil'cognoſcunt cũ ꝑclone: ſil'enĩz iducẽs cognouit.

Ad questionẽ dicẽdũ q cognitis ꝑmissis: ſimil'tpe cognoscit ꝑclo: ſi cognoscit in rõne cause: cognitis tñ ꝑmis ꝓncipijs in se ut non applicatis in rõne cãe: nõ oportet ſil'tpe cognoscẽ ꝑclonẽ. ꝑmũ patet: q: causa ⁊ effect' ſil'ſũt ⁊ nõ ſũt. Causa enĩ est ꝓncipiũ eẽndi effectui: ſz eadẽ sunt ꝓncipia eẽndi ⁊ cognoscẽdi ſz Aristotilẽ. ij°. metaphice: ergo cognitis ꝓncipijs i rõne cãe: ſil'tpe cognoscit ꝑclo. ſcõz patet ꝑ Aristotilẽ. ij°. poſt dicẽ enĩ q ꝓtingit cognoscẽ oẽz mulã eẽ sterilẽ. ⁊ hãc cẽ mulã. ⁊ ignorare hãc eẽ sterilẽ: nõ applicãdo istas ad iuicẽ: nec cõparãdo minorem maiori. ſic ergo patet q ꝓmisse in se cognoſci ꝑñt nõ cognoscẽdo ꝑclonẽ. ⁊ hẽ ga deficit applicatio. ℣ Iuxta hẽ ſciẽdũ ut patet i. ij° poſt. q ꝓtigit ſcire triplr. Cõtigit enĩ ſcire in vlr ⁊ i ꝑticulari. ⁊ hẽ duplr. ſ. actu ⁊ hitu. In vlr scit ꝑclo q̃ cognoscit maior nõ cognoscẽdo minorẽ. nec ꝑclonẽ ſz se. q: cognoscẽdo hãc ꝑ se oẽs mulã ẽ sterilis: cognoscit i vlr q hec mula ẽ sterilis. Alio mõ cognoscit ꝑclo in ꝑticulari ⁊ hitu: q̃ cognoscit maior ⁊ minor: ſz tñ minor nõ ꝓsideraſ actu cẽ ſb maiori. ⁊ iſtis duob' modis: ꝑus nã ⁊ ẽt tpe: cognoscunt ꝑmisse: q̃ ꝑclo i actu. Tertio mõ cognoscit ꝑclo actu: ⁊ hoc q̃ cognoscit maior ⁊ etiã minor ⁊ ſil'cũ hẽ cognoscit minor eẽ actualr ſb maiori. ſic enĩ fit applicatio ꝑmissarũ in rõne cãe: ⁊ iſto mõ ꝑossibile ẽ ꝑmissas cognoſci ꝑus q̃ ſil'tpe cognoscit ꝑclo

Ad primã dicẽdũ q ꝑmisse ꝓtinẽt in vtute ꝑclonẽ. Nõ ſic i vtute tñ q regraſ aliqd agẽs ꝑ qd ꝑmisse faciũt ſciaz de ꝑclone i actu. Sz ꝑmisse ſic applicate ꝓtinẽt ꝑclonẽ vtute: ſicut efficiẽs dispositũ ꝓtinet effectũ: efficiẽs aũt ponit effectũ i actu in oi mã disposita. ſic ꝑmisse applicate determinate tertio modo faciunt cognitionẽ de ꝑclone in actu. ℣ Ad aliũ dicẽdũ: q ꝑmisse hñt rõnẽ cãe mãlis respectu ꝑclonis. ⁊ nõ solũ hẽ ſz hñt rõnẽ cãe efficiẽtis ſic q ꝑñt ſufficiẽter de se cognitionez de ꝑclone facẽ ſb ꝓpria rõne: ⁊ iõ nõ oportet q ꝑus cognoſcant ꝑclone tpe. ℣ Ad aliud dicẽdũ: q iſta rõ. ꝑbat q ꝓtigit cognoſcẽ ꝑmissas nõ applicatas ad iuicẽ ignorãdo ꝑclonẽ: ⁊ hẽ itelligit Aristotiles. Si tñ ꝑmisse applicẽtur ad iuicẽ: ⁊ maior cognoſcat eẽ ſb maiori tũc nõ cognoſcis ꝑmissas ⁊ ignoras ꝑclonẽ. ℣ Ad aliũ dicẽdũ: q mlta ꝑñt itelligi nõ ſub ſpe multoꝝ: ſz ſb ſpe vnl'. vñ ꝑmisse ⁊ ꝑclo cognoſcũt i vno ldiſibili tpe ⁊ nõ ſb ꝓprijs ſpẽb': ſz ſb ſpe hitudis. ℣ Et ſi tũc q̃ras: vñ puenit iſta ſpẽs hitudis: iſta hitudo nunq̃ fẽt ſpẽz i ſẽſu: igit nec i itellectu. ℣ Dicẽdũ ne gãdo ꝑñtiã: ⁊ dicẽdũ aliqd ꝑt facẽ ſpẽz i itellectu qd nõ facit ſpẽm i ſenſu. Suba enĩ ut ponit ab aliqb'. nõ facẽ ſpẽm in ſẽſu: ⁊ facẽ tñ ſpẽz i itellectu: ſilr hec hitudo ꝑmissarũ ad ꝑclonẽ ſpẽz facẽ i itellectu: ꝑ quã itelligit: ⁊ ẽt ꝑ quã ꝑmisse itelligunt ſil'tpe: ⁊ tñ nõ facẽ ſpẽz i ſenſu. ℣ Et q̃ q̃rit qd causat hãc ſpẽz. ℣ Dicẽdũ q ſic hec hitudo ſz ſe ab itellectu causat: ita ꝑossibile est q ſpẽs ꝑ quã itelligit ab itellectu causet. Intellect' enĩz opat oẽs itẽtiões: ⁊ ſpẽs ꝑ q̃s itelligunt. ℣ Ad aliud patet ꝑ idẽ. Intellect' enĩ in acqrẽdo cognitionẽ ꝑclonis ꝑ ꝑmissas: ꝑus tpe cognouit ꝑmissas q̃ ꝑclonẽ. ſic quodãmõ tꝑs i quo cognouit ꝑclonẽ ſuccedit tpi in quo cognouit ꝑmissas: tñ alio mõ ſil'cognouit iſta ſic ſil'tpe q

iter ꝑ tꝑs ⁊ illo nõ cadit tꝑs meditũ: si tũ acqsie
rit cognitionẽ de ꝓclone: in illo acqsito eẽ itelli
git ꝑmissas ⁊ sil' ꝓclonem tꝑe: ita ꝙ nõ sit alia
successio tꝑis i quo cognoscit ꝓclonẽ ad tꝑs in
quo cognouit ꝑmissas. ¶ Ad aliõ dr: ꝙ aliqs
põt falli ꝑ fallaciã accñtis. ꝗ enĩ i fallacia accñ
tis alia ꝓclo sequat necessario er ꝑmissis ut illa
i q̃ tãta idẽtitas ⁊ nõ maior ꝓclu dit i ꝓclone q̃
ꝑus fuit i ꝑmissis: tũ adhuc cognoscẽs ꝓclões
ꝑt falli: er ꝑ ꝙ ñ applicat: ꝗ scã ꝑta applicatiõe
sil' tꝑe cognouit q̃ ꝓclo sequtur: ⁊ q̃ nõ ⁊c. Nõ. ir

q **Ueritur** An cognitis ꝑmissis
in rõne cãe: sil' nã cognoscat ꝓclo. ꝙ sic videt. causa ꝑm se
ad causatũ referr. ꝗ cognito vno correlatiuorũ
cognoscit sil' ⁊ reliquũ. (q: relatiua sunt sil' nã)
⁊ per ꝓiis cognitio vni': non magis depẽdet a
cognitiõe alti' q̃ ecõuerso ergo ⁊c. ¶ Itẽ si co
gnitis ꝑmissis in illo istãti nãe nõ cognoscit cõ
clusio: tũc in ista poritate nãe cognoscit causa
⁊ ignorat causatũ: ꝗ ignorato causato ignorat
causa: cũ sint relatiua: ergo i ista poritate cogno
scit sil' causa ⁊ ignorat: ergo oportet dicẽ ꝙ co
gnitis ꝑmissis in rõne cause: cognoscit cõclu
sio simul natura. ¶ Itez cognitis ꝑmissis in
ratione cause: cognoscit applicatio ꝑmissarum
ad cõclusionẽ: ergo sil' natura cognoscit appli
catio: quia cũ applicatio sit relatio cognosci nõ
potest sine extremis: ergo ⁊c. ¶ Itẽ cognitis ꝑ
missis sil' nã cognoscit ꝓclo in potẽtia ⁊ uli. ꝗ
sicut potẽtia se hẽt ad actũ maioris: ita cogni
tio actualis ꝓclonis se hẽt ad candẽ maiorẽ: q:
cui' est potẽtia ei' est act': ergo sil' i eodẽ cogno
scit maior sumpta cũ minori ⁊ sil' ꝓclo in actu.
¶ Itẽ si cognitis ꝑmissis in eodẽ istãti nãe nõ
cognoscit ꝓclo: tũc ꝑt itellect' itelligẽ ꝑmissas
⁊ cessare ab itelligẽdo ꝓclonẽ. ⁊ ita si nõ necesse
est ꝙ ꝑmisse sil' nã cognoscant cũ ꝓclonib'. pos
sibile erit ꝙ itelligant ꝑus tꝑe etiã: qõ est cõtra
Aristotilẽ. ¶ Ad oppositũ. causa por est suo ef
fectu in sua nã: ergo ꝑus nã ꝑnt ꝑmisse cogno
sci ⁊ itelligi in rõne cãe q̃ effect'. ¶ Dr ad illud
ꝙ causa ꝑus cognoscit nã q̃ effect'. si accipiat
causa pro eo qõ est causa. accipiẽdo tũ cãm sub
intẽtione cãe: sil' cognoscit nã causa ⁊ effectus.
¶ Cõtra causa est ad cui' eẽ segtur aliud eẽ. hec
est diffinitio cãe: ꝗ diffinitio cõpetit diffinito sb
ppria rõne. ergo causa est causa ꝑm ꝙ prior est
nã suo effectu, ergo ꝑmisse sb rõne cãe pcedũt
effectũ nã. ¶ Itẽ ad ꝑncipale sbm est ꝑus accñ
te: cognitione: diffinitione: ⁊ tꝑe. ⁊ sbm est caus
sa accñtis: ergo illud qõ est causa sub rõne qua
est causa pcedit effectũ nã ⁊ cognitione. ¶ Itẽ
vn' modus poritatis est ꝑm quẽ eẽ rei ꝑus est vi
tate ꝓpositionis ꝑm nãm siue ꝑm cãlitatẽ. ⁊ tũ
in re ista sunt ꝓuertibilia. ergo illud qõ est causa
sb rõne cãe: ꝑus est effectu. ꝑm nãm ergo ꝑmis
se ꝑus nã cognoscunt ipsa ꝓclone er ꝑ ꝙ sũt cã.

Ad qõnẽ dr ꝙ notis ꝑmissis i rõne
cause formalis: sil' nã
ꝓclo cognoscit i rõne effect'. tũ ꝑmisse que sũt
cãe ꝓclonis: nõ ꝓsiderate sb rõne intẽtiõis cãli
tatis. pores sunt nã ꝓclone ⁊ ꝑus nã cognoscũ
tur. Primũ ostẽdo: Causa que est sub intẽtione
cãe ad alterũ referi: sed relatiua sunt sil' natura
⁊ ꝑm cognitionẽ nãlẽ: q: vnũ non põt cognosci
nisi cognito altero: ⁊ via vsa: ita ꝙ neutrũ ꝑnci
pali' a cognitiõe alteri' depẽdet magis ista via
q̃ ecõuerso: tũc ista duo sunt sil' in nã ꝑm cogni
tionẽ: sed relatiua sic se hnt. ꝙ cognito vno rela
tiuo: cognoscit ⁊ reliquum ⁊ ecõtra. ⁊ magis
vnũ nõ depẽdet a cognitione alteri' q̃ ecõtra:
iõ sunt sil' in nã ⁊ cognoscunt ꝑm nãm. ꝑmis
se ergo sb rõne cãe sil' nã cognoscunt cũ ꝓclo
ne. q: ut sic hnt rõnẽ relatiui. Secũdũ ostẽdo.
q: ꝑm illud qõ sunt: faciũt cognitionẽ de ꝓclo
ne: ita ꝙ ꝓclo quo ad cognitionẽ depẽdet er ꝑncip
pis ꝑmissar: cũ ꝑmisse nõ depẽdeãt a cogni
tione ꝓclonis: sicut illud qõ est causa ab effectu
nõ depẽdet sed magis ecõtra. Sz qñ vnũ depẽ
det ab altero ⁊ nõ ecõtra: illo a quo depẽdet est
ꝑus nã illo qõ depẽdet. Cognitio ergo ꝑncipio
rũ qb' accidit itẽtio cãlitatis: por: est ꝑm naturã
q̃ cognitio ꝓclonis: ergo cognitis ꝑmissis sb
formali itẽtiõe cãe: sil' nã cognoscit ẽt ꝓclo sb i
tẽtione effect': tũ cognitis ꝑncipis que sũt cãe
ꝓclonis: ⁊ nõ ꝑm ꝙ applicant nõ oportet sil' nã
cognoscẽ ꝓclonẽ. ¶ Tñ intelligẽdũ est. ꝙ si ꝑ
misse cognoscunt in se nõ applicãdo vna alte
ri. tũc ꝑmisse ꝑus cognoscunt q̃ ꝓclo in actu
tꝑe ⁊ nã: Si tũ ꝑmisse determiate ad iuicẽ appli
cẽt. Tũc sil' tꝑe cognoscũt ꝑmisse ⁊ ꝓclo tũ ꝑ
nã cognoscunt ꝑmisse: vñ applicatio ẽ illo sine
q' si ꝑnt ꝑmisse ⁊ ꝓclo sil' tꝑe cognosci: ⁊ itelli.

Ad ꝑmã rõnẽ dr: ꝙ illo, ꝑbat ꝙ ꝑ
misse sb rõne cau
se sil' nã cognoscũt cũ ꝓclone. ¶ Ad aliõ ꝑ idẽ
¶ Ad ttiũ ꝑ idẽ. Applicatio enĩ nõ ꝑt itelli sine

applicatis: imo sunt nāliter simul quo ad cognitionem: ⁊ iō si cognoscunt: pmisse sub rōne applicati: necesse est simul natura cognoscē cui applicant pmisse: tñ qō applicat non simul natura cognoscit. ¶ Ad aliud dī: q̄ lz cognitio potētialis pclonis sit simul natura cum cognitione maioris tñ non oportet q̄ accepta minori sub maiori ut cognitio actualis pclonis simul natura sit cum cognitione maioris. ¶ Ad pbationem: dī q̄ nō oportet actū cōparari ad actum: sicut cōparat ad potētiam. ¶ Ad ultimum dī q̄ pus natura cognoscunt pmisse qñ applicant: q̄ pclo. Et tñ ex hoc non sequtur q̄ pmisse prius tpe cognoscant: ⁊ cum dī q̄ in illo priori nature in quo intellect⁹ intelligit pmissas ptingit pausare ⁊ per psequēs ipm non intelligere pclonem in eodem tpe. Sed pus tpe premissas: dī q̄ non sequtur. q: in eodē instāti tpis sunt duo instātia nature: in quoꝝ pori itelligit pncipia: in posteriori cōclonem: ⁊ tñ simul tpe pclonē: ⁊ hui⁹ causa est: q: pmisse cum sint applicate recte: sunt causa efficiēs: ⁊ necessaria inferēdi ⁊ cognoscēdi pclonem: ⁊ sic in eodē tpe intelligunt pmisse ⁊ pclo: ⁊ non fm pus ⁊ posterius tpe: lz fm prius ⁊ posterius natura. Si queras q̄liter est manifestum intellectui q̄ premisse ⁊ pclo sunt diuersa fm numerum. dī q̄ ex hoc est manifesta eorum diuersitas: q: pclonem non cognoscimus: nisi q: pcognitis premissis. ¶ Ad rōnes in oppositum dī: sicut dicebat. ¶ Ad rōnem cōtra hoc: dī q̄ hec diffinitio causa est ad cuius eē ⁊c. est diffinitio illius qō est causa qō. s. subiacet intētioni cause: ⁊ nō est diffinitio huius intētionis que est causa: ga loquēdo de istis intētionib⁹ formaliter: uel de aliquo accepto sub istis: non magis ad cām se quit effectus q̄ ecōtra. ¶ Alie rōnes pbāt: q̄ premisse que sunt cause prius natura cognoscuntur q̄ conclusio ⁊c. Questio. x.

q **Queritur** de diffinitione ei⁹ qō est scire: an sit dāda: q̄ non videt: q: aut est status in pncipiis pmis: aut non. Si non tūc in pncipiis est processus in infinitum: sed infiniti non est accipe pncipium nec medium: ⁊ per psequēs nec postremum: ⁊ sic non erit scitu: qō est incōueniens: si sit status in pncipiis. Tūc quero an ista principia sciunt an non? si non. ergo cōclones non erūt scite: q: ignoratis pmis ignorant posteriora: si sic ⁊ manifestum est q̄ non per cām q: ibi est stat⁹ ut cōcedit: ergo scire non est uēr per cām. ¶ Item Aristotiles in secda pclone huius dicit q̄ pncipia magis sciunt q̄ pclones. q: vnūqq̄ ppter qō: ⁊ q: pclones sciunt ppt pncipia. ergo pncipia magis tunc erūt scita: ⁊ manifestū est q̄ pncipia non sunt scita per cām q: non hūt cām: ergo scire non est per cām sem per cognoscē. ¶ Item cognitio nra est ab hijs que sunt nobis magis nota: sed effect⁹ sunt nobis magis noti q̄ cāe: lz cause pus natura sint magis note: ⁊ intellect⁹ nr se hēt ad illa que sūt manifesta in natura sicut oculus noctue ad lumen solis. ergo cognitio nra est ab effectib⁹ ad cām: ⁊ non ecōtra ergo ⁊c. ¶ Item si scire esset per cām: nunq̄ scire res pfecte quouscq̄ eēt de uētuz ad pmam cām: que est pclonis pncipiū. sed causa pma est nobis impfecte cognita: ergo qlibet effect⁹ impfecte cognoscit a nobis: sed ꝗ non est scire, ergo nihil scit sub ppria rōne: hoc est incōueniēs: ergo scire non est per cām cognoscē. ¶ Itē ptra secdaz pticulā tū dī: ⁊ qñ illi⁹ est causa: si ad cognitionē conclonis oportet cām cognoscē ut applicat ad effectuz. sic pclo nunq̄ scire sb ppria rōne sed sub ppa rōne relatiui: q: cognoscē aliqd sb ppa rōne applicati est scire sub ppria rōne relatiui. ¶ Itē ptra hāc pticulam: qñ impossibile est alr se hēre de hijs que frequēter sunt fiūt demōstrationes: cōtingit eniz scire per demōstrationem q̄ luna eclipsat: sed manifestum est q̄ possibile est aliter se hēre. ergo male dī. qō scit impossibile est alr se hēre. ¶ Item de corruptibilibus est scia. fm q̄ corruptibilia sunt: ⁊ tñ corruptibile ꝗz q̄ corruptibile est possibile est se alr hēre ⁊c. ¶ Et ꝗ dicit q̄ de corruptibili siue mobili nō est scia ea rōne qua mobile est: sed fm q̄ est immobile. ¶ Cōtra: de mobili fm q̄ mobile est sciētia libri phicoꝝ: q: de mobili fm qō mobile scit demōstratiue q̄ est in potētia ad terminum. ¶ Item si de mobili eēt scia sub rōne immobilis: tūc de aliquo eēt scia sub rōne sui oppositi. ergo oportet dicē q̄ de mobili sub rōne mobilis sit scia: ⁊ tūc redit ratio. ¶ Ad oppositum est Aristotiles.

Ad qōnē dico q̄ diffinitio bñ datur: ppter qō scit dum q̄ scire dī q̄tuor modis: ut dicit Aviconna fis. Est enim scire coiter. ⁊ sic sciunt ptingētia ad utrūlibet. Et est scire ppie: ⁊ sic sciunt con

tingẽtia nata. Et est scire magis ppie: ⁊ sic sciunt tam pncipia q̃ pclones. Et est scire maxime ppie: ⁊ sic sciunt pclones per pncipia. Et isto q̃rto mõ scire est per cãm cognoscere. ⁊ sic accipiẽdo scire diffinit Aristotiles. ¶ Intelligẽdum tñ quo ad hoc q̃ aliqd sic sciat regrũtur tres pditiones: ꝓm Thc. Primo regrit q̃ scitur per cãm: eadẽ enim sunt pncipia eẽndi ⁊ cognoscẽdi: Causa enĩ est pncipiũ alicui⁹ rei: ergo est pncipiũ cognoscẽdi. Secũdo regrit applicatio cãe ad effectũ: aliter nõ cognoscit nisi in uli: uel in hitu ⁊ nõ i actu. ergo ad actualẽ cognitionem regrit applicatio ꝓmissarũ ita q̃ actualr cognoscat minor eẽ sub maiori. Tertio regrit q̃ scitũ sit necessariũ ⁊ non possit aliter se hẽre: ⁊ iste tres pditiones inueniunt in hac diffinitione per tres pticulas positas. Prima pditio innuit per secũdam pticulã: cuꝫ di qm̃ illius est causa. ⁊ tertia per tertiam cum dicitur Impossibile est aliter se habere.

Ad primã rõnem di q̃ in pncipijs est stat⁹. Et cum querit ulterius aut sciunt aut nõ di q̃ loquẽdo de scia maxime ppie non sciunt pncipia pma: q: cãm nõ hbit. loquẽdo tñ de scia ppia uel magis ppia: pncipia sciunt esse non per cãm: scire tñ qd Aristotiles diffinit est per cãm. vñ equocat de scire ꝓm q̃ pncipia sciunt ⁊ conclusiones: que sciuntur per scire hic diffinitum. ¶ Ad aliud di: q̃ pncipia magis scitũ tur q̃ pclones. loquẽdo de scia magis ppie: ⁊ sic intelligit phs. loquẽdo tñ de scia maxime ppie ꝓm q̃ scire diffinit hic: sic pncipia nõ sciunt. ¶ Ad aliud di: q̃ cognitio nfa a posteriori est simplr ab effectib⁹ ad cãs: q: effect⁹ sunt notiores sensui. tñ nfa cognitio est a notioribꝫ ad minus nota. sed notiora nobis pñt intelligi dupliciter. Uno mõ dicunt nob notiora: que sunt nobis notiora ꝓm intellectũ cõparando vnam cognitionem intellectualẽ ad aliam. ⁊ sic pncipia pma sunt nob notiora. ut dignitates: ⁊ isto mõ nfa cognitio simplr est a nobis notioribꝫ. Alio mõ dicunt nobis notiora: que sunt notiora sensui. ⁊ isto mõ scia nfa non est simplr a nobis notioribꝫ: scia enĩ q̃ est p effect⁹: non est simplr scia ⁊ ppter qd: sed tñ q: est. ¶ Et cum di: q̃ pncipia non sunt nobis nota: cuꝫ sint maniseſta nãe: dicẽduꝫ est q̃ sic. ¶ Ad pbationem di: q̃ Aristotiles. iij°. methaphisice per manifesta nãe non intelligit pncipia sed subas separatas ¶ Ad aliud di: q̃ pclo cognoscit per pncipia sub rõne relatiui. ⁊ non soluꝫ sub rõne relatiui. sed sub q̃dam rõne absoluta. ⁊ sub ppria rõne: psiderãdo enim cõclonem formalr: sub ratiõe causati: ⁊ ꝓmissas formalr sb rõne cãe: ⁊ sic cognoscit cõclo sub rõne relatiui per ꝓmissas. si enim psideremus pclonem ꝓm se que inferĩ ex ꝓmissis applicatis: sic cognoscit sub ppria rõne. ¶ Ad aliud di. q̃ ꝯ eclipsis possit alit se hẽre ꝓm se: respectu tñ sue cãe non põt aliter se habere: posita enim interpositione terre inter solẽ ⁊ lunã: de necessitate ponit eclipsis lune. Ideo dicit Aristotiles: q̃ ista que frequẽter euenunt ut ueniant in demonstrationẽ necessaria sunt. ¶ Ad aliud silr di: q̃ de corruptibili ꝓm q̃ corruptibile pcise non est scia: sed ꝓm q̃ est immutabile uel incorruptibile. ¶ Uñ sciẽdum q̃ de mutabili ꝓm q̃ mutabile est scia ⁊ etiam ꝓm q̃ immutabile. iste rõnes non sunt opposite q: relate sunt ad diuersa: scia enim est de mutabili ꝓꝫ q̃ in se mutabile est. ⁊ est de mutabili ꝓm q̃ est immutabile: nõ in se: sed respectu passionis immutabilis: ꝓm q̃ immutabilr aliq̃ passio inest mutabili. ¶ Ad pmam in oppositum. cõcedo pclonem q̃ de mobili ꝓm q̃ est mobile in se: potest eẽ scia: cum hoc tñ regrit: q̃ sit immutabile respectu sue passionis: sub hoc intellectu: q̃ nõ põt moueri a sua ppria passione in suum oppositum. ¶ Ad ultimũ di: q̃ ꝯ de mutabili sit scientia: sub rõne mutabilis: non tñ est scia de mutabili sub rõne sui oppositi: q: mutabile in se ⁊ immutabile respectu sue passionis: nõ sunt opposita. sed ut sic vnum aliud cõcomitat. et hoc enim q̃ est in se mutabile: immutabilr suscipit uel recipit passionem suam ⁊c. Questio. xi.

Q Ueritas An demõstratio sit ex pmis ueris ⁊c. ⁊ q̃ nõ videt. De non ente põt eẽ scia demonstratiua: ⁊ tñ non ens non est uerum sed potius falsum: ergo non oportet scia demõstratiua q̃ sit ex ueris. ¶ Dicit hic q̃ de non ente simplicit qõ nullo mõ est ens: non põt eẽ scia demõstratiua. ¶ Cõtra de uacuo ⁊ infinito aliquo mõ est scia: ⁊ tñ ista simplr sunt non entia. ¶ Item de non ente põt sciri q̃ opponit enti: q: nõ ens necessario opponit enti. ergo de non ente põt esse scia demõstratiua. ¶ Hic di q̃ de non ente ꝓm

q̃ est negatio entis quocũq̃ mõ nõ põt sciri q̃ ipm opponit enti: q̃ nõ est possibile tale nõ ens eē: q̃ qõlibet nõ ens ꝗtũcũq̃ sit nõ ens est ens apud aiam: ⁊ ut sic de nõ ente põt eē scia demõstratiua ⁊ sciri q̃ opponit enti. ¶ Cõtra. q̃ro de nõ ente apd aiaz: que est negatio ul'r entis apd aiam: aut opponit enti apud aiaz: aut nõ: si nõ ergo ens apud aiam: ⁊ nõ ens apud aiam: non opponunt: qõ falsuz est: si sic ergo ꝓtingit scire ergo de nõ ente apud aiam cõtingit scire ipsuz opponi enti. tũ nõ ens apud aiam simplr est nõ ens: ergo de simplr non ente põt eē scia. ¶ Ad pricipale: demõstratio ad ipossibile nõ est ex ueris: q̃: vna pmissarũ est falsa: ergo nõ ois demõstratio ⁊c. ¶ Dr hic q̃ demõstratio ad ipossibile est ex ueris: nõ simplr: ſz ex ueris respectu cõcedẽtis ꝓpositionē falsam eē uerã: qõ accipit loco ypotesis. ¶ Cõtra. si demõstratio ad impossibile sit absolute ex vna ꝓpositiõe falsa. tũc hẽo q̃ demõstratio ꝑm se ⁊ absolute nõ semp est ex ueris. Sed diffinito debet cõpetẽ diffinito pro quolibet el': ergo hec diffinitio nõ bñ dat: cum alicui demõstratiõi nõ cõpetat. ¶ Aliter dr q̃ demõstratio ad ipossibile quo ad aliquẽ pcessũ est ex ueris. q̃: in tali demõstratione est triplex pcessus. An' ducens ad ipossibile ex ypotesi ⁊ vna assũpta. Ali' est ab iteremptione pclonis i possibilis: ad iteremptionē ypotesis. Tertius est ab iteremptione ypotesis ad ostẽdẽdũ principale ꝓpositũ eē uerũ. Iz ergo demõstratio ad ipossibile nõ demõstret quo ad primũ pcessuz ⁊ scõm: tũ quo ad tertiũ pcessum demõstrat p̃ principiũ de quolibet dr affirmatio uel negatio. segtur enim si de quolibet est affirmatio uel negatio uera: ⁊ ypotesis nõ est uera. ergo el' ꝗ dictoria est uera. ¶ Cõtra: demõstratio est ex notioribꝰ: sed affirmatio notior est negatione: si ergo demõstrer ꝗtas affirmatiue ex falsitate negatiue uel ex iteremptione ypotesis: tũc ostendit magis notũ per min' notũ: ⁊ per ꝓs nõ est demõstratio. ¶ Ad pricipale q̃ demõstratio nõ est ex primis ueris. videt q̃ qõ dr per supabundãtiã vni soli ꝓuenit: ſz primũ dr per supabundãtiã. ergo si demõstratio sit ex primis cõuenit vni soli. ergo nõ est nisi vna demõstratio. ⁊ per ꝓs nisi vna scia. ¶ Itẽ posita hac pticula: superfluũ est ponẽ alia sequẽtia. primo q̃: si demõstratio eēt ex primis superfluũ eēt ponẽ hãc pticulã i mediatis: q̃ oia prima sunt imediata ⁊ ecõtra. Itẽ posita hac superfluit ponẽ hãc ex priorib' ⁊ notioribꝰ: q̃ segtur demõstratio est ex primis. ergo ex priorib' ⁊ notioribꝰ. ¶ Itẽ si demõstratio sit ex imediatis siue ex primis: tũc nulla esset demõstratio ex mediatis; ꝓs est falsum: ergo ⁊ ascẽdens. Quia dicit Aristotiles p' topicoꝝ. q̃ demõstratio est ex imediatis. ⁊ ex his que sũt imediata principia: ⁊ huiusmodi sunt imediata principia; ꝓtia patet. Cui inest effectiue vnum oppositoꝝ: eidẽ negat reliquũ mediatũ ⁊ imediatũ sunt opposita. ¶ Itẽ si demõstratio sit ex imediatis siue ex primis tũc nulla demõstratio eēt ab effectu ad cãm: q̃ tũc demõstratio est a posterioribꝰ. ꝓs falsuz ꝯ Aristotilẽ. li°. huius ergo ⁊ ascẽdẽs. ¶ Ad oppositũ est Aristotiles.

Ad qõnẽ dr: q̃ demõstratio est ex primis ⁊c. cui' rõ est q̃: demonstratio est syllogism' faciẽs scire. Hec est diffinitio finalis demõstratõis. ⁊ scire est per cãz cognoscẽ. ergo ⁊c. Ñũ hec est ꝓma cõclo huius libri sicut dicit Linco. ⁊ ꝓbat per diffinitionẽ finalẽ demõstratiõis. ¶ Intelligẽdũ tũ est ꝯ Lin coniesem: q̃ demõstratiua scia põt accipi uel ꝯ q̃ est cadẽ cũ demõstratione ⁊ isto mõ ista ꝓpositio ex: debet denotare circũstãtiã eãe mãlis: ⁊ tũc est sensus q̃ demõstratio est ex primis tanq̃ ex causa mãli. q̃ principia sunt eãe mãles demõstrationis. Alio mõ scia demõstratiua põt accipi pro hitu acqsito per demõstrationẽ. ⁊ sic scia demõstratiua solũ est cõclonis in demonstratione. Isto mõ hec ꝓpositio ex dicit circunstãtiã eãe efficiẽtis siue originãtis: q̃: scia demõstratiua que est habit' cõclonis est ex principijs ueris tanq̃ ex causa efficiẽte uel originãte: quia principia sunt origo scie cõclonis. Hãc diffinitionẽ Aristotiles sic ostẽdit. primo declarat hãc pticulã ex ueris isto mõ. qõ scit in demõstratione est uerũ: sed uerũ nõ scit nisi ex ueris. Iz enim uerũ possit syllogizari ex falsis. nõ tũ sciri ex falsis: q̃ falsum nõ est: uera igit demõstratio ẽ ex ueris. Itẽ demõstratio est ex primis q̃ ex principijs que sunt cadẽ. Itẽ demõstratio est ex imediatis. q̃: si demõstratio eēt ex mediatis aut tũc eēt pcessus in infinitũ. aut eēt stat' ad imediata. Nõ est pcessus in ĩfinitũ. q̃: tũc nihil sciret: si est status ad imediata habet ꝓpositũ. Itẽ demõstratio est ex priorib' ⁊ notioribꝰ: q̃: intellect' nr in syllogizãdo pcedit a magis ad minus notũ: q̃ minus notũ uel eqliter non faciẽt

sciam de ignoto. Item demõstratio est ex causis q: demõstratio facit scire ⁊ scire est per causam cognosce: ergo demõstratio est ex causis. ¶ Sciẽdum tamen est q Aristotiles nõ ponit hãc particulam ex pp:sis q: hoc innuit per hãc particulam ex causis. Causa enim est ppria respectu illius cuius est causa. ¶ Si arguat q quedam sunt cause mediate ⁊ quedam immediate: ⁊ quedam pticulares ⁊ quedam cõmunes: ergo non oĩs causa est ppria respectu effectus. ¶ Dicẽdum est q siue sit causa mediata siue causa immediata: dũmodo sit in eodem genere: sufficiẽter est propria respectu effectus: sed in diuerso genere non. ga non cõtingit demonstrare descẽdẽtem a genere in genus. ut dicitur in octaua cõclusione siue questione huius. similiter causa ut cõmunis est non causa effectus pticularis: sed oportet anteq̃ causet q ad hũc effectum determinet. ⁊ ideo dicit Aristotiles hic inferius: q demõstratio non est ex cõmunibus, sed ad determinatum genus appropriatum: ⁊ hoc principium si ab equalibus equalia demas ea que relinquunt erũt equalia: non est principiũ ad demõstrãdũ effectũ in geometria: nisi determinet ad gen' subiectũ geometrie isto modo: ut si ab equalibus lineis equalia demas: illa que relinquuntur ⁊c.

Ad primam rationem

sic dicit sicut ad rõnem cõtra hoc: q de uacuo ⁊ infinito non est sciẽtia demõstratiua: pbans aliquã passionẽ positiuã de illis: ꝫ solũ ad pbãdũ passionẽ negatiuã: utputa uacuũ non eẽ ⁊c. ⁊ sic demõstratio non põt esse de non ente q: in tali demõstratione oportet ꝑsupponere q: est. sed de ista demõstratione non intẽdit philosophus, uel aliter põt dici q de uacuo ⁊ infinito non est sciẽtia demõstratiua: q: non determinat de illis nisi quaten' illa remoueat a sua cõsideratione. ¶ Ad rõnem in oppositum de nõ ente dicit sicut dictum est. Ad rationem cõtra hoc dicit q ens apud aiam est equocũ. ⁊ ideo nõ ens nõ negat q̃libet: Jõ posset stare q non ens apud aiam opponeret enti apud aiam accipiẽdo ens ⁊ nõ ens pro eodẽ significato. ⁊ siml' cũ hoc põt stare q nõ ens apud aiam: est aliq̃ ens apud aiam. sicut nõ ens apud aiam entitate spẽi: põt esse ens apud aiam entitate generis q: ens apud aiam q̃ est gen'; nõ est ens spẽs. Sed impossibile est q nõ ens apud aiaꝫ neget ens apud aiam. p quolibet ente vniuoce. ¶ Ad aliud dicit q demõstratio ad impossibile est ex uerisquo ad tertiũ pcessum. ¶ Ad rõnem cõtra hoc dicit q illa demõstratio quo ad tertiũ pcessum qui est ex falsitate yppotesis negatiue ad ueritatem affirmatiue est ex notioribus sub aliquo intellectu. falsitas enim negatiue dupliciter põt cõsiderari. Uno modo in se ⁊ ita falsitas aliqua est ignotior q̃ ueritas affirmatiue. Alio modo põt cõsiderari ꝫ q ista falsitas cõcludit ex interemptione impossibilis ad q̃ deducitur. ⁊ sic falsitas yppotesis notior est q̃ ueritas oppositi. ⁊ isto modo illa demõstratio est ex notioribus. ¶ Ad aliud dicit q posita hac particula primis non supfluit ponere immediatis. q: forte non oĩa principia sunt immediata. Hec enim est per se primo. Homo est aial: ⁊ tamen mediũ habet per q̃ põt demõstrari. Similiter posita q sint eadem: tñ ex diuersa proprietate accipit. ideo non est supfluitas nec minutio. ¶ Ad aliud dicit q non supfluit hec particula ex prioribus. principia enim in se dicunt prima ⁊ absolute: sed propria dicunt per cõparationem ad cõclusiones que sunt posteriore. ⁊ ideo posito vno non supfluit alterũ. similiter primũ non est relatiuũ nisi per accidẽs. nõ enim refert primũ ad secũdũ: nisi q: refert secũdum ad primũ. Posito enim q nihil eẽt ens in rerũ natura preter illud q̃ est ens primus. Adhuc illud esset primũ ⁊ tamẽ non relatus ad secũdũ nisi per accidẽs: sicut scibile ad sciẽtiam. ¶ Ad aliud dicit: q non supfluit dicere ex causis: ga causa ex hoc q est causa ⁊ ad hoc q sit concludens oportet q sit propria: sed non oportet principiũ esse proprium. Similiter ex alia rõne dicit principiũ ⁊ causa: ⁊ ideo non supfluit. ¶ Ad aliud cum dicit q̃ dicit per supabũdãtiam ⁊c. dicit q Aristotiles non intelligit q demonstratio sit ex primis simpliciter ⁊ extra genus: quia sic non eẽt nisi tñ vna demõstratio: uel saltẽ nõ eẽt nisi vna sciẽtia. Sed Aristotiles intelligit q demõstratio est ex primis in genere. ⁊ q: in diuerso genere sciti diuisa sunt principia. Alia enim sunt principia in arismetrica: ⁊ alia in geometria: ideo demõstratio est diuersa ⁊ multiplicata sicut diuerse sciẽtie. ¶ Ad aliud cũ dicit q si demõstratio sit ex immediatis nulla eẽt ex mediatis, dicit q nõ sequitur. ¶ Ad pbationẽ dicit

q Aristotiles intelligit q demõstratio est ex im
mediatis finalr: ut resoluẽdo oẽs demõstratio
nes ad pncipia pma: sed ex hoc nõ sequtur q nul
la est demõstratio ex mediatis: pũ enis aliq̃ de
mõstratio eẽ ex mediatis: dũmõ finalr sit ex im
mediatis: sed tñ sequit. q nulla demõstratio fi
naliter est ex immediatis. ¶ Ad ultimũ pcedo:
q nulla demõstratio que est ab effectu ad cãm
est demõstratio simplr: talis enim demõstratio
est: q: 2 non simpliciter fm Aristotilem: hic aũt
diffinit demõstratiões simpliciter 2c. Mõ. rij.

q Veritur An hec sit uera: Unũ quodq; ppter qd: q
non videt. In istis inferioribꝰ per vir
tutem solis repiunt pstrictio 2 dissolutio. Sol
enim dissoluit glaciẽ: 2 pstringit lutuz: 2 tñ nõ
sequtur q in sole sit pstrictio 2 dissolutio. q: op
posita non sunt sil in eodem: ergo 2c. ¶ Itẽ nõ
sequtur iste est ebrius ppter vinum: ergo vinũ est
magis ebriũ: q̃ iste. Nec sequtur iste est calidus
ppter solem: ergo sol est magis calidus. Sol
enim non est calidus ergo 2c. ¶ Dr q ista ppoſi
tio est intelligẽda in causis vniuocis: 2 effectibꝰ
ubi aliqd vniuoce repit in causa 2 i effectu: ebri
etas aũt non vniuoce repit in ebrio 2 in vino q:
in ebrio formalr. In vino vo effectiue 2 nõ for
maliter. ¶ Cõtra, ferrũ ignitũ est calidum for
maliter 2 lignum ignitum silr: 2 tñ non sequtur
ferrũ ignitum est calidũ ppter lignũ ignitum:
ergo lignum ignitũ 2c. ¶ Dr q ferrum ignituz
est calidũ: ppter lignũ ignituz per accñs. lignũ
enim ignitum nõ calefacit nisi q: ignis. 2 hec p
positio vnũqq̃ ppter qd 2c. nõ solum hẽt in
telligi in causis vniuocis 2c. sed cum b in cau
sis per se. ¶ Cõtra pbo q est in huiusmodi cau
sis per se: q: ignis est causa vniuoca: respectu ca
loris: in ferro utrũq; enim calidũ est formalit
silr est causa per se: sicut etiam rũsio pcedit: 2 tñ
non sequit: ferruz est calidum ppter ignẽ. ergo
ignis est magis calidus. q: ans est uerũ: 2 ons
falsum. Videmus enim ad sensum q equalis
quãtitas ferri igniti uehemẽtius cõburit q̃ eq̃
lis quãtitas ignis. ¶ Item pbo q hec minor sit
falsa: per quam Aristotiles pbat cũ ista maio
re pclonem. Cũ Aristotiles dicit pclonẽ scim
ppter pncipia: q: pncipia fz se nõ sunt cãe pclo
nis nisi in ẽtute ppter qd erigit applicatio. er
go nõ cognoscit ppter pncipia fm se. ¶ Item
nõ sequtur pclo scit ppter pncipia, ergo pncipia
sunt magis scita: q: aficedẽs est uerũ 2 ons fal
sum: pncipioꝝ enim est intellectꝰ: 2 non scia fm
Aristotilẽ in fine pmi: ergo hec est falsa: vnum
qd̃q; ppter qd 2c. ¶ Dr q q̃drupler est scia: fm
Linconiẽsez. Coiter. ppie. magis ppie. 2 ma
rime ppie. Vñ Aristotiles intelligit q scia est
pclonis tñ loquẽdo de scia marime ppie dic
ta. Sed loquẽdo de scia ppie dicta. pclones
sciunt ppter pncipia 2 pncipia magis. ¶ Cõtra
accipio sciam pclonis marime ppie: In tali
scia sciunt pclones ppter pncipia 2 tñ nõ seq
tur. ergo pncipia magis sciuntur. ergo 2c.
¶ Ad oppositum est Aristotiles.

Ad qõnẽ dr q hec est uera: vnũqd̃q;
ppter 2c. 2 huiꝰ rõ est q: il
lud qd repit in effectu 2 causa: nobiliꝰ 2 excellẽ
tiꝰ repit in causa q̃ in effectu: q: est de rõne cãe
q excellat effectũ: si ergo aliq̃ pprietas causet i
aliquo ab aliq̃ causa: si illa pprietas in illa cau
sa repiat vniuoce: excellẽtiꝰ repit in causa q̃ in
effectu 2c. 2 b patet sil per erẽpiũ: Magr diligit
ppter discipulũ. tũc discipulus magis diligit.
¶ Propter rõnẽ intelligẽdũ est q hec ppositio
intelligẽda est in causis vniuocis: 2 per se: 2 nõ
in causis per accidens 2 equiuocis.

Ad primã rõnem dr: q sol nõ dissol
uit glaciẽ 2 pstringit lutũ
nisi per accñs: ppria enim opatio causata a so
le: est per lucẽ calefacẽ: sed per accñs dissoluit
glaciẽ: q: calidũ liq̃bilia dissoluit per accñs: silr
pstringit lutũ: q: per calorem exhalat subtile 2
derelinqtur grossum. Hec aũt ppositio vnũqd̃q;
q̃ ppter qd 2c. intelligẽda est in causis vniuo
cis: 2 in causis per se. ¶ Ad aliud silr dr. q cali
dũ nõ est in sole formalr: quẽadmodũ est in cor
pore calefacto. Calidũ enim est q̃litas actiua p
tinẽs ad elemẽtũ. sed in sole nõ est q̃litas actiua
formaliter: sed est in luce per quam sol efficit ca
lidus. Iur aũt nõ est q̃litas actiua: ſz actiuꝰ actꝰ.
¶ Ad pmã rõnẽ ptra b dr. q hec ppositio hẽt
intelligi in ppositionibꝰ per se 2 vniuocis: ſz li
gnũ ignitũ nõ est per se causa caloris in ferro.
¶ Ad rõnẽ ptra hoc dr q hec cõclo est uera q
ignis est magis calidus: q̃ ferrũ ignitũ sic di
cit vnus expositor. ¶ Ad pbationẽ dr: q stat sil
q ignis sit magis calidus q̃litatiue: q̃ ferrũ: 2
tñ q minor sit calidiras in ferro ignito fm quã
titatẽ. illa enim maioritas est ppter cõparatio
nẽ ptiũ mãliũ ferri: iõ nõ sequit in ferro est ma

lor calidítas: ergo ferrũ est magis calidũ. ¶ Ad aliud dr q̃ pncipia scimꝰ ⁊ ppt pncipia scimus pclones: ⁊ cũ dr q̃ regrit applicatio: dr q̃ uerũ est q̃ ppter pncipia trũ considerata in se illa nõ applicãdo nõ sciunt: ⁊ B pcedit. ¶ Ad aliũ sil'r dr. ¶ Ad rõnẽ ptra B dr: q̃ nõ sequit: pclones sciunt ppter pncipia scia marime ppie dicta. ergo pncipia marime sciunt: q̃ hic nõ arguit i vniuocis: scire aũt marime nõ cõpetit pncipijs vniuoce ⁊ pclonibꝰ: q̃ pclonibꝰ cõpetit formaliter: pncipijs trũ effectiue. Sz trũ loquẽdo de scire: qõ est apphẽsio necessariorꝝ: siue sint pncipia siue pclones: isto mõ scire vniuoce cõpetit pncipijs ⁊ pclonibꝰ: ⁊ isto mõ pncipia sunt magis scita q̃ pclones: B mõ accipiẽdo scire. ⁊ sic itelligit Aristotiles: silr L inconiẽsis exponit. Vsi die hãc eẽ scõam pclonẽ huiꝰ libri rẽ. Nõ. xiij.

q **Veritur** An pncipia sint magis nota q̃ pclones: q̃ nõ videt: q̃ si sic ergo pncipiũ marime pmũ eẽt marime notũ: cuius modi est hoc. Nihil tingit sil'eẽ ⁊ non eẽ: pñs falsum: pbo falsitatẽ pñtis: si pncipiũ pmũ eẽt notissimũ in vitate: etꝰ oppositũ eẽt notissimũ in falsitate. sed q̃ B sit falsuz pbo. q̃ in syllo er oppositis supponit pro yppotesi oppositu3 primi pncipii: q̃ supponuntur ꝯdictoria: ⁊ er ista yppotesi deducit ad negationẽ eiusdẽ de se: tanq̃ ad notiꝰ falsum: uel magis icõueniẽs: ergo negatio eiusdẽ de se est notior in falsitate: q̃ oppositũ pmi pncipii rẽ. ¶ Hic dr: q̃ i syllogismo er oppositis nõ supponit oppositũ pmi pncipii pro yppotesi. q̃ nõ supponunt ꝯdictoria. sed trũ alia ps ꝯdictionis supponit p yppotesi. ¶ Contra istũ: aliq̃ ps ꝯdictiõis: silr utraq̃ ps ꝯdictionis diuisim sũpta in aliq̃ mã est pñs: sed pclõ in syllogismo er opposito est ipossibilis. Sz er pringẽti accepto pro yppotesi non sequtur ipossibile. igit pncipia nõ sunt magis nota: q̃ pclones. ¶ Alir dr q̃ in syllogismo er oppositis supponit oppositũ pmi pncipii pro yppotesi: q̃ in aliq̃ mã speciali: minꝰ nota sunt in falsitate: ulr trũ magis ẽ notũ oppositũ pmi pncipii in falsitate: q̃ negatio eiusdẽ de se. ¶ Cõtra. Aristotiles dicit in pmo huiꝰ: q̃ pncipia nõ sunt solũ nota nob: sz nature: ergo opposita pncipiorꝝ notissima sunt in falsitate: nõ solũ nãe: sed nobis. ¶ Itẽ negatio eiusdẽ de se: nõ ponit opposita in actu: sz in potẽtia. Sed oppositũ pmi pncipij ponit ea i actu ergo notior est ipossibilitas: qñ accipit oppositũ pmi pncipij q̃ negatio eiusdẽ de se. ¶ Item pncipia nõ sunt scita: ergo nõ sunt magis scita q̃ pclones. Assecẽs patet: q̃ si pncipia essent scita: eẽt pcessus rẽ. ergo nõ eẽt pncipiũ pmũ. ¶ Itẽ qõ est notũ per cãm: est magis notũ q̃ illud qõ nõ est notũ per cãm. Verbi gra pclõ in demõstratiõe uli est magis nota q̃ pclõ in demõstratione priculari: q̃ in demõstratione uli: cognoscit per cãm: in pticulari non: sm Aristotilẽ. Sed pclones demõstrationis sunt note p cãm: pncipia nõ per cãm: ergo pncipia nõ sunt notiora q̃ pclones. ¶ Itẽ pncipiũ ⁊ pclusio nõ sunt cõparabilia sm cognitionẽ: ergo principiũ nõ est magis notũ q̃ pclusio. Cõsequẽtia patet q̃ cõparatio solũ est in vniuocis: sm Aristotilẽ vii°. phicorꝝ. sed principiũ ⁊ pclõ quo ad cognitionẽ nõ sũt vniuoca: q̃ cognitio pclusiõis est per cãm: sed cognitio principij nõ est per cãm: ergo equoca est cognitio. ¶ Itẽ si principiũ eẽt magis notũ q̃ pclusio ⁊ per pñs pclusio minus nota: tũc pclusio aliqd hẽret de noto ⁊ aliqd de opposito: ut de ignorãtia sil: patet in simili q̃ qõ est pallidũ est minus albũ q̃ albũ: iõ hẽt aliqd de albedine ⁊ aliqd de nigredine: ergo pclusio erit in pte nota ⁊ in pte ignota: sz minus nota q̃ principiũ. ⁊ ulterius sequtur: q̃ conclusio nõ sit simplr scita. ¶ Itẽ si pclusio sit minus nota q̃ principiũ: tũc sequeret q̃ nobilius ordinaret ad minꝰ nobile: tanq̃ ad finẽ: pñs falsum. ergo ⁊ assecẽs: pbo pñtiã: q̃ si cõclusio sit minus nota q̃ principiũ ignotior est ⁊ incertior q̃ principiũ: sed principiũ ordinat ad pclusionẽ: ergo maius nobile ad minꝰ nobile. ¶ Itẽ pclusio in demõstratione est necessaria: sed ueritate nihil est uerius: ergo nihil põt eẽ notius in vitate q̃ cõclusio in demõstratione: nõ igit principia sũt magis nota. ¶ Ad oppositũ ẽ Aristotiles dicẽs: pricipia eẽ magis nota q̃ pclones.

Ad questionẽ dr q̃ sic: Cuius rõ est: q̃ vnũqõq̃ ppter rẽ. Cõclusiones sunt note ppter principia ergo principia sunt magis nota. ¶ Itẽ hoc pbat Aristotiles per vnã rõnẽ: q̃ si principia essent minꝰ nota: uel eq̃liter nota cũ pclusionibꝰ: tũc ignotũ eẽt magis uel eq̃liter notũ cũ eo qõ est notũ: pñtia patet sic: habita cognitione principiorꝝ adhuc in isto priori nãe pclusio est ignota ⁊ principia sunt nota. Si ergo dices q̃ pclu

siones sunt magis note uel eqliter cũ pnciplis tunc ignotus est magis notũ q̃ illud quod est notũ. uel saltẽ erit eqliter notũ cũ eo qõ est notũ. B est icoueniẽs: ergo oportet dicẽ q principia sunt magis nota q̃ cõclones. ¶ Itẽ B põt probari alia rõne: q cõclo nõ sit magis nota q̃ principiũ: q nihil agit ultra suã vtutẽ. Hoc patet q virt' est ultimũ potẽtie ⁊ nihil agit ultra ultimũ potẽtie. Sz principia p suã vtutẽ sunt cãe pclonis. ergo maiorẽ cognitionẽ nõ pñt facẽ in cõclusione q̃ ipa hñt de se: nec tãtã cognitionem faciũt de pclone quãtã hñt de se. Probo: q de ratione cause est q quicqd reperitur in effectu ⁊ causa: excellentius reperiatur in causa.

Ad primã rõnem dicẽ sic dicebat ultimo q aliqb' latẽt ea que sunt opposita eẽ opposita: qb' tñ nõ latet negatio eiusdẽ de se. ¶ Intelligẽdũ tñ circa istud: q rñdẽs nunq̃ pcederet opposita sub rõne oppositor eẽ sil' uera. hoc enim est sibi notissimũ in falsitate: ea tñ que sunt opposita: aliqñ pcedit eẽ uera: nõ pserẽs vnus ad alterũ sic pingit in disputatione. q rñdẽs pcedit vnũ oppositor ⁊ postea per latẽtes interrogationes uel per alias cautelas factas ab opponẽte pcedit alterũ oppositor nõ pserẽs secũdũ ad pmũ: ⁊ postea opposita pcessa recolligit ad iuicẽ pcludẽdo ex hiis negationẽ eiusdẽ de se nõ ducẽdo ad aliqõ noti' falsum: sed ut manifestet ea que pceduntur a rñdẽte eẽ opposita. ¶ Ad formã: dicẽ q oppositũ pmi pnciplj est notissimũ in falsitate: qõ est opposita sil' eẽ uera: q illud concedit eẽ notũ in falsitate tã ab opponẽte q̃ a rñdẽte: pter qõ rñdens nõ ponit p:o ypotesi: pcederet tñ illa ꝯdictoria: nõ pserẽs vnũ ad aliud. sed nunq̃ pcederet ꝯdictoria sub forma ꝯdictoriorũ eẽ simul uera. ¶ Ad pmã rõnẽ cõtra B: dicẽ q illa uerũ pcludit. pma enim pnciplja sũt nobis notissima in vitate cognitis ẽminis: ⁊ etiam eorũ opposita sũt notissima in falsitate: ⁊ iõ oppositũ primi principij sub ppia forma a nullo pcedit si illa sit q sunt opposita ⁊ ad iuicẽ cõferant ⁊ actualit' psideranẽt: tñ ea que sunt opposita pñt aliquẽ latẽ in aliq̃ mã. Sz cognitis terminis magis notũ est ⟨opposita eẽ sil' uera⟩ in falsitate: q̃ negatio eiusdẽ de se. ¶ Ad aliud dicẽ q negatio eiusdẽ de se nõ icludit ꝯdictoria nisi in potẽtia: si aliq̃ icludit: ⁊ opposita sub oppositor forma actu icludit. iõ sequit q negatio eiusdem de se: nõ est notior in falsitate: q̃ sunt opposita sil' eẽ uera: aut ea que sunt opposita actu aliter: pserẽdo vnũ oppositor alteri. Sz causa q̃re hõ decipit in pcedẽdo opposita: est ppter B q nõ pserẽt vnũ ad aliud. ¶ Ad aliud pncipale: dicẽ q in syllogismo ex oppositis nõ pcludit de se deducẽdo ad aliqõ manifesti' falsum. Sed multitudo incoueniẽtiũ. iõ cũ B bene stat q opositũ pmi pnciplj sit notissimum in falsitate. ¶ Ad aliud dicẽ q loquẽdo de scia ppie dicta: ⁊ etiã de scia magis ppie dicta: que scia est apphẽsio vitatis necessarior: fm hãc sciã pnciplja sunt magis scita q̃ pclones ut dictum est rẽ. ¶ Ad aliud dicẽ q hec iterimit. illud qõ est notũ per cãm est magis notũ illo qõ nõ est notũ per cãm: uera tñ est cũ utrũq̃ cognoscibile natũ est cognosci per cãm: sed pnciplja pma nõ sunt nata cognosci per cãm: q cãm nõ hñt. ⁊ pclones nate sunt cognosci per cãm: iõ erẽplũ in ppsito nõ tenet. Illud enim qõ scit per demõstrationẽ ulem magis scit: q̃ qõ scit per demõstrationẽ pticularẽ: q utrũq̃ est natũ cognosci p cãm q igit qõ cognoscit per pticularẽ demõstrationẽ nõ cognoscit per cãm. demõstratio aũt ulis facit cognoscẽ p cãm: iõ ibi tenet: hic nõ. ¶ Ad aliud dico q pncipia ⁊ cõclo sunt cõparabilia. ¶ Ad iprobationẽ dicẽ q ly vnũ cognoscat p cãs ⁊ aliud nõ: ⁊ per pñs in scia marime ppria non sunt cõparabilia. tñ accipiẽdo o sciam tertio mõdo dictã que est apphẽsio vitatis necessarior: in B sunt cõparabilia: pus enim dicebat q q̃tuor modis dicitur scire. Coiter ⁊ ppie: magis ppie: ⁊ marime ppie: vñ tertio mõdo cõparabilia sũt. ¶ Ad aliud dicẽ q cõclo est ptim nota ⁊ ptim ignota. er B q est nota p pncipiũ. ⁊ q̃tũ est de se est ignota: sed er B nõ sequit q sit scita. ¶ Ad aliõ qñ dicẽ q cognitio pnciplor ordinat ad cognitionẽ cõclusionis pfectã. Cõcedo: sed er hoc nõ sequit q nobili' ordinet ad min' nobile. pnciplũ enim inq̃tũ in eo est scia pclonis in uli ⁊ mõ cõfuso: ordinat ad pfectã cognitionẽ pclonis ⁊ in pticulari: ⁊ ita quo ad B impfectũ ordinat ad pfectũ. ¶ Ad aliud qñ dicẽ q vitate necessaria nihil est ueri'. Cõcedit. põt eẽ tñ certi' aliqd in vitate ⁊ noti'. uel põt dici per iteremptionẽ illius p positionis: q vitate necessaria alicui' pclonis: põt aliquid eẽ uerius. Illud enim est magis necessariũ ⁊ per cõsequẽs magis uerũ: cui' necessitas ⁊ ueritas ab alio nõ depẽdet: q̃ illud cui'

necessitas dependet ab alio. Nõ.rliij.

¶ Ueritur an cõclusio sit necessaria in demonstratione: ut hec sit necessaria. homo est risibilis. q̃ non videt. q: sequtur. homo est risibilis. ergo hõ est. Consequẽs est cõtingẽs: ergo ⁊ antecedẽs: q: ex necessario non sequit cõtingẽs. Cõsequẽtia patet q: accñs reale sbo in eẽ ꝑsupponit sbm eẽ simul. q: est ꝑsupponit si est. ℣ Dicit hic q̃ accñs est duplex: quoddã qõ sequtur sbm fm actũ ut albũ ⁊ nigrũ. qõdã fm aptitudinẽ ut risibile: q: oẽ nomẽ terminatũ in bile significat per modũ aptitudinis. Sed accñs cõsequẽs sbm fm aptitudinẽ nõ ꝑsupponit sbm: ꝛ accidens ꝓñs sbm fm actũ ꝑsupponat sbm. Aptitudo enim põt fundari in nõ ente. Verbi gꝛa. Cecus aptꝰ nat̃ est videẽ ⁊ tñ nõ sequtur cecus actu videt: nec sequit ergo cecus põt videẽ. sil̃r est hic: non sequtur: hõ est risibilis ergo hõ actu est risibilis. ℣ Contra aptitudo fm quã cecus põt videẽ fundat in eo qõ est cecũ tanq̃ in sbo. q: in codẽ sbo hñt fieri habitus ⁊ puatio: sicut ergo sbm cecitatis est: codẽ mõ sequtur q̃ sbm risibilis est. ergo sicut sequit hoc est cecũ: ergo illud qõ est cecũ est: eodẽ mõ sequtur hõ est risibilis ergo hõ est. ℣ Itẽ q̃ aptitudo nõ possit fundari in nõ ente videt. quero enim de aptitudine aut est sba aut accidẽs: nõ suba ut manifestũ est. si sit accñs: ⁊ accidẽs reale nõ põt fundari in nõ ente: q: accidẽs est alteri inherẽs ⁊ nõ enti nihil iheret. ergo ⁊c. ℣ Itẽ q̃ risibile nõ solũ cõsequat hoiem fm aptitudinẽ videt: sicut dicit expositor: passio in sbiecto hẽt duplicẽ rõnẽ cãe. s. rõnẽ cãe efficiẽtis ⁊ mãlis. sed impossibile est aliq̃ hñs cãm efficiẽtẽ in sbo. p̃mũ cõseq fm aptitudinẽ soluꝛ ita q̃ nõ fm actũ. ergo ⁊c. ℣ Itẽ si hec sit necessaria: Nis hõ est risibilis: ergo q̃libet singularis necessaria. sed ꝓñs est falsum. ergo ⁊ antecedẽs. Cõsequẽtia patet. Falsitas ꝓñtis sil̃r patet. qa hec est singularis eius: sortes est risibilis: ⁊ hec nõ est necessaria. sor. enim põt corrũpi. ergo nõ est de necessitate risibilis. ℣ Dicit hic q̃ hec est necessaria absolute. ois hõ est risibilis: ⁊ tñ non oportet quãlibet eius singularẽ absolute eẽ necessariã: q: necessitas ulis cõtinuat per ꝓtinuaꝛ singularũ generationẽ: ideo absolute necessaria est: sed singularia corruptibilia sunt. ideo in illis nõ est necessitas absoluta. ℣ Contra istud per te ueritas huius cõtinuat per successiuam generationẽ: hec tũc ois hõ est risibilis nõ uerificat. p: o isto antich: istus est risibilis. q: nõduꝛ generat: ⁊ tũc ego arguo sic. Antich: istus nũc nõ uerificat. ppositionẽ: solũ ergo tũc uerificat p: o suppositis ꝓtib̃: sed suppositis ꝓtib̃ põt ꝑdicatũ inesse ⁊ nõ iesse q: corruptibilia sunt: ergo vitas huiꝰ ppositiõis nõ est necessaria sed ꝓtingẽs. Nõ enim hẽt vitatẽ nisi a singularib̃. hoc est falsum. ergo nõ est dicẽ q̃ necessitas saluat per ꝓtinuã gnãtionẽ. ℣ Itẽ segtur ois hõ est risibilis. ergo ille est risibilis per locũ a toto in quãtitate: ꝓñs nõ est necessariũ: ergo nec antecedẽs. ℣ Dẽ hic per iteremptionẽ ꝓñtie nõ eniꝛ segtur ista. iste hõ est risibilis. sed segtur ꝑ q̃das ꝑditione iste homo dũ est risibilis: ⁊ sic singularia necessaria sunt sub ꝑditione. tñ nõ sunt necessaria absolute. ℣ Cõtra istud. si ulis sit necessaria: ppt̃ ꝑ q̃ singularia sunt necessaria ꝑ ꝑditione: tũc hec eẽt necessaria: tu semp curris: qa qõlibet singulare est uerũ sub ꝑditione. hec enim est uera. dum tu curris. in. a. tu curris. sil̃r hec dũ tu curris. in. b. tu curris. ⁊ sic quelibet singularis est necessaria. ergo hec ulis est necessaria. tenet silitudo: q: sicut ois dicit ulitatẽ suppositoꝝ que noiall̃r significant: ita semp dicit ulitatem tpis cõsignificati per. a. b. ⁊c. ℣ Itẽ tũc sequit. Oẽ qõ est qñ est necesse est eẽ. ergo oẽ qõ est necesse est eẽ: si a vitate cõditionata singularũ posset inferri vitas absoluta ulis. ℣ Itẽ reducit rõ sic. ois hõ est risibilis: ergo iste: sine cõditiõe. pbo: q: sic sequit singulare sicut in vtute ulis ꝓtinet. ꝗ in vtute huiꝰ ulis ꝓtinet simplr nõ sub ꝑditione. ergo singulare sequit sine aliq̃ ꝑditione. ℣ Alr dẽ ad rõnẽ q̃ hec ppositio: ois hõ est risibilis. est necessaria absolute. ⁊ huiꝰ rõ est: q: risibile est passio hois. ⁊ passio consequit spẽm rõne potẽtie actiue ⁊ iõ nõ põt ei nõ iesse (sicut calefacere non põt non inesse igni: quia consequit ignem rõne potẽtie actiue. ideo est q̃ hic est necessaria habitudo. s. in hoc. homo est risibilis. ⁊ ita absolute necessaria. ℣ Intelligendum tamen est: q̃ passio que est necessaria de specie: est necessaria de contẽtis sub specie: non sub ꝓpria ratione. sicut ait Aristotiles. sed sub propria ratione speciei inquantum speciem diuidunt: ideo singulare huius vniuersalis debet sic accipi: iste homo inquãtum homo est risibilis ⁊ sic de alijs. ⁊ sic intelligendo sunt

absolute necessarie. ¶ Ad pbationē dī q: ly iste hō possit nō eē fm se: tñ inq̃tū hō nō pōt nō eē ¶ Cōtra istū. primo pbo q nō segk si passio egrediat a potētia actiua subiecti q pp hoc necessario isit sbo. Secūdo pbo q ex hoc q ex tali potētia actiua egredik: segk ppositū: ⁊ tertio ostēdo q necessaria hitudo: nō cōcludit ppōnē necessariā eē. Primū patet sic: sicut ambulare p gredik ex potētia actiua hois: q: hō ambulat: ⁊ nō fm potētiā passiuā sed actiuā: ⁊ tñ nō est necessaria: ergo pdicatum egredi a potētia actiua subiecti: nō pcludit ppōnē eē necessariā. Scōz ostēdo: potētia nō pōt eē in nō ente ut in subiecto: nec in ente tñ apud aiaz: q: ens apud aiam potētiā actiuā nō hēt: sicut patet de fig mētis: ⁊ secūdis itētionib⁹. Si ergo potētia actiua est in aliquo ente reali ut in subiecto: sequik ergo q si passio egrediat a potētia actiua subiecti: necessario est subiectū eē: ⁊ hoc est ppositū. Tertiuz patet in hiis que frequēter sunt: ⁊ nō semp: cuiusmodi est eclipsis lune: ubi est necessaria hitudo: q: qñcūq; est interpositio terre iter solez ⁊ lunā: tūc luna eclipsat: ⁊ tñ hec nō est necessaria luna eclipsat: ergo necessaria hitudo nō cōcludit necessitatē absolute. ¶ Itē reducik rō: sicut pus. hec singularis iste hō est risibilis: in ētute uliis ponik absolute: ergo absolute segk sine reduplicatiōe: sed hec est falsa: iste hō est risibilis ergo uliis falsa. ¶ Aliter dī q hec sit necessaria ois hō est risibilis absolute siue hō sit siue nō sit q: siue sit siue non sit passio hois est necessaria de subiecto: q: qō scik necessariū est: ⁊ ulteri⁹ dī q quelibet singularis necessaria est absolute: p pter eādē rōnē. ¶ Ad pbationē dī q nō sequik. iste homo pōt nō eē. ergo pōt nō eē risibilis: qa ad necessitatē ppositionis: nō requirik actualis existētia extremoz. ¶ Cōtra istud: hō nō semper canescit: q: hō nō semp est. ergo a simili nō semper est risibilis: q: nō semp est: ⁊ ulterius sequik q nō de necessitate sit risibilis si nō semp sit: ergo ex opposito ꝓsequētis segk hō de necessitate est risibilis: ergo hō de necessitate est. ¶ Itē entitas cōpositionis est ex entitate extremoz: ergo ueritas ppōnis est ex ueritate extremoz: q: eadē sunt pncipia ueritatis ⁊ entitatis: si ergo p positio sit uera: oportet itelligē extrēa eē. ¶ Itē pmo peryermenias dī q cōpositio est quā sine compositis non est intelligibile. Sed quod nō cōtingit intelligē sine aliquo nō ꝓtingit eē sine illo: q: ex opposito sequik oppositū. si igik cōpositionē nō cōtingit itelligē sine extremis. ergo nō cōtingit eē sine entitate extremoz: sequik ergo hō est risibilis. igik hō est. ⁊ silr sortes est risibilis ergo sortes est. ¶ Ad oppositū est Aristoteles dicēs. q cōclo demōstratiōis ē necessaria in ista littera qñ ipossibile est aliter se habere.

Ad qōnē dī: q hec est necessaria ois hō est risibilis. Cui⁹ rō ē hec q: pōt eē pclusio in demōstratiōe: q: pdicak passio de sbo. Sz pclo demōstratiōis scik p demōstrationē: sed qō scik ipossibile est alik eē. ⁊ qō ipossibile est alik eē. est necessariū ergo a primo ad ultimū hec est cōclo in demōstratione ergo hec est necessaria: ⁊ etiā q̃libet singularis ē necessaria absolute. Modus tñ ponēdi singulare est diuersus apud diuersos. Quidā enim ponūt eī singulares sic: iste hō inq̃tū hō est risibilis: ⁊ b ppt rōnē posita in scōa rñsione ad scōz argumētū. passio enim est necessaria de cōtentis ppt b q est necessaria de specie: ⁊ ita de cōtētis est necessaria sub rōne spēi ⁊ nō sub ppria rōne q: sub ppria rōne singularia sunt corruptibilia. iste ergo sunt singulares iste hō inq̃tū hō est risibilis. nō itelligēdo q hec reduplicatio inq̃tū sit ps termini q: sic nō eēnt singulares isti⁹ uliis silr hic eēnt q̃tuo: termini. ois hō est risibilis. iste est hō. ergo iste est risibilis inq̃tū hō: sed reduplicatio addik ad denotādū quō iste singulares illi uli appropriant. ¶ Alii ponūt q huiusmodi uliis ois hō eē. iste sunt singulares. iste hō est risibilis: ⁊ iste hō est risibilis: ⁊ iste sine reduplicatione: ⁊ iste necessarie sunt absolute: ppter necessariā hitudinē pdicati ad sbm. Et ulteri⁹ dicūt q ad necessitatē istarū singulariū nō requirik actualitas extremoz. sz sufficit q singularia icludāt in suo itellectu nām spēi quā cōsequtur talis passio. Nō tñ itelligēdū est q ista sit in singularib⁹ eque primo sicut ⁊ nāe spēi: sed istis inest ex pñti. q: passio nāe spēi necessario ⁊ primo inest spēi. ⁊ ex pñti suppositis. ⁊ ppter hoc patet ad rationem per quā cōfirmak alius modus ponendi singulares.

Ad primā rōnez dicētes. primam ppositionē eē necessariā. eo q pdicatū cōsequtur sbm necessario: ⁊ prēta sub sbo inq̃tū prēta icludūt spēm: ipsi dicūt cōcedēdo hāc cōsequētiā: ois hō est risibilis, ergo homo est, ⁊ ratio coruz est

qa accidẽs reale alicui inesse ꝓsupponit ſbm eē. Rõnes que ſunt ꝓtra porem riſiionem nõ ſunt ꝓtra eos: ſicut in ſcõo dicek. ¶ Ad ꝑmam rõnem ꝓtra B dī q dupler est potẽtia actiua: quedam est potẽtia quam ꝑcedit alia potẽtia, ſ. paſſiua in ſbo que est ꝯdictiõis: ⁊ talis potẽtia actiua est in hoie respectu ambulationis: ſed accñs qõ egredik a tali potẽtia actiua: non inest neceſſario ſubiecto. Alia est potẽtia actiua quam nõ ꝑcedit potẽtia paſſiua in eodem ⁊ respectu eiuſdem: ⁊ iſto mõ est potẽtia actiua in igne respectu calefacē: ſtatim enim cum ignis est hẽt potẽtiam calefaciẽdi actiuam: ita q̃ non põt non calefacē: quãtum est de ſe: ⁊ accñs qõ egredik a tali potẽtia actiua ſbi: neceſſario ꝓſequik ſbm: ſicut riſibile respectu hois. ¶ Ad aliud dī: q̃ nõ ſequtur: iſte hõ inq̃tum hõ est riſibilis. igik iſte hõ est. Jõ aũt nõ ſequtur ꝗ ꝓclõ. q: potẽtia actiua a qua egredik paſſio non inest iſti homini: niſi inquãtum iſte hõ est hõ. ideo ſequtur ꝗ ꝓclõ: q̃ iſte hõ inquãtum hõ est: ⁊ ſic ꝓſequẽs est neceſſarium: ſicut ⁊ aũs. q: iſti homini inquãtus hõ: nec inest coꝛuꝓꝛio nec gnãtio. ¶ Ad tertiũ dī: q̃ habitudo paſſionis ad ſbm est neceſſaria iſto mõ: qñ poſito ſubiecto ponik paſſio ſufficienter. ⁊ tũc est ꝓpoſitio neceſſaria: ⁊ ſicut hec ē neceſſaria hõ est riſibilis. Sz ex alia pte in his que frequẽter ſunt: ſbm põt eē in rerum natura ſz paſſio non ſit: cum luna ſit in aliquo tpe in quo non est eclipſis: iõ non est neceſſaria abſolute habitudo paſſionis in hiis que non ſemper ſunt: ſz ſit habitudo inter vnum ad alterus per cãm extrinſecam: ut per habitudinem ad hãc cauſam que est interpoſitio terre inter ſolẽ ⁊ lunam: eclipſak neceſſario: vnde alia est habitudo in hiis que ſemp ſunt: ⁊ in hiis que frequẽter. iõ non est ſil'e. ¶ Ad aliud dī q̃ in ſtute uliis non includik hec ſingularis ſub ꝓpria rõne ſingularis. Non enim attribuik riſibile ſuꝑpoſitis niſi q: ſpẽi. iõ ſingularia debẽt ſequi ad ulẽm: non ſub rõne ꝓꝓꝛia: ſed ſub rõne coꝛis. Ad formam patet ꝑ hoc q̃ in ſtute uliis habek q̃ ꝑdicatum attribuik ſuꝑpoſitis: ſub reduplicatione coꝛis: ⁊ ita mino: falſa. ¶ Alr dicunt uolẽtes ſuſtinẽ q̃ hec ꝓpoſitio est neceſſaria: ⁊ quelibet ſingularis abſolute non addita reduplicatione. ¶ Ad ꝑmum dicũt q̃ hec ꝓſitio nõ ualet: hõ est riſibilis ergo hõ est ſic ꝓus. Ad ꝑbationem: cum dī Accñs reale ⁊c. Hoc intelligẽdum est de accſite qõ ꝓſequtur ſbm: ꝑm ſuus eē criſtē: ⁊ non ꝑm eē ſpecificum ſiue aptitudinem: cuiuſmodi est riſibile. ¶ Ad ꝑmam rõnẽ ꝓtra B dī q̃ illa hitudo: nec est ſba nec accñs in genē: ſed est gdẽ modus eẽndi ꝑm quem accñs ꝓſequik ſbm. ¶ Ad aliud dī q̃ non est ſil'e de aptitudine: in ceco ⁊ de riſibili. cecum enim est ꝑuatio accſitis qõ ꝑmo ꝓſequik idiuiduum ⁊ nõ ſpẽm ⁊ iõ ſequik: ſi hõ est cec⁹. ergo hõ est: q: idẽ ſbm ꝓſequik ꝑuatio qõ ꝓſequik ſuus hit⁹ ⁊ ꝑm idem eē ꝓticulare: ſz riſibile est accñs ꝓñs ſpẽm ꝑmo ꝑm eē abſolutum ⁊ nõtrñ ꝑm eē criſtē: ⁊ iõ nõ ſequik hõ est riſibilis. ergo hõ est. Vñ in B diſſil'e est iter cecũ ⁊ riſibile q̃ ꝑm diuerſa eē cõſequunk ſua ſba: ſz in hoc ſit ſil'e: q̃ ſicut nõ ſequtur: hõ est aptum natus vidē. ergo hõ põt vidē ſicut nõ ſequik hõ est aptum natum ridē ergo hõ põt ridē. ¶ Ad tertium ꝓtra B dī q̃ riſibile non hẽt in hoie cãm efficiẽtem. hõ enim nõ efficit riſibile. Sz illõ idem qõ est cauſa efficiẽs respectu hois. est cauſa efficiẽs respectu riſibilis. ſicut dicim⁹ q̃ qõlibet ſbm paſſionis hẽt duplicem rõnem. ut rõnem cãe ſo: malis: ⁊ rõnẽ cãe mãlis: ⁊ ſil'r q̃ hẽt qñ q̃ rõnem cãe efficientis: nõ q̃ talis ſit cauſa faciẽs paſſionem ſemp criſtere. Sz iſta cauſa est cauſa hitudinis neceſſarie paſſionis ad ſbm: ita q̃ cum ſbm est paſſio est. ¶ Ad formam dī q̃ ſz in ſbo ſit iſto mõ duplex rõ cauſe: non ſequtur tñ ꝓpter hoc q̃ paſſio ꝓſequat ſbm: ꝑm criſtē ſbi ita q̃ in ſbo ꝓſupponat criſtē: ſz ſufficit q̃ ꝓſupponat ſbm aptũ natus eē. ¶ Ad aliud ꝑncipale: ſic rñdek ſicut ultimo dicebak; q̃ uliis est neceſſaria: ⁊ q̃ qlibet ſingularis abſolute est neceſſaria ſine aliq̃ reduplicatione: negak tñ hec ꝓſitia: iſte hõ est riſibilis: ergo iſte hõ est: q: nõ regrik actualis ꝛñtia extremoꝝ. ¶ Ad ꝑmum ꝓtra hoc dī q̃ differẽtia est iter accñs ꝓꝓium ⁊ accñs cõe. in hoc q̃ accidẽs cõe ſoluz ꝓſequtur ſbm ꝑm q̃ qdditas ſbi criſtit: ſed accñs ꝓꝓium ut ꝓꝓia paſſio ꝓſequtur qdditatem ſbi: non tñ ut criſtit nec tñ ut intelligik. Sz ſiue qdditas criſtat ſiue intelligak: paſſio iſtam qdditatem abſolute ꝓſequik. ⁊ iõ est qõ accñs cõe inherẽs ſbo: ꝓſupponit ſbm eē ⁊ ꝓꝓ hoc iſta est falſa: ſemp hõ caneſcit. q: hõ non est ſemp. Caneſcẽ enim est accñs cõe: ſed accñs ꝓꝓium: ut ꝓꝓia paſſio inherẽs ſbo: nõ exigit ſbm criſtē. ¶ Ad aliud dī q̃ entitas compoſitiõis depẽdet ab entitate extremi. ſed enti-

tas extremi duplīr pōt itelligi. Uno mō ſb rōne extremi ⁊ ſic ppositio eſt uera. q: entitas cōpoſitiōis ut ſic ab entitate extremi depēdet: alio mō pōt itelligi pro accūtali exītia eiʹ qō eſt extremū ⁊ ſic entitas cōpoſitionis nō depēdet ab entitate extremi: ſicut nec eiʹ vītas: q: ſic ꝗ nō eēt uera: Chimera eſt chimera. ¶ Ad aliud dī q cōpoſitionē nō pīngit eē ſine entitate extremorum ſub rōne extremorum. ꝑ idē eſt dicē ac ſi diceret: Cōpoſitio nō pōt eē ſine ſbo ⁊ ꝑdicato. Cōpoſitio tū bñ pōt eē ſine entitate ſbi que eſt actualis exītia extremorum: uel eorum que ſunt extrema: ⁊ ꝑ ꝑcludit p ꝑ q ē hec uera. Chimera ē chimera ⁊ ea q̄ ſūt extrēa: nō exiſtūt ī rerum nā ⁊c. Nō. xv.

q Ueritur An hec cōditio perſe ſit poſſibilis. Nō nō videt: perſe dicit cām: p Ariſtotilē. Si igit hec ſit poſſibilis. In ppositiōib⁹ denotat per hāc cōditionē q ſbm ſit cauſa ꝑdicati: uel ecōtra. ⁊ tūc ppositio neceſſaria eſt falſa: q: hec tūc eēt falſa: hō perſe eſt aial: q: denotat idē eē cauſa ſuiipſi⁹ cū tū nō ſit. ¶ Itē perſe excludit cām cū pticipatiōe fm Linconiēſem. aut ergo excludit efficiētē cām: ⁊ tūc nihil eēt pſe niſi pma cauſa: qō videt icōueniēs. aut excludit cām mālē. ⁊ tūc ſuba mālis nō eēt ens p ſe. Cui⁹ oppositū dicit Ariſtotiles: dicē enī q callias ē ens p ſe. aut excludit eē aliaꝰ cārū: ⁊ tūc ſequit: q: illa que cauſanē ab alijs cauſis nō ſunt entia p ſe. omnia iſta videnē inconuenientia. ergo ⁊c.

Ad qōnē dī: q ſit certa. Ubi itelligēdū eſt q hec ꝑditio pſe duplicīt pōt accipi. Uno mō in ppositiōib⁹. Alio mō in reb⁹. Primo mō ſāc modū īherēdi. Secūdo mō f: cit modū ēndi: ⁊ utroq mō hec cōditio pſe eſt poſſibilis: eſt enī poſſibilis in ppositiōib⁹: q: in aliqb⁹ ppositiōib⁹: ſbm eſt cauſa ꝑdicati ⁊ in alijs ꝑdicatū eſt cauſa ſbi. Exēplū pmi in ſecō mō dicēdi pſe: hō eſt riſibilis: q: a pncipijs ſbi pgredīt paſſio. exēplū ſecōi eſt qñ ꝑdicat diffinitio uel ꝑs diffinitiōis de diffinito: tūc enī ꝑdicatū eſt cauſa ſbi. Cū igit īherētia dicit cām ſbi reſpectu ꝑdicati: uel ꝑdicati reſpectu ſōi: ꝑditio erit poſſibilis pſe. Itē hec cōditio pſe eſt poſſibilis in reb⁹: ⁊ ꝓſtituit modū eſſendi ⁊ ſic excludit cām pticipē fm Linconiēſē ⁊ ꝑ eſt triplīr. aut enī excludit cām efficiētē: aut finalē: ⁊ iſto mō pma cauſa ſolū eſt perſe q: nō hēt cām efficiētē ſiue finalē: eſt enī efficiēs ⁊ finis oīum. Alio mō excludit cām mālē: ⁊ ſic intelligētie ſunt pſe: ꝗ in itelligētijs p logicū ſit repire qd ⁊ q̄le qō eſt alio ab eo qō eſt qd: ⁊ñ nō eſt repire ibi cōpoſitionē māe cū forma. Tertio mō pſe excludit eē in ſbo: ⁊ hec cauſa excluſa pōt reduci ad cām mālē. ſuba enī eſt cauſa mālis: uel reſpectu accūtis qō eſt in eo: ⁊ iſto modo tertio: ſubſtantia eſt ens pſe. Suba enim eſt ens ⁊ nō in alio tanq̄ in ſubiecto: ⁊ ſic ergo patet q hec ꝑditio perſe: eſt poſſibilis in reb⁹: patet etiam q ſit poſſibilis in ppositionibus.

Ad primā rationem dī q ꝗ perſe dicat cauſam in ppositionibus: nō tū hec eſt falſa: hō eſt aial. ¶ Ad pbationē dī. q ꝗ aial ſit idē realīr qō hō tū diuerſuꝫ eſt fꝫ cōceptū ſeu rōnē itelligēdi: ⁊ iō ut ſic pōt eē cauſa reſpectu hois: vñ idē reſpectu ſuiipſi⁹ pōt eē cauſa dūmō ſit ab alia rōne acceptū. ¶ Ad ſecūdā rōnē dī: q pſe in reb⁹ diuerſis excludit diuerſam cām: ⁊ nō excludit qualibet cām in q̄libet re. Sz in itelligētijs excludit cāz mālē: ꝗ nō efficiētē. Silr in ſubſtātijs excludit eē in alio tanq̄ in ſbo: nō tū excludit ulēm cām mālē in mālib⁹. iō nullū icōueniēs ſequtur: ſi tū qualibet excluderet cām in iſto cui adiūgīt tūc hec ꝑditio pſe nō eēt poſſibilis in reb⁹. niſi tū in pma cauſa que nulla aliā cām hēt. ¶ Cōtra b: ſi hec ꝑditio pſe dicat cām iherēdi: tūc hec eēt falſa: hō pſe eſt hō: q: denotat idē fꝫ rē ⁊ rōnē: q: ſit cauſa ſuiipſius. ¶ Dī q hec ſit uera. hō pſe eſt hō. Et ad pbationē dī q pſe in pmo mō dicē cām iherēdi. ſed nō in quocūq gradu. Primʹ enīꝫ modus dicēdi pſe hēt tres gradus. Primʹ fꝫ q idē dī totalīr de ſe. Aliʹ fm q diffinitio ꝑdicat de diffinito cuiuſmodi eſt differētia ⁊ genʹ Tertiʹ modus fm q ꝑs diffinitiōis ꝑdicat de diffinito: ſicut genʹ uel differētia. Ad ſormā dī q pſe pmo mō nō dicē cām iherēdi poſitiue: ꝗ excludit cām pticipē. Eſt enī itellectʹ q hō pſe eſt ita hō q nō p aliā cām. Dicit enim Ariſtotiles. vijʹ. methaphiſice. q q̄ſtio quare hō eſt hō eſt q̄ſtio de nihilo: q: q̄ſtio aliqd ꝓſuppōit: ⁊ aliqd q̄rit: ꝗ hic nihil ꝓſupponit. Dicit enī q q̄rē q̄re hō eſt hō: nulla eſt cauſa. In alijs gradib⁹ eiuſdē pmi modi pſe dicit modū īherēdi: ⁊ de illis duob⁹ gradib⁹ pmi modi ꝓſiderat demonſtrator: nō aūt de pmo gradu in quo ꝑdicat idē de ſe: ⁊ hui⁹ rō ē: q: demōſtrator utīt talib⁹ mo

dis in qb' nõ est petitio. Sz si accipiat ista hõ ē hõ: loco pmisse semp eēt petitio. q: tũc termini ppositiõis erũt puertibiles: ⁊ vna est dubia cõlit ter pclõni. ut si arguit: hõ est risibilis: hõ est hõ ergo hõ est risibilis: ⁊ iõ de pmo gradu in quo pdicat idē de se: nõ curat demõstrator. In oibus tri modis dicẽdi pse in qb' utit demõstrator: perse dicit causam inherẽdi in illo gradu: in quo demõstrator utit ⁊c. Mõ. rvi.

¶ Veritur An tri ou sint modi iherẽdi pse in ppositionib'. Mõ nõ videt: pmo auctoritate Aristotilis q dicit in cap' de pse. q: cũq; dicunt in simul scibilib' pse: sic sunt sicut i esse pdicatiõibus. aut in eē ppter ipsa. p hãc pticulã in eē pdicatib' itelligit scõm modũ qñ sbm cadit i diffinitione passionis: que pdicat de sbo: p hãc pticulã in eē ppter ipsa: itelligit q̃rtũ modũ. ubi pdicatũ ponit in eē sbo ppt cãm efficiẽtē in sbo: ut est hic: Intersect' iterlit ppter intersectionē. Sz pclõ in demõstratione solũ est simpliʳ scibilis: igit pclõ in demõstratiõe est pse scõo mõ. ⁊ q̃rto mõ. Sz manifestũ est q: in pmissis demõstrationis est pm' modus dicẽdi pse: ergo sunt saltẽ tres modi dicẽdi perse in ppositionibus. nõ ergo tri duo. ¶ Preterea p Aristotilẽ: p se in ppositiõib' dic cãm iherẽdi. totiẽs igit dr pse quotiẽs dr causa. Sz q̃tuor sunt cãe. ergo q̃tuor sunt etiã modi dicendi p se. ¶ Dic dr negãdo ñtiã. ſ. q̃tuor sunt cãe. ergo ⁊c. q: lz pse dicat cãm iherẽdi tri pseitas ppõnis nõ accipit pse a q̃cũq; causa: a causa eni finali nõ accipit modus dicẽdi pse: q: est extrinseca rei. ¶ Cõtra causa finalis marie causa est: est eni causa cãrũ per Aristotilẽ. Cũ ergo pse dicit cãm iherẽdi. poti' a causa finali accipit modus pseitatis q̃ ab aliq̃ alia causa. ¶ Itẽ causa efficiẽs est causa extrinseca rei: ⁊ tri ab ipsa accipit vn' modus dicẽdi per se: nõ obstãte q: sit extrinseca. ¶ Itẽ ad pncipale. in demõstratiõe pcludit passio de sbo per diffinitionẽ sbi que ē mediũ. ergo in demõstratiõe pmo pse in maiori pdicat passio de diffinitione sbi. ⁊ in minori pdicat diffinitio sbi de sbo. Et b' arguo sic: alio mõ sunt pmisse perse ⁊ pclõ q: pclõnes cũ b' qõ sunt pse sunt. ppt aliũ. sed pmisse nõ sunt ppter aliud: sed pclõ in demonstratione est pse scõo mõ: q: pdicat passio de sbo. ergo maior in qua pdicat passio de diffinitione sbi nõ erit pse scõo mõ: nec est pse pmo mõ: q: pdicatũ non cadit in diffinitione sbi. est igit pse aliquo mõ: ⁊ minor in qua pdicat diffinitio de diffinito est pse pmo mõ. ergo plures sunt modi q̃ duo. ¶ Hic dr q: passio nõ pdicat de diffinitione sbi: in maiori demõstrationis: sz de diffinitiõe passiõis: ⁊ per ꝓs minor nõ erit pse aliquo. ¶ Cõtra diffinitio passionis est vniuersale pdicatũ: q: q̃tuor sunt pdicata ẽm Aristotilẽ pmo topicor: Quor vnuz est diffinitio. Sed vniuersale respectu istius respectu cuius est vniuersale nõ habet pp: latã rõnẽ subiecti sz magis pdicati. ergo diffinitio passionis respectu subiecti non põt pp: ie subici. ¶ Item adhuc ex ista rõne segtur q: sunt tres modi dicẽdi pse q: in pclusione est secũdus modus dicẽdi pse. in minore pdicat diffinitio passionis de sbiecto: ⁊ nõ pse scõo mõ ut pbatũ est ꝓs. quia alio mõ sunt pmisse pse ⁊ cõclõ: nec est pse primo mõ. q: pdicatũ nõ cadit in diffinitione subiecti: igit pter pmũ ⁊ secũdũ oportet ponere q: ista minor sit pse aliquo alio mõ. ⁊ per ꝓs plures sunt modi dicẽdi pse q̃ duo. ¶ Ad oppositũ vident eē auctoritates Aristotilis: q: Aristotiles posuit pmũ modũ ⁊ secũdũ dicit: q: que neutraliter insunt accidẽtia sunt: ut videt. ergo nõ sunt plures modi dicẽdi pse q̃ primus ⁊ secũdus. ¶ Itẽ Aristotiles uolẽs pbare hãc ppositionẽ: que pse sunt de necessitate insunt: in pmo caplõ. Arti aũt er necessitate ⁊c. ipsaz pbat i ductiue: ⁊ ipsaz solũ inducit in pmo ⁊ secũdo mõ. ergo ut videt non sunt plures modi dicẽdi pse: q̃ pmus ⁊ secũdus: uel si sint plures: inductio Aristotilis est insufficiẽs. ¶ Itez ppositio dr perse ex hoc q: sbm cadit in diffinitione pdicati. aut ecõtra: ⁊ hoc nõ est nisi duo b' modis: ergo tri sunt duo modi dicẽdi pse.

Ad hãc questionẽ dicit Thomas expositor vno modo q: sunt tres modi dicẽdi perse in ppositionibus. hec enim prepositio per: addita cum hoc relatiuo reciproco qõ est se: dicit quãdã circũstantiã. Sed hoc est duplir: uel in rebus: uel in ppositionibus. In rebus dicit circũstãtiã solitudinis: ⁊ sic dicitur q: iste hõ est pse qñ solus existit. Sed ut dicit circũstantiã in ppositionibus: dicit circũstantiam in ratione cause. ⁊ hoc tripliciter. Uno modo dicit circũstantiam cause formalis: sicut hic. Iste homo viuit propter animam.

Alio mō dicit circūstātias cāe mālis. sicut hic: corp' est collocatus per supericiem. Tertiomō dicit circūstātiam cāe efficiētis. sicut hic: hō est calidus per ignem. Qñ igit dicit circūstātiam cāe formalis. accipit pmus modus: q: in pmo mō pdicatum est causa formalis sbi: q: gen' ⁊ differētia sunt ptes formales respectu diffiniti lis, vnum sit māle respectu alteri'. ī dicit Aristotiles in. vij°. methaphisice: q: partes diffinitionis sunt forme. Qñ vo dicit circūstātiā cāe mālis: accipit scōus modus: q: in scdo mō est subiectum per se causa respectu pdicati in rōne cause materialis. Sed qñ dicit circūstātiā cause efficiētis accipit quart' modus: ⁊ ita patet q: sint tres modi dicēdi per se in ppōnib' ut primus: secūdus: ⁊ quart'. Nam tertius modus est modus eēndi ⁊ non modus inhērēdi. ¶ Cōtra illud: si per se dicat circūstantiam in ratione cause: ab illa causa igit que maxime est causa: maxime dr pscitas. Sed causa finalis maxime est causa: est enim causa causarum ꝓm Aristotiles qnto methaphisice: ergo a causa finali accipiēdus est aliquis modus dicēdi per se: sicut ab alijs causis: ⁊ ita erūt ātuo: modi dicēdi per se: ⁊ non trñ tres. ¶ Item q: pmus modus nō accipiat a causa formali: videt qa hec est per se primomodo: risibilitas est hoīs: q: pdicatū cadit in diffinitione subiecti: ⁊ trñ hō non est causa formalis respectu risibilis. Similiter hec est p se pmomodo: pr̄ est filij: Non trñ filius est causa formalis respectu pris. ¶ Item, pbo q: secūdus modus non accipit a causa materiali: q: causa materialis solum habet rōnem passiue potētie que est ꝑdictionis respectu illius cuius est causa: materia enim est causa qua res pōt eē ⁊ non eē. Si ergo subiectum respectu passionis solū hīet rōnem cause materialis: tūc passio de subiecto nō pdicaret necessario: sed ꝓtigēter qō est ipossibile. ¶ Ites Aristotiles dicit q: que neutraliter insunt accidētia sunt: hoc frustra dirisset si plures eēnt modi ḡ pmus ⁊ secūdus. ¶ Sustinēdo expositorē dicēdum est ad primam rōnem q: a causa finali accipit vnus modus dicēdi per se: sed non alius modus a ārto qui accipit a causa efficiēte: qa causa efficiēs nō agit nisi qa mouet a fine: ⁊ ī cum causa efficiēs ⁊ finalis simul sint motiue cause ⁊ extrinsece ꝓm q: sic distinguunt a forma: ī ab utraq: pōt capi quart' modus. Tūc pōt dici q: quart' modus est qñ pdicatum inest subiecto per causam motiuam extrinsecam siue ista causa sit efficiēs ꝓpie: siue finalis. ¶ Ad aliud dr q: iste sūt per se risibilitas est hoīs: pater est filij. pmo modo: qa pdicatum cadit in diffinitione subiecti: ⁊ cum dr q: pdicatum non est causa formalis subiecti dr q: pdicatum est causa formalis extrēdēdo causam formalem ad illud sine quo intellect' alicuius ꝓcipi non pōt. ⁊ sic est pūct' de formali intellectu linee: qa non possuz intelligē lineam sine pūcto: ī in diffinitione linee cadit: nō tanḡ intrinsecuz eēntie linee: sed tanḡ illud sine quo intellect' formalis linee ꝓcipi non pōt. ¶ Ad aliud dr q: ista ratio probat q: subiectum respectu passionis non hēt solam rōnem cause mālis: ⁊ hoc ꝓcedit Thomas. sed simul cuz hoc hēt rōnem cause efficiētis. ¶ Ad aliud dr q: Aristotiles dicit istam lfam que neutraliter insunt ⁊c. sub isto intellectu: que neutraliter insunt: ita q: pdicatum non cadit in diffinitione subiecti nec ecōtra accidētaliter insunt. ex hoc trñ non sequit q: sint trñ duo modi dicēdi per se: qa pluribus modis pōt pdicatum cadē in diffinitione subiecti uel ecōtrario. Per hoc ad rōnes principales. ¶ Ad pmaz patet per hoc q: nūc dictū est. ¶ Ad secūdam auctoritatez: dr q: Aristotiles supponēs hāc ppōnem: que per se insunt de necessitate insunt. Supponit de quarto mō: Et qa ārtus modus de se manifest' est: ideo Aristotiles hāc ppōnem inducit solum in pmo modo ⁊ secūdo qa illi non sunt ita manifesti: ⁊ ex hoc non sequit q: quart' modus non sit: nec q: Aristotiles fuerit insufficiens.

Ad questionē dr ꝓm Linconiēsem: q: trñ sūt duo modi dicendi per se. ⁊ rō est qa in ppōne p se in qua vnum de alio enūciat: vnum egredit ex pncipiis qdditatiuis alterius: ⁊ per ꝓsequēs qdditas vnius dependet a quidditate alterius in essendo. ⁊ ex hoc sequitur q: quidditas vnius habet diffiniri per quidditatem alterius: qa eadem sunt principia essendi ⁊ cognoscēdi ꝓm Aristotilem 2° methaphisice. ergo a primo ad ultimum ppositio per se est quādo vnum extremum cadit in diffinitione alterius. Sed vnum cadē in diffinitione alterius pōt esse dupliciter. Unomodo sic q: vnum sit intrinsecum essentie alterius: sicut in diffinitione spēi substātie: cadit genus ⁊ differētia que sunt itrinseca eēntie spēi:

sicut aial ⁊ rōnale sunt intrinseca homini. Alio modo vnum cadit in diffinitione alterius: non sicut intrinsecum ēntie: sed sicut additum ēntie qō est extrinsecum. ⁊ isto modo subiectuz cadit in diffinitiōe accidētis. sicut hō cadit in diffinitione risibilitatis tanq̄ extrinsecum esse risibilitatis: iō diffinitio accidētis dī diffinitio per additamētum. ex hoc ad ꝓpositum. Cum in ꝓpositione perse necesse sit vnum extremum cadere in diffinitione alterius hoc pōt eē duplicēter: aut enim ꝑdicatum cadit in diffinitione subiecti. ⁊ est primus modus: suppositō q̄ illō qō subicit natum sit subici ⁊ qō ꝑdicat: ꝑdicari. ⁊ ad illum modum reducunt oēs ꝑdicatiōes: in quib⁹ ꝑdicant cause de causatis: siue in recto ut hō est aial. siue in obliquo: ut risibilitas est hois. q: ibm est causa respectu sue passionis. Alio mō in ꝓpositione perse: subiectū cadit in diffinitione ꝑdicati. ⁊ sic fit secūdus modus dicēdi perse. Et ad istum modum reducunt oēs tales ꝑdicationes in qbus causata ꝑdicant de causis: retēta ꝑori ꝑditione q̄ illud subiciatur qō natum est subici. ⁊ ꝑdicet qō natum est ꝑdicari. ⁊ cum vnum extremum nō possit cadē in diffinitione alterius nisi duob⁹ modis. q: uel ꝑdicatum cadit in diffinitione subiecti: uel econtra: ideo trēs sunt duo modi dicēdi ꝑse. Ideo dicit Aristo. q̄ que neutralī in sunt accētia sunt. Per hec patet ad huiusmodi instātias si fiant in illa: aial est hō: subiectuz est causa ꝑdicati. sic in ista: risibile est hō: ꝑdicatum est causa diffiniens subiectum: ergo aial est hō. est per se secundo mō. ⁊ silī hec. risibile est hō. est per se primo mō: q: ꝑdicatum cadit in diffinitione subiecti. Ad hec dicēdum est q̄ iste instātie non sunt recte: q: in oib⁹ modis dicēdi ꝑse reqrīt vna cōditio gnālis. videlicet q̄ subiectum sit natum subici. ⁊ ꝑdicatuz natum ꝑdicari: ⁊ hoc est quod Aristotiles dicit postea. subicīt aūt nobis in demōstratione illud qō est natum subici sicut lignum. ⁊ ꝑdicat qō natum est ꝑdicari. Sed in istis instātiis non subicīt qō natum est subici. aial enim non est natū subici respectu hois. nec risibile natum est subici respectu hois. passio enim est magis nata ꝑdicari q̄ subici respectu sbiecti. Ideo hec non est ꝑse risibile est hō. nec ista. aial est hō. ¶ Tu dicis q̄ diffinitū natum est subici respectu diffinitionis: ⁊ etiam diffinitum natum est subici respectu partiū diffinitionis: q: diffinitum ad diffinitionē ⁊ ad suas partes cōparat ut quid. Sz risibile diffinit per hominem: ergo natum est subici. ¶ Dicī q̄ dupler est diffinitio. Una essentialis: altera per additamētum. In diffinitione ēntiali diffinitum natum est subici respectu ptium diffinitionis: qa ad illas cōparant ut quid. tanq̄ ad suam propriam ēntiam. Sed in diffinitione per additamētum non oportet diffinitum eē natum subici respectu cuiuscūq̄ partis diffinitionis. quia non respectu subiecti: non enim cōparatur ad utrāq̄ partem ut quid. sed ad vnam ut qd. ad aliam vo ut q̄le: ut patet in isto exēplo. Simum est nasus cauus. simū cōparat ad nasum ut q̄le per hoc q̄ est sibi additum. Sed ad cauum cōparat ut quid. sicut omne inferius cōparat ad suum supius per modum quid in eodem genere. ¶ Ad aliud dicit q̄ Linconiēsis hanc lām exposuit. q̄ Aristotiles non intelligit q̄ conclusio in demōstratione sit perse in duplici genere cause: sicut exposuit Thomas. Sed Aristo. intelligit per illam litteram. q̄ duo modi sunt in demōstratione: ut ꝓmus ⁊ secūdus: ⁊ sic exponit littera per Linconiēsem: scilicet quecūq̄ dicunt in simplī scibilibus: hoc est in demonstrationibus: sic sunt perse sicut in esse ꝑdicantibus. hoc est ꝓmo modo ubi ꝑdicatum est causa subiecti: aut in esse ꝓpter ipsa: hoc est ꝓpter subiecta sicut in secūdo mō. ubi subiectum est causa ꝑdicati. ¶ Ad aliud dicit negādo hanc cōsequētiam quatuor sunt cause: ergo quatuor sunt modi dicēdi perse. Ad ꝓbationem cuz dicit: q̄ modus dicēdi perse: accipit a causa. Dicēdum q̄ non sub ratione particulari qua cause distinguunt ab inuicem. Sed accipit a causa sub altera illarum duarum cōditionum: ꝓm q̄ subiectum est causa ꝑdicati uel ꝑdicatuz subiecti. ⁊ isto modo trēs accipiunt duo modi dicēdi perse. ¶ Ad aliud principale dicit: q̄ in demonstratione passio ꝑdicat de diffinitione subiecti in maiori. ⁊ hoc in demōstratione potissima: ⁊ sic est maior perse secūdo modo. similiter cōclusio in qua predicat passio de subiecto. Sed minor est perse primo modo: q: in minori ꝑdicat diffinitio subiecti de subiecto. ⁊ sic trēs duo sunt modi dicēdi perse in demōstratione. ¶ Ad formam dicit: q̄ non oportet maior esse perse alio modo q̄ sit cōclusio. q: eodem modo dicēdi perse ꝑdicat passio de subiecto ⁊ de

diffinitione subiecti. q̃ in utraq̃ ꝓpositione sũ
tectum est causa predicari: lz in vna implicite. s.
ubi subicit subiectũ: ⁊ in alia explicite ubi subi
cit diffinitio: tamen utrobiq̃ est secũdus mo
dus. ¶ Intelligẽdum tñ est q̃ aliter est ꝑse ma
ior ⁊ pclusio: q̃ in alio gradu secũdi modi. Se
cũdus enim modus habet plures gradus sicut
primus modus. q̃ in ꝓmo modo est vnus gra
dus ꝑm quem diffinitio mãlis ꝓdicat de diffi
nito. Alius modus est ꝑm quem diffinitio for
malis ⁊ finalis ꝓdicant de diffinito. ⁊ tñ utro
biq̃ est ꝓmus modus vicẽdi ꝑse. q̃ autem alit
er ⁊ aliter sit alius gradus ostẽdo per Aristoti
lem: ubi ponit q̃ diffinitio est incorruptibilis.
dicit ibi q̃ quedam enim diffinitio est pclusio
demõstrationis: ut diffinitio materialis. ⁊ que
dam est principium demõstrationis: ut diffini
tio formalis. ⁊ quedam est tota demõstratio so
la positione differẽs. Cum ergo diffinitio ma
terialis sit pclusio: ⁊ diffinitio formalis ꝓncipi
um: alius est gradus. Eodem mõ in ꝓposito
passio ꝓdicat de suo subiecto secũdo modo in
pclusione: ⁊ passio de diffinitione subiecti secũ
do mõ in maiori: tñ utrobiq̃ est secũdus mo
dus. Sed q̃ in vno gradu est pclusio: ⁊ in alio
est ꝓncipium: ideo diuersi sunt gradus secundi
modi. ¶ Ulterius intelligẽdum est sicut dicit
Vinconiẽsis: q̃ Aristotiles ponit tertium mo
dum qui est modus eẽndi. ⁊ q̃rtum modũ qui
est modus causandi ꝓpter cõplectionem sui ser
monis. non tamẽ sunt modi inherẽdi nisi duo.
s. primus ⁊ secundus. Questio. xvij.

q **Ueritur** An ista sit per se. hõ est
aial. videt q̃ non quia
hec est per accidẽs rõnale est aial: ergo
⁊ hec aial rõnale est aial. ⁊ ulterius igit hec est
per accidẽs. hõ est aial: q̃ aial rõne ⁊ hõ idem
significat. Prima ꝓnsia patet. q̃ hec est per ac
cidẽs. hõ albus est homo. q̃ hec est per accẽs.
album est homo. igit a simili hec est per accẽs.
aial rõnale est aial: q̃ hec est per accidẽs rõnale
est aial. ¶ Hic dicit negãdo ꝓmam ꝓnsiam. Et
ad ꝓbationem dicit q̃ non est simile: q̃ homo
albus non est vnum simplr: sed vnum aggre
gatum. hõ enim ⁊ album sunt due res diuerso
rum generum. Ideo non ꝓnt facere vnuz sim
pliciter: ꝓpter hoc lz dehoie albo ꝓdicet homo
per accidens. sicut de albo. non tñ est sic ex alia
parte. ¶ Cõtra hec est per accidẽs: hõ albus est
hõ. sicut hec album est hõ. ꝓpter hoc q̃ homo
sub rõne albi accipit: ergo hec erit per accidẽs
aial rõnale est aial: sicut hec rõnale est aial: quia
aial sub rõne rõnalis accipit. Et hec ꝓsequẽtia
ꝓfirmat per hoc q̃ qõ extraneat alicui quod est
in aliquo formali cõcẽptu: extraneat toti conce
ptui. ¶ Item ad ꝓncipale: pars non predicatur
de toto ꝑse. hec enim non est uera. Archa est
lignuz ꝑm Aristotilem. vij°. methaphisice. sed
aial est pars homis: ergo non perse predicat de
homine. ¶ Hic dicit q̃ dupler est pars. s. realis
⁊ rationis. Pars realis non põt ꝓdicari de to
to ꝑse: pars tamen rõnis bene põt. huiusmodi
sunt aial ⁊ rõnale respectu hois. ¶ Contra per
Aristotilem in. vij°. methaphisice. diffinitio est
sermo habẽs partes: ⁊ sicut tota diffinitio ad to
tam rem: sic pars diffinitionis ad partem rei.
Sed tota diffinitio significat totam rem: ergo
pars partem: genus ⁊ differẽtia sunt partes dif
finitiõis. ergo sunt partes diffiniti: ergo ꝓs ⁊c.
¶ Item in diffinitione non est nugatio ut sup
pono: q̃ nihil supfluum nec diminutum cõti
net: ergo nec genus nec differẽtia possunt idẽ
significare q̃ tũc esset nugatio: ergo significãt
realiter aliud ⁊ aliud: ⁊ sunt partes cõstituẽtes
diffinitum: ergo sunt realiter diuerse partes.
¶ Ad principale genus ⁊ species ut aial ⁊ hõ.
uel imponunt a diuersis formis: uel a gradib⁹
eiusdem forme. Sed cum aliqua duo imponũ
tur a diuersis formis: vnum non põt per se pre
dicari de altero: ergo aial non põt ꝑse predica
ri de hoie. minor patet: q̃ musicum per accẽs
ꝓdicat de albo: q̃ utrũq̃ imponit a diuersa for
ma: similr maior patet: q̃ homo imponit ab in
tellectiua: aial a sensitiua. ¶ Dicit q̃ minor non
est vniuersaliter uera. Et ad ꝓbationem. q̃ ꝓ
cedit cum aliqua duo imponunt a diuersis for
mis quarum vna non includit aliam. Intelle
ctiua autem includit sensitiuam. Ideo aial de
hoie perse põt ꝓdicari lz musicum de albo non
predicet: q̃ musica a qua imponit musicus nõ
includit albedinem: a qua imponit album nec
econtra. ¶ Cõtra si intellectiua sensitiuam in
cluderet: aut ergo includit illam sicut inferius
suum superius: aut sicut completum incom
pletuz. Non primo modo: quia qua ratione in
tellectiua eẽt inferius ad sensitiuam. eadem ra
tione forma bruti se haberet ut inferius ad sen
sitiuam. ⁊ tunc sequeret q̃ forma bruti ⁊ intel-

lectiua essent diuerse species: quia habet aliquid in quo conueniunt ut sensitiuam: ⁊ ꝑm se differunt: ergo essent species differẽtes: quod est inconueniens. Si autem secundo modo: tunc non est uera predicatio vnius de alio: nec per consequẽs animal de homine: propter talem inclusionem: propterea quia si sic hec esset per se tetragonum est trigonum. q: vnum alterus includit. ℣ Ad oppositum est Aristotiles: dicit enim q: primus modus dicẽdi perse: est quando predicatum cadit in diffinitione subiecti: in dicãte quid sit subiectum. sed aial in diffinitione hominis cadit: ergo est per se primo modo.

Ad questionem dicitur

q: est perse primo modo homo est animal propter rationem tactam. ℣ Intelligẽdum est tamen ꝓpter rationem q: genus ⁊ differentia significãt diuersam partem cõceptus hominis: aliter in diffinitione esset nugatio. Si enim idẽ totum significaret genus perse ⁊ differẽtia per se: quod significat species. Tunc idem intellectus in diffinitione poneret bis: nec excusaret diuersa ratio: quia si sic tãc hic non esset nugatio: homo animal: quia diuersa est ratio hominis ⁊ animali sub qua utrũq: significat. Ideo oportet dicere q: genus ⁊ differẽtia significant partes conceptus hominis primo ⁊ determinate. genus enim determinate significat partem materialem. ⁊ differẽtia distincte partem formalem: sicut species distincte significat totum compositum: tamen genus ⁊ differẽtia significant per modum totius. ⁊ ideo totum significat confuso modo: quod species modo determinato significat: ⁊ per hoc distinguit a partibus realibus: partes enim reales accipiunt per modum partis ⁊ non per modum totius.

Ad primam rationem

dicit sicut dicebat. Ad primum cõtra hoc dicitur q: hec est per accidẽs: homo albus est homo: non solum ꝓpter hoc q: homo accipit sub ratione albi. sed ꝓpter hoc etiam quia hoc qõ dico homo sub ratione albi accipit: ⁊ similiter pro eo q: ista non faciũt vnum perse: sed vnum per accidẽs. quia sunt res diuersorũ generũ: similiter ly animal accipiat sub ratione rationalis et alia parte: non tamen hec est per accidẽs. animal rationale est aial: quia ex istis duobus fit vnus conceptus speciei ⁊ hominis cui perse inest animal. ⁊ ideo non est simile. ℣ Ad aliam cõfirmationem dicit. q: hec propositio est falsa. s. q: per accidens inest formali cõceptui alicuius: per accidẽs inest illi in quo est illud formale: ⁊ hoc si er illo materiali ⁊ formali fit vnũ compositum perse in quo cõposito includitur predicatum ratione alterius partis: ut partis materialis. hec tamen est uera. s. q: per accidens inest cõceptui formali alicuius: ei non inest per se. i. illi cõceptui. Aliud est enim loqui de formali in cõceptu speciei. ⁊ de formali conceptu speciei: q: formalis conceptus speciei est cõceptus eiusdem cõpositus er genere ⁊ differentia: sed formale in ꝓceptu est differẽtia. Tãc breuiter dico q: ⁊ si aliqd repugnet formali in cõceptu cum modo perfectitatis: dũmodo tamẽ non repugnet ꝓceptui speciei uel alteri quod includit in specie erit in toto perse: q: tãc est perse primo modo. Cum predicatum includitur in quod quid subiecti: siue in ꝓceptu formali subiecti: q: autem hoc fit ratione materialis in conceptu uel formalis: hoc accidit. ℣ Ad aliud dicit sicut dicebat. ℣ Ad primum cõtra hoc dicit q: sicut tota diffinitio significat totam rem determinate: ita pars partem ꝓceptus speciei. sed er hoc non sequtur: q: genus significet partem realem: q: ly genus significet partem. non tamen per modum partis: ⁊ in hoc distinguitur a parte reali. ℣ Ad aliud concedo q: genus distincte ⁊ determinate significant rem diuisam ab alia re quam significat differentia: ⁊ similiter concedẽdum est q: significat partem conceptus in homine: tamen er istis diuisim inferre coniuncti. s. q: genus significat partem diuersam realem: fallacia est ꝑm accidens. Sicut hic: iste est monachus ⁊ est niger ergo ⁊c. q: ad aliud refertur realitas: ⁊ ad aliud ꝓtialitas: pars enim realis sicut dictum est accipitur per modum partis: sed aial nõ significat hoiẽ per modũ partis. ℣ Ad aliud ꝓncipale dicit q: ly homo ⁊ aial a diuersis formis imponant: hec tamen põt eẽ per se: hõ est aial: ly etiam sensitiuum a quo imponit aial non includat in intellectiuo per se. tamen q: in hoie non est oppositio inter sensitiuum ⁊ intelligẽdum. Sed sensitiuum est principium qõ est materiale respectu intellectiui. siue ponant ista principia esse diuerse forme: siue diuersi gradus in illa forma. ideo

aial perse includit in hoie. Ratio autem falsum supponit: hoc. s. q̃ ad hoc q̃ ppositio sit perse primo modo oporteat formale in subiecto per se includere formale in ꝑdicato. Sed illud non est uerum: ad hoc enim q̃ ppositio sit perse sufficit q̃ ꝑdicatum in subiecto includat uel rōne formalis subiecti: uel rōne materialis Rōne formalis ut hic: hō est rōnalis. Ratione materialis ut hic: hō est aial. rōne utriusq̃: homo est aial rōnale. Rōnes contra primam responsionem cōcludūt uerum. concludūt enim q̃ ad hoc q̃ ppositio sit perse non oportet ꝑdicatum in subiecto includi rōne formalis ꝑdicati: nec oportet formale ꝑdicati includi in forma le subiecti. q̃ autem hoc inueniat: hoc aliquando accidit ꝛc. Questio. xvlij.

q Ueritur An hec sit perse: aial est homo. q̃ sic videt hō ꝑse est aial: ergo aial perse est hō. Antecedēs est uerum. ergo ꝛ cōsequēs. Probat ꝓntia per ꝓuersionem simplicem. ¶ Item sequtur. homo est aial: ergo aial est hō: ꝓuertibiliter ergo eodem addito utrobiq̃ adhuc sequit: ergo addita hac conditione perse sequtur. ¶ Item per Aristotilem in primo huius: capᵒ de perse: illa ppositio est ꝑse secūdo modo: in qua subiectum cadit in diffinitione ꝑdicati: sed aial cadit in diffinitione hoīs: ergo hec aial est hō est ꝑse secūdo mō. ¶ Iterꝫ aut est ꝑse aut per accidēs: si ꝑse habeo ppositum: non est autem per accidens: q̃ ppositio per accidēs dicit triplr. Aut q̃ accīs accidit subiecto: aut q̃ subiectum accidit accidēti: aut q̃ accidēs accidit accīti: sicut album est musicuꝫ. Sed hec aial est hō: nullo istoꝝ modoꝝ est per accidēs: q̃ vnum extremū non est accidēs respectu alterius: ergo hec non est per accidēs. ¶ Item Aristotiles in ꝓmo huius ponit hāc ppositionem. que de necessitate insunt ꝑse insunt: ꝛ hoc ꝓbat: q̃ que de necessitate insunt: aut insunt ꝑse aut per accidēs: non per accidēs. q̃ accidētia non insunt de necessitate. sed de necessitate hō inest aiali. ergo homo perse inest aiali. ergo hec est ꝑse aial est homo. ¶ Item hō ꝛ aial significāt eādem ēntiam: sed ēntia inest sibiipsi ꝑ se ꝛ non per additum. ergo hec est ꝑse aial est hō. ¶ Item aut est ꝑse aut per accidēs: si ꝑse habeo ppositum: si per accidens: ergo per additum. quero tūc de isto addito aut hoc ꝑdicatum hō ei inest ꝑse aut per accidēs additum. si ꝑse eadem rōne fuit stādum in primo. si per additum querēdum est de isto addito: ꝛ sic est ꝓcessus in infinitum. ¶ Ad oppositum: si hec ēt perse cum ꝑse ꝑsupponat de oī hec ēt ꝑse: omne aial est hō. ꝓsequēs est falsuꝫ: ergo ꝛ antecedēs. ¶ Item si hec ēt ꝑse: aut primo modo: aut secūdo modo: aut ārto modo; q̃ de tertio non est dubium q̃ tertius modus est modus ēndi ꝛ non modus inherēdi. Non primo modo: q̃ ꝑdicatum cadit in diffinitione subiecti: sed hō non cadit in diffinitione aialis nec secūdo modo: q̃ in secūdo modo passio ꝑdicatur de subiecto: sic non est in ppositio: ergo ꝛc. nec in quarto modo: q̃ ārtus modus est quādo subiectum est causa efficiēs ꝑdicati: sed in aiali non est causa efficiens respectu hominis: ergo hec non est perse aliquo modo.

Ad questionem dicitur

q̃ hec non est ꝑse aliquo modo: aial est homo; Et huius ratio est: q̃ si ēt ꝑse: cum ꝑdicatum ꝛ subiectum maxime importāt eādem ēntiam maxime videret q̃ essent perse primo modo: sed non est ꝑse primo modo: q̃ in primo modo ꝑdicatum cadit in diffinitione indicāte primo quid subiecti. sed homo non cadit in diffinitione aialis sed potius ecōuerso. ¶ Intelligēdum tamen q̃ ppositio triplr dicit per accidens �means rōnes ꝑdictas. Uno modo. quādo vnum extremum est accidēs alteri inherēs: sicut patet hic: homo est albus: ꝛ adhuc sic ppositio pōt esse per accidēs triplr. Uno modo quādo accidēs accidit subiecto sicut hic: hō est albus. Secundo modo quādo subiectum ꝑdicat de accidente sicut hic: album est hō. Et tertio modo quādo accidēs ꝑdicat de accidēte accidētaliter sicut hic: album est musicum: ꝛ dico accidentaliter ꝓ tāto. q̃ in ista album ꝛ coloratum predicat accidēs in cōcreto de accidēte in concreto: ꝛ tamen non per accidēs sed ꝑse: q̃ quodlibet inferius rōnem quid habet respectu supioris. ¶ Secūdo mō dicit ppositio per accidēs ꝯs q̃ distinguit cōtra ppositionē ꝓmo uerā: ꝛ sic hec est per accidēs: Isocheles habet tres ꝛc. quia hec non est ꝓmo uera. ¶ Tertio modo dicit ppositio per accidēs: qñ ꝑdicatum significat eādem ēntiaꝫ cum subiecto: uerūtamen est extra neū intellectui subiecti: ꝛ hoc modo hec est per accidēs: aial est hō. ꝛ similiter cū iferius ꝑdicat

de superiori: cōtingit eni tūc intelligere superi us non intelligendo inferius.

Ad primā rōnem dicit q̃ hec hō per se est aial: non debet puerti in hāc: aial pse est hō. nō enim debet puerti simplr sub oi rōne: ⁊ rō ipediēs est accepta ab ista ꝓditione pse: pse enim p supponit de oi: ⁊ iō si puerteret simplr. tūc vni uersalis affirmatiua puerteret simplr: ⁊ sic seq ret: ois hō est aial ergo oē aial est hō. Sed hoc est falsum. ergo illa non debet sic puerti simplr cū hac ꝓditione pse: sed debet sic puerti: hō pse est aial: ergo aial est hō. sicut hec exclusiua hēt puerti: tñ hō est aial: ergo aial est hō: uel oportet dicē q̃ ꝓpositiones pse nō puertant ꝓpter extrancā rōnē quā faciūt modi. uel oportet dicē q̃ puertent nō retētis eisdē modis in puertēte ⁊ sua puersa. ¶ Ad aliud dī q̃ pse facit extraneitatē: q: ꝑsupponit de oi: iō nō ualet q̃ puertatur cū hac ꝓditione pse. ¶ Ad fo: mā dī q̃ hec ꝓpositio: puertibilia eodē addito utroblq̃ adhuc sunt puertibilia: est intelligēda qñ illud ad ditū nō facit extraneitatē: ⁊ ita q̃ nō icludit ulitatē uel necessitatē impediētē puersionē: sed pse ꝫ nō sit ulitas tñ ꝑsupponit ulitatē. ¶ Ad aliō dico q̃ illa ꝓpositio est pse scōo mō qñ ꝑm cadit in diffinitione ꝑdicati qō est passio: sed hō nō est passio respectu aialis. iō ꝫ aial qō subijcit in diffinitione cadat: tñ non erit scōus modus. ¶ Ad aliud dico q̃ est per accñs. ¶ Ad ꝓbationē q̃ hec diuisio ꝓpositionis per accidēs quā ponit Aristotiles in ꝓmo posteriorꝫ intelligēda est de ꝓpositione per accñs cui⁹ vnū extremū accñtalr inest alteri: ut dictū est in ꝓpositione. Sed hec: aial est hō: nō est per accidēs illo mō: sed est per accñs q: ꝑdicatū est eē itellectuꝫ ꝑbi: ⁊ nō q: ꝑdicatū est accñs respectu ꝑbiecti ul ecōtra. ¶ Ad aliud dī q̃ hec ꝓpositio est uera: q̃ de necessitate ꝑsunt pse ꝑsunt: qñ illō qō ꝑsubijcit natū est ꝑsubici. Sed aial nō est natū ꝑsubijci respectu hois: iō in talib⁹ nō est ꝓpositio itelligēda. ¶ Ad aliud dico q̃ hec ꝓpositio: q̃ uere est, nulli accidit: est itelligēda accipiēdo ꝓpositionē per accñs illo mō. illud enim qō pse est ut ꝑsuba: nō accidit alteri sicut accñs accidit ꝑbo: sic itelligit Aristotiles. pōt tñ alteri accidē rāq̃ id qō est extra itellectū ꝑbi. ¶ Ad aliud dicēduꝫ est q̃ ꝫ ꝑdicatū ⁊ ꝑsubiectū significēt eādē ēntiam: ex b nō sequtur talē ꝓpositionē eē pse, ꝫ hec est per accñs aial est hō: q: per additū ut p hāc hō est hō: sed nō est itelligēdū q̃ hec sit per additū tanq̃ aliqd qō est additū ēntie aialis: q: ē eadē ēntia hois ⁊ aialis: imo est per additum q: per aliqd qō est extra itellectū. aial enim sentit coiori mō q̃ hō: iō itelligi pōt ꝫ nō itelligat hō: ⁊ sic uocādo additū qō est extra itellectum: aial est hō per additū: q: per hoiem. ¶ Ad ultimū per idē: q̃ aial est hō: nō est pse sed per additū ut dictū est. Et cū querit de illo addito aut illi addito inest hō per se aut per additū. Dico q̃ ibi inest per se: q: hec est pse: hō est hō. Et cū dī eadē rōne ꝑādū fuit in ꝓmo. Dī q̃ nō: q: hō nō itelligit: nisi intelligēdo aial: sed aial pōt intelligi ⁊ si hō nō intelligat ⁊c.

Questio. rix.

q **Queritur** An ꝓpositio sit pse p mo mō in qua ꝑdicatū ⁊ ꝑsubiectū significāt idē: q̃ non videt: q: tūc hec eēt pse: hō est hūanitas que tñ falsa est. ¶ Dī q̃ nō sequtur hāc ꝓpositionē eē pse: q: ꝓm⁹ modus nō est solū ex hoc q̃ ꝑsubiectū ⁊ ꝑdicatū significāt eādē ēntiā: sed ex b q̃ eandē ēntiam significāt ꝑsub modis nō extraneis ꝫ hō ⁊ humanitas significāt ꝑsub modis significādi extraneis: mō hō significat per modum pcreti: ⁊ humanitas per modū abstracti. ergo hec nō est pse. ¶ Cōtra tāta est repugnātia uel maior iter determinatū ⁊ ideterminatū quātaiter modū abstracti ⁊ pcreti. sed nō obstante q̃ aial sentit per modū determinati: hec tñ est uera ꝓmo mō: hō est aial: ergo eadē rōne nō obstāte oppositione iter modū pcreti ⁊ abstracti. hec est pse: hō est humanitas. ¶ Itē hō est abstractū: q: denoiatiue dī ab eo humanū: ergo ut videt hō nō significat per modū pcreti: q: abstractū nō pōt hēre modū pcreti: q: per te modus pcreti ⁊ abstracti sunt oppositi: ⁊ opposita non sunt ꝑsil in eodē. ¶ Itē ad ꝓncipale. si ꝓpositio eēt pse ꝓmo mō ex hoc q̃ ꝑsubiectū ⁊ ꝑdicatum significāt idē: tūc hec eēt pse: chimera est chimera: ꝑsilr nō ens est nō ens. sed hoc est falsum q: ꝑdicatū alteri pse in eē ꝑsupponit ꝑsubiectum eē. ergo ānecēdēs falsum. ergo. ¶ Ad oppositu⁹ in ꝓmo mō ꝑdicatū cadit in diffinitione indicāte quid ꝑsubiecti. ergo nullo modo ꝓdicatum ⁊ ꝑsubiectum significant idem.

Ad q̃ōnē dī q̃ ꝓpositio est pse qñ ꝑdicatū ⁊ ꝑsubiectū significāt eādē ēntiā. uel qñ ꝑdicatū in itellectu eēu

tali subiecti includit. Sed tñ ultra hoc regrit q̃ illud qõ subijcit natũ sit subijci: ⁊ qõ ꝑdicat ꝑdicari. Silr regrit causa sine qua nõ. s. q̃ sint modi ꝓportionales sub qbus ꝑdicatũ inest sbiecto. Vñ pse causa ãre ꝓpositio est pse primo mõ: est ex hoc q̃ ꝑdicatũ cadit in diffinitione sbiecti: uel est tota qddtas sbiecti: causa sine qua nõ est coꝛrñdẽtia determiata modoꝝ significãdi.

Ad primam rationẽ sic dicebat.

¶ Ad rõnẽ cõtra hoc dico q̃ non est silr de modo abstracti ⁊ cõcreti: ⁊ de mõ determinati ⁊ indeterminati: q: modus abstracti est modus sb quo nomẽ imponit ad significandũ abstractũ: ideo talis modus cadit in vnione ꝑdicati cum subiecto nõ tanq̃ illud qõ vnit. sed tanq̃ determinata rõ sub qua res cuius est modus alteri simplr vnit. Ideo hec est falsa: hõ est humanitas. Sz modus idꝛterminati nõ cadit in vnione ꝑdicati cum subiecto nec ut pars vnita: nec tanq̃ determinata rõ sub qua vnuz alteri vnit: q: ille modus est rei solũ per cõparationẽ ad intelligẽtẽ: ⁊ nõ est modus sub quo uor imponit ad significãdũ: ⁊ iõ nõ oportet hãc eẽ falsaz: hõ est aial. ꝓpter tales modos extrancos: quia illi modi nullo mõ in vnione cadũt ut dictum est.

¶ Ad aliud dr q: hõ est cõcretũ ⁊ abstractũ respectu diuersoꝝ. est enim abstractũ respectu humani: ⁊ est ꝓcretũ rõne humanitatis. ⁊ tñ nõ sequit oppositos modos eẽ in eodẽ. q: illi modi reserunt ad diuersa. ¶ Auicẽna tñ aliter dicit ad rõnẽ principalẽ. q̃ humanitas ⁊ hõ nõ idem significãt. sed humanitas significat formam per quã hõ est id qõ est: sed hõ significat cõpositum.

¶ Ad ultimũ dico q̃ hec est perse: chimera est chimera: ⁊ silr nõ ens est nõ ens: ꝓmo mõ. non tñ sub illo genẽ ꝓm⁹ modus ptinet ad demonstratorẽ: q: ꝑdicatũ nõ est causa sbiecti nec ecõtra. dr enim respectu sui ipsi⁹ non est causa. ¶ Ad ꝓbationẽ: dr q̃ pse inesse: nõ ꝑsupponit hoc eẽ: nisi actualitate extremi ergo ⁊c. Questio. xx.

q **Queritur** An gen⁹ ⁊ differentia ꝓiũctim uel diuisim sint in ꝓmo mõ dicẽdi pse. ⁊ B est q̃rere an hec sit pse: hõ est aial rõnale. q̃ nõ videt. Voces sunt note passionũ que sunt in aia. Sz alia passio est quã significat aial ⁊ quã significat hõ silr alia silitudo uel passio quã significat hõ ⁊ quã significat rõnale in aia. igit ꝓpositio enũcians hãc passionẽ eẽ illã: falsa est: sed hec est huiusmodi ergo ⁊c. minoꝛ patet: q: ꝓpositio enũciat significatũ de significato. igit sequit q̃ hec nõ est pse. ¶ Dicit q̃ lz alia sit silitudo quam significat hõ ⁊ aial. tñ hec ꝓpositio non est falsa: q: supposito q̃ quelibet uor significat passionẽ in aia: illã tñ nõ significat absolute: sed q̃tẽn⁹ similitudo est signũ rei: sicut oꝛo in scripto nõ significat uoces. plata nisi q̃tẽn⁹ uor plata est signũ rei. ⁊ iõ sicut oꝛo in scripto nõ significat illã uocẽ eẽ aliã: q: tũc significaret falsum. sed significat illã rẽ inesse alteri. eodẽ mõ uor plata nõ significat hãc passionẽ eẽ illã: sed hãc rẽ cuius est pass.o inesse illius rei cui⁹ est alia passio: iõ hec est uera: hõ est aial rõnale: lz sit alia silitudo subiecti ⁊ alia ꝑdicati in aia. ¶ Cõtra. si hec uor significaret silitudinẽ ⁊ ex ꝓnti significaret rẽ: tũc sequeret q̃ quelibet uor eẽt analoga seu equiuoca. similiter sequeret q̃ quelibet uor significaret ꝓmo accñs: q: passio in aia est accñs. Silr hoc dato per rñsionẽ habet ꝓpositũ: q: attributio est rõne ꝓmoꝝ significatoꝝ subiecti ⁊ ꝑdicati. ꝓbo: q: terminus illud idẽ subijcit ⁊ ꝑdicat primo qõ significat ꝓmo. si igit significat quilibet terminus passionẽ in aia: ⁊ alia est passio hois in aia ⁊ passio aialis siue rõnalis. iõ ꝓpositio que primo significat B de illo falsa est. ¶ Itẽ ad ꝓncipale. ad hoc q̃ ꝓpositio sit pse: oportet q̃ ꝓcept⁹ ꝑdicati includat in cõceptu subiecti. sed cõcept⁹ aialis ⁊ rõnalis nõ includit in hoie igit hec nõ erit pse ꝓmo mõ. ꝓbo minorẽ. ꝓceptus hois est simpler ⁊ cõcept⁹ aialis siliter est simpler ⁊ silr rõnalis. sed duo intellect⁹ simplices nõ pñt includi in vno simplici igit ⁊c. ¶ Dicit q̃ lz cõcept⁹ aialis ⁊ rõnalis sint simplices: sunt tñ simpliciores q̃z ꝓcept⁹ simpler hois: sed q̃ duo intellect⁹ simplices tertio intellectui simplici includunt in tertio illi: nõ est inconueniẽs.

¶ Cõtra. impossibile est q̃ duo simplicia inquã tñ duo quãtũcũq̃z sint simplicia: includi in aliquo intellectu tertio simplici. ꝓbo: q: intellect⁹ simplex ad que. se cõuertit totalr se cõuertit. itellectus enim in intelligẽdo vnũ simplr non põt intelligẽ aliud simpler: sed itellect⁹ hois est simpler: ⁊ intellect⁹ aialis: igit nõ includit intellectũ hois nõ põt includere intellectũ aialis: ⁊ eadem rõne nec rõnalis. illi igit duo intellect⁹ sb una q̃litate in intellectu hois nõ includitur ⁊c.

¶ Ad hoc dicit q̃ illi intellect⁹ qui inter se duo

sunt ⁊ distincti ꝓm q̃ sunt partes in diffinitione sunt in diffinito modo cõfuso: ⁊ ideo dicit Aristotiles q̃ diffinitio se habet ad intellectuꝫ simplicẽ sicut videre uel audire: qõ exponit ℔ inconiẽtis dicẽs q̃ dupler est visibile quoddã inuolutũ: ⁊ tale cõfuso modo se offert visui, aliũ euolutũ ⁊ expãsum ⁊ tale se distincte offert sensui. Similiꝫ audibile quoddã est ꝓfusuꝫ ⁊ quoddã est distinctuꝫ: sed uoces ꝓm q̃ sensui ⁊ auditui apparẽt eo modo diffiniunt. Et ut sic cognoscunt ab intellectu simplici cõfuso modo: ⁊ tñ diffinitio cognoscit ab intellectu simplici modo determinato. ideo necesse est ponere q̃ partes que includunt in diffinitiõe magis cognoscant in diffinitione q̃ in diffinito. aliter nõ faceret diffinitio cognitionẽ de diffinito magis q̃ econtra. Per hoc ad formã q̃ duo intellect⁹ simplices ꝓm q̃ inter se sunt diuisi ⁊ distincti in diffinito ꝛcludunt modo ꝓfuso. ℣ Cõtra. diffinitio est eadẽ cũ diffinito: igit si in diffinitione erũt duo intellect⁹ distincti: igit duo intellect⁹ distincti ⁊ diuisi erũt primo idẽ intellectui vni. sed hoc non est intelligibile. igit ꝛc. ℣ Ad oppositum est Aristotiles.

Ad questionẽ dꝯ q̃ partes diffinitionis ꝓiuctim ⁊ diuisim ꝑdicant de diffinito primo modo: ⁊ huius ratio est: q: tũc est primus modus quãdo subiectũ egredit a principijs ꝑdicati sine a ꝑdicato ꝓm se. qõ dicit ꝓpter genus generalissimũ. generalissimũ enim ꝑdicat de ꝑse cõtentis. ⁊ tñ subiectũ non põt egredi a ꝓncipijs generalissimi: q: principiũ nõ hñt. nõ enim habet genus supius uel differẽtiã. Sed subiectuꝫ egredit a generalissimo tanq̃ ex causa. generalissimũ enim ut substãtia que substãtia ꝑdicat de hoie: est causa quare hõ est substãtia. ex hoc enim est homo substãtia: quia substantia inclusa in hoie est suba. Sꝫ qñ ꝑdicant ꝑtes diffinitionis de diffinito ꝓiũctim uel diuisim: illa sũt causa a qua ꝓgredit subiectũ. igit est primꝰ modus dicẽdi ꝑse. ℣ Itẽ per Aristotilis lrãm qui dicit q̃ primꝰ modus dicẽdi ꝑse est qñ ꝑdicatũ cadit in diffinitione indicãte qd est subiectum. ℣ Intelligẽdũ est tñ ꝓpter rõnes q̃ uor significãs passionẽ in aĩa ⁊ rẽ extra. nõ dicit significare duo. nõ enim significat passionẽ nisi ut est signũ rei: ⁊ ubi vnuꝫ est ꝓpter alterum: ibi est tñ vnũ. ℣ Aliud est intelligẽdũ ꝓpter secũdã rationem. q̃ partes diffinitionis que sunt diuersi cõceptus inter se primo: sunt idẽ cõceptui speciei qui vnus est. ita q̃ vnitas ad conceptum speciei referat ⁊ dualitas ad cõceptum generis ⁊ differentie. Per hoc ad rationes.

Ad primã sicut dicebat. q̃ nõ sequtur omne nomẽ est analoguꝫ: q: nomẽ non significat passionẽ nisi q: signum rei: vñ nõ determinat ibi uor in significãdo passionẽ: ⁊ iõ tñ vnũ significat. q: ubi est vnũ propter alterũ est ibidẽ tñ vnũ. ℣ Ad aliud eodem modo dicit q̃ non sequtur quodlibet nomen significare accidẽs: non enim nomen significat passionem absolute sed ut est repꝛesentatiua rei: ⁊ ideo non significat accidẽs. non enim indicatum est significatũ nois per illam passionem: sed potius illud cuius est illa passio similitudo ℣ Ad aliud dicit q̃ non sequtur ꝓpositionem esse falsam quãlibet. non enim significat ꝓpositio vnam passionẽ esse aliam: sed significat vnã rem esse alteraꝫ: q: passionẽ non significat. nisi quatenus repꝛsentat. ℣ Ad aliud sicut dicebat. ℣ Ad aliud in cõtrarium: ut dicebat. ℣ Ad ultimũ patet in positione: q̃ nõ est incõueniẽs ad quod deducit q̃ duo intellectus distincti sint primo idem vni intellectui simplici cõfuso: ⁊ q̃ ad hoc q̃ illi duo intellectus partiũ in diffinitione faciãt cognitionem de diffinito: oportet q̃ sint distincti quodãmodo ut ostẽsum est prius: q: aliter nõ magis faceret cognitionẽ de diffinito q̃ econtra. ℣ Cõtra. si in diffinitiõe sint duo intellectus simplices ⁊ diuersi ꝓm se: equaliter põt tota diffinitio intelligi vno intellectu simplici. ℣ Dicit q̃ in intellectu simplici sunt gradus ꝓm maiorem simplicitatẽ ⁊ minorem. magis enĩ simplꝛ itelligit aĩal q̃ rõnale. ⁊ hoc simplicius q̃ aĩal albũ: ⁊ tñ oĩa illa intellectu simplici itelligi pñt: lꝫ ꝓm maiorẽ ⁊ minorẽ simplicitatẽ. oportet tñ q̃ qñ talia duo intelligunt intellectu simplici. q̃ mãle itelligat sub rõne formali. ⁊ ut sic accipit ut vnũquodq̃ ꝛc. Nõ. rri.

Ueritur An ꝓpositio negatiua sit ꝑse. ⁊ viacẽ q̃ nõ. Aristotiles dicit in scõo pyermenias q̃ hec est ꝑ accñs: bonũ nõ est maluꝫ. ⁊ tñ hec negatiua est ueriſſima: q: nulla ꝓpositio negatiua ẽ vior illa in q̃ oppositũ remouet ab opposito. et ꝶ arguo sic. Si ꝓpõ negatiua vñſſima sit ꝑ accñs multo fortꝛ q̃libet alia erit ꝑ accñs.

⁊ sic nulla erit pse. ¶ Dī hic q negatiua hec est p accñs respectu affirmatie. ⁊ q b̄ intelligit Aristotiles: ⁊ tñ in genē negatiuor hec negatiua ē pse: ⁊ quelibet in qua remouet oppositū de opposito. ¶ Cōtra. si hec negatiua sit per accidēs respectu affirmatiue: tūc depēdet ab affirmatiua: ⁊ segtur si ab affirmatiua depēdet q pōt se qui ad affirmatiuā. igit a pmo: si negatiua sit p accñs respectu affirmatiue: negatiua igit pōt seq ex affirmatiua pse: sed b̄ est falsum. negatiua enim nō pōt seq nisi ex alia negatiua ⁊ ex altera affirmatiua. ¶ Dī pcedēdo q negatiua ab affirmatiua depēdet: ⁊ ulterius q ab affirmatiua segtur: sed tñ nō oportet q seqtur ex affirmatiua pse: sed ex b̄ q ab affirmatiua depēdet pōt se qui ex affirmatiua cū alia negatiua. ¶ Cōtra. si negatiua seqtur ex affirmatiua cū negatiua ꝛo de illa negatiua pmissa: aut est absolute pse ita q ab affirmatiua nō depēdēs. aut nō est absolute pse. si sic: segtur oppositū pme rūsionis. dictū est enim pus q quelibet negatiua depēdet ab affirmatiua. si nō: igit pōt demōstrari per affirmatiuā ⁊ aliā negatiuā. ⁊ tūc ꝛo de illa negatiua: aut est simplr ab affirmatiua nō dependēs aut nō. si sic: segtur oppositū. si nō. tūc ulteri⁹ sequit ex affirmatiua ⁊ negatiua: ⁊ sic in infinitū. sed b̄ est incōueniēs. ¶ Itē ad pncipale: p positio negatiua pōt reduci ad affirmatiuā sicut puatio ad hītū: q: negatio puat affirmationē. cū igit hit⁹ por: sit sua puatione: affirmatio por: est q̄libet negatione. igit nulla negatiua est per se ⁊ pmo uera: q: affirmatiua pus est uera. ¶ Itē in quolibet genē est pmū ⁊ minimū qd ē mēsura alior: sed negatiua ⁊ affirmatiua sūt in genē enūciationis: sed est incōueniēs dicere q negatio sit pmū in genē enūciationis. igit oportet dicē q affirmatio prior est. affirmatiua igit erit primo uera ⁊ negatiua ex pñti. Et pfirmat rō: q: vnūqōq; pus est idē sibi ipsi q̄ ab alio disperatū. ſ; denotat eē idē sibi per affirmatiua: denotat eē disparū ab alio per negatiuā. igitur affirmatiua por: est negatiua. ¶ Ad oppositū est Aristotiles in b̄ libro. ¶ Itē pncipiū pmum est maxime uerū pse. ⁊ tñ pncipiū primū est ppositio negatiua cuiusmodi est illa: nō ptingit idē simul eē ⁊ nō eē. igit ppositio negatiua erit maxime uera pse ⁊ pmo. ¶ Dī q pncipiū pmus significat rē affirmatiuā mō tñ negatiuo ⁊ rōne rei significate est pmo uera ⁊ pse, rōne tñ modi significādi negatiue pſideratū. nō est pmū nec ppter hoc dicim⁹ illā eē pmā sed ppter rē affirmatiuā quā significat. ¶ Cōtra. si nō sit pmum nisi rōne rei affirmatiue. ⁊ nō rōne modi significādi: seqtur q pmo pōt aliqd eē pus. pñs est falsum. igit ⁊ añcedens. pbatio pñtie. quālibet rē affirmatiuā ptingit significare mō affirmatiuo: sed por est illa ppositio qua significat alia res affirmatiua mō affirmatiuo: q̄ illa in qua significat eadē res mō negatiuo. igit pncipio p mo posset eē alia ppositio por. ¶ Dī hic per interemptionē maioris: q: rē significatā per pmū pncipiū nō ptingit significare mō affirmatiuo ¶ Cōtra illud: quēcūq; pceptū ptingit significare. ⁊ cuilibet mō itelligēdi corrīdet modus significādi. q: uor nō determiat sibi rē nec modū significādi. sed rē pmi principii affirmatiue ptingit itelligē mō affirmatiuo: igit eādē ptingit significare modo affirmatiuo.

Ad qōnē dr̄ q ppositio aliq negatiua est uera pmo ⁊ pse: tñ quelibet negatiua q̄tū est ex mō significādi negatiuo posterior est affirmatiua. Primus sic declarat pm Aristotilē quedā est demonstratio affirmatiua. q̄dā negatiua: ut dicit in illo cap° ubi cōparat demōstrationes ad iuicē: sed in demōstratione pcl'o est uera pse: demōstratio enis est ex pse inherētib⁹. igit cū cōcl'o demōstrationis negatiue sit negatiua: alia negatiua erit pse Scōm declaro. Illa ppositio est imediata siue pmo uera que est pse uera ⁊ que per aliā nō pōt demōstrari. Sz ppositio in qua negat vnū genus gnālissimū ab alio est huiusmodi. si enim possit demōstrari b̄ eēt in pma figura uel in se cūda. ſ; i neutra pōt demōstrari. q: tūc aliquid oporteret accipe supra subiectū uel supra pdicatū uel supra utrūq;: sed nihil est supl⁹ istis cum sint gnālissima. igit hec nō pñt demōstrari. igitur ⁊c. ¶ Tertiū ostēdo. Cōmentator recitat rōnes alexādri sup lib: ꝯ pyermenias p q̄s pbauit q affirmatiua est por negatiua ⁊ sūt tres rōnes. Prima sumit ex pte uocis. Secda ex parte rei. Tertia ex pte itellect⁹. Ex pte uocis sic. uor affirmatiua ē simplicior negatiua ppt negationē supadditā. igit affirmatiua rōne uocis est simplicior negatiua. sed quāto alia ppositio est simplicior tāto por est. igit affirmatiua prior est negatiua. Alia rō est ex pte rei lz in eadē re non eē pcedat eē ut in istis gnābilib⁹ ⁊ corruptibil-

bus simplr tñ eē pcedit nō eē in diuersis.eē enim pme cāe pus est q̃ nō eē istoꝝ corruptibiliū.sed affirmatio significat eē negatio nō eē.igit affirmatio por est negatione. Tertia rō est ista.hit' por est pm itellectū puatione puatio enim nō intelligit nisi q: suus hit' pus itelligit.affirmatio so significat per modū hit'.negatio per modū puationis.ex istis rōnib' segtur q negatiua quelibet quantum ad modum significandi negatiue posterior est affirmatiua.

Ad rōnē primā dī sicut diceba tur.¶ Ad primū cōtra b sicut dicebat:q quelibet ppositio negatiua quātū est ex mō suo significādi ex affirmatiua depēdet:z tñ ex b nō sequit q quelibet sylloizari possit ex negatiua z affirmatiua sed aliq̃ z alia nō.ppositio enim negatiua que est pse uera z nō pmo:cuiusmodi est illa:nulla linea est color:pōt bñ demōstrari ex vna negatiua z alia affirmatiua:ut ex ista nulla quantitas est color cuz hac affirmatiua:linea est quātitas. Silr hec pmissa nulla quātitas est color est pse nō pmo:z ī pōt demōstrari ex illa nulla quātitas est q̃litas:isto mō.ois color est q̃litas:nulla quātitas est q̃litas.igit nulla quātitas est color. in scdo secūde.sed hec . nulla quātitas est qualitas est pse uera z pmo q: hec ulteri' per aliā negatiuā demōstrari nō pōt. Per hoc ad formaz dī q hec pñtia nō ualet:negatiua q̃libet depēdet ab affirmatiua.igit q̃libet negatiua pōt demōstrari ex vna negatiua z alia affirmatiua:sicut nō segtur:cognitio pncipioꝝ depēdet ex terminis:ergo pncipia pma pñt demōstrari ex terminis. Per b ad pmā rōnē dī q q̃libet negatiua pmissa quātūcūq; sit pse pmo uera quātuz est ex mō significādi negatiue depēdet ab affirmatiua z tñ nō sequit ulteri' ex hoc q possit cōcludi ex affirmatiua.hec enim pñtia est neganda hoc depēdet ex illo.igit pōt demōstrari ex illo. ¶ Ad aliud pncipale dicit q illa .pbat q negatiua quātū est ex mō significādi negatiue posterior est affirmatiua:z hoc pcedit:z idem pbāt due rōnes sequētes.¶ Ad rōnez in oppositum qua .pbant q negatiua sit simplr pma:dī sicut dicebat.¶ Ad rōnē cōtra hoc dī sicut dicebat. Verūtñ intelligēdū est q lz primū pncipiū significet mō negatiuo.ipm tñ equalet cū q̃dam ppositione que est quodāmō affirmatiua:quia hec nō ptingit idē simul eē z nō eē:equalet huic necesse est nō idē eē z nō eē:q: nō ptingit qd p possibili ponit: equalet huic q est necesse non: tñ ppositioni simplr affirmatiue equalē nō potest.¶ Ad ultimū ptra hoc dicit q cuilibet modo intelligēdi corrūdet modus significādi pro porcionabilr. Et ad minorē dī q res huiusmodi pncipij nō ptingit z.pōt itelligi sub mō intelligēdi affirmatiuo lz ipm pncipiū nō sed sem per itelligat sub mō negatiuo.¶ Cōtra affirmatiuū z negatiuū sunt opposita.igit itelligē rem affirmatiuā pmi pncipij sub mō negatiuo:est intelligē oppositū sub rōne oppositi:sed qlibet intellect' talis est falsus:igit pncipiū primum est falsum.¶ Dī q affirmatio accepta ut res z negatio ut res:sunt opposita circa idē.tñ affirmatio ut res z negatio ut modus:nō opponuntur.modus enim rei nō opponit.mālia enim intelligunt immāliter z hoc nō est intelligē sub rōne oppositi.iō vicēdū est q intelligē rē affirmatiuam sub rōne modi significādi negatiue: nō est intelligē sub rōne oppositi:q: modus rei nō opponat ut pri'.¶ Ad auctoritatē intelligit Aristotiles q quelibet negatiua est perse in genere negatiuoꝝ quelibet tñ per accñs est respectu affirmatiue psiderādo negatiuaz sub rōne modi significādi negatiue:z hoc itelligit Aristotiles in libro pyermenias.iō dictū Aristotilis hic z in libro peryermenias non opponuntur z̄c. Questio.xxij.

q **Queritur** An sequat hoc pse inest huic:igit hoc est hoc:q nō videt:q: nō segtur hoī pse inest humanitas.igit hō est humanitas:q: añs est uera z añs falsum. Falsitas añtis patet:z añcedēs pbat.humanitas aūt inest hoī pse aut per accidēs:nō per accñs.igit pse inest.¶ Huic dicit q hoī nō inest humanitas.iō nec pse nec per accidēs.¶ Sed cōtra.humanitas uel est q qd totū hoī s uel est totū formale in q quid:siue sic siue aliter:humanitas pse inest hoī.¶ Itē syllogismus ignorātie est ex īmediatis per Aristotilez: sed segtur ppositio est īmediata.igit pse.igit in pmissa syllogismi ignorātie pdicatū inest subiecto pse:z tñ nō segtur b pse est hoc:q: tūc sequerēt q hoc uere est hoc:sed hoc est falsum.q: pmisse in syllogismo ignorātie nō sunt uere nec false.igit nec segtur:hoc pse inest huic.igit hoc est hoc.nec etiā segtur:hoc per accñs inest huic.igit hoc est hoc.nō enim segtur albedo inest hoī.igit hō est albus:q: añcedēs pōt uerificari sine cōsequēte ut posito q albedo insit hoī solū

fm dentes. ¶ Item non sequit. aial inest sorti pse. igit sortes est aial: q; añcedēs pōt eē uerum sine ꝓnte. posito enim q; sortes nō sit ꝓns est falsum: q; si sortes nō sit: nō est aial. ⁊ tñ añcedens est uerū: q; ꝑdicatū est de intellectu subiecti. aial eniz est de intellectu sortis. igitur perse ei inest. ¶ Ad oppositū pse est cōditio ꝑdicati ⁊ a ꝑdicato nō diuidit nec ab inherētia igit sequit pse inest huic. igit hoc est hoc. ¶ Itē sequit: hoc in est huic per accidens ⁊ absolute. igitur hoc est hoc: sequit enim albedo inest homini absolute igit homo est albus: igit sequit multo fortius: hoc inest huic perse igitur hoc est hoc.

Ad questionem dicitur q; nō sequit: hoc inest huic ⁊c. Unde tria dico. Primū. q; hec ꝓnia nō ualet. Secūdo q; sequit hoc inest huic pse. igit hoc ab illo denoiari pōt Tertio q; nō sequit ulterius hoc inest huic per accñs igit hoc est hoc. Primū ostēdo. linee pse inest punctus in pmo mō dicēdi pse: ⁊ tñ nō sequit lineā esse pūctū. Similiter triangulo inest linea pse: ⁊ tñ nō sequit triāgulus est linea. igit nō sequit hoc inest huic. igit hoc est hoc. Secūdū ostēdo. sequit eniz triāgulo pse inest linea igit est triāgulus linearis. Silr linee inest punctus pse: igit linea est pūctalis. sic igit patet secūdū per crēpla: hoc etiā patet rōne in hijs que insunt per accidēs: ut hoc inest huic simpliciter. igit hoc est hoc. igit sequit ex illa pte eodem mō: hoc inest huic pse. igit hoc est hoc. q; qō pse inest simplr inest. ⁊ qñ aliqd inest alēi simplr in illis tenet: hoc simplr inest huic. igit B est B. Tertiū ostēdo. nō eni sequit: albedo inest sorti. igit sortes est alb⁹: q; añcedēs pōt eē uerū sine ꝓnte. uerificat eni añcedēs si sorti insit albedo fm dētes: ⁊ tñ ꝓns nō uerificat. ¶ Ad uidēdū tñ quō in accidētalib⁹ tenet ꝓnia ab ineē ad esse sciēdū est q; q̄dā accidētia innata sunt inesse toti per unā ptē determinatā: ⁊ q̄dā inata sunt ineē fm q̄libet ptē. Crēplū pmi. sic caligatū eē inest hoi fm pedē. Crēplū secūdi: albū natū est inesse toti fz quālibet ptē. Accipiēdo accidētia pmo mō seqt hoc inest huic: igit hoc est hoc. sequit eni calciatū inest hoi fm pedē: igit hō est calciat⁹. Accipiēdo tñ accidēs secūdo mō nō sequit ab inesse ad eē nisi ita sit q; tale accidēs ipsi toti uel sal: ē plrib⁹ ptib⁹ toti⁹ siue maiori pti insit. ⁊ tō nō sequit: albedo inest hoi igit hō est alb⁹ ulr. ⁊ hāc determinationē inuit Albert⁹ sup libꝝ. vi. pncipiorꝝ. ¶ Propter rōnes itelligēdū est q; tenet hoc in est huic pse. igit hoc est hoc: si unū natū sit ꝑdicari de alto. fz i alijs tñ nō tenet ⁊ iō q; hūanitas nō est nata ꝑdicari de hoie iō nō seqt hoi pse iest hūanitas igit hō ē hūanitas

Ad primā rōnē dī q; ꝓnia non ualet: qa unū de altero nō est natū ꝑdicari, ppl modos repugnātes sicut in positione dictū est q; non sequitur ab inesse ad esse. ¶ Ad aliud dī q; syllogism⁹ ignorātie est ex imediatis in falsitate cuiusmodi est ista: qualitas est quātitas. ⁊ sic est ex ppositionib⁹ falsis pse: non tñ ex ppositionib⁹ absolute pse. Per hoc ad sorma q; nō sequit syllogismus ignorātie est ex imediatis. igit est ex ppositionib⁹ pse. nec sequit ppositio est imediata in falsitate ergo ꝑdicatū i est subiecto pse: q; si pse inesset: absolute inesset. sed sequit. igit ꝑdicatū pse est de sbo. Si tñ talis ppositio eēt immediata absolute ⁊ absolute pse: tūc sequit q; ꝑdicatū inest sbo pse. Sed nō debet dici immediata cū hac conditione false. ¶ Ad aliud patet in positione. ¶ Ad ultimū uplex est rñsio: una cōcedit q; hec est per se: sortes est aial: siue sortes sit siue nō: q; ꝑdicatū est de intellectu subiecti. Alia nō cōcedit hanc eē pse sorte nō exīte: q; ad hoc q; esset pse. oporteret q; per eandē cām per quā hec uerificat: sortes est risibilis: uerificat illa sortes est aial. Sed hec nō pōt uerificari nisi per q; qd subiecti ⁊ illud nō est sorte corupto: q; qñ sortes corūpit non hēt qd: q; tunc nō est: ⁊ qd est ꝑsupponit si est. ¶ Itē tūc nec est hec uera sortes est aial nec sortes est risibilis: q; accidēs reale ꝑsupponit fm eē. Et ad pbationē dī q; nō sufficit ꝑdicatū esse de itellectu subiecti igit est pse pmo: nisi addat q; ꝑdicatū est de intellectu subiecti tanq̄ cadēs in eius diffinitione. Sed qñ sortes nō est: aial in diffinitione sortis nō cadit: q; tūc nō hēt q; qd primo nec ex cōsequenti ⁊c. Questio. xrtiij.

Queritur An genus pse ꝑdicet de dīia q; sic uidetur. quecūq̄ significāt unā eēntiā sic se hīt q; unum de alio predicari pōt pse: genus ⁊ dīia sunt huiusmodi. igitur ⁊c. ¶ Hic dī q; maior est falsa plus enim regrit ad pseitatē q̄ idēptitas eēntie. regrunt eni modi significādi ppositionales sub qb⁹ hoc huic attribuit. Sed diuersa est rō ⁊ extranea rōnalis ⁊ aialis: ideo non est pse. ¶ Cōtra illō: eēntia est eadē sibi aut igit pse aut per additū: si pse: habet ppositū. si per additū:

accipiẽdo illud additũ: illud est idẽ sibiipsi: aut igit pse: aut per additũ: si p additũ, pcessus erit in ifinitũ: si pse igit idẽptitas essentie sufficit ad pseitatẽ. ¶ Itẽ q̃ extranea rõ nõ phibeat pseitatẽ videt: magis est extranea rõ iter hoiem ⁊ aial q̃ iter aial ⁊ rõnale: q: hõ significat per modũ determinati: ⁊ aial respectu hois significat per modũ ideterminati: q̃ rõnale respectu aialis significat per modũ act⁹ ⁊ determinãtis: ⁊ aial respectu rõnalis p modũ determinabilis. Sed maior est extraneitas iter modũ idetermiati ⁊ determinati circa eãdẽ eẽntiã: q̃ iter modũ determinãtis ⁊ determinabilis. Si igit illa rõ extranea ipediret pseitatẽ: tũc hec nõ eẽt pse: hõ est aial: qõ est falsus. ¶ Itẽ. hec est pse: ens est vnũ: ⁊ tũ diuersa est rõ entis ⁊ vnius. Similiter hec est pse lapis est pena: ⁊ tũ diuersa est rõ lapidis ⁊ pene. Nec tũc põt phiberi nugatio per diuersam rationẽ: q: tũc hic nõ eẽt nugatio: aial hõ: q: manifestũ est q̃ diuersa rõne significãt illa duo: igit diuersa rõ nõ ipedit nugationẽ. ⁊õ oportet dicere q̃ genus ⁊ dĩa nõ significãt eandẽ essentiã. ¶ Propter hanc rationes dicitur aliter: q̃ genus ⁊ differentia nõ significant eandẽ eẽntiam genus enis significat ptẽ materialẽ respectu specierũ: ⁊ differentia significat partem formalem q̃tũ est er pmo itellectu: q: cũ utrũq̃ significet ptẽ per modũ totĩ⁹: ⁊õ er pñti iportat totũ qõ significat spẽs: tũ neutrũ significat determinate nisi ptẽ. ¶ Cõtra illõ. si gen⁹ significaret ptes ⁊ dĩa aliã ptẽ: tũc ꝑdicatio dĩe de specie eẽt denoiatiua per hoc mediũ: q: ps integralis solũ ꝑdicat de toto denoiatiue ꝟm Aristotilẽ in. vij°. methaphice ⁊. viij°. q: hec ꝑdicatio nõ est uera archa est lignũ denoiatiue: sed hec est uera archa est lignea denoiatiue. ¶ Itẽ si gen⁹ ⁊ dĩa significẽt diuersas ptes: cũ utrũq̃ ꝑdicẽt eẽntialiter de diffinito: diffinitũ erit due ptes siue due eẽntie eẽntialiter: sed hoc est icõueniẽs. ¶ Ites substãtie separate diffiniunt per gen⁹ ⁊ dĩas: ⁊ tũ in illis nõ est ps: q: sunt forme simplices. igit gen⁹ ⁊ dĩa nõ significãt diuersas ptes. ¶ Itẽ ad pncipale arguit in tertia figura. Omis hõ pse est aial. omis hõ pse est rõnalis. igit rõnale pse est aial. pmisse sunt uere. igit pclo. bonitas pñtie patet. q: ⁊õ pclo in demõstratiõe est pse q: sequit ex pse iherẽtib⁹: ꝟ Aristotilẽ. igit si pmisse sunt uere pse: pclo erit perse uera. ¶ Dĩ q̃ hic ẽ fallacia accidẽtis ex uariatiõe medij termini q: in maiori accipit hõ sub ratione mãlis in pceptu hois. aial enim de hoie uerificat sub ratione mãlis in pceptu hois: ⁊ in minori rõnale uerificat de hoie sub rõne formalis in pceptu hois ⁊ ita uerificat ille terminus hõ. ¶ Cõtra illud. ex opposito pclonis cũ miori: sequtur repugnãtia maior: igit por syllogism⁹ fuit bon⁹. Accipio enim oppositũ pclonis ut hoc. nullũ rõnale ẽ perse aial. sumat minor que pus: omis hõ est per se rõnalis: ⁊ sequit. igit nullus hõ perse est aial in secũdo pme. Ille syllogism⁹ est bon⁹. igit por. ¶ Itẽ q̃ hõ nõ uariet ꝟm talẽ acceptionẽ videt: q: talis termin⁹ sic supponit suũ significatũ sicut ipm significat: sed ille terminus significat suũ significatũ sub rõne formalis in cõceptu. igit tũc supponit suũ significatũ sub rõne formalis in pceptu. nõ est igit dicẽ talẽ uariationẽ in hoie q̃ põt accipi sub rõne mãlis i maiori. ⁊ sub rõne formalis in minori. ¶ Ad pmã illarũ dĩ q̃ in syllogismo puersuo: nullũ rõnale pse est aial ⁊c. est fallacia accũtalis sicut pus i syllogismo affirmatiuo. ¶ Cõtra in diffinitiõibus ꝟm substãtiã nõ cadit accidẽs ꝟm Aristotilẽ in elẽchis. Sed oia illa tria. aial: rõnale: ⁊ hõ sunt idiuidua ꝟm sbam: igit in istis termis nõ põt cadẽ accidẽs. ¶ Itẽ: idẽ est pncipiũ cognoscẽdi se ⁊ suã puationẽ: sed syllogism⁹ affirmatiuus cõparat ad negatiuũ in eisdẽ terminis sicut hit⁹ ad puationẽ. igit est pncipiũ cognoscẽdi bonitatẽ in syllogismo negatiuo. sed ille syllogism⁹ est bon⁹ sine uariatiõe. oẽ rõnale perse est aial: omis hõ perse est rõnalis. igit omis hõ pse est aial. igit syllogism⁹ negatiuus in eisdẽ ꝟminis ⁊ in eodẽ ordie erit bonus sine uariatione. igit ⁊c. ¶ Itẽ fallacia accidẽtis est ex uariatiõe alicui⁹ termini ⁊ in pma figura maxime ex uariatione medij termini. sed in illo discursu. nullũ rõnale perse est aial: omis hõ perse est aial: nõ est uariatio alicui⁹ termini: q: hõ ⁊ aial accipiũtur vniformiter sicut rõnale qõ est mediũ vniformiter accipit: q: sub ea rõne qua dĩa uere ꝑdicat de hoie q: ut sic est ps diffinitiõis hois. similiter ut dĩa est: uere ab eo remouet aial cum hac ꝑditione pse: q: cũ hac ꝑditiõe sibi extranea at. igit qlibet termin⁹ vniformiter accipit. non igit est uariatio. ¶ Itẽ ad pncipale. rõnale pse est ens. igit rõnale q̃ se est aial. añs uerũ est: ga ens pse est de itellectu cuiusliber. igit pñs. propatio pñtie: q: si rõnale pse est ens: aut igit ens qõ est sba: aut ens qõ est accñs. non ens qõ est accñs: q: accñs nõ est pncipiũ formale diffinitẽ

di sbam. igit rōnale est ens sba. ⁊ tūc ulterius querendum est aut est substantia corporea aut incorpea. non incorpea: q̄ non eēt tūc pncipiuz formale spēi corpis. igit est substantia corpea ⁊ sic descēdendum est quousq̄z deueniat ad aial. i git rōnale pse est aial. ¶ Hic dī q̄ rōnale perse est ens qō est suba: sed substantia dī tripliciter: simpler ⁊ cōposita. Simpler adhuc est duplex s. materia ⁊ forma. tūc rōnale est substātia simpler que est forma: ⁊ illa substātia non est genꝰ nec diuidit per dīias. Sed sola substātia cōposita est genus ⁊ illa non pdicat per se de rōnali. ¶ Cōtra illud: quero de substātia que est forma an illa est in plus q̄z sbstātia cōposita que est genus: aut in minus: aut eq̄lis ambitꝰ. non pōt eē in plus: q̄ tūc eēt aliqd pus gnālissimo vniuoce: sed hoc est falsū: nec pōt eē eq̄lis: q̄ tūc eēnt duo gnālissima substātie. oportet igit q̄ sit sicut in minus. sed de quocūq̄z pdicat pse illō qō est in minus: de eodem pdicat illud qō est in plus sed per te substātia que est forma pse pdicat de dīia: ⁊ illa est inferius respectu substātie cōposite ut pbaui: igit substātia cōposita que est genꝰ perse pdicat de dīia. ¶ Itē, pbo ex dictis q̄ substātia que est forma est genus: q̄ substātia que est forma per te perse pdicat de rōnali: ⁊ illa eadem substātia eadem rōne perse pdicat de irrōnali. igit rōnale ⁊ irrōnale sunt dīia. q̄ iter se diuersa sunt ⁊ in aliquo pueniūt ut in substantia que est forma. igit sunt dīia: differētia enim sūt illa fm Aristotilē in. vꝰ. methaphisice. quecūq̄z inter se diuersa sunt: aliter tū idem entia: sed talia sunt spēs. igit rōnale ⁊ irrōnale eēnt species substātie que est forma. igit substātia que est forma erit genus. ¶ Item posset pbari q̄ substātia nullo mō est genus. Aristotiles probat q̄ ens non est genus q̄ ens pse pdicat de dīia fm aliquam eius significationem. Sed per te substātia fm aliquam eius significationem pdicat perse de differētia. igit substātia non est genus. Si tu dicas q̄ hec forma arguēdi nō ualet. tūc forma Aristotilis arguēdi nō ualebit. ¶ Item ad pncipale. rōnale perse est sensibile. igit rōnale pse est aial. añcedens est uerū q̄ ultima dīia includit oēs pcedētes fm Aristotilem in. viiꝰ. methaphice. ¶ Dicit q̄ pcesso añcedēte: negando psequētiā. ⁊ rō negatiōis ē q̄ i aiali sūt duo ut intellectus sensibilis: ⁊ intellectus corporis supioris uel substātie. vnde lz rōnale pse includat sensibile non tū includit genus qō est intellectus aialis pse. iō nō ualet psequētia. ¶ Contra pceptus aialis est indiuisibilis eo q̄ pcipit ab intellectu simplici qui est indiuisibilis: sed in diuisibile ubi est fm se totū est. si igit aliquid pceptus aialis includat in rōnali: totū q̄ est in illo cōceptu pse in rōnali includit. ¶ Itē materiale pcipit sub rōne formalis: cū igit rōnale includat sensibile qō est formale in aiali: ex consequēti includit male in aiali: ⁊ sic per psequens psequētia erit bona. ¶ Itē pcesso añcedēte: habet ppositū pncipale: q̄ si rōnale pse est sensibile: eadē rōne irrōnale pse est sensibile. igit rōnale ⁊ irrōnale sunt dīia ut prius argutū est: q̄ in aliquo sunt diuersa: ⁊ in aliquo pueniūt. ⁊ ulterius. igit sunt spēs respectu sensibilis. ⁊ ulterius sequit q̄ sensibile sit genus. ⁊ sensibile pse pdicat de dīia. igit genus pse pdicat de differētia. ¶ Ad pncipale. Aristotiles i. viiꝰ. methaphice arguit. q̄ncūq̄z aliqua duo sic se hnt q̄ vnū accidit alteri: tūc utrūq̄z accidit tertio. hāc maiorē accipio: ſz genus per te accidit differētie: igit utrūq̄z accidet tertio. igit hec erit per accidēs hō est aial rōnale: si hec sit per accidēs: rōnale est aial. pſis est falſuz ut patet q̄ per Aristotiles est in pmo mō dicēdi pse. ¶ Dicit hic q̄ ppositio quā accipit Aristotiles in sua rōne videlicet illa qñ aliqua duo sic se hnt q̄ vnū tē. intelligit qñ ex talibꝰ duobꝰ nō fit vnū pse ⁊ essentialiter sicut hic: hō est albus. Sed genus ⁊ differentia faciūt vnū essentialiter: q̄ genus est in potentia essentiali respectu differentie: ⁊ differētia habet rōnē actus essentialis. ideo ex hiis fit vnū eēntialiter ⁊ pse. sed sic nō est de hoīe albo. ¶ Cōtra illud. q̄ Aristotiles in. viiꝰ. illo. sic arguit. dissolutis. b. ⁊. a. manet. b. ⁊ manet. a. ⁊ nō manet hec syllaba ba: in hac igit syllaba ba aliqd pfuit qō nec fuit. b. nec fuit. a. ⁊ huiusmodi erit forma huius syllabe ba. Similiter arguo in pposito. dissolutis genere ⁊ differentia manet intellectus generis ⁊ manet intellectus differentie: ⁊ nō manet intellectus diffinitionis. igit in diffinitione aliquid pfuit formale q̄ nec fuit intellectus generis nec intellectus differētie. igitur differentia nō est essentialis actus respectu generis ⁊ formale. ¶ Item manente causa manet effectus. Sed extraneitas inter rōnem generis ⁊ differentie fuit causa quare perse non predicatur de differētia: sed in extremo huius propositionis: homo est animal rationale: manet eadem causa: quia eadem extraneitas. igitur hec

non erit perse: hō est aial rōnale. ¶ Item ad pn
cipale hec est necessaria: rōnale est aial. igit pse.
aficedēs patet: q; sequtur ex necessariis. pntiā p
bo duplr. Aristotiles facit hāc pntiam. demon
stratio est ex necessariis: igit ex ppositionib' pse
ergo sequtur pclo est necessaria: igit pse. Silr si
aliq; est ppositio necessaria: aut est mediata aut
immediata. ppositio mediata pōt cē pclo de
mōstrationis: igit pse. Silr ppositio immedia
ta est pncipium demōstrationis: igit est pse: qa
demōstratio est ex ppositionib' pse fm Aristo
tilem. sequtur igit si aliq; ppositio est necessaria
est pse. ¶ Item ad pncipale cōmētator sup pri
mum phicor. pbat q; pars non est pse eadem
toti: ⁊ arguit sic. Si vna pars eēt pse eadem to
ti eadem rōne ⁊ alia. sed quecūq; sunt pse eadē
tertio inter se sunt eadem. si igit manus ⁊ pes
eēnt eadem toti pse: tūc sequerēt q; manus eēt
pes. Eodem mō arguit in ppositio: quecunq;
sunt eadem in tertio pse: inter se sunt eadem. ſz
aial ⁊ rōnale sunt eadē alicui tertio pse ut hoi.
igit vnum pse inest alteri. ¶ Hic dicit q; Com
mētator intelligit q; quecūq; sunt pse ⁊ primo
eadem tertio: inter se sunt eadem. Sed genus
⁊ differētia non sunt primo eadem speciei: nihil
enim est pmo idem spēi nisi diffinitio. Partes
aūt diffinitionis et pntiā. ¶ Contra. si diffinitio
sit eadem pmo diffinito tūc diffinitū erit primo
duo entia. Probo pntiam. in diffinitione sunt
duo entia videlicet significatus generis ⁊ signi
ficatum differētie. si igit hoc totus sit pmo idē
diffinito: tūc duo entia diuersa erūt pse eadem
diffinito: ⁊ sic diffinitus erit duo entia. ¶ Item
pbo q; genus possit eē idem speciei per auctoritates Aristotilis in pmo libro in illo capitulo Mōstratis autē hijs. dicit q; genus est idem p
mo diuersis specieb'. igit aial est pmo idē hoi.
¶ Item Aristotiles in. vij°. phicor dicit q; fm genus non fiūt cōparationes: q; in genere latēt multe equocationes. igit genus equocum est ad diuersas spēs. igit inest pmo cuilibet speciei: sicut equocum inest pmo cuilibet significato. ¶ Item genus nihil est pter suas spēs fm Aristotilem. vij°. methaphisice. igit pmo inest cuilibet spēi. similr in diuersis spēbus est diuersa materia fm illud qō est igit ⁊c. ¶ Ad oppositum sunt rōnes Aristotilis. Illud de quo pdicat genus pse. aut est spēs: aut indiuiduus. igitur ⁊c. ¶ Item si genus pse pdicet de differentia: vnum aial eēt multa aialia: pnis est falsum.
igit ⁊ aficedēs. pntia sic. pbat. supposito q; diffinitio sit pmo eadē diffinito: nec diminute nec aliqd supflue designās aliud a cōceptu speciei: tūc hoc totum: aial rōnale: inest pmo homini.
sed hō non est eadem eēntia bis repetita. igitur aial rōnale: non significat eādem eēntiam repetitam: q; tūc non eēt pmo eadem diffinito. igit in hac diffinitione rōnale significabit diuersas eēntiam pmo. nam dicēdo. sortes est aial rōnale: denotat q; sortes sit aial rōne aialis expressi.
denotat silr q; sortes sit aial per hoc q; dicit rōnale (si aial sit de pse intellectu rōnalis) ⁊ nō denotat q; sortes sit idem aial per rōnale qō pfuit significatum per aial: q; tūc eēt eēntialr eēntia eadem: qō est cōtra suppositum. ergo sortes in hoc q; est rōnale: est aliud aial. in re tñ sortes est vnum aial numero. igit vnus aial est multa aialia. posita hac yppotesi falsa q; genus perse predicetur de differentia.

Ad questionem dicitur

q; genus per se non pdicat de differētia ppter rōnem primā. ¶ Itē hec generalis cōditio est in oibus modis dicēdi perse q; illud subiciat qō natum est subici. ⁊ silr q; pdicet qō natum est pdicari. Sed rōnale non est natum subici respectu aialis nec respectu hois: q; in q̄le pdicat respectu utriusq; ideo hec non erit in aliquo mō de pse. ¶ Item hoc patet iductiue. nō pdicat per se pmo mō: q; pdicatum non est totus intellect' subiecti nec in intellectu subiecti includit: q; diuersam rem significat aial ⁊ rōnale. Nec est perse secō mō: q; subiectū nō cadit in diffinitiōe pdicati. Nec tertio mō: q; tertio modus est modus eēndi ⁊ nō pdicādi. Nec q̄rto mō: q; fm non est causa efficiēs pdicati.
igit nullo mō est pse. ¶ Intelligēdus tñ ppter rōnes q; gen' ⁊ differētia nō determinate significāt idem q; spēs: aial enim ⁊ rōnale nō significāt determinate totus illud qō significat hō pse.
qō enim significat per aial est ps mālis in pceptu hois: ut totum id qō est cōpositum ex suba ⁊ aia sensitiua. Differētia significat ptes formalem hois ut illam pfectionem que pficit subas sensitiuam ⁊ determinate illas ptes significāt.
tñ vnūqōq; significat ptem nō per modū ptis sed p modū toti'. iō ex pntia ⁊ determiate utrūq; sigt totū qō sigtur p hoiem. Per b ad rōnes.

Ad primam sicut ultimo dicebat q̃ gen⁹ ⁊ differẽtia di stincte significãt diuersas ptes ⁊ non eãdem es sentiam: q̃ tũc diffinitio non eẽt eadem diffini to. Et aliõ icõueniẽs sequeret q̃ in q̃libet diffi nitione eẽt nugatio ut pargutum est. ¶ Ad pri mam ꝓtra hoc dr q̃ duplex est ps integralis. quedam accepta per modũ ptis: ⁊ talis ps non põt de toto ꝑdicari nisi denoiatiue: qm̃ hec est falsa hõ est caput. Sed hec est uera: hõ est capi tat⁹. ⁊ talis ps dr realis ⁊ aliquo mõ est ps inte gralis. Alia est ps ꝑm rõnez que significat per modum totius. ⁊ talis ps de toto ꝑdicari põt vniuoce: cuiusmodi ptem significat aial. lz eni aial significet ptem mãlem hois non tm̃ significat per modum ptis sed toti⁹. ⁊ iõ põt ꝑdica ri de hoie vniuoce. ⁊ hoc est qõ Boetius ait. q̃ gen⁹ in ꝑdicatione est totum: ꝑdicat enim de spe cie q: totum significat ex ꝓnti. ¶ Intelligẽdus tm̃ est q̃ rõnale ꝑdicat de hoie per modum de noiatiui ex hoc q̃ ꝑdicat in q̃le lz nõ simplr̃ de noiatiue ꝑdicet cum sit de eẽntia hois. multa enim hnt modum que nõ sunt denoiatiua sim pliciter. Predicatio enim denoiatiua est qm̃ res de genẽ accitis subam denoiat. ¶ Ad aliud dr q̃ non segtur hoiem eẽ duo entia: q: tam gen⁹ q̃ differẽtia in ꝑdicatione accipit ut totũ ⁊ nõ sub rõne ptis ⁊ ita illud totum ꝑdicat ex ꝓnti. Silr̃ gen⁹ accipit sub rõne differẽtie: ⁊ iõ nõ se quit spẽm eẽ distincta entia ex hoc q̃ diffinitio de specie ꝑdicat: q: ut gen⁹ sub rõne differentie accipit sic vnum ꝓceptum faciũt qui est ꝓcept⁹ spẽi: lz tm̃ ille ꝓcept⁹ diffinitionis differat a cõce ptu spẽi accidẽtalr̃ ex hoc q̃ ꝓcept⁹ diffinitiõis est magis distinct⁹ ⁊ ꝓcept⁹ spẽi cõfusus. ¶ Ad aliud dr q̃ intelligẽtie hnt aliquam cõpositio nem: ut cõpositionem eẽ cum eẽntia: ⁊ ita ab es sentia accipit gen⁹ ⁊ ab eẽ accipit differẽtia. ⁊ il la rõ ꝓcludit q̃ non quelibet differẽtia significat ptem formalem eo mõ quo est forma i istis inferiorib⁹. ¶ Ad aliud ut dicebat. ¶ Ad aliud cõtra hoc. q̃ lz hõ supponat sub rõne rõnalis semp in q̃libet ꝓpositione ubi supponit tanq̃ sub rõne sube: tm̃ non semp rõfo: malis illa que est rõ rõnalis in hoie est causa positiua q̃re ꝑdi catum subiecto per se inest. Rõ enim positiua q̃re aial inest hoi est ꝓcept⁹ aialis in hoie ⁊ non ꝓcept⁹ rõnalis. ¶ Ad aliud sicut dicebat q̃ in il lo syllogismo negatiuo nullus rõnale cõcl. est ua riatio sicut in syllogismo affirmatiuo: eque eti am est cõuersiu⁹ ⁊ in eodem termino ut in illo termino hõ: q: ille termin⁹ uariabat in affirma tiuo: hec tm̃ fallacia non debet assignari euiden ter nec põt nisi in syllogismo affirmatiuo: ut pa tet ꝑm Egidium. uariatio enim in negatiuo syl logismo debet assignari in affirmatiuo respe ctu cui⁹ est ꝓuersiuus: vbi gra: hec fallacia accei tis. hõ est spẽs. sortes est hõ. igit sortes est spẽs. ex uariatione hui⁹ termini eodẽ mõ in syllogis mo negatiuo qui est alteri⁹ ꝓuersiu⁹. sortes non est spẽs: sortes est hõ. igit sortes nõ est spẽs. uariatio est in eodẽ termino quo ꝑus ut in illo ter mino hõ: ⁊ tm̃ hec uariatio nõ põt ꝓueniẽter as signari in negatiuo syllogismo. Sed debet assi gnari in parallogismo affirmatiuo. Affirmatio enim est ꝓncipium ꝓcedi in cognitionem sue negationis: sicut rectum est iudex sui obliqui. silr̃ est ex ꝓte illa. uariatio eni est in syllogismo negatiuo: debet tam assignari in affirmatiuo ⁊ semp ꝑm eũdem terminũ: ut illuz terminũ hõ. ¶ Ad ꝑmam rõnem ꝓtra b̃ cum dr in diffinitio nib⁹ cõcl. dr q̃ Aristotiles intelligit q̃ in diffini tionib⁹ ꝑm rõnem: b̃ est in qb⁹ nõ est extranea rõ in illis non cadit accẽs: sed in istis est talis ex traneatio: iõ illa auctoritas non est ad ꝓpositũ. ¶ Ad aliud dr q̃ in affirmatiuo syllogismo oẽ rõnale cõcl. est ꝓntĩa bona per locum extrinsecuz ⁊ non per formam intrinsecã. tenet enim ꝑ hãc maximam ut si miles poterit debellare castruz: poterit ⁊ rex. Si aliqd insit illi cui min⁹ videt ĩ esse: inerit illi cui magis videt. Sz aial vid. tur magis inesse hoi ꝑse q̃ rõnale. iõ si rõnale ꝑse insit per locum a minori etiã aial inerit hoi ꝑse per primam maximã. Per hec ad formã. q̃ qm̃ ꝓntĩa affirmatiua tenet per locũ a minori ⁊ nõ per locum a toto in q̃titate: non oportet q̃ si se quit affirmatiue q̃ sequat negatiue sine uariati one. ¶ Ad aliud dr q̃ hic uariatio est in aliquo ẽmino: ut in illo termino hõ: ut ꝑdictũ est: quia uariat in cõparatiõe ad rõnale ⁊ aial. illa tm̃ ua riatio nõ ꝓueniẽter assignat in syllogismo ne gatiuo sed in affirmatiuo respectu cui⁹ est ꝓuer siuus. ut in illo ois hõ est aial. ¶ Cõtra illud est vna rõ. In ꝑma figura solũ est fallacia accẽtis ex uariatiõe medij ẽmini: q: ex eiusdẽ idẽptitate est bonitas syllogismi. Sz ille discursus nullũ rõnale cõcl. est in ꝑma figura. igit uariatio soluz erit hic in medio ẽmino. s. rõnale. ¶ Hic dr q̃

maior: est falsa. nõ enim oportet in ꝑma figura ac
cidẽs semp esse variatiõe medii: ꝫ sufficit q̃ sit
er uariatõe medij ul'alicui' extremi. Verbi gra
hic est fallacia accũtis: sortes nõ est spẽs: sortes
est hõ. igit hõ nõ est spẽs: ⁊ nõ er uariatiõe ꝯmi
ni medii videlicet sortes: ꝫ er uariatiõe minoris
extremitatis videlicet hui' ꝯmini hõ. hõ enim in
minori ut cõparat ad sortẽ hẽt acceptionẽ ꝑ sup
posito ỏnte ꝑdicati: ⁊ in ꝓl'one hõ hẽt accepti
onẽ ꝑ itẽriõe ut cõparat ad hõ ꝑdicatũ spẽs. ⁊ il
la uariatio fit i minori extremitate. ¶ Alr tñ di
cũt qdã q̃ in toto discursu: nullũ rõnale ꝑse est
aial ⁊c. est uariatio in medio ꝯmio: q̃ in maiori
remouet aial cũ hac ꝓditiõe ꝑse a rõnali ꝑ ei' si
gnificato distincto ꝯm q̃ determinare significat
ptẽ. in minori vo ꝑter rõnale ꝯm q̃ significat ꝑ
modũ toti' ⁊ ita uariat rõnale in maiori ⁊ mino
ri. ¶ Cõtra illõ. ꝯmin' sbijcit ꝑdicat illõ qõ si
gnificat ⁊ sb eodẽ mõ. Sed ꝑte rõnale signifi
cat ptẽ ꝑ modũ toti'. igit sbijcit ptẽ ꝑ modũ to
ti' sicut ꝑdicat. ¶ Hic dr q̃ ꝫ significet ptẽ det
minate: tñ pot ꝑdicari ꝑ modũ toti': ⁊ sbijci ꝑ
modũ toti'. Sz tñ ut hec ꝓcedat uera: nullũ rõ
nale ꝑse est aial: accipit rõnale formalr sb distin
cto significato: ꝫ rõ totius sit sine quo nõ: iõ rõ
formalis ꝑdicatiua saluat utrobiq̃: ꝫ rõ sine q̃
nõ: nõ maneat. ¶ Ad aliõ ꝓncipale sic dicebat
q̃ suba cõposita est gen' simplr in linea ꝑdica
mẽtali: suba tñ que est forma nõ est gen' nisi ꝑ at
tributionẽ. Et absolute dicẽdũ est q̃ suba que ẽ
forma ꝫ sit gen' aliquo mõ respectu rõnalis: ut
tñ rõnale est differẽtia: sic respectu rõnalis nõ ẽ
gen': ꝫ ut rõnale respectu subẽ quẽ forma ac
cipit ut spẽs. ¶ Ad rõnẽ ꝯ sb dicẽdũ q̃ suba q̃ ẽ
forma eq̃lis est ambit' cũ suba que est gen'. Et
cũ dr q̃ tũc essent duo generalissima in eodem
ꝑdicamẽto: ꝓcedit q̃ sũt duo gnãlissima i vno
ꝑdicato: nõ tñ sequit q̃ duo sunt ꝑdicamẽta in
genẽ sbstãtie. Coordiatio enim dũarũ reducit ad
coordinationẽ gnãlissimi directã: sicut genus
gnãlissimũ q̃ est suba ⁊ forma attributionẽ hũt
ad subam cõpositã: vñ nõ sunt duo gnãlissima
ꝑma simpliciter: q̃ vnũ hẽt attributionẽ ad alte
rũ: sũt tñ duo ꝯm ꝑdicationẽ eque ꝑma. ¶ Ad
aliꝫ que ꝓbat q̃ suba que est forma sit gen' ad
rõnale ⁊ irrõnale. dr q̃ rõnale pot dupliciter cõ
sideran. Uno mõ ꝯm q̃ imponit ab ultio gra
du ꝑfectiõis in hoie; ⁊ sic nullam formam sup
iorem includit in suo intellectu. Alio mõ ꝫ q̃
imponit a tota ꝑfectiõe in hoie que aduenit sub
stãtie que est gen' gnãlissimum. ⁊ illo mõ inclu
dit oẽs pores dũias. Per hoc ad formam q̃ rõ
nale ꝑmo mõ acceptum ⁊ irrõnale nõ ꝓcuniũt
in suba que est forma tanq̃ in cõi vniuoco ꝑdi
cabili de istis. utrũq̃ est suba que est forma eq̃
uoce: ⁊ sic suba que est forma non est gen' respe
ctu illoꝝ. Secũdo mõ ꝓcedo q̃ suba que est for
ma sit gen' respectu istoꝝ: sed non ut dũie sunt:
sed ut spẽs sunt collaterales. ¶ Ad aliud q̃ ari
stoiles ꝓbat ens nõ ẽ genus quo ad aliqõ ei'
significatũ: q̃ de dũia ꝑdicat per se: ⁊ tñ nõ cõ
cludit q̃ ens nullo mõ possit ẽ genus. Eodẽq̃
mõ ꝓcedit in ꝓposito q̃ suba quo ad aliqõ ei'
significatũ nõ est genus respectu rõnalis ⁊ irra
tionalis: uel saltẽ ut significat ꝑfectionẽ ultimã
in hoie ⁊ ut iponit ab illo ultimo gradu: q̃ sub
stãtia que est forma ꝑdicata de rõnali sic ꝓcepto
nihil aliud ꝑdicat nisi rõnale. ac si diceret cele
ste sidus ẽ canis. ¶ Ad aliõ ut dicebat. ¶ Ad ꝑ
mũ ꝓtra illud dico q̃ ꝓcept' aialis est idiuisibil'
ꝓ tãto q̃ ꝓcipit ab itellectu simplici: nõ tñ est
sic idiuisibilis sicut ꝓcept' subẽ que est gen' ge
neralissimũ: q̃ in intellectu simplici sunt multi
gradus: ⁊ q̃ nõ totaliter est idiuisibilis iõ aliq̃
pot icludi in itellectu rõnalis ut puta sensi
bile ⁊ aliqd nõ ut gen' supius. ¶ Ad formã q̃
minor est uera de diuisibili qõ nullã cõpositio
nẽ hẽt. sed qõlibet gen' intermediũ in suo itelle
ctu icludit gen' ⁊ dũiam. ¶ Ad aliud nego hãc
ꝓpositiõ. rõnale icludit formale in cõceptu aialis.
igit icludit per se aial. Ad hoc enim q̃ aliq̃ ꝓpositio
sit per se: oportet q̃ qcqd est in ꝓceptu ꝑdica
ti seu materiale seu formale: in ꝓceptu ꝓbiecti in
cludat. loquẽdo de ꝑmo mõ. tñ hec est bñ ꝓnti
a bona: subiectũ icludit formaliter ꝓceptũ ꝑdi
cati: igit icludit per se ꝑdicatũ. Aliud enim est in
cludẽ formalẽ ꝓceptũ ꝑdicati ⁊ includẽ formale
in ꝓceptu. ¶ Ad aliud ꝓcedit q̃ sensibile sit ge
nus respectu rõnalis ⁊ irrõnalis ut illa totã ꝑse
ctionẽ iportãt ꝓsecierũ. ꝫ er hoc nõ segt q̃ gen'
ꝑse ꝑdicet de dũia. Hic est enim fallacia accũtis
sensibile qõ est gen' ꝑse ꝑdicat de dũia ⁊c. q̃ rõ
nale uariat ꝯm q̃ ad sensibile cõparat ⁊ ꝫ q̃ ad
hoiem uel ad aial cõparat. cõparat enim ad sensi
bile ut spẽs ei'. cõparat vo ad hoiem uel aial ut
dũia. iõ uariatio est. ¶ Ad aliud ꝓncipale sic di
cebat. ¶ Ad ꝑmũ ꝓtra hoc dr q̃ rõ Aristotilis
ꝓcludit ubi est dissolutio uera ⁊ realis: q̃ disso-

lutis.b.z.a.manet.b.z.a.z non manet ba.igit aliqd ut forma pfuit in ba.qō nec fuit.b.nec.a. Sed per.a.z.b.itelligit elementa corpis.pbat enim q̄ forma realis nō est aliqō elemētorum. Sed differentia non est forma nisi ꝑm rationē. igit in proposito non tenet ratio. ¶ Contra hoc manētib⁹ illis totaliter que requrūtur ad eēntiam rei: manet eēntia rei. sed dissolutis genē z dīa: manet genus z dīa: z nō manet tota diffinitio igit aliqd aliud requrit ad diffinitionem q̄ gen⁹ z differētia. ¶ Hic dī q̄ dissolutis genē z differētia ꝑm q̄ gen⁹ est ppria potētia z differētia est ppria⁹ act⁹ diffinitiōis: diffinitio nō manet tūc. ¶ Intelligēdum tñ q̄ genus z differētia sub p ppria rōne ppriorē pceptuum non se hūt ad inuicem sicut potētia z act⁹: q̄ cōcept⁹ generis itelligi pōt sine cōceptu differētie z ecōtra: sed nihil intelligit nisi act⁹ uel ut act⁹ hūs: igit cōceptus generis quātum est de se non est ppria potētia respectu differētie. ppria enim potētia non pōt intelligi nisi per cōparationem ad ppriū actum. tñ res materialis que subest pceptui generis est ppria potentia respectu rei que subest cōceptui differētie: z hec rō ab illa dissolui non pōt ita q̄ utrūq̄ maneat: iō diffinitio est ppetua z demōstratio. Tūc breuiter dī q̄ ut genus est potētia respectu differētie: sic istis dissolutis nō manet diffinitio. ¶ Aliter tñ pōt dici ad illō de b.z.a.q̄ rō illa aristotilis nō est ad ppositum. Aristotiles enīz arguit sic: dissolutis.b.z.a.manet.b.z manet.a.ita q̄ neutrū est ad alterū inclinatum: z tūc non manet ba.tunc ergo aliqd formale pfuit pter.a.z.b. Ad ñ supponit aristotiles in rōne q̄ neutrum ad alterū iclinet: sed sic dissoluta aia a materia: manet corpus z manet aia: q̄ tñ aia nāliter inclinat ad corpus: iō non pfuit in hoīe alia forma vniēs aiam cum corpe sed ꝑm se fuit pfectio corpis. Eodem mō est ex pte illa: dissolutis enim genē z differētia ab inuicem: adhuc cōcept⁹ differētie hēt aliquāz inclinationem ad cōceptum generis tanq̄ ad p pinquam potētiam: sicut aia inclinat ad corpus iō non oportet ponē aliqd formale in diffinitione pter differētiam: q̄ differētia ꝓ maneat post dissolutionem: non tñ sic manet qn hēat inclinationem ad genus. ¶ Ad aliō q̄ in illa: hō est aial rōnale: non manet causa extraneitatis: q̄ ex aiali z rōnali fit vnum extremum essentialiter. ¶ Ad aliud dī negādo hāc pñtiam. est necessarium. igit pse. ¶ Ad pbationē dī q̄ aristotiles supponit illud eē subiectum qō natum est subici z illud eē pdicatum qō natum est pdicari: z hoc supposito sequit demōstratio. est ex necessarijs: igit est ex ppōnibus pse. sed rōnale non est natum subici respectu aialis nec hois: q̄ significat per modum q̄lis z pcernētis. Iō nec sequtur q̄ hec sit pse: rōnale est aial: nec illa: rōnale est hō. ¶ Ad aliud dī q̄ ꝓ hec sit necessaria: nō est tñ mediata nec imediata: qa respectu aialis non ordinat ꝑm sub z supra in genē. silr qō fbīi cit non est natum subiici: z sic eadem rōne non est imediata. ¶ Ad formam q̄ hec diuisio ppōnis necessarie sufficiēs est qñ subijcit qō natus est subiici. sic nō est in pposito. ¶ Ad aliud sic dicebat. ¶ Ad pmū ptra hoc q̄ ptes diffinitionis ꝓ sint due ꝓsiderate ꝑm se z tñ ut cōparanē ad diffinitum faciūt pse vnum. Et silr ut pstituūt diffinitionem vnum accipit sub rōne alteri⁹. iō non sequit q̄ spēs sit duo entia. ¶ Ad aliud dī q̄ aliqd eē pmo idem alteri dupliciter intelligit. Uno mō qñ pdicatum non excedit subiectum nec ecōtra. z illo mō diffinitio est eadem diffinito pmo: z genus non. Alio mō dī aliqd esse primo idem alteri quādo inter subiectum z predicatum non est aliquod medium ordinatū in eodē genere. z illo modo genus est primo in diuersis spēb⁹: q̄ inter hoīem z genus primū non est aliqō gen⁹ medium in genē subē. ¶ Ad aliud dī q̄ gen⁹ quo ad illud qō determinate significat solum significat ptem mātem spēi per modum tñ totius. z illa ps vniuoce repit in diuersis spēb⁹ realr. tñ coiter significat totum. z ꝑm hoc gen⁹ est diuisum in diuersis spēb⁹ realr z silr ꝑm hoc gen⁹ est diuersa natura in diuersis. z sic pcedo q̄ gen⁹ pmo z equoce diuersis spēb⁹ inest: sed illam equocationem non ꝓsiderat logicus. Logic⁹ enim ꝓsiderat rem sb rōne scōe intēionis z non sub eē reali. iō ꝓ in re sit diuersum in diuersis spēb⁹: tñ apud logicū genus est vniuocus. ¶ Ad aliud dī q̄ Aristotiles dicit q̄ gen⁹ nihil est pter eius spēs ut mā est. z sic est hoc intelligēdum quo ad pmum significatum z distinctum gen⁹ significat mātem spēi: tñ mō ꝓfuso siue pcomitāter significat totum. z sic nihil est pter suas spēs. ¶ Contra hoc. Si gen⁹ pmo z determinate significat ptem z pcomitāter z ex pñti totū: tūc qōlibet gen⁹ eēt analagum: q̄ indeterminate hēret duo significata ꝓ

ordinem. ¶ Hic dicit q̃ non sequtur genus esse analagum. non enim significat totum ex impositione. Sed q: gen⁹ partem significat per modũ totius: ⁊ ex illo modo totius ducimur in cognitionem totius cõcomitãter. ideo dicim⁹ genus significare totum pcomitãter. Sz hoc nõ est ppie significare siue ex impositione. ĩõ non est analagus. sed sic significare est repstare quodãmodo. sicut capitatum significat caput determinate per modum tñ totius. ⁊ ex modo cõcernẽdi totus significat hñs caput ex pñti: ⁊ sic totũ. Sz hnõ est significare ppie. Mõ. xriiij.

q Ueritur An differẽtia inferior includat differẽtiam supiorem pse. ut an hec sit pse: rõnale est sensibile. q̃ non videt. Boetius in diuisionibus docet artem diffiniẽdi ⁊ dicit q̃ ad diffiniẽdum speciem sumẽdum est primo suum gen⁹: ⁊ ipsum diuidẽdum est per differẽtias immediatas: ⁊ illa differẽtia que speciei cõuenit adhuc est diuidẽda per alias differẽtias: ⁊ sic quousq̃ deueniat ad differẽtiam ultimam. ⁊ sic gen⁹ superius cum oibus differẽtijs spẽi cõueniẽtib⁹ debet poni in diffinitione spẽi. ⁊ exẽplificat de noie. Facta enim diuisione diffinit nomen sic. Nomen est uor significatiua ꝛc. Sed si differẽtia inferior includeret supiorem: in tali diffinitione eẽt nugatio: q: differẽtie supiores expresse ponuũt in tali diffinitione: ⁊ per te in differẽtijs inferioribus includunt. bis igit in eadẽ diffinitione replicant. ⁊ ita erit nugatio aial rõnale. q: aial icludit sensibile in suo itellectu. simiter rõnale includit sensibile per te. igit implicite ponit bis sensibile in diffinitione. igit nugatio est. ¶ Hic dicit q̃ non sequtur q̃ hic sit nugatio: aial rõnale. q: in rõnali tñ implicite ponit sensibile. ad hoc autem q̃ eẽt nugatio oporet idem bis expimi: ⁊ non tñ replicari implicite. ¶ Cõtra Aristotiles in sexto topicorũ docet inuestigare nugationem ponẽdo diffinitionem nois pro noie. Ponat igit diffinitio illoꝝ noium pro istis noibus: ⁊ sic er it certa nugatio ¶ Ad principale. Aristotiles in secũdo huius dãs artem diffiniẽdi: dicit q̃ quelibet pars diffinitionis est in plus q̃ diffinitus: totum tamẽ equale ⁊ puertibile. ⁊ ponit illud exẽplum trinari⁹ est numerus impar primus utroq̃ modo. Sed si differẽtia inferior includat omnes supiores: tũc differẽtia iferior: non esset in plus q̃ diffinitum sed cõuertibile. Oportet igit dicere q̃ differẽtia inferior non includat supiores differentias. ¶ Item si rõnale includit sensibile: cum tũc non includit ipsum puertibiliter. sequtur q̃ includit ipsum ⁊ aliqd ultra. rõnale igit est cõpositum ex sensibili ⁊ re addita. sed quandocũq̃ vnum est cõpositum ex duobus vnum est actus ⁊ reliquum potẽtia. Sed a potẽtia pót accipi genus ⁊ ab actu differẽtia. igit rationale includit genus ⁊ differẽtiam in suo cõceptu p̃mo. sed omne tale est spẽs. igitur differẽtia erit spẽs qõ est incõueniẽs. ¶ Item qua rõne rõnale includet sensibile in suo intellectu: eadem rõne irrõnale includit sensibile in suo intellectu. tũc ergo in sensibili cõueniũt. Et manifestũ est q̃ inter se differũt. igit sunt differẽtia: qõ patet ẽm Aristotilem. v⁹. methaphisice. Differentia sunt quecũq̃ sunt alicui idẽ entia ⁊ inter se sunt differẽtia. Sed oia differẽtia sunt spẽs. igit rõnale ⁊ irrõnale eẽnt species: ⁊ per pñequens diuersa eẽnt species. ¶ Hic dicit q̃ ille due rõnes cõcludũt q̃ illud qõ est differẽtia respectu vni⁹: sit species respectu alterius. Et sic q̃ rõnale cõparatum ad aial siue ad hominem est differentia: sed cõparatum ad sensibile est spẽs. Sed ex hoc non sequtur q̃ differẽtia sit spẽs nisi incidẽte fallacia accidẽtis. ¶ Cõtra si rõale sit species respectu sensibilis: tũc habebit differẽtiam. quero de illa differẽtia aut est spẽs respectu superioris differẽtie aut nõ. si non eadem rõne fuit stãdum in primo. si sic quero tũc de differẽtia ei⁹. aut est spẽs respectu supioris differẽtie: aut nõ. si sic. pceꝗtur est in infinitum. si non eadem rõne stãdum fuit in primo. ¶ Item si rõnale includit pse sensibile ⁊ significat tanq̃ spẽs eius tñ non est pcedere in infinitum in ꝑdicatis substãtialibus ẽm Aristotilem in primo hui⁹: erit deuenire tũc ad aliqõ generalissimum differẽtiarum substãtie. igit in substãtijs erũt duo generalissima. ⁊ si hoc duo erũt generalissima sb stãtie, ⁊ ita plura q̃ decem erũt predicamenta. ¶ Hic dicit cõcedẽdo q̃ duo sunt generalissima in substãtijs: vna substãtiarum in media coordinatione: ⁊ alia differẽtiarũ collateraliu ꝛc. Tertium põt eẽ generalissimum aliarum differẽtiarũ ex alio latere: vnde q̃ sic sint plura generalissima in substãtijs non est incõueniẽs ⁊ hoc collaterali. Sed ex hoc non sequtur q̃ plura sũt ꝑdicamẽta in substãtijs: q: gnãlissima differen

tiarum hñt eũdem mõdum ꝑdicãdi cum suba que est gnãlissimum in ordine medio: ⁊ ad illõ reducunt per attributionem. ¶ Contra hoc: ex ista rũsione segtur q̃ quãtitas ⁊ suba non faciunt duo ꝑdicamẽta: q̃ generalissimũ quantitatis habet eũdem modum ꝑdicãdi de suis ꝓtentis: sicut gnãlissimum sube de suis. Silr generalissimum quãtitatis hẽt reduci ad generalissimum sube sicut posterius ad prius. Si igit ille due cõditiones cõcludũt vnum eẽ ꝑdicamẽtum: tũc vnum eẽt ꝑdicamẽtum sube ⁊ quãtitatis. ¶ Item si sic: tũc in differẽtiis erit vnus generalissimus aliud a generalissimo in medio ordine. igit silr vnum specialissimum ⁊ intermedia erũt genera. Sed ista tria generalissimum specialissimum ⁊ intermedia ꝓstituũt ꝑdicamẽtum. si igit in substãtijs ⁊ differentijs sube sint diuersa gnãlissima: specialissima: ⁊ intermedia ut innuit rũsio. igit erũt diuersa ꝑdicamenta. ¶ Item gnãlissimum differẽtiarum est alterus a generalissimo subarum in medio ordine per te: ⁊ manifestum est q̃ non est differẽs ab eo: q̃ tũc gnãlissimum eẽt spẽs: igit erit pse diuersus a gnãlissimo sube. sed duo generalissima per se diuersa arguũt duo ꝑdicamẽta. igit in substantia sunt duo ꝑdicamẽta cõcesso hoc q̃ duo sũt gnãlissima. ¶ Ad principale. si sic impossibile est fieri diffinitionem. pñs est falsum. igit ⁊ ascedẽs. pbo ꝓtiam. quero aut diffinitio debet dari ex genere infimo ut ultima differẽtia: aut ex genere remoto ⁊ ultima differẽtia. nõ põt dari ex genere primo primo ⁊ ultima differẽtia. si differẽtia inferior includat supiorem: q̃ tunc in q̃libet diffinitione eẽt nugatio. q̃ sic dicẽdo: animal rõnale. aial includit oẽs differẽtias supiores: ⁊ similr rõnale per te. igit bis idem intelletus includit in diffinitione. Nec põt dari ex remoto genere ⁊ ultima differẽtia: q̃ per Aristotilem secũdo huius. diffinitio debet explanare oia ꝑdicata in qd de diffinito. sed differẽtia inferior explicite non ponit differẽtias supiores nec genus primum ponit illas: q̃ generalius. igit ex genere primo ⁊ ultima differẽtia non põt diffinitio fieri. ¶ Ad oppositum. Boetius dicit in diuisionibus q̃ sufficit diffinire ex duobus terminis ⁊ exponit seipm sic ex genere pmo ⁊ ultima differẽtia. Sed talis diffinitio non ualeret si ultima differẽtia includeret oẽs differẽtias superiores: q̃ per Aristotilem in scõo huius in diffinitione debẽt poni oia ꝑdicata in qd exprsse uel implicite. ¶ Item ꝓm Aristotilem in ꝑdicamẽtis cõe est generibus ⁊ differẽtijs vniuoce ꝑdicari. Sed vniuoce ꝑdicari est ꝑdicari ꝓm nomen ⁊ ꝓm diffinitionem. igit differẽtia hẽt diffinitionem. Sed nihil diffinit nisi spẽs specialissima uel subalterna: q̃ sola spẽs diffinit ꝓ Aristotilem scõo huius. igit dẽia est spẽs respectu alicuius alterius superioris. sed spẽs includit genus. igit differẽtia inferior includit supiorem. ¶ Itẽ ꝓm Aristotilem in. viij°. methaphice. differentia dicit totam subam rei. igit rõnale includit sensibile ⁊ oẽs differẽtias supiores: q̃ omnia illa sunt de intellectu subali hois. ¶ Itẽ per Aristotilem ibidem. ille dẽie sunt pse: q̃ repetit totiẽs idem intellectus quotiẽs ille ponunt in ordine. sicut exẽplificat. Et hec est quedam regula ad cognoscẽdum dẽias pse. Sed rõnale ⁊ sensibile sunt dẽie pse. igit idem intellectus bis repetit. sicut dicto sensibile rõnale. Sꝰ hoc non est nisi inferior includat supiorem. ¶ Item Aristotiles dicit ibidem q̃ ꝓ dẽia coior ꝓponatur ei inferior postponat adhuc eẽt nugatio. q̃ repetitio vnius intellectus. ut sic dicto: bipes hñs duos pedes: q̃ in substãtiis non est ordo. iõ ut videtur nugatio. Dicit ulterius q̃ diffiniẽdus est ex primo genẽ ⁊ ultima dẽia: qõ non eẽt uerũ nisi ultima includeret ꝓcedẽtes. ¶ Item hec est pse: hõ est aial. Sꝰ ad hoc q̃ aliq̃ ꝓpositio sit pse pmo mõ: oportet q̃ formale in subiecto includat formale in ꝑdicato ⁊ mãle mãle. igit rõnale qõ est formale in hoie per se includit sensibile quod est formale in animali. igitur ⁊c.

Ad questionem dicitur

q̃ rõnale ⁊ sensibile pñt duplr ꝓsiderari. Uno mõ ꝓm q̃ rõnale imponit ab ultimo gradu pfectionis in hoie: ⁊ sensibile ab alio gradu. ⁊ isto mõ dẽia inferior non includit supiorem: q̃ iste gradus non est ille: sed ab illo distinctus. Alio mõ põt rõnale ꝓsiderari. non ꝓm q̃ imponitur ab ultimo gradu siue ultima forma sed ꝓm q̃ imponit a tota pfectione in hoie que pficit substãtiam qõ est genus gnãlissimum. ⁊ illo mõ rõnale includit sensibile ⁊ oẽs dẽias ꝓcedẽtes: qa in illa tota pfectione includit pars. ¶ Intelligẽdum tñ ꝓpter rõnes q̃ accipiẽdo rõnale ut imponit ab ultima forma seu ab ultimo gradu: sic sufficit diffinire cum primo pmo genere ⁊ ulti

ma dīa: non tñ sufficit diffinire ex genē primo ⁊ ultima dīa: sed cuꝫ genē pmo ⁊ oib⁹ alijs differētijs intermedijs. Non aūt ex genē primo ⁊ oibus alijs differētijs. Primū ostēdo sic. ultima dīa cum genē illo primo includit oia alia ꝑdicata in qd de specie. lꝫ enim ultima dīa im posita ab ultimo gradu fm se non includat superiores dīas: genus tñ primum cui addit includit dīas oēs supiores. ⁊ ideo sic est sufficiēs diffinitio. tūc enim est sufficiēs diffinitio qñ aggregat in se oia que ꝑdicanē in qd ⁊ eēntialē de diffinito. Secūdum patet. diffinitio enīꝫ debet indicare oia ꝑdicata eēntialia de diffinito ⁊ illa includē fm Aristotilem in scōo huius. Sꝫ genus pmum non ponit dīas supiores: nec dīa ultima accepta ab ultimo gradu ponit illas ut dictum est. non igit est sufficiēs diffinitio ex genere primo ⁊ ultima dīa. Sed illo mō oportet diffinire ex genē pmo ⁊ oibus sic ut dicit Boetius. Tertium patet qꝫ genus primum includit oēs dīas supiores. si ergo ex genē primo ⁊ oibus differētijs fiet diffinitio: tūc in diffinitione erit nugatio. ℣ Aliud est intelligēdum ꝙ si dīa ut rōnale accipiat a tota pfectione speciei. illo mō non ꝓtingit diffinire ex genē primo ⁊ dīa illa. nec ex genē primo ⁊ oib⁹ differentijs. Sed cōtingit diffinire ex genere pmo ⁊ ultima dīa. Primum istoꝝ patet: qꝫ si ex genere primo ⁊ ultima dīa illo mō accepta eēt diffinitio: tūc in diffinitione eēt nugatio: qꝫ genus primū includit oēs dīas ꝑcedētes. sīl illa dīa includit oēs dīas ꝑcedētes ⁊ ita bis idē diceretur. Secūdū patet per idem qꝫ tūc esset nugatio: qꝫ genus primum includit oēs dīas ꝑcedentes. Tertiuꝫ patet qꝫ diffinitio debet aggregare in se oia ꝑdicata eēntialia ⁊ non plus. Sed ex genere primo ⁊ ultima dīa diffinitio ꝓstituta aggregat in se oia eēntialia ꝑdicata de hoīe: qꝫ genus ꝑdicat primum māle de hoīe lꝫ per modū totius: ⁊ dīa accepta a tota pfectione includit totam pfectionē generis que aduenit subē que est genus gnālissimum: ⁊ per ꝓns sic ponit oia ꝑdicata eēntialia. ℣ Aliud est intelligēdum ꝙ differētia accepta a tota pfectione ut rōnale: lꝫ sit differētia hoīs uel aīalis: tñ est spēs respectu dīe supioris ut respectu sensibilis. ⁊ etiam in illa ordinatione differētiarum duo sunt gnālissima collateralia ita ꝙ in ꝑdicamēto subē est vnum gnālissimum. f. corpeum ex vna pte. et incorporeum ex alia pte. ⁊ est aliud gnālissimuꝫ subarum. ⁊ ita tria generalissima: non tñ tria ꝑdicamēta: qꝫ gnālissima dīarum reducuntur ad gnālissimum subarum qō est intermedium tanq̄ intrinsecum illius generis ⁊ ppria pfectio. ⁊ non tanq̄ extrinsecum sicut quantitas reducitur ad substantiam.

Ad primam rōnem dicit ꝙ Boetius intelligit qꝫ diffinitio est dāda ex genē pmo ⁊ oibus differētijs accipiēdo dīas a diuersis gradibus: ⁊ sic ultima differētia non includit ꝑcedētes. ⁊ ppter hoc nō sequitur qꝫ tūc erit nugatio. ℣ Ad aliud dicit ꝙ ī illa diffinitiōe: aīal rōnale: non est nugatio si rationale accipit ab ultimo gradu: qꝫ sic non includit differētias ꝑcedentes. Si aūt includeret sic ꝑcedoq̄ hic eēt nugatio. Sed sic nō est hec diffinitio. ℣ Ad aliud dicit ꝙ ultima differētia cōuertibilis est cuꝫ diffinito ⁊ etiam est in plus ꝑ diuersa tñ rōne: qꝫ aliqd eē in plus respectu alterius est duplr. Uno mō qꝫ est in plus quo ad ambituꝫ suppositoꝝ: ⁊ sic differētia inferior nō est in plus. Alio mō dicit aliqd in plus alio: qa simplicior. ⁊ illo modo quelibet differētia est in plus q̄ diffinitum: ⁊ cum hoc stat ꝙ differētia ultima sit cōuertibilis quo ad ambitum suppositoꝝ. ℣ Ad alias duas rōnes sicut dicebat ꝙ differētia inferior est spēs respectu supioris: ut rōnale est spēs respectu sensibilis: lꝫ respectu hominis uel aīalis sit differētia. ℣ Ad pmum contra hoc: ꝙ rōnale ut est spēs sic accipit a tota pfectione ⁊ significat totam pfectionē hoīs que aduenit subē que est genus gnālissimum: ⁊ illo mō spēs est ⁊ hēt differētiam que accipit ab ultimo gradu: ⁊ non a tota pfectione. Et cum querit an illa differētia hēat aliam differētiam aut non. dicit ꝙ non. Sed non fuit eadem rōne in ſtāduꝫ in primo: qꝫ hec dīa que non hēt aliam: accepta tñ est ab ultimo gradu: ⁊ sic est differētia ꝙ nullo mō est spēs. ideo dīam non habet: Sed dīa alia que est spēs accepta est a tota pfectione: ⁊ hēt aliqd in quo ꝓuenit cum alia dīa: ⁊ aliquid in quo differt. ideo dīam pōt habere. ℣ Ad aliō sicut dicebat ꝙ est aliquod gnālissimum differētiarum diuersum a gnālissimo sbstātiarum intermediarum: ⁊ tñ non sequtur ꝙ sint diuersa ꝑdicamēta. Ut si hec ꝓnitia non ualet: duo sunt generalissima uel tria: igit tot sunt ꝑdicamēta subarum: qꝫ gnālissima dīarum re

ducunt ad gnālissimum subarū in medio ordine: sicut posterius ad pus intrinsecū. ¶ Ad alia ptra hoc. Ad pmā dī q hic est fallacia accītis. Inter illas coordinatiōes sūt diuersa gnālissima ⁊ specialissima: ⁊ intermedia. igit diuersa pdicamenta. non enim hoc sufficit. sed requritur q vnuz non reducat ad aliud tanq̄ intrinsecū ei. ¶ Ad aliud. q hic est fallacia pītis. hoc gnālissimum puta corpeum est diuersum a gnālissimo qd est substātia. igit sunt pnci pia diuersoz pdicamētoz. hoc enīz non sufficit. sed requrit q vnum ad aliud non reducatur ut pdictum est. ¶ Ad aliud dī q non est ad ppositum. q: per se causa ēre corpeum ⁊ incorpeum faciūt vnuz pdicamētum non est ppter hoc q vnum reducat ad alterum: sed hec est causa: q: vnum reducit ad alterum ut intrinsecum ⁊ eēntialis pfectio. Quātitas aūt est totum extrinsecum substātie: ⁊ est eī pfectio accidētalis. igit ⁊c. ¶ Ad ultimum pncipale dī negādo pītiam: dīia inferior includit supiorem pse. igit non est possibile diffinire. ¶ Ad pbationem dī q qñ querit aut cōtingit diffinire ex pmo genē ⁊ ultima differētia: aut ex primo. dī q accipiēdo rōnale fm q imponit a tota pfectione hoc est fm q includit dīias pcedētes sic cōtingit diffinire ex pmo genē ⁊ ultima dīia ut dictum est in positione. ¶ Ad pbationem dī q adhuc diffinitio erit sufficiēs ꝫ pdicata eēntialia non ponant explicite in tali diffinitione: tamē implicite ⁊ hoc sufficit. ¶ Ad rōnes in oppositum. Ad pmam dī q auctoritas boeti pbat q ultima dīia fm q imponit a tota pfectione cum pmo genē sufficit ad diffiniēdum: q: sic includit oēs dīias pcedētes ⁊ hoc cōcedit. Si enim boetius intelligeret q sufficeret ex pmo genē ⁊ ultima dīia ut imponit ab ultimo gradu falsum diceret. ¶ Ad aliō q dīie pdicant vniuoce. Sed pdicari vniuoce est duplex. Uno mō qñ pdicat supius de perse inferiori. sicut hō de illo hoīe. ⁊ illo mō dīie accepte ab aliquo distincto gradu: non pdicatur vniuoce. tñ dīie accepte a tota pfectione sic pñt vniuoce pdicari. Alio mō dī pdicari vniuoce qō pdicat eēntiam rei uel ptem eēntie: ⁊ sic oēs dīie pdicant vniuoce: ⁊ etiam gnālissimum qō nullam hēt diffinitionem sic pdicat vniuoce: ꝫ sic pdicari nō est pdicari fm diffinitionē. ¶ Ad aliud dī q illa ratio pbat q dīia accepta a tota pfectione includit supiorez: q: dīia sic accepta ordinata cum alia supiori facit nugationē fm intellectum aristotilis. ¶ Ad aliud dī q illa cōcludit idem. Intellect⁹ enim Aristotilis est q cōtigit diffinire ex pmo genē ⁊ ultima dīia ac cipiēdo ultimam dīiam a tota pfectione. ut sic dicēdo: hō est substātia rōnalis. ¶ Ad aliud q ad hoc q ppositio sit pmo mō non oportet q formale in subiecto includat formale in pdicato sed hoc accidit: q: pse causa est ex hoc q totus cōcept⁹ pdicati in pceptu subiecti includit. Et sic qō est formale in pdicato includit in formali subiecti: sicut hō est rōnalis. Sed aliquādo est ppositio pse pmo modo in qua materia le sbiecti includit formale pdicati: sicut hic hō est aial. aial est materiale in cōceptu hois. ⁊ idē icludit formale in hoc pdicato aial ⁊c. Qd. xxv.

q **Ueritur** An aliquod accidēs perse pdicet de subiecto. q non videt. subiectuz cōparat ad accidēs in rōne cause materialis. Sed cā materialis est illud quo res pōt eē ⁊ non eē. est enim in potētia cōtradictionis. igit sic subiectum cōparat ad passionem sub potētia ad ipm ⁊ suum oppositum. non igit passio necessario inest suo subiecto: ⁊ per pseqūs de subiecto non pdicat pse: q: que pse insunt de necessitate iſunt. ¶ Hic dī q subiectum cōparat ad passionem in rōne duplicis cause. sicut dicit Thomas. ut in rōne cause materialis ⁊ in rōne cause efficiētis. Ut ꝫ causa materialis ⁊ tum est de se sit in potētia cōtradictionis: non tñ sequit passionem posse inesse ⁊ non inē subiecto. ¶ Cōtra per aristotilem in secūdo phisicoz: impossibile est causam materialem ⁊ efficiētem cōcurrere in eodem. ⁊ ratio est q: impossibile est idem eē in potentia ⁊ actu respectu eiusdem. si igit subiectum respectu passionis hēt rōnem cause materialis: non hēbit rōnem cause efficiētis. ¶ Aliter dī ad rōnem q subiectum respectu passionis hēt rōnez cause materialis. sed ex hoc non sequit q possit eē sub passione ⁊ non eē: q: materia ptinens ad spēm non est pncipium quo res pōt eē ⁊ nō eē: sed materia ptinēs ad indiuiduuz tñ. ¶ Cōtra. materia ⁊ tum est de se est in potētia passiua nullum actum in sua eēntia includēs. Sed oīs determinatio est rōne alicuius act⁹ quē determinat. igit materia ptinens ad spēm ⁊ tum est de se non pōt eē sufficiēs causa quare passio necessario spēi inest. ¶ Aliter dī ad rōnē: q spe-

cles respectu passionis. hēt rōnem cause materialis ⁊ cause formalis. rōne cause materialis: spēs recipit passionem. rōne cause formalis determinat passionem sibi inesse. ita ꝙ suum oppositum non possit inēe. Sed sbiectum nō hēt rōnem cause efficiētis. non enim est intelligibile ꝙ hō efficiat risibile in eo. Sed illud idem agēs qō causat hoiem causat risibile effectiue posteri⁹ tñ ꝑm nām. ¶ Cōtra. si subiectum hēt rōnem cause mālis respectu passionis. igit hēt potētie passiue rōnem. si hēt rōnem cause formalis hēt rōnem potētie actiue. igit in eodem sil' eēnt potētia actiua ⁊ passiua respectu eiusdē qō videt eē incōueniēs si poneret in eodem causa mālis ⁊ causa efficiēs respectu eiusdē. ¶ Ad pncipale sbiectum ꝓcedit passionem. vbi gra. Intelligi pōt hō non intelligēdo passionem. igit pōt intelligi sb opposito passionis. sed qñ cūq; subiectum pōt intelligi sub opposito ꝑdicati: ꝑdicatum nō necessario inest subiecto: nec per ꝑtis pse. igit passio non pōt ꝑdicari pse de subiecto ⁊ multo fortⁿ nullum aliud accidēs. ¶ Item per Aristotilem. suba ꝓcedit oē accñs diffinitione ⁊ tpe. Sz ꝙ tpe ꝓcedit alterum nō pse respicit ipm. suba igit uliter ꝓcedit oē accidēs. igit nullum accñs pse ꝑdicat de sbiecto ¶ Hic dī ꝙ Aristotiles intelligit ꝙ suba separata ꝓcedit oē accñs tpe: cuiusmodi est ꝑma causa: suba tñ mālis non ꝓcedit tpe accñtia. ¶ Cōtra illud: Aristotiles declarat ꝙ suba ꝓcedit omne accñs tpe ex hoc ꝙ suba sepabilis est: sed manifestum est ꝙ ꝑma causa non est sepabilis ab accidētib⁹ nec insepabilis: qꝛ cum accñtib⁹ non est nata vniri. ⁊ illud dī sepabile qō est natū vniri. igit de ꝑma causa non pōt Aristotiles intelligē. ¶ Aliter dī ꝙ Aristotiles intelligit hāc ꝓpositionem suba ꝓcedit oē accñs: de accidente cōi ⁊ non de accñte ꝑpio. accñs enim ꝑpiuz simul est tpe cum subiecto cui⁹ est ꝑpiū. Sed accñs cōe est posterius ut in plurib⁹. ¶ Contra illud sic Aristotiles probat ꝙ suba ꝓcedit oē accñs cognitione: tpe: ⁊ diffinitione. ex hoc ꝙ accñs diffinit per subam. sed manifestuz est ꝙ accñs ꝑpium diffinit per subam. igit suba ꝓcedit omne accñs ꝑpium ⁊ cōe. ¶ Dī ꝙ per illud medium Aristotiles non ꝓbat nisi ꝙ oē accñs ꝓcedit diffinitione: ⁊ non tpe. ¶ Contra illud. supponit ꝙ Aristotiles loqtur logice ⁊ vniuoce de suba ⁊ accñte, Si igit suba ꝑm diffinitionem ꝓcedit accñs ꝑpium: ⁊ etiam suba ꝓcedit accñs tpe non equoce. igit eadem suba non equoca sed vniuoca ꝓcedit oē accñs tpe ⁊ diffinitione. ¶ Hic dī ꝙ suba quātum est de se ꝓcedit omne accñs: qꝛ suba quātum ad suum cristē ⁊ eē tpale non indiget accñte. accñs tñ ad suum cristē indiget suba ideo accñs ꝓiūctū est cum suba: ꝑpterea indiget sube. Breuiter: Aristotiles intelligit ꝙ suba quātum est de se ꝓcedit accñs sic tpe ꝙ non indiget eē tpali accidētis: cum hoc tñ stat ꝙ suba ⁊ accñs simul sint tpe per accñs et hoc ꝙ accñs quātum ad eē tēporale: indiget cristē sube. ¶ Cōtra illud. hec ratio non ꝓcludit ꝙ suba ꝓcedit accñs tpe sed solum natura et hoc ꝙ suba non indiget accñte sed ecōuerso: ⁊ non plus sequtur ꝗ ꝙ suba poꝛ est accñte ꝑm nām. ¶ Item ꝙ suba ⁊ accñs sil' sint tpe ostēdit. Suba est causa accñtis: ⁊ causa ⁊ effectus sunt simul tpe ⁊ non sunt. igit suba est simul cum accñte ⁊ non est. ¶ Ad oppositū est Aristotiles dicēs ꝑm moduz eē qñ subiectū cadit in eo qōqd est passionis: sicut linea cadit in diffinitione paris uel imparis. Sic igit patet ꝙ substātia cadit in diffinitione passionis: ⁊ passio pse de subiecto ꝑdicatur.

Ad questionem dī ꝙ aliqō accñs ꝑdicat pse de subiecto ⁊ secūdo mō. ⁊ ratio est. qꝛ tūc est ꝓpositio pse secūdo mō qñ ꝑdicatuz egredit a pncipiis subiecti que sunt pncipia speciei ꝑm ꝙ spēs est ⁊ non indiuiduum ꝑm qō indiuiduū: sed sic risibile se hēt respectu homis. egredit enim risibile a pncipiis hois intrinsece que sunt intrinseca hoi ꝑm ꝙ hō est ⁊ non inq̄tum ille hō ⁊ iō rōnabile pse ꝑdicat de hoie. ⁊ hēre tres angulos de triāgulo: ⁊ sic de aliis.

Ad rationem contra hoc dicitur sustinēdo rñsionez expositoris sicut dicebat. Et ad rōnem contra hoc dī ꝙ causa mālis ⁊ efficiēs non cōcurrūt in eodem loquēdo de efficiēte per trāsmutationem: ⁊ hoc intelligit Aristotiles. Sed alio mō est causa efficiēs per quādam emanationem ⁊ sic subiectuz includit cām efficiētem respectu passionis: qꝛ passio emanat de subiecto ⁊ de tali causa efficiēte per emanationem non intelligit Aristotiles ibi: qꝛ sic possibile est vnum ⁊ idem sub diuersa rōne. hō enī hēt rōnem cause materialis respectu risibilis inquātuz recipit ⁊

subiecit tali passioni. inquātum tñ illa passio a subiecto egredit sic hēt ſbm (ut hō) rōnē cause efficiētis per emanationem. ¶ Sustinēdo secū dam rñsionem pōt dici ad rōnem ꝓtra hoc q̄ spēs non necessitat sibi passionē inesse rōne cāe mālis tñ. tñ ut materia spēi determinat p formam sic pōt necessitare passionē sibi inesse. Et coincidit cum qntā rñsione. Jō dico sicut tertio dicebat. ¶ Ad rōnem ꝓtra hoc. dī q̄ nō est incōueniēs aliqd in se includē potētiam actiuā ⁊ passiuam (loquendo de potētia actiua sōme) immo hoc est necessariū. sicut enīz cuilibet materie corrñdet forma ipsam pficiēs: ita cuilibet potētie passiue corrñdet potētia actiua ⁊ in eodem in quo est materia ⁊ forma. sequtur enim si forma pficit mām. igit pficē pōt: sed materia pficit. igitur pfici pōt. Loquēdo tñ de potētia actiua efficiētis ⁊ de potentia passiua māe: sic non ꝓcurrūt in eodem respectu eiusdem. ¶ Ad aliud per interēptionem huius ꝓtie. subiectuz pōt intelligi nō intelligēdo passionē. igit pōt intelligi sub opposito passionis. cui⁹ rō est q̄ hō pse est causa risibilis. si igit intelligat hoiem eē hoiem ⁊ non tñ intelligat ipm eē non risibilē ex hoc q̄ intelligit ipm non eē risibilem ex ꝓsiti intelligit ipm non eē hoiem: q̄ ꝓpria passio ⁊ efficiēs ꝓcomitant se ꝑm eē ⁊ nō eē. ⁊ ita ex ꝓsiti intelligit hoiem eē hoiem ⁊ non eē hoiem: q̄ō est impossibile. Silr hoc patet per Porphyrium. dicit enim q̄ est differētia inter accñs ꝓprium ⁊ accñs ꝓsequēs indiuiduum in hoc q̄ accñs ꝓprium sic se hēt ad subiectum q̄ subiectum nō pōt intelligi sub opposito illi⁹ ꝯ subiectum posit intelligi non intelligēdo illud. Sed de accñte cōi aliter est. subiectū enim pōt intelligi nō intelligēdo accñs cōe. etiam pōt intelligi sub opposito accñtis cois. possum enim intelligē ethiopem nitētem cādore sine incōpossibilitate intellectuum. Sed non possum intelligē hoiem eē non risibilē sine incōpossibilitate. Voco enīz accñs cōe q̄ō ꝓsequtur subiectuz rōne ꝓditionū mālium ⁊ non rōne forme spēi. ¶ Ad aliud sicut dicebat. ¶ Ad ꝑmum ꝓtra hoc. q̄ ex hoc q̄ suba quo ad eē suum tpale non indiget eē tpali accñtis: sequtur q̄ non solum pcedit quātum est de se accñs natura: sed etiam q̄ sit ꝓus tēpore. Nō vo sint simul hoc est per accñs ut rōne indigentie accñtis. ¶ Ad aliud dī q̄ suba inquātuz est causa accñtis ⁊ accepta sub rōne cāe sic simul tpaliter est cum accidēte. Suba tñ que est causa non cōsiderata sub rōne cause quātuz est de se pōt eē sine accidēte. ita q̄ accidēte non indiget: q̄ tñ sint simul hoc est per accñs. ¶ Aliter pōt dici ad rōnem q̄ substātia pcedit omne accidēs in aliquo tpe. loquēdo de substātia que est genus. q̄: alia est substātia que sine accidēte pōt eē. sicut patet de substantijs separatis. ⁊ ideo substātie ꝑm genus non repugnat q̄ pcedat q̄ libet accidēs tpe: q̄: q̄ō repugnat generi repugnat speciei siue non pōt inesse speciei. si enim habere alas repugnat alali non pōt inesse aui. ideo sequtur q̄ substātie ꝑm genus non repugnat pcedere quodlibet accidēs tēpore. Et hoc intelligit Aristotiles. q̄ tamen alia substātia simul tēpore sit cum accidēte hoc non est ratione substātie vnde substātia est: sed hoc est ratione alicui⁹ alterius. ¶ Et per hoc patet ad rationem quādam positam ꝓtra rñsionem porem: q̄ substātia ꝑm genus sepabilis est sic. s. q̄ subē ꝑm genus non repugnat separari. Unde non oportet q̄ separabile accipiat ꝓ eo quod actu vnitur: sed extensiue pōt accipi ⁊c. Nō. xxvj.

Q Veritur An omne accidēs hēat subiectum cui inest perse. ⁊ videt q̄ sic: q̄: si eēt instātia hoc eēt de accidēte cōt ut album. sed de illo non est instātia igit ⁊c. Probo minorem. album inest alicui subiecto ut homini. aut igit pse aut per additum. Si pse habet ꝓpositum. Si per additum ut per supficiē: quero de illo. aut album inest illi addito pse: aut per additū. si pse habet ꝓpositū: q̄: album hēt subiectuz aliq̄ō cui pse inest. Si per additū pcessus erit in infinitum. ¶ Itē si album non hēret ſbm pse cui inest: nō magis iesset huic ſbo q̄ illi. aut cuicūq̄ alteri. cum igit huic ſbo inest ⁊ non illi: tūc in ſbo hēt cām per quam sibi pse pōt inesse. ¶ Itē per Aristotilem in. vij°. meth. q̄: suba pcedit oē accidēs: suba cadit in diffinitione cuiuslibet accñtis. Sed tūc arguo sic. Scōus modus dicēdi pse est qñ subiectū cadit in diffinitiōe accñtis: Si q̄ intelligit qñ cadit in diffinitione accidētis ꝓprij tñ ⁊ non in diffinitione accidētis cōmunis. ¶ Cōtra illud. Aristotiles per illud cōcludit hanc vniuersalem: q̄ substātia ꝓcecedit omne accidēs. Sed ꝓpositio vniuersalis non sequitur ex medio particulari. igit hoc medū est vle. igit intelligit q̄ suba cadit in diffinitiōe

cuiuscũcq accũtis. ¶ Ad oppositũ est Aristoteles qui dicit q̃ que neutraliter insunt accidẽtia sunt. ut musicũ ⁊ albũ: accũtia igit coia ut illa nõ hnt subiectũ cui pse insunt.

Ad qõnẽ dẽ q̃ nõ eo mõ quo demõstrator utit pse. ⁊ hui⁹ rõ est q: aristotiles dicit q̃ que neutralr insunt accũtaliter isunt: ut albũ: musicũ. igit album ⁊ musicũ nõ sunt accidẽtia pse sed per accidẽs. Iuxta qõ ẽ itelligẽdũ q̃ lz qõlibet accũs causet ex vnione forme cũ materia ꝓm aristotilẽ p⁹ phi cop: ꝓẽt q̃uis oẽ accũs sit in ente in actu tanq̃ i sbo: q: nec in materia nec in forma cũ non sint entia: sed pncipia entis: tũ nõ oportet q̃ qõlibet accũs pse isit sbo. Iuxta qõ ẽ itelligẽdũ q̃ que dã accũtia isunt sbo totalr trũ ab extrinseco: sicẽ albedo causat̃a frigore: nigredo ab estu: ⁊ accidẽtia illo mõ nõ isunt pse sbo. ⁊ hui⁹ rõ est qa accidẽs pse est accũs ppriũ. Sed accũs ppriũ est qõ soli spẽi ⁊ oi ꝓtẽto sub specie iest. Sed talia accũtia que isunt trũ ab extrinseco: pnt ineẽ multis spẽb⁹. Alio mõ accũs causat̃ ab intrinseco ⁊ hoc tripliciter. Uno mõ rõne forme. Alio mõ rõne materie. Et tertio mõ rõne cõpletionis. Accidens pmo mõ est sicut q̃ẽtitas: ⁊ tale accũs nõ est accidẽs pse. ppter rõnẽ que data ẽ. q̃ẽtitas enim nõ iest soli spẽi sed multis spẽbus. Accũs tertio mõ qõ causat̃ ex cõpletione est ut albedo: nigredo: que causant̃ ex q̃litatib⁹ pmis: etiã q̃litates pme que ex diuersa cõmixtiõe causant̃ diuersimode talia accidẽtia non sunt accidẽtia ppte ppter rõnẽ dictã: q: multis spẽb⁹ i sunt. Accidẽs secũdo mõ qõ psequit cõpositũ rõne specifice forme est accũs pse. tale enim solaz spẽm psequtur ⁊ oib⁹ ꝓtẽtis sub specie iest: ⁊ sem per. sicut risibile se hẽt respectu hois: ⁊ hẽ tres angulos respectu trianguli. effect⁹ enim nõ excedit cãm. iõ sicut forma hois nõ est in asino aut in alijs spẽb⁹: ita risibile in asino nõ repit. Sil̃r sicut forma specifica hois in quolibet supposito repit: ita risibile. q: posita perse cã ponit ⁊ effect⁹. ¶ Aliud est itelligẽdũ ppter rõnes q̃ accidẽs pse ineẽ sbo põt eẽ dupliciter. Uno mõ dẽ aliqd ineẽ sbo pse qõ nõ p sbm mediũ: ⁊ illo mõ qõlibet inest pse alicui sbo. Alio mõ dẽ accidẽs ineẽ pse: q: egredit a pncipio formali ipsius sbiecti. ⁊ sic solũ ppria passio inest pse. Primus modus nõ ptinet ad demõstratorẽ: tũ secũdus ptinet. Iõ dicit Linconiẽsis q̃ hec est p se hõ est alb⁹: nõ tũ ptinet ad demõstrationes. ois enim demõstratio est ex ppositionib⁹ pse: sed nõ puertit. nõ enim ois ppositio pse ptinet ad demõstratorẽ. Per hec ad rationes.

Ad primã dẽ q̃ qõlibet accidẽs iest alicui sbo pse accipiẽdo pse ita q̃ nõ per mediũ: ⁊ hoc pcludit rõ. nõ tũ ex hoc segtur q̃ qõlibet accidẽs iest sbo pse sicẽ demõstrator utit pse. ¶ Ad aliõ dẽ q̃ multa accũtia que sunt in sbo hnt cãm intrinsecã pp quã sbo isunt. ex ꝗ nõ seqt̃ q̃ isunt sbo pse sicẽ demõstrator utit pse. demõstrator enim dicẽ passionẽ in eẽ subiecto pse qũ psequtur subiectũ rõne forme specifice ⁊ nõ rõne pditionũ materialiũ sicut albũ est in cigno. ¶ Ad aliud dẽ q̃ in diffinitione cuiuslibet accidentis cadit subiectũ: sed ex hoc nõ segtur q̃ accidẽs pse iest alicui subiecto. ad hoc enim q̃ pse insit subiecto oportet q̃ sequat̃ subiectũ rõne forme specifice. vũ causa q̃re accidẽtia diffiniunt̃ per subiecta est q: extra illa subiecta nõ iueniunt̃. sicut q̃ẽtitas nõ iuenit̃ extra corpus. similitas nõ iuenit̃ extra nasum. Sed tũ nõ sunt perse accidẽtia taliũ subiectorꝫ: q: talia accidẽtia cõsequunt̃ rõne pditionũ materialiũ nasi ⁊ non ratione forme: quia si sic omnis nasus esset simus.

Questio. xxvij.

Aero An accidẽs possit pdicar̃ de alio accũte tanq̃ de sbo secũdo mõ dicẽdi pse. q̃ nõ videt. Si accũs pse pdicat̃ de alio: quero an illa duo accũtia sint alteri⁹ coordiationis aut eiusdẽ. Si eiusdẽ: tũc est pm⁹ modus dicẽdi pse ⁊ nõ secũdus: sicut hic: albũ est coloratũ. Si alterius: tũc hec posset eẽ pse secũdo mõ q̃ẽtũ est cõle: ⁊ ꝗ secundo mõ. qõ nõ videt. ¶ Itẽ secũdo mõ dicendi pse subiectũ cõparat̃ ad pdicatũ in rõne duplicis cause: ut in rõne cause materialis ⁊ efficientis. Sed vnũ accidẽs nõ est causa efficiens respectu alterius accidẽtis: q: ois effciẽs ⁊ ois effect⁹ est pse existẽs: tale nõ est accidẽs. nec est cã mãlis: q: accidẽs nõ põt eẽ subiectũ accidẽtis. ¶ Itẽ si accidẽs pse predicaret̃ de alio: sequeret̃ q̃ vnũ accidẽs hiet duo subiecta: psequens est falsum. igit ⁊ antecedẽs. pbatio cõsequẽtie. substãtia est subiectũ oium accidẽtiũ: q: oia accidẽtia sunt in pmis substãtiis ꝓm Aristotilẽ in pdicamẽtis. similiter accidẽs est subiectũ alterius si vnum de alio pdicat̃ perse secũdo modo. igitur sequit̃ q̃ vnũ accidens habet duo subiecta.

¶ Ad oppositum est Aristotiles dicēs hāc esse
pse secūdo mō triangulus hēt tres angulos. ⁊
tñ triāgulus est accñs. Dicit etiam in principio
huius: q triāgulus est passio linee. pbat enim
in geometria q sup quālibet lineam datam cō
tingit triāgulum eqlaterum collocare. igit ac
cidēs pōt ꝑdicari de alio accidēte secō modo.
¶ Item Aristotiles in tota logica ꝓcludit pas
siones de intētionib' secūdis: ut de enūciatione
⁊ sylloglsmo. q: intētiones secūde sunt subi
ectum logice de qb' logica ꝓsiderat passiōes.
⁊ tñ illa sunt accñtia. igit accñs pōt ꝑdicari de
accidēte pse. q: ꝓclo in demōstratione est pse.

Ad questionem

dī q vnum ac
cidēs pōt ꝑdi
cari de alio pse secō mō ut patet in hoc exemplo.
triāgulus hēt tres ⁊c. numerus est par uel im
par. Et huius rō est q: secūdus modus dicēdi
pse est qñ subiectum cadit in diffinitione passio
nis. in quo subiecto est causa formalis respectu
hēre tres ⁊c. ⁊ triāgulus cadit in diffinitiōe ip
sius qō est hēre tres. igit hic est secōus modus
igit accñs de accñte pōt ꝑdicari pse. ¶ Intelli
gēdum tñ ꝓpter rōnes q tupl'r pōt accipi sb
iectum. Uno mō dī subiectum supportās qō
est pse extis. ⁊ illo mō accñs non est pse extistēs
nec subiectum respectu alicuius passionis ꝗ so
la suba. Alio mō dī aliqd eē subiectuz eo q im
mediate est susceptiuum siue medium quo ac
cidēs in suba recipit. ⁊ illo mō vnum accidens
pōt eē subiectum alteri'. sicut quātitas est subi
ectum respectu q̄litatis. ⁊ triangulus respectu
hēre tres ⁊c. Sed in hoc differūt q in quātita
te non est causa formalis respectu q̄litatis: sicut
in triāgulo est causa formalis respectu hēre tres.

Ad primam rationē

dī q
qñ ac
cidēs de accñte ꝑdicat pse secūdo mō tūc sunt
alterius coordinationis. Sed ex hoc non sequi
tur q hec sit pse quātum est eēle. deficit enim
ꝑditio reqsita: q: in quanto non includit causa
formalis respectu q̄lis. ¶ Ad aliud q vnuz ac
cidēs pōt eē subiectum respectu alterius: non
sta q sit supportās. sed potius est subiectuz q ⁊
immediate susceptiuū. sicut superficies respectu
coloris se hēt. Sic non est incōueniēs. Incon
ueniēs tñ eēt q vnum accñs hēret duo substā
tia supportātia ⁊ non ordinata. ¶ De hoc qō tā
git in ꝑma rōne q subiectum hēt rōnem cause
efficiētis patet in ꝑcedēte qōne q: uel nō hēt rō
nez cause efficiētis respectu passiōis: uel si hēt
hec est per quādā emanationem ⁊ nō per trans
mutationem ⁊c. Questio. xxviij.

Queritur

An passio hñs subie
ctum ꝓprium insit ei
pse. q non videt. Impar inest numero
tanq̄ ꝓprio subiecto. ⁊ tñ non inest ei perse.
igit ⁊c. Prima ps patet. q: impar iest numero
non per aliqd extrinsecum. igit numerus est p
prium subiectum respectu imparis. Aliā par
tem pbo. si impar pse inest numero: cum pse ꝑ
supponat de omni: tūc ois numer' eēt impar.
ꝓclo est falsa ⁊ non minor. igit maior. ¶ Item
sicut se hēt rectum ad lineam ita impar ad nu
merum: sed linea est ꝓprium subiectū respectu
linee recte. igit numerus est ꝓprium subiectuz
respectu imparis. ¶ Item nasus est ꝓpriū sub
iectum respectu simi: ⁊ tñ non pse ꝑdicat de na
so: q: tūc hec eēt uera ois nasus est simus. igit
accñs hñs ꝓpriū subiectum non inest sbo pse.
maior patet q: nasus cadit in diffinitione simi
ꝑm Aristotilem in. vij°. meth. Sz solū cadens
in diffinitione accñtis est eius ꝓpriū sbm. igit
nasus est ꝓprium sbm simi. ¶ Item hec minor
patet aliter. Illud sbm a cui' ꝓncipijs egredit
accñs qō natum est subijci respectu accñtis est
sbm ꝓprium illi'. Sz nasus est nat' subijci re
spectu simi: etiam a ꝓncipijs nasi egredit simū
igit nasus est ꝓprium sbm respectu simi. ¶ Ad
oppositū. si sbm est ꝓprium respectu accñtis:
accñs est ꝓprium respectu sbi ⁊ ecōuerso: q: p
pria passio ⁊ ꝓprium sbm non excedūt se inui
cem. Sed accñs ꝓpriū pse ꝑdicat de sbo cui'
est ꝓpriū. igit eadem rōne sbm hñs ꝓpriuz pse
ꝑdicat de eo. ¶ Item qñcūq̄ accñs a ꝓncipijs
sbi causat pcise ⁊ sufficiēter: tūc ꝑdicat illud ac
cidēs de sbo secō mō dicēdi pse. Sz qñ accipit
sbz ꝓpriū respectu accñtis: tūc a sbo ꝓprio ⁊ ex
ꝓncipijs suis sufficient ⁊ pcise egredit passio.
igit passio hñs ꝓpriū sbm pse de eo ꝑdicat.

Ad qōnē dz

q accñs hñs sbm pro
prium ptinēs ad spēm
pse de eo ꝑdicat. accñs tñ hñs sbm ꝓpriuz qō
est indiuidu ñ non pse ꝑdicat de illo quō demō
strato: utik p se. Primū patet: q: tunc est secōus
modus dicēdi pse qñ accñs ꝑdicatum de sbo
egredit ex ꝓncipijs sbi ptinētib' ad nām spēi.
igit accñs hñs sbm ꝓprium qō est spēs pse ꝑ-

dicat de illo scdo mō. Bcōm patet. hec enim nō est pse. Ille hō est alb⁹. albus enim et si pcequat indiuiduū: b̄ non tamē rōne forme ptinētis ad spēm causabit: sed rōne additionum mālius que accidūt uere spēi. ¶ Intelligēdus tū est q̄ sbm cōparat ad accēs triplīr in rōne cāe. Uno mō cōparat in rōne cāe diminute. Scdo mō in rōne cāe supflue. Alio mō in rōne cāe p̄cise. In rōne cāe diminute accipit sbm sicut forma respectu hēre tres: q̄ ly figura remota remouebat hēre tres. tū figura posita non ponit sufficiēter hēre tres. Alio mō cōparat in rōne cāe supflue sicut ¶ socheles respectu hēre tres. Ly enim ¶ socheles cām hui⁹ passionis in se ꝛeludat ex b̄ q̄ includit triāgulū: tū supaddit diam triāgulo que nihil facit ad hēre tres. ⁊ ita se hēt ¶ socheles in rōne cāe supflue. Sz triāgulus se hēt in rōne cāe p̄cise respectu hēre tres. ⁊ hui⁹ causa est q̄ hēre tres pmo inest triangulo: q̄ remoto aliquo qd̄ ptinet ad triāgulū (ut remota figura uel termino) remouet hēre tres. ⁊ posito triāgulo: ponit etiam hēre tres. tūc dico q̄ passio cōparata ad sbm qd̄ hēt rōnem cāe p̄cise p̄se ⁊ pmo de illo p̄dicat. ⁊ tale sbm ppium est respectu passionis. Sz de ptētis sub tali sbo p̄dicat ppria passio p̄se sz non pmo: q̄ qd̄ p̄se iest supiori p̄se inest inferiori: ly non primo.

Ad primā rōnē dī q̄ numerus non est ppium sbm respectu imparis: q̄ numerus excedit hāc passionem impar: ⁊ ppriū sbm non excedit p̄ priam passionē. ¶ Ad pbationē. dī q̄ impar in est numero per aliqd extrinsecū: q̄ inest numero per aliquā ei⁹ spēm. ⁊ ita per aliqd extrinsecū. dicit enim Aristotiles in elēchis q̄ inferiora sūt extra supiora: q̄ in intellectu supioris non ponunt inferiora. ⁊ ita accidūt supiorib⁹. ¶ Ad aliud dī q̄ rectū inest linee nō tanq̄ sbo: sed inest linee ꝛcte quodāmō tanq̄ ppio sbo. Si enim linea p̄m se ⁊ absolute eēt ppriū sbm respectu recti: tūc omis linea eēt recta: ⁊ eodē mō impar iest numero nō tanq̄ ppio sbo: sed numero ꝛcto pus inest: ut alicui spēi numeri. ¶ Cōtra illud. si impar ineēt alicui spēi numeri pmo. q̄ro aut inest ternario aut q̄ternario. ⁊ sic de alijs. Sed qua rōne iest vni pmo eadē rōne iest alteri. igit nulli iest pmo. q̄: qd̄ per supabūdātia dī vni soli ꝛuenit. ¶ Dī hic q̄ impar nō pmo nō inest ternario nec q̄ternario ut ꝛcludit rō. Sz pmo iest alicui spēi subalterne que ptinet sb numero: q̄ ex quo oē gen⁹ diuidit imediate p duas dias. ⁊ quelibet dia aduenies generi cōstituit spēm. igit pmo diuidit numer⁹ in duas species tū ⁊ vni illarū spērū iest p̄se tanq̄ ppria passio ⁊ alij par tanq̄ passio. Sz q̄: ille due spēs sunt imediate. ⁊ ō accidit error: q̄ per Aristotilē scōs error est qū passio creditur iesse inferioribus primo ppter b̄ q̄ cōe cui passionē iest esse in noiatū. ¶ Ad aliud dī q̄ nasus nō est ppriū sbm simi ⁊ ad pmā pbationē dī q̄ illud qd̄ cadit in diffinitiōe alteri⁹ tanq̄ sbm primū: illud est sbm. p priū respectu accēntis. Sz nasus nō cadit in diffinitione simi tanq̄ ppriū sbm: sed nasus quodāmō ꝛct⁹. ⁊ ō nō est ppriū sbm. ¶ Ad aliam pbationē dī q̄ nasus nō est natū subiici respectu simi: q̄ nasus nō subiicit respectu simi nisi per ꝛceptū sūū ut per nasus ꝛctū. ⁊ q̄ per aliqd qd̄ est extra intellectū nasi qd̄ ponit simū: subiicit nasus respectu simi. ⁊ ō p̄m accēs. vñ hec est p̄m accēs nasus est simus ⁊ uliter qū coius subiicit respectu min⁹ cois. nasus enim excedit ambitū suoꝝ suppositoꝝ. ō ⁊c. ¶ Cōtra illd dicit Aristotiles in pmo hui⁹ q̄ hec est p̄m se. lignū est albū: ⁊ hec est per accēs: albū est lignū. ⁊ tū lignū nō est ppriū sbm albi sz possibile est q̄ excedat. ¶ Ad b̄ dicēdū q̄ aliquā ppositionē eē p̄m se est duplīr. uel absolute: uel in cōparatione. Absolute qū ppriū sbm subiicit respectu sue passionis uel inferi⁹ respectu supioris. In cōparatione: qū sbm subiicit respectu accēntis. Per b̄ ad formā dī q̄ hec: lignū est albū: est p̄z se in cōparatione ad hāc albū est lignū: q̄ ex b̄ q̄ lignū est nō subiicit p̄m aliqd aliud alteri⁹ generis: sed albū subiicit totalīr p̄m alterū: ut p̄m sbm. ⁊ ō respectu alteri⁹ p̄m se. Ō hec est p̄se: lignū est albū nō tū simplīr p̄z se. silīr nec illa nasus est sim⁹: nec illa aīal est hō. q̄ in nullo illoꝝ subiicit respectu alteri⁹ qd̄ est natū subiici. Tu dicis q̄ aristotiles supponit q̄ subiciat qd̄ natū est subiici in demōstratione: quēadmodū lignū ⁊ p̄dicatū quēadmodū albū: q̄m ex huiusmodi fiūt demōstratiōes. supponit igit Aristotiles q̄ lignū subiicit sicut illud qd̄ natus est subiici respectu albi. ¶ Dicēdū q̄ Aristotiles nō itelligit lignū p̄se: sed lignū cōtractū. uel per lignus intelligit aliqd subiectum propriū respectu albi si possibile est album habere subiectum proprium ⁊c.

q Ueritur An vnum oppositor pse pdicef de altero.
q sic videf. hec est pse mutabile est im
mutabile. ⁊ illa sunt opposita. pbo maiorē. de
mutabili est scia. Sz illud de quo est scia est in
se ppetuū ⁊ incorruptibile. igit mutabile est ppe
tuū ⁊ per ꝓns mutabile est imutabile. ¶ Item
hec est pse: nō ens est ens. ⁊ tñ in illa pdicat op
positū de suo opposito. ascedēs patet per Ari
stotilē in ārto. Dicit enim q ens pdicat pse de
suba ⁊ accñte sicut de puationib⁹ ⁊ negationi
bus. ¶ Hic dī q nō ens est ens in intellectu uel
significatione. Sz sic nō pdicat oppositum de
suo opposito: q nō ens realr ⁊ ens in significa
tiōe nō opponunt. ¶ Cōtra hec est uera nō ens
in significatione est ens in significatione: q nō
ens in significatiōe significat: ⁊ illa sunt oppo
sita. igit opposita pse pdicat de se. ¶ Itē hec est
pse. multitudo est ens. ⁊ ens ⁊ vnū pertūtur.
igit hec est pse: multitudo est vna: sed multuz ⁊
vnū opponunt. igit ꝛc. ¶ Hic dī q vnuz dī du
pliciter. vnū qō est pncipiū numeri. ⁊ vnuz qō
cōuertit cū ente. Et sic dī triplr: vnū genē: vnū
specie: ⁊ vnū numero: ⁊ totiēs dī multitudo si
bi opposita. Tūc dī ad formā q vnū nō dī de
multo sibi opposito. Sz vnū genē pdicatur de
multo specie: ⁊ illa nō opponunt. silr vnuz spe
dī de multo numero. ¶ Cōtra accipiēdo mul
tū genē: illud multū est ens. igit est vnuz: quia
ens ⁊ vnū pertunt. Sed multū genē non est
vnū specie nec vnū numero: q: sub illo nō cōti
nef. igit oportet dicē q multū in genē est vnuz
in genē: ⁊ illa sunt opposita relatiua ad idē. igit
oppositū pdicat de opposito. ¶ Itē hec est pse
pueniētia sunt dīa scdo mō: q: sbm est causa p
dicati. ⁊ tñ predicat oppositū de opposito. igit.
probo maiorē pueniētia icludit multa sed hec
est pse multa sunt dīa. igit ꝛc. ¶ Hic dī q pue
niētia nō includit multa pse: q: multū est sbm
quodāmō respectu pueniētiū. Sz subiectū de
accñte nō pdicat pse: iō hec nō est pse: pueniēn
tia sunt multa: ꝫ hec sit pse: multa sunt dīa: q:
tñ hec nō est pse pueniētia sunt multa. iō nō se
quit q pueniētia pse sit dīa. ¶ Contra illud ex
hac rñsione segtur ppositū. si multa sit subiec
tū respectu pueniētiū tūc hec est pse: mlta sūt
pueniētia: sed multū est spēs diuersa. pueniētia
est spēs vni⁹. sed illa sunt opposita. igit oppositū
de opposito adhuc pdicat. ¶ Itē alr. pbat q
hec sit pse: pueniētia sunt dīa. ois oppositio est
diuersitas pueniētia est oppositio. igit ois pue
niētia est diuersitas. pmisse sūt p se uere. igit cō
clusio. Tūc arguo sic. si abstractum pse pdicat
de abstracto ⁊ cōcretū pse de ꝛcreto. si igit cō
ueniētia est pse diuersitas: puenientia sunt pse
diuersa siue dīa. minor patet: q: oppositio pse
est ens. sed diuersitas ⁊ idētitas sunt pse differ
ētie entis: sed oppositio nō est idētitas. igit est
diuersitas. minor patet: q: ois relatio est oppo
sitio: ois pueniētia est relatio. igit ois pueniētia
est oppositio. ¶ Hic dī q hec minor ē falsa ois
pueniētia est oppositio. ¶ Ad pbationē dī q in
hac pbatiōe est fallacia accñtis: q: in maiori ac
cipit relatio ut est nomē scōe intētionis ⁊ nō ut
est gen⁹ gnālissimū siue nomē pme itētionis: q:
ut est gen⁹ gnālissimū nihil de eo pdicat pse: ꝫ
in minori accipit relatio ut est nomē pme intēti
onis siue gen⁹ gnālissimū. cū dī q pueniētia
est relatio. ⁊ iō nō est idētitas medij. Et iō falla
cia accñtis. ¶ Cōtra illud. qñ est fallacia accidē
tis tūc si pmisse accipiant cū reduplicatione al
tera pmissarū erit falsa. ꝫ hic utraq illiarū pre
missarū cū reduplicatione erit uera. hec eni est
uera: ois relatio inq̃tū relatio est oppositio: ⁊
hec silr: pueniētia inq̃tū pueniētia est relatio.
igit nō est fallacia accidētis. ¶ Itē hec ppositio. ois relatio est oppositio uera est. igit hēt cō
tēta sub se de qb⁹ uere dī. pueniētia ptinet sb re
latiōe. igit hec est uera: pueniētia est oppositio.
¶ Itē fallacia accñtis est ex ꝶ q idē intellect⁹ fm
subam uariat per diuersos modos accipiendi.
Sz itellect⁹ pme itētionis ⁊ scōe nō est idē fm
subam. igit nō erit fallacia accñtis ex hoc q in
maiori est oppositio scōe itētiōis: ⁊ in minori p
me: sed poti⁹ erit fallacia equocatiōis. ¶ Ad op
positū vnū oppositor est corruptiuū alteri⁹ ⁊ p
ꝓns nō est alteri⁹ causa. Sz in ppositiōib⁹ pse
uel sbm est causa pdicati uel pdicatū est causa
sbi. igit vnū oppositor de alio nō pdicat pse.
Ad qōnē dicēdū q vnū oppositorum nō pdicat de alio nec pse
nec per accñs. ⁊ hui⁹ rō est: q: vnū oppositoruz
est alteri⁹ corruptiuū. igit de altero nō pdicat p
se. Per ꝶ mediū in ppositionib⁹ pse vnū extrem
or est causa pductiua alteri⁹ ⁊ nō corruptiua.
¶ Intelligēdū tñ est q oēs oppositiones in
cludūt ꝛdictionē tanq̃ oppositionē simplicissi
mā: sicut patet iductiue, oppositio puatiōis ad

bicũ icludit ꝟdictionẽ circa ſm habile. Lz enim nõ oẽ ſit cecũ uel videẽs: tñ oẽ ens natũ videre ⁊ qñ natũ eſt videẽ eſt cecũ uel videẽs. Silr oppoſitio ꝟria includit: q̃ in oppoſitione ꝟria vnũ extremoꝝ eſt puatiuũ ⁊ deſtructiuũ alteri⁹. Verũ tñ ſupaddit ꝟdictioni ⁊ oppoſitioni ſm puationẽ ⁊ habitũ aliquã nãm in utroq̃ extremo. Lz enim nigrũ ſit puatio albi tñ in ſe eſt alia natura poſitiua. eſt enim ſpẽs pſe in genẽ ⁊ vniuoce. Sz vniuocatio generis in diuerſis ſpẽb⁹ nõ eſt figmentũ. oportet igit q̃ accipiat ab alia nã poſitiua in q̃libet ſpẽ. nigrũ igit hẽt aliquã natura poſitiuã. lz nõ terminatã ſiue ita pfectã ſicẽ albũ. Silr relatiue oppoſita includũt ꝟdictionẽ: q̃ pt accipit a potẽtia actiua: fili⁹ a potentia paſſiua. ſicut igit in eodẽ nõ eſt poſſibile ſil'eſſe potẽtiã actiuã ⁊ paſſiuã reſpectu eiuſdẽ: ita impoſſibile eſt patrẽ ⁊ filiũ eẽ in eodẽ. ſm q̃ ad inuicẽ referunt. icludũt igit ꝟdictionẽ: q̃ pt non eſt fili⁹: nec ecõtra ſm q̃ referunt ad inuicem. diſtinguit enim relatio per ſuũ fundamẽtum.

Ad primã rõnẽ dicit q̃ mutabile nõ eſt pſe imutabile. Et ad pbationẽ dicit q̃ ex hoc q̃ mutabile eſt ſcibile ſequitur q̃ mutabile eſt ppetuus per habitudinẽ ad ſuã paſſionẽ que eſt ptim eſſe a termino a quo ⁊ ptim eẽ in termino ad quem. Verũtũ mutabile in ſe nõ eſt imutabile. ⁊ ideo rõ nõ plus ꝛcludit niſi q̃ mutabile ſit imutabile ut eſt ſubiectũ paſſionis ulis q̃ ſic eſt ſubiectũ ſcie. ℣ Ad aliud dicit ſicut dicebat. ℣ Ad rõnẽ ꝛtra hoc dicit ꝛcedẽdo hãc: nõ ens in ſignificatione eſt ens in ſignificatione: ſz nõ ut opponunt ſz ut equoce accipiunt. ens enim in ſignificatione eſt equocũ. iõ poſſibile eſt nõ ens in ſignificatione eẽ nõ ens in ſignificatione alio ⁊ alio mõ. ℣ Ad aliud dicit ſicut dicebat q̃ multũ oppoſitũ vni q̃ eſt gen⁹ gnãliſſimũ eſt nõ ens: ⁊ opponit ꝟdictorie ei: ⁊ iõ illud multũ non eſt vnũ: q̃ nõ pot opponi vni in genẽ ꝟrie. ꝟria enim ſunt in genẽ. nec relatiue: ꝓpter eãdẽ rõnẽ: nec puatiue: q̃ puatio eſt in eodẽ genẽ in quo eſt habitus. Silr puatio eſt ens aliquo mõ. Sequitur igit q̃ ꝟdictorie. ⁊ tale multũ nõ eſt ens. ℣ Ad aliud ſicut dicebat. ℣ Ad rõnẽ cõtra hoc dicit q̃ hec nõ eſt pſe: ꝓueniẽtia ſunt multa: q̃ non ſbi jcit q̃ natũ eſt ſubiici. nec illa multa ſunt cõueniẽtia. Et cũ dicit ꝑdicat ꝓpria paſſio de ſbiecto. Dicit q̃ multũ nõ eſt ſubiectũ ꝓpriũ reſpectu cõueniẽtium: q̃ multa excedũt ꝓueniẽtia ſicut natus ſimũ: iõ ſicut hec nõ eſt pſe: natus eſt ſim⁹ ſic nec alia. Silr poſito q̃ eẽt ſubiectũ ꝓpriũ non alio mõ ꝓpriũ eſt. niſi q̃ receptiuum reſpectu illi⁹. ſicut ſupficies reſpectu albedinis. non enim hẽt cãm efficiẽtẽ uel formalẽ reſpectu diſferẽtie ſicut regrit ad ſecũdũ modũ diecẽdi pſe. ⁊ ideo nõ pſe eſt. ℣ Ad aliud dicit q̃ hec minor eſt ſalſa. ꝓueniẽtia eſt oppoſitio. Et ad probationẽ dicẽdũ q̃ hic eſt fallacia equocationis: q̃ in maiori cũ dicit ois relatio eſt oppoſitio. hec eſt uera ut relatio ſignificat intẽtionẽ ſecũdam q̃ de re ꝑme intẽtionis que hẽt rõnem generis gnãliſſimi nõ pot aliqd ſupius ꝑme intẽtionis ꝑdicari pſe: q̃ gnãliſſimo nihil eſt ꝑus. Similiter nec aliqd ſupius in abſtracto ſecũde intentionis ꝑdicat pſe de re ꝑme intẽtionis: q̃ lz hec ſit uera ſuba eſt genus: tñ hec eſt ſalſa: ſubſtantia eſt generalitas. cuz igit oppoſitio ſimplr ſignificet in abſtracto: nõ ꝑdicat pſe nec aliquo mõ de relatione uere niſi relatio ſignificet rem ſecũdẽ intẽtionis. ſed in minori eſt uera ſm q̃ relatio ſignificat rẽ ꝑme intẽtionis ⁊ ſic eſt fallacia equocationis. ℣ Cõtra rũſionẽ de multo ⁊ vno pot argui. ſimplr oppoſitũ vni q̃ eſt genus gnãliſſimũ uere ſit ei ꝟdictorie oppoſitus: ſicut nõ ens generaliſſimũ enti generaliſſimo tñc arguo ſic. de quocũq̃ ꝑdicat vnũ ꝓuertibiliũ ⁊ reliquũ ꝑdicat. Sed multuz oppoſitum vni q̃ eſt generaliſſimũ ⁊ non ens tale generaliſſimũ ꝓuertunt: q̃ eidem cõtradictorie opponunt: cum igit hec ſit uera: albedo eſt non ens q̃ non ens eſt generaliſſimũ ſubſtãtie. albedo tñc eſt multa ꝓis eſt falſum. igit ⁊ aſſcedẽs. ℣ Dic dicit ꝓcedẽdo cõcl'onem: q̃ albedo eſt multa ſm q̃ illud multum eſt oppoſitũ generaliſſimo ⁊ nõ ens entitate generaliſſimi. Et ſi arguatur ꝛtra hoc q̃ multũ oppoſitũ vni gnãliſſimo cõponit ex vnionib⁹. igit eſt ens. q̃ illud eſt ens cui⁹ ptes ſunt entes. ℣ Dicit q̃ multuz q̃ eſt cõpoſitũ ex generaliſſimo nõ cõponit ex ptibus. vñ equoce eſt ibi multitudo ⁊ multitudo i genẽ. ℣ Aliter dicit ꝓpter hãc rõnẽ q̃ vnũ generaliſſimũ nõ hẽt multũ ſibi oppoſitũ niſi in ſpecieb⁹. vñ rõ ꝑncipalis ſupponit falſum q̃ aliqd ſit multũ ⁊ oppoſitũ gnãliſſimo ſub ſua gnãlitate: q̃ ſi eẽt multũ ei oppoſitũ nõ poſſet ei opponi ꝟrie nec relatiue nec priuatiue. opponereẽt ergo ei cõtradictorie: ⁊ ſic ſequitur q̃ albedo eẽt

multū uel q̃ chimera eēt multū. qd̃ videt ineō
uenīēs. ⁊ ideo sicut relatiua dicunt ad aliqd nō
in gnālissimo: q: tūc essent duo gnālissima ad
aliqd. Sed dicunt ad aliqd in suis speciebus:
ita multū oppositū vni qd̃ est trāsceādēs nō op-
ponit ei in gnālissimis sed in spēb̃ gnālissimi p
uatiue q̃ ad modū: ꝛ̃ie 60 q̃ ad rē ⁊c. Mō. xxx.

q **Queritur** An inherētia sit de es-
sentia accidētis. q̃ sic
videt. accidēs inheret. aut igit̃ ps̃e aut
per additum. si ps̃e habet ꝓpositum. si per ad-
ditum cum illud additus non possit eē sbstātia
(q: accidēs non inheret per substātiam) oportet
q̃ illud additum sit accidēs. tūc quero de il
lo accidēte: aut inheret ps̃e aut per accidēs. si
ps̃e habet ꝓpositum. si per additum tūc erit p
cessus in infinitum. oportet igit̃ dicē q̃ inherē
tia sit de eēntia. ¶ Hic dī q̃ accidēs inheret per
inherētiam: ⁊ tū illa inherētia non inheret. sicut
hō est alb̄ per albedinem: ⁊ tū albēdo non est al
ba. ¶ Cōtra illud quero de illa inherētia: aut est
substātia aut accidēs. sbstātia non est. igit̃ est ac
cidēs cum sit ens. tūc quero aut inheret ps̃e
aut per additum ⁊ sic redit rō. ¶ Item si inhe-
ret sbiecto per aliqd additum: tūc er sbo ⁊ acci
dēte fieret vnum per quādam colligationē uel
per aliquā formā tertiā qd̃ est ꝓtra Aristotilē in
vij°. metḥ. dicit enim q̃ ex sbiecto ⁊ accidēte fit
vnū: q: vnū illarū est act̄ ⁊ aliud potētia: ⁊ non
est alia causa querēda. ¶ Itē si accidēs inheret
sbo per aliqd additū qd̃ est forma illor: tūc se-
querēt q̃ forme eēt forma: qd̃ ip: obat Aristoti-
les: q: tūc eēt ꝓcessus in infinitū in causis for-
malib̄. ¶ Itē sequtur q̃ forma eēt cōpositus: eēt
enī accidens quodā mālē vnitū cū sbo p formā
tertiā. ¶ Itē qua rōne ex albo ⁊ hoīe fieret vnū
per additū: ita eadē rōne ex illo addito (cū sit ac
cidēs) ⁊ hoīe fieret vnū per accidēs. ⁊ sic erit p
cessus in ifinitū. ¶ Itē i eē accidētis est suū eē.
igit̃ sua eēntia est sua inherētia. ¶ Itē accidēs
nō pōt itelligi sine habitudīe ad subiectū: sed p
Aristotilē. vij°. metḥ. ptes ptinētes ad speciē
sunt sine qb̄ spēs itelligi nō pōt. Si ergo acci-
dēs itelligi nō pōt sine habitudine ad sbiectū:
hitudo ad subiectū est de sua eēntia. Sed talis
hitudo est sua inherētia igit̃ ⁊c. Itē accidēs dis-
finit̄ per suū subiectū igit̃ inherētia accidētis ad
subiectū est de eēntia accidētis. ¶ Itē accidens
nō est ens nisi q: entis: per Aristotilē in septio
metḥ. q: illud qd̃ est substātia est. igit̃ habitudo
accidēs ad sbiectū est de eēntia accidētis. ¶ Ad
oppositū. Si inherētia sit de eēntia: hic eēt nuga
tio accidēs inherēs: q: semel ponit̄ inherētia ex-
pressē: ⁊ iplicite ꝓtat̄ per accidēs. bis igit̃ po
nit̄ idē. ¶ Itē si sic nō posset aliqd accidens si-
gnificari in abstracto: q: si accidēs illud qd̃ est i
herēat tūc nō posset significari per modū nō i
herētis. siue per modus absoluti: q: nec pōt per
modū absoluti itelligi. ¶ Itē eē nō est de eēntia
substātie. igit̃ in eē nō est de eēntia accidentis.
¶ Itē in eē accidētis ꝓcludit̄ in demōstratione
per Aristotilē: sed sua eēntia nō ꝓcludit̄: q: ipos
sibile est per aristotilē secūdo hui° demonstrare
qd̃ est. igit̃ nec eēntiā demōstrare possum°.
igit̃ inherētia accītis nō est sua eēntia. ¶ Itē qd̃
pōt ꝑma cā cū secūda pōt ꝑma causa ps̃e. sed p
ma cā cū suba ꝓticulari pōt ꝓducē accīs. igit̃
ꝑma cā sine suba pōt accīs ꝓducē. ⁊ si sic inhe-
rētia ei° ad substātiam non est eius essentia: qa
tunc non potest ꝓduci sine substantia.

Ad qōnē dī q̃ inherētia est de essentia
accītis. uerūtā distinguit̄
de inherētia. Inherentia pōt vno mō denotare
vnionē iter subam ⁊ accidēs. ⁊ illo mō inherētia
nihil est nisi ei° eēntia: q: iter accidēs ⁊ ei° sbm
nullū est mediū. sed ex hijs fit vnū: q: vnum est
act̄ aliud potētia. Alio mō pōt itelligi inherentia
entitas accītis in sbo: ⁊ de illa adhuc distin
guit̄ q: quedā est inherētia que est actualis existē
tia accītis in sbo: ⁊ alia est inherētia que est hitu
do accītis in sbo. Prima non est de eēntia: q:
nihil pōt itelligi sine illo qd̃ est de sua essentia.
Sed accīs pōt itelligi sine actualī in eē. sic enī
suba itelligi pōt circūscribēdo eē existē fuisse et
fore. ita accīs pōt itelligi in eē accītalī circū-
scribēdo eē tpale. ꝓeptui enī accītis accidit eē
tpale. Secūdū declarat: q: ens diuidit̄ imedia
te per ens cōparatū ⁊ absolutus. accīs est ens.
igit̃ est absolutū uel cōparatū. Si igit̃ circūscri
bas accīs ab hitudine ad sbm: tu ponis accīs
eē ens absolutū. ⁊ ita ponis accīs eē subas. Et
hoc patet per exēplū aristotil'. dicit enī q̃ accīs
hitudinē hēt ad subam: sicut sanū in urina ad
sanū in aiali. Sed sanū in urina nihil est nisi p
habitudinē ad sanū in animali. igitur accidens
nihil est circūscripta habitudine ad subam. hi-
tudo igitur ad subam est de eius essentia. ¶ Itē
Aristotiles in fine septimi metḥ. ducit ad hoc

incōueniēs: q: passio eēt separabilis. sed hoc non eēt incōueniēs nisi hitudo ad subam eēt de eēntia passionis. per hoc ad arguitur in oppositū.

Ad primum dicit q inherens pōt accipi noialr z participialr. Si noialiter sic hic est nugatio albedo inherēs: q: inherētia habitualis per utrūq; exp̄mit. Si accipit participialr sic nō est nugatio: qa non importat eadem inherētia utrobiq;: q: albedo importat inherētiam habitualem: hic participium importat inherētiam accualem. ¶ Cōtra illud. inherēs ut est nomen z ut est participiū nō differt in significato: sed tm̄ in mō significādi. inherēs enim ut est nomen significat sine tēpore: ut est p̄ticipium cum tpe. bis igit ponit idē significatum. igit est nugatio. nec diuersi modi ercu sant: q: tūc hic non eēt nugatio: homo alal ¶ huic oportet dicē q inherēs ut est nomen z ut est p̄ticipium non significāt idem. Et ad rōnē p̄ncipalē oportet dicē q hic sit nugatio siue sit nomē siue p̄ticipiū. ¶ Ad aliud dī q is albedo significet inherētiā: nō tm̄ repugnat sibi significare p modū absoluti: q: res mō nō repugnat. mālē enim pōt significare z intelligi imāliter siue uliter. sicr dīta sube eēntialr est qd: z tm̄ modus q̄lis hēt. Per b ad formam negāda est hec p̄ñtia. si inherētia sit de eēntia. igit non p̄tingit significare accñs absolute siue per modū absoluti. possum enim intelligē accñs quodāmō p̄scindēdo sbm: z quodāmō ut p̄cernit z significare. uerūtm̄ itelligit suba p̄comitārer: q: accñs intelligit sicut est ens: q: ut est ens mouet intellectum. Sz accñs non est ens nisi q: entis. igit accñs non intelligit nisi ex p̄ñti intelligat suba. ¶ Ad aliud dī q sube duplex est eē. s. eē eēntie z eē exñtie. eē eēntie est de eēntia. eē existē non. Eodem mō inesse accñtis est duplex. ineē existē z in eē eēntie. ¶ In esse existē nō est de eēntia. ¶ Ad aliud dicēdum q qd accñtis in demōstratione de sbo p̄cludit sicut suum ineē. Et ad pbationem cum dī q qd est non demonstrat. dicit q Aristotiles intelligit qōqdest sub rōne qōqd est demōstrari non pōt: q: diffinitio inq̄tuz diffinitio p̄supponit. Illud tm̄ qō est diffinitio z essentia rei p̄cludit sed non sub rōne eēntie siue rōnē diffinitionis. Dicit enim Aristotiles in p̄mo huī: q: diffinitio quedā in p̄ncipium demōstrationis: z quedam p̄clo: z quedā est demonstratio sola positione differēs. ¶ Ad aliud dī q p̄ima causa cum scēa pōt facē accñs esse. uerūtm̄ p̄ma causa sine scēa non pōt facē accñs. z sic iterimit mio: rō iterēptiōis. ē p̄mo q: p̄ma causa est agēs ulē. sed agēs ulē indifferēs est ad effect' pticulares. z ita quātum est de se ad nullū determinat. si igit debeat p̄duci effect' pticulares oportet q per agēs pticulare determinetur agēs ulē ad effectum. z per p̄ñs non pōt p̄ducere effectū pticularē ut accñs sine suba. Alia causa est si p̄ma causa posset per se p̄ducē accidēs sine scēa ut sine suba: tūc scēa causa eēt superflua in ordine cārum. hoc est icōueniēs. p̄ñtia patet: q: superfluū est facē per duo illud qō fieri pōt per vnum z eodem mō. ¶ Cōtra illud arguit. si p̄ma causa cum suba posset facē accñs z cum p̄ma causa non pōt b facē p se: tūc p̄ma causa cum scēa est p̄fectior z p̄fect' agēs q̄ p se: z ita p̄ma causa p se non eēt p̄fectissima causa. ¶ hic dī q accñtia z gnābilia z corruptibilia eēntia sunt inquātum sunt huiusmodi a p̄fectione. z iō p̄fectio cause non pōt p̄cludi ex p̄ductione talium effectū. Facē enim imp̄fectionē: nō arguit p̄fectionē i causa sed magis imp̄fectionem. Ex b igit q p̄ma causa cuz scēa siue suba facit accñs z tm̄ p̄ma causa p se non pōt facē: nō arguit q p̄ma causa cū secūda sit p̄fectior q̄ p̄ma p se. posse enim facē imp̄fectionez non est posse: iz magis non posse. ¶ Cōtra illud accipio illud eē qō p̄fectionis est in accidēte. z tūc arguo: qcqd p̄fectionis pōt p̄ma causa cuz scēa pōt p̄ma p se. sed causa p̄ma cum suba pōt facē eē accñtis: igit p̄ma causa sine suba pōt facere eē accñtis. ¶ hic dī q eē accñtis non est p̄fectionis: q: eius eē est ei' ineē. z p̄ma causa nō pōt accñs facē ineē sine suba iō nec eē. ¶ Contra illud. si eē accñtis eēt actualr subiecto ineē: tūc facē accñs eē z non inesse: eēt facē incōpossibilia: q: hoc eēt facē accñs eē z non eē simul. z illa non p̄ñt rōnem facti respectu act': z per p̄ñs p̄ma causa non posset facē accñs eē z tm̄ alteri non inesse. Sed hoc est falsissimū sicut patet in corpe xp̄i. ¶ Dicit q qcqd fit de accidēte qō est in corpe xp̄i sine subiecto: tm̄ de intēctione Aristotilis non est q accñs sit sine sbo. ¶ Contra hoc. siue hoc sit de intēctione Aristotilis siue non. hoc est dubium. saltem hoc non est repugnās alicui p̄ncipio phie z est in se uerū. igitur hic est magis sustinēda rō. ¶ Propter rōnem iam dictam dicēdum est q inherētia acci

dētis actualis non est de eēntia accētis. silr esse accētis nō est actualr subiecto in esse. Inherē tia tñ fm aptitudinem est de eēntia. Primū patet: q: pma causa non pōt facē icōpossibilia. pma causa pōt facē accēs eē z tñ in sbo non eē sicut patet de quātitate. igit accēs eē z ipm in subiecto non eē non sunt incōpossibilia. eē igit accētis non est totalr sbo in esse. z per hoc patet q: inherētia actualis non est de eēntia. Secūdum mēbrum patet q: accēs non pōt intelligi nisi pcomitāter intelligat subiectuz: nec etiā diffinit sine sbo. sed hoc non est nisi q: aptū est incē sbo: q: si nec hēret actualitatem nec aptitudinem ut eēt in sbo: non magis diffiniretur per sbm ꝗ ecōtra. igit accēs eēntialr aptū natum est in eē subiecto. inherētia igit fm aptitudinem est de eēntia accētis. ¶ Intelligēdus tñ est q: accēs pōt hēre duplex eē. Unum eē nāle qō sibi debēt si cedat nāe ppie: sicut graue si dimittat nāe ppie est deorsum. Alio mō pōt hēre eē pter nām: sicut graue detētum sursum hēt eē sursum pter nām. Quo ad eē pmū accidētis eē est in subiecto actualr eē. Quo ad secūdum eē accēs eē pōt: z tñ non in subiecto esse actualr. sicut graue siue sit sursum siue deorsū aptum natum est eē deorsum. ita accēs siue hēat eē nāle siue pter nām: tñ aptum natū est eē in subiecto. ¶ Intelligēdum tñ est q: non segtur: aptum natum est eē in subiecto: ergo est in subiecto uel pōt eē in subiecto sicut non segtur cecus aptus natus est vidē: igit videt uel pōt vidē. ¶ Cōtra illud. eē accētis est in esse per Aristotilem. igit si ponit accēs eē z tñ non in esse ponētur incōpossibilia. ¶ Item si inherētia fm aptitudinem sit de eēntia accētis: quero an illa aptitudo sit tota eēntia: uel ps eēntie accētis: uel extrinsecum. non eēntia tota: q: non segtur aptitudo. igit accēs non est pars eēntie: q: tūc accidēs eēt cōpositum ex diuersis eēntijs. si sit extrinsecum ab eēntia accētis: igit accēs in sua eēntia erit qd absolutum z non cōparatum ad subam. cui oppositum dicit Aristotiles. ¶ Ad pmum illoꝝ patet in positione q: existē accētis non est quocūq; mō eē in subiecto: sed existere actualr z māle qō sibi debēt si ppie nāe dimittat est q: in subiecto sit actualr. Sed non est de eēntia sic actualiter in eē subiecto sed eē in subiecto fm aptitudinē: sicut eē graue pter naturā non est actualr eē deorsum. Sed tñ eē graue pter nām cōstūctum est eē deorsum fm aptitudinem: non q: eē sursuz actualr sit eē deorsuz fm aptitudinem: sed illa duo eē sunt pīūcta. ¶ Ad aliud dō q: illa aptitudo est modus eēndi. sicut enim aptitudo ad deorsum non est aliqd de essentia grauis. sed est modus sb quo eēntia grauis ad deorsum inclinat. ita aptitudo huius inherētie non est qd de eēntia accētis: sed est modus eēndi sub quo eēntia accētis ad subiectuz inclinat. nec aliquam cōpositionem facit cum accēte: q: modus non est ens ppie. ideo cōpositionem rei cuz re non facit. Tūc ad sōmam. dicēdum q: non segtur. Aptitudo non est intrinsecum qd eēntie accētis. igit eēntia accidētis est absolutum. Iz enim sit extrinsecum non tñ est extrinsecum sicut res alterius generis. Iz est extrinsecum eēntie sicut modus sine quo nō est eēntia. z iō non segtur q: eēntia sit absoluta: q: semp sub tali accipit. Tu dicis q: eēntia accidētis non est ille modus sed por eo fm nām. igit possum circūscribē eēntiam a mō per intellectum. q: pus pōt absolui a posteriori. quero tūc in illo pori an eēntia accētis sit a subiecto absoluta uel cōparata. Si absoluta. igit cōceptus accētis erit pcept sube. non est cōparata: q: tūc circūscripto mō hēret alium modus per quem cōpararet: uel oportet dicē q: eēntia accētis fm se sine aliquo mō sit cōparata z sic non inheret accēs fm talem aptitudinem eēntialiter sed sine. ¶ Hic dō q: possibile est absolue re per intellectuz eēntiam accētis a mō aptitudinis: sed non a modo ut modus est: sed a modo ut accipit ut res. Nā enim eēntia per intellectum absoluit a suo mō tunc accipit modus ut res: sed semp adhuc intelligit eēntia sub illo mō ut modus est. z ita eēntia accētalr pōt itelligi non intelligēdo aptitudinem. q: sic accipit modus ut res. non tñ pōt accipi nisi sub habitudine: q: a ppio mō ut modus est absolui nō pōt: q: statim in absolutione modus accipit ut res: z ideo qñ querit cum circūscribit eēntia accidētis a mō: aut est absoluta aut cōparata. Dico q: cōparata: q: Iz absoluat a mō accepto ut res: nō tñ absoluit ab aptitudine ut modus est. Et cum dicit eēntia est por fm nām modo ut modus fm nām. igit pōt absolui a mō ut modus. negāda est ptitia. ¶ Ad rōnes. ¶ Ad primam ptra hoc. dicit q: accēs inheret subiecto pse non primo modo ita q: inherētia actualiter

sit de eēntia: nec secundo mō: nec aliquo modo ptinente ad demōstratorem: sed inest pse ita q̄ non per medium, sicut superficies est alba non per aliqō subiectum medium. ¶ Ad alias rōnes que pbāt q̄ accidēs non inheret subiecto per aliqō accidēs medium: cōcedēde sunt: quia accidēte ⁊ subiecto fit vnum: q: hec est potētia ⁊ illud actus: non per aliqō medium vniēs ut dictum est. ¶ Ad aliud cum arguit cuius est esse est in esse ⁊c. dicēdum est q̄ eē accētis: nō est actualiter in esse sed ꝓ aptitudinem. pōt enim accidēs eē ly non actualiter insit ut dictum est. ⁊ ideo inherētia actualis nō est de eēntia. ¶ Ad aliud dicit q̄ accidēs non pōt intelligi sine substātia: sed huius causa non est q: eius eē sit actualr subiecto in esse: sed causa est q: inheret ꝓ aptitudinem: siue quia aptum natum est in esse. ¶ Ad aliud similr: diffinit enim per eius sbiectū non q: eius eē sit actualr in esse subiecto: sed q: eius eē nāle est actualiter in esse subiecto: ⁊ etiam q: semp aptum natū est in esse. iste due rōnes sufficiūt ad hoc q̄ per subiectum diffinitur. ¶ Ad aliud q̄ accidēs non est ens nisi quantis ꝓ aptitudinem, per hoc enim differt a substātia q: substātia non depēdet ab accidente nec ꝓ actum: nec ꝓ aptitudinem. sed ly accidēs in esse non depēdeat a substātia ꝓ actum: semp tñ aptum natum est in esse: si cederet nature ppie. ¶ Ad rōnem alterius positionis. Ad pmā: de sano in urina dico q̄ Aristotiles intelligit q̄ sicut sanum in urina non est ens nisi per hitudinem ad sanū in aiali: ita accēs non est ens nisi q: aptum natū eē in suba. vñ silitudo est sani in urina ad sanum in aiali ⁊ accētis ad subam ꝓ aptitudinem non tñ tenet silitudo ꝓ actum ita q̄ actualr sit accēs in suba ꝓ non oportet. ¶ Ad aliud cum dr oē ens aut est absolutum aut compatus. Dr q̄ accēs est ens compatum: sed non ppter hoc q̄ inheret ꝓ aptitudinem. ¶ Ad aliud cum dr q̄ passio inseparabilis est. Dicēdus q̄ Aristotiles hēt pro in cōueniēti q̄ passio sit sepabilis a suba ꝓ aptitudinem: sic enim suba sepabilis est ab accidēte. q̄ tñ accēs sit sepabile a suba ꝓ actum nō habet Aristotiles pro incōueniēti ⁊c. Mō. xxi.

q **Veritur** An tertio modus sit modus inherendi. q̄ sic videt. Aristotiles ponit modus pseitatis ppter demōstrationem: sed modi ptinētes ad demōstrationem sunt modi inherēdi igit ⁊c. ¶ Hic dicit q̄ Aristotiles non solū ponit modos ptinentes ad demōstrationem: sed ponit alios modos ut er illis declaret modos necessarios ad demōstrationem. ¶ Cōtra. si poneret alios modos q̄ ptinētes demōstrationi: eadem rōne haberet ponere plures modos q̄ quatuor: q: hec est pse: hō est hō: sed nullo illorum quatuor modor quos ponit Aristotiles. Non pmo modo: q: pdicatum non est diffinitio subiecti nec pars diffinitionis. Nec secūdo modo ut patet. Nec tertio modo. Nec quarto manifestum est. Similr hec est pse: superficies est alba: ⁊ tñ nullo illor modor. Similiter per Aristotilem. negatiua est pse. ⁊ tñ nullo illorū modor. Similr sunt multi modi pseitatis nominati in ir°. metaphice qui non pse sunt aliquo illor modor. igit Aristotiles est insufficiens. uel oportet dicere q̄ ponit solum modos ptinētes demōstrationi. ¶ Item pse tertio modo idem significat qd̄ solitarie. sed hec est inherētia quomodo substātia solitarie est ens: sicut substātia est ens non in alio. igit pse tertius modus dicit modum inherēdi. ¶ Item quod impossibile est significare: impossibile est intellegere. sed impossibile est significare esse perse in esse subiecto sine attributione ⁊ inherētia. igitur impossibile est intelligere substātiam esse per se sine inherētia intellectuali. igit tertius modus qui est modus essendi ꝓ aptitudinem quem dicimus q̄ substantia est ens perse: est modus inherēdi. ¶ Ad oppositum est Aristotiles ⁊ oēs expositores.

Ad questionem dicitur

q̄ tertius modus non est modus inherēdi sed essendi. ⁊ huius ratio est q: modus inherendi est quādo in subiecto includitur causa predicati uel econtra: uel quādo predicatum inest subiecto primo ita q̄ non per aliam causam sicut hic: homo est homo: istis tribus modis solum modus pseitatis est modus inherēdi. sed in illo tertio modo non predicat aliqd de aliquo. igit tertius modus non est modus inherendi. est tñ modus essendi: q: substātia non est per habitudinem ad aliquod pdicatum. q: ly nullus intellectus eēt nec aliqua pdicatio: substātia eēt solitarie uel non depēdens ab accidēte. Sed accidens non est perse tertio modo, accidēs enim est in alio ⁊ ab alio dependet.

Ad primā rōnem dī q̃ tertius modus pertinet ad demōstratorem: non tñ est modus inherendi: sed pseitatis in tertio modo est subiecti in demōstratione puta sibi solitarie et absolute in se acceptum non ut ad pdicatuz cōparat. Ut si pseitatis tertio modo nec est sbiecti in cōparatione ad pdicatum nec ecōtra. ¶ Ad aliud dī q̃ pse eē non pōt attribui substātie nisi per inherētiam. hoc cōcludūt ille due rōnes ultime. q̃ pditio pseitatis non pōt alicui attribui nisi per inherētiam siue cōparationem. sed hoc accidit tertio modo. pseitas enim in tertio modo est subiecti absolute ut substātie nō in cōparatione ad pdicatū: z q: illa pseitas non est sbiecti in cōparatione ad pdicatū: nec pdicati in cōparatione ad subiectum. iō nō est modus inherēdi. ¶ Cōtra duo dicta in positione pōt argui. Dictum est pmo: q̃ substātia est pse tertio mō. Cōtra illud. si sbstātia materialis eēt perse non eēt per causam efficiētem. pñs est falsum. igit z aficedēs. pñtia patet: q: pse in tertio mō ut dicit Linconiēsis excludit causam cōpartici pem quācūq̃. ¶ Hic dī negādo pñtiaz. Ad rōnē dī q̃ pse excludit causaz compticipē sed nō quācūq̃ sed aliquādo efficiētem. aliqñ materialem z aliqñ eē in subiecto. Primo mō soluz pma causa est pse. Secūdo modo intelligētia. Tertio mō substātia materialis. ¶ Cōtra illud substātia materialis est pse per exclusionē causē efficiētis ut videt sicut dicit boetius: eē est p pria opatio entis sicut viuē viuentis. sed ppria opatio est a cōposito tañq̃ a causa efficiēte. igit eē efficit a substātia mālī. non igit substātia est per causam extrinseca. ¶ Item si substantia nō cōparet ad suum eē in rōne cause efficiētis. igit soluz cōparat in rōne susceptiui. Sed si sic. cū ratio susceptiui sit illud quo res pōt eē z nō eē manēte susceptiuo sicut materia pōt eē z nō eē sub forma manēte ēntia materie: tūc posset sbstātia mālis ipa manēte eē z non eē. sed hoc est incōueniēs. igit oportet dicē q̃ substātia materialis sit causa efficiēs respectu sui eē. ¶ Ad pncipale. si substātia sit pse. aut igit pma aut secūda. nō secūda: q: tūc eēt ponē ydeam platonis: non pma: q: eadez sunt pncipia eēndi vnūqōq̃ z distinguēdi ipm ab alio. si igit substātia pma pse sit. igit pse distinguit a q̃libet alia suba z. z si sic: igit pse distinguit a platone, z sic per cōsequēs specifice. ōlia enim pse z non per additum est specifica. ¶ Itē ptra secūdum qd dī in positione cum dī accidens non est perse tertio modo. cōtra hoc. Qd abstrahit a substantia in significādo: intelligi pōt a substātia abstrahendo: z per pñs in eēndo a substātia nō depēdet. q: enim hō pōt intelligi non intelligēdo sor. iō pōt hō eē cum hoc q̃ sortes nō sit. sed aliqd accidēs ut accidēs abstractum: significat abstrahēdo a substātia. igit pōt intelligi z eē sine substātia. igit non depēdet a substātia. accidēs igit est pse tertio modo sicut substātia. ¶ Ad pmū illoz sicut dicebat. ¶ Ad pmam rōnem contra hoc: dī q̃ quo ad hoc est simile q̃ sicut in viuēte psupponit viuē antecq̃ a viuēte pcedat aliqs act°: ita in eēntia psupponit eē qd est actualiter entis antecq̃ aliqd accidēs a substātia egrediat iō de subiecto in demōstratione psupponit qd est z quia est. ¶ Ad aliud fm boetium sup pdicamēta q̃ suscipe est accipe aliqd ab extrinseco agēte per trāsmutationez sicut illa inferiora accipiūt causalitatem ab extrinseco: sed qñ aliqd sic est susceptiuum: oportet q̃ in ipo psupponat eē antecq̃ suscipiat. Iō illo mō loquēdo de susceptione sicut logtur boetius: non pōt substātia materialis suscipe suum eē: q: tūc ante eē hēbit eē. Si vo ertendat suscipe ad illud qd est in aliquo ab extrinseco z ab intrinseco: sic substantia suscipit suum eē: sed tūc mō sequit ulterius ex hoc q̃ substātia mālis manēs posset eē z nō eē: q: eē cōparat ad substātiam tanq̃ pma eius actualitas sine qua existē non pōt. ¶ Ad aliud pncipale: dī q̃ tam substātia pma q̃ secūda cōsiderate sub rōne sub qua sunt pse tertio mō q̃ neutra depēdet ab alia sicut accidēs a sbiecto. ¶ Ad pbationes ptra hoc. ad pmam. q: nō est ponē ydeam platonis er illa rñsione. non enim ponit secūda substātia existē separatim a pma. Imo non ponit q̃ habeat aliud existē q̃ pma sbstātia cuius opposituz posuit plato. posuit enim ipam existē imaterialiter sicut intelligētia. ¶ Ad aliud dī q̃ hec ppositio per idem pncipiuz aliqd est z distinguit ab alio: intelligēda est de pncipio distinguēdi per accidēs: cuius est q̃titas q̃titas enim est pncipium distinguēdi vnū indiuiduū ab alio. z tñ non est pncipium eēndi. Vel pōt dici q̃ sicut substātia pma ab alia distinguit per quātitatem: ita est per quātitatem entitate indiuidui. substātia enim indiuidu af p

quãtitatẽ. ¶ Ad aliud q̃ accẽs significat abstrahẽdo a suba: ſz hoc põt dupl'r intelligi. Uno mõ qõ significet siue intelliget nõ cointeliligẽdo subaz nec ut hui': z illo mõ ipossibile est accẽs itelligi abstrahẽdo a suba. accẽs eni nõ põt itelligi nisi itelligat suba ſb hitudine qua est accẽs illi': q: accẽs nõ est ens nisi q: entis. z iõ nõ itelligit nisi ut entis. Alio mõ põt accẽs intelligi abstrahẽdo a suba ꝛm q̃ accẽs itelligit nõ ut ẽ suba ſformãs: siue ut est idẽ cũ suba quodãmõ: z sic itelligit accẽs abstrahẽdo a suba sicut albedo. Albũ enim itelligit ut subaz ꝓcernẽs tanq̃ gd idẽ cũ suba: q: uere põt dici q: b est b. Sz albedo põt itelligi solũ ut subẽ est z nõ gd idẽ z b est suũ itelligi per modũ abstracti ꝛc. Nõ. xxxij.

q **Ueritur** An quart' modus sit modus iherẽdi. q̃ nõ videt: q: in ꝑpõne modi iherẽdi illud qõ ꝑdicat pse attribuit ſbo. ſz in q̃rto mõ ꝑdicatũ nõ attribuit ſbo sed efficit. ſz efficiẽs z ſbz nõ coincidũt. igit ꝛc. ¶ Itẽ ubi est modus iherẽdi ꝑdicatũ iest ſbo. Sz in q̃rto mõ ꝑdicatuz nõ iest ſbo. ergo ꝛc. z ꝑbo minorẽ in q̃rto mõ. illud qõ subijcit est causa efficiẽs respectu ꝑdicati: z qõ est causa efficiẽs respectu alicui' nõ est ſbm respectu illi': sicut patet in exemplo nãli. si ignis agat in aquã efficiẽdo calorẽ: calor est ab igne tanq̃ ab efficiẽte ſz nõ est in igne tanq̃ in ſbo ſz in aq̃. ¶ Itẽ q̃rt' modus est modus cãndi. igit nõ iherẽdi. ¶ Ad oppositũ. pse diẽ cãm ſz p cãm efficiẽ: ẽ pñt fieri ꝑmõstrationes. igit pse ut est modus iherẽdi põt ꝑponare cãm efficiẽtẽ. ¶ Itẽ expositor est ad oppositum.

Ad qõnẽ dici põt sicut dicit Tho. q̃ q̃rt' modus est modus inherẽdi: q: in ſbo icludit causa efficiẽs respectu ꝑdicati: qñ eni hec ꝓditio pse est vni' extremi in cõparatiõe ad aliud tũc est modus iherẽdi. Sz in q̃rto mõ pse est ꝓditio vni' extremi ad aliud. q: in ſbo est causa ꝑdicati. ¶ Intelligẽdũ tã est q̃ ſbm est dupler: ꝑpõnis: z ſbz respectu accẽtis. in quolibet mõ dicẽdi pse illud qõ subijcit est ſbm ꝑpõnis respectu ꝑdicati: nõ tã oportet q̃ in quolibet mõ dicẽdi pse sit illud qõ ſbijcit ſbm respectu ꝑdicati eo mõ quo ſbm subijcit accẽti. z iõ in q̃rto mõ sic dicẽdo: interfect' iterit ꝓpter interfectionẽ: illud qõ ponit a ꝑte ſbi est ſbm ꝑpõnis: nõ tã est ſbm respectu ꝑdicati sicut suba respectu accidẽtis ut in sebo mõ. Hic eni est q̃rt' modus: ignis per calorẽ calefacit: z tã calefacẽ nõ est in igne sicut in ſbo: ſz sicut in efficiente: sed est in calefacto tanq̃ in subiecto quia actio est in passo tanq̃ in subiecto.

Ad primã rõnẽ dicẽ q̃ minor est falsa: ꝑdicatũ eni attribuit ſbo ꝑpõnis in q̃rto mõ: ſz nõ attribuit semp alicui ſbo qõ est ſbm accẽtis. Et cũ dicẽ q̃ efficiẽs z ſbiectũ nõ coincidũt. dicẽ q̃ ſbm nãle qõ patit: z efficiẽs qõ agit in idipm passum: talia nõ coincidũt in eadẽ actione. tã ſbm ꝑpõnis z efficiens respectu ꝑdicati pñt coincidẽ. ¶ Ad aliud per idẽ. ¶ Ad ultimũ rñdet iterimẽdo ꝓñtia: quia modus cãndi nõ distat a mõ iherẽdi: sed ponit illũ. Linconiẽsis tã vult dicẽ q̃ q̃rt' modus est modus cãndi z nõ iherẽdi. ponit eni tãm duos modos inherẽdi ut primũ z secũdus z tertium essendi z quartũ modũ causandi. Nõ. xxxiij.

q **Ueritur** Utꝛ ꝑmo ꝑsupponat pse. z b est q̃rẽ an seq̃tur: hoc est ꝑmo: igit perse. q̃ nõ videt. Hec est ꝑmo uera: sortes est hõ: z tã nõ pse: qa pse ꝑsupponit de oi: z hec nõ est de oi. igit non seqtur ꝛc. ¶ Itẽ hec est ꝑmo: supficies est alba. q: albũ iest supficiei z nõ per aliud mediũ. z tã hec non est pse: tã q: pse ꝑsupponit de oi: z hec nõ est de oi. tã q: ſbm excedit ꝑdicatũ. igit ꝛc. ¶ Itẽ hec est uera. triãgulus hẽt tres ꝑmo. igitur ꝛc. ¶ Itẽ qõ ꝑmo iest vni soli ineſt pse: qõ p se ineſt oi iest. ſz qõ iest vni soli nõ iest oi. igit ꝛc. ¶ Ad oppositũ. Primo supra pse addit imediationẽ z adeq̃tionẽ. Sz seqt ꝑdicatũ imediate i est ſbo z ei est adeq̃tũ. igit pse iest. igit seqt: primo iest igit pse iest. ¶ Itẽ si iesset ꝑmo z nõ pse alicui ſbo: tũc per accẽs iesset illi. Sz illa sũt icõpossibilia q̃ ꝑdicatũ iſit p' ſbo z tã p accẽs.

Ad qõnẽ dicẽ q̃ hec ꝓñtia est bona. b est ꝑmo igit pse: ppt ꝑmã rõnẽ in oppositũ. ꝑmo enim supra pse addit imediationẽ z adequationem ut tactum est.

Ad primã rõnẽ dicẽ q̃ hec ꝓñtia ẽ bona: sortes ꝑmo est hõ. igit pse. z ꝓñs uerũ sicut añs. Ad ꝑbationẽ dicẽ q̃ pse ꝑsupponit de oi ubi subijcit termin' cois: ſz in ꝓposito supponit termin' singularis. ¶ Ad aliud q̃ hec: supficies est alba: nõ est ꝑmo uera sicut ꝑmo ꝑtinet ad ꝓclonẽ demonstrationis. q: ꝓclo in demõstratione dicẽ esse ꝑmo uera ex b q̃ accẽs nõ excedit ſbm nec ecõtra. Sed sup-

ficies excedit albū. Sil'r nec est hec ꝓmo uera:
ſupficies est colorata: q: coloratū nō egredik e r
ꝓnciplis itrinsecis ſupficiei. Et ad ꝓbationē di
negādo hāc ꝓnītiā: albū iest ſupficiei nō p me
diū. igik ꝓmo plus eni regrik. Nā regrik q albū
a ꝓnciplis ſupficiei egrediak. ⁊ q ei sit coeqtū.
Si tū dicak cē ꝓmo siue pse: ꝑ nō ē eo mō quo
pse ⁊ ꝓmo ꝑtinet ad demōstrationē. ¶ Ad aliō
q hec est uera triāgulus hēt tres ꝓmo. ſz tū ly
ꝓmo nō est huiusmodi ꝑs ꝑdicati: ſz ē modus
quo ꝑdicatū iest ſbo. ⁊ iō bñ segtur q triāgulus
hēt tres pse. ſz nō sequik q sit pse: triāgulus ha
bet tres ꝓmo: q: ly ꝓmo nō ē ꝑs ꝑdicati. ¶ Ad
aliud di q ista nō repugnat hēre tres iest oi tri
angulo ⁊ soli triāgulo. ulitas eni referk ad indi
uidua ⁊ exclusio ad spēs. ⁊ ideo qō solū iest illo
mō: pōt ineē oi: q: qō inest soli spēi: pōt inesse oi
ididuo eo q nō referunt ad idē ⁊c. Nō. xxiiij

q **Ueritur** An hec sit uera. ois triāgulus hēt tres ꝓ
mo. q nō videk. q̄libet singlis est falsa:
ergo hec ē falsa. aſis patet. q: hec est falsa. ysoc
heles hēt tres ꝓmo: ⁊ sic de aliis p Arr. ¶ Hu
ic di. q q̄libet singlis est uera. qō sic declarak.
Primo nō est dispositio rei que iheret ſz se. nec
est dispositio iherētie. sed est dispositio iherētis
ſm q iherēs est. Primū patet. q: si eēt dispositio
rei que iheret ſm se. tūc istā rē ꝓcārek in cō
uersione. ⁊ tūc segtur. hō est aial ꝓio. ergo aial
ꝓio est hō. Scōm patet. si esset dispositio iherē
tie: tūc faceret ꝓpōnē modalē. qō falsuz ē. ergo
est dispositio iherētis ſm q ē inherēs. tūc di q
hēre tres ſb ꝑ mō ꝓsegtur oēz triāgulū: nō ſb q
cūq; rōne: ſz ſb determinata rōne ut ſb rōne triā
guli. ⁊ sic q̄libet singlis est uera. Singles sunt
iste. ysocheles incqtū triāglus hēt tres: ⁊ sic de
aliis. ¶ Cōtra istud. si ꝑ sic uerū. iste triāgulus
incqtū triāgulus hēt tres ꝓio. eadē rōne pōt eē
uerū: fo: incqtū hō est spēs. tū sortes incqtū hō
nō ē spēs. ¶ Huic di q nō ē sil'e. q: ysocheli ſm
se aliquo mō iest hēre tres. ſz sorti nullo mō iest
spēs. ⁊ iō sorti ſb rōne sortis: nec sub rōne hois
ei ꝓuenit ꝑ ꝑdicatū. ¶ Cōtra. ꝑbo q ly sorti re
pugnet spēs ſb ꝓpria rōne: q tū possit ꝓuenire
ſb rōne hois. ꝑ ꝑdicatū: eē idetminate uelocita
tis: repugnat cuilibet motui ꝑticulari ſm se: q:
p Arr. i. vlti°. phicoꝝ. q̄libet mot° ꝑticularis ē
detminate uelocitatis. ⁊ p ꝓis sibi repugnat eē
idetmina e uelocitatis: q: cui ꝓuenit vnū oppo
sito ei repugnat alterū. ergo eē idetminate ue
locitatis ꝓuenit cuilibet motui sub rōne gnālī
mot°: q: p Arr. vi°. phicoꝝ. mot° ſb rōne mo
tus pōt uelocitari ⁊ tardari i ifinitū. ¶ Itē si il
le triāgulus incqtū triāgulus hēret tres primo
ergo triāgulus nō hēret tres ꝓio. ꝓnis ē falsuz
ergo ⁊ aſis. ꝓnītia patet. q: qō primo iest iferiori
nō pōt iesse ſupiori p°. p Arr. p° hui°. imo ſ̄ꝑ
credak accidit iti° erroꝝ. ¶ Itē. si iste triāgulus
hēret tres ⁊c. eadē rōne iste triāgulus hiet tres
ſz ꝑ est falsum: q: qō p ſupabūdātiā di vni soli
ꝓuenit primo di p ſupabūdātiā: igik ⁊c. ¶ Hu
ic di q hēre tres primo: iest huic triāgulo ⁊ illi
sub rōne triāguli. sed nō sub ꝓpria rōne. vñ nō
est icōueniens q passio insit multis primo acce
ptis sub rōne cois respectu cuius illa est passio
ulis. Incōueniēs tū est q vna passio primo in
sit multis acceptis sub ꝓpria rōne. ¶ Cōtra. si
hec passio insit huic triāgulo ⁊ illi sub hac ꝑdi
tione primo. q̄ro aut iest istis primo ut duo sūt:
aut ut vnū sunt in triāgulo. si inest istis ut duo
sunt: cōtra ꝑ est q vna passio nō iest multis pri
mo ut multa sunt. si ut sunt in triāgulo vnum.
Cōtra. ut sūt vnū in triāgulo in illa vnitate. nō
sūt aliud a triāgulo. dicē ergo q hīc tres isit ꝓ
mo istis duob° sub rōne triāguli: nō est q ꝑdi
catū inest suppositis ꝓio: sed cōi. ergo nō est q
libet singularis uera. ¶ Ad oppositu. Hec est
ꝑclo in demōstratione ergo est imediata. ergo
ꝓmo uera. ergo ois triāgulus hēt tres primo.
¶ Huic di q ly hec sit ꝑclo in demōstratione:
ois triāgulus ⁊c. nō segtur q ꝑdicatū iest ſbo
imediate dispositio signo uli: sed segtur q ꝑdi
catū inest ſbo absolute. ⁊ iō segtur q hec sit p
se. triāgulus hēt tres ⁊c. primo non tū hec ois
triāgulus ⁊c. ¶ Cōtra. ꝑbo q hec sit primo ois
triāgulus hēt ⁊c. q: ois triāgulus hēt tres. aut
ergo primo aut nō primo. si primo habek ꝓpo
sitū. si nō primo: ergo hoc ꝑdicatū inest alicui
pri°. aut ergo iest alicui pri° ſbo uliter dispositio
q̄ triāgulo. aut alicui ſbo nō uliter dispositio.
nō primo mō. q: nō est aliqō ſbm uli dispositū
cui hēre tres inest pri° q̄ triāgulo. nō ſcdo mō
q: tunc ex ꝑticulari siue indefinita ſequēk ulis.
¶ Itē ostēdo q illa triāgulus ⁊c. nō sit ꝓmo ue
ra: q: ꝓpositio ꝓmo uera est imediata. ſz hec nō
ē imediata. ergo hec nō ē ꝓmo pse. ꝑbo minorē.
Illa. triāgulus hēt tres ⁊c. pōt ꝑbari p diffini
tionē triāguli tanq̄ p mediū. g° cū hēat mediū

per qd̄ pōt ꝓbari nō ē imediata. ¶ huic dī q̄ il la triāgulus ꝛc. est imediata. sed ostīdit q̄ ꝑ pōne imediata. q̄dā est imediata imediatiōe cāe ꝛ q̄dā imediata imediatiōe ſbi. Tūc dī q̄ illa ē imediata imediatiōe ſbi: nō cause. ¶ Cōtra istō hec triāgulus hēt tres. demſtat per diffinitionē triāguli: isto mō oīs figura recti linea cui' āgulus extrisec' est eq̄lis duob' āgulis itrisecis hēt tres. triāgulus est huiusmōi figura ergo ꝛc. in ista demſtatiōe hīc tres ꝑus ꝑdicat de diffinitione trianguli tanq̄ de subiecto q̄ ve triangulo ergo hec triangulus hēt tres nō est imediata imediatione ſbi q̄ ꝑus inest alteri ſbo q̄ huic.

Ad qōnē dī q̄ hec est uera: oīs triāgulus hēt tres ꝑmo. ꝛ hui' rō est: q̄ hec est ꝓlo in demſtatiōe. sed ꝓlo in demſtatiōe est p° ꝛ imediata imediatiōe ſbi lz nō imediatiōe cāe. ergo hec est uera: oīs triāgulus hēt tres ꝛc. ¶ Intelligēdū tñ est ꝑp rōnes: q̄ lz aliq̄d sit ꝓtētū sub aliq° sicut suppositū ſbo cōi absolute: uerūtū respectu alicui' ꝑdicati tale sup positū ēneat cōi. vbi gſa. lz sortes sit ꝑse suppositū hoīs: tñ ut hō ſbiicit respectu hui' ꝑdicati ſpēs: sortes ēneat hoī. iō hic ē fallacia accītis: hō est ſpēs. sortes est hō. ergo sortes ē ſpēs. ſilr er illa ꝓte: lz ꝓcheles sit ꝑse ꝓtētū sub triāgl'o: ut tñ triāgl's cōpat ad hoc ꝑdicatū hīc tres ꝛc. ꝑio: ſibi ēneat ꝓcheles sub ꝑpria ꝛ absoluta rōe. ꝛ iō nō seqt oīs triāgl's hēt tres ꝑio: ergo ꝓcheles hēt tres ꝑio. uerūtū q̄ hec est ulis. oīs triāgl's ꝛc. ꝛ distribuit nō imobilr. iō oportet descēdē ad aliq̄ singlaria ꝛ debet sic fieri de scēſus. oīs triāgl's hēt tres p°: g° ꝓcheles iq̄ tū triāgl's hz tres p°. ꝛ q̄lib' singlis ē ꝟa sīc ulis.

Ad rōnes ad primā iā dictū ē. Sūt eni iste singulares respcū isti' ulis. iste triāgl's inq̄tū triāgl's hēt tres p°: ꝛ sic de aliis. ¶ Ad secūdā sic dicebat q̄ nō est ſile pp duo: q̄ ad b q̄ ꝑdicatū iſt ididuo ſb rōne cōis due ꝓditiōes regrunt. Una q̄ illō ꝑdicatū illi cōi iſit ꝑse ꝛ ꝑio ꝛ nō p accīs. Alia q̄ illō ꝑdicatū nō repugnet ſbo: sic est in illa. ꝓcheles inq̄tū triāgl's hēt tres ꝑio. q̄ b ꝑdicatū nō repugnat ꝓcheli ſb q̄cūq̄ rōne simplr. b ꝑdicatū iest triāgl'o ꝑse ꝑio ꝛ nō p accīs. Sz i illa: sortes inq̄tū hō est ſpēs: est defect' i utraq̄ ꝓditiōe. ſpēs eni repugnat sorti sub q̄cūq̄ rōne ſilr hōi nō iest ꝑse sed p accīs. Iō lz hec sit ꝟa iste triāgl's inq̄tū triāgl's ꝛc. nō tñ hec est uera: sortes inq̄tū hō est ſpēs. ¶ Ad aliō ꝗ b: dī q̄ ē

infinite uelocitatis nō repugnat motui ꝑticulari sub q̄cūq̄ rōne: q̄ lz sub rōne sibi ꝑticlari repugnet: tñ sub rōne gnāli mot' sibi nō repugt. Et ad ꝓbationē eū dī cui iest vnū oppositū ꝛc. b est itelligēdū sub eadē rōne: q̄ opposita debēt referri ad idē. sed eē deēminate uelocitatis sub rōne ꝑticulari: ꝛ eē idēminate uelocitatis sub rōne gnāli mot': nō accipit ſb eadē rōne. iō nō opponunt adiuicē. ꝛ iō nō seqt: mot' ꝑticularis est deēminate uelocitatis. ergo sibi repugnat eē idēminate uelocitatis. ¶ Tūc sic er ꝑte alia. lz sorti sub rōne ꝑticulari repugnet eē ſpēs: tñ sub rōne gnāli hoīs sibi nō repugnat. ¶ Ad b dcm est supra q̄ sub q̄cūq̄ rōe sibi repugnat eē ſpēs. sub rōne ꝑpria certū est. Silr sub rōne homis: q̄ hoī nō iest ſpēs nisi p accīs ꝛ et sic sortes ēneat. ¶ Uel alr pōt dici ad illā rōnē de motu q̄ qlibet mot' ꝑticularis pōt ꝓsiderari in se ut est qd ꝓtinuū ꝛ successiuū. Et sic nō repugnat sibi uelocitari siue tardari usq̄ ad infinitū. secōo mō pōt ꝓsiderari p cōparationē ad deēminatuz mouēs ꝛ mobile ꝛ isto mō sibi repugnat uelocitari: q̄ nō uelocitat nisi ꝑm vtutē ꝛ hītudinem mouētis ꝛ mobilis. Uñ est dicēdū q̄ nō repugnat motui ꝑticulari uelocitari in infinitū ſb rōne cois. Et sic ꝑticulari motui inest eē deēinate uelocitatis ꝛ indeēinate uelocitatis p hītudinē ad diuersa ut ꝑus dictū est. ¶ Ad aliā rōnē dicēdū est q̄ lz ꝓcheli inq̄tū ꝓcheles isit hoc ꝑdicatū hīc tres ꝑmo. nō seqt q̄ nō iest triāgl'o Et ad ꝓbationē eū dī q̄ ipossibile est idē inesse duob' ꝑmo. uerū est sub ꝑpa rōne. uerūtū possibile est idē ineē duob' ꝑmo dūmō vni ſb rōne alteri°. vñ respectu ꝑmitatis nō sūt duo: q̄ ubi vnū est ꝑp alterū ibi tñ vnū. ¶ Ad aliud sic dicebat. ¶ Ad rōnē ꝗ b. dicēdū q̄ ꝓcheles ꝛ ꝓsoleuros ut suscipiūt hoc ꝑdicatū hīc tres ꝑio quodāmō sūt vnū: ꝛ quodāmō duo. vnū respectu ꝑmitatis: q̄ hoc ꝑdicatū sub hac deēminatione ꝑio suscipiūt ut ꝓueniūt in vna rōne triāguli ꝛ quodāmō sunt duo q̄ diuersa subiecta diuersarū ꝑpositionū. ¶ Cōtra hoc qd̄ tu dicis si hec eēt uera ꝓcheles inquātū triāgulus habet tres ꝑimo: tūc demōstratio ulis nō eēt potior q̄ eēt ꝑticularis: q̄ per rñsionē eadē passio ꝑimo inest vniuersali ꝛ particulari siue singulari. ¶ huic dicit q̄ non obstāte hoc demōstratio vniuersalis est potior: quia lz eadem passio ꝑimo inest vniuersali ꝛ singulari: tamen diuersa ratione: q̄ vniuersali iest absolute: sed singulari

iest ſb rōne ſui cois. ⁊ iō ulis potio: est q̃ pticularis. ¶ Sustinēdo aliā ptē dī. q̃ hec est falsa: ois triāgulus ⁊c. q: ſua ꝓtradictoria est uera ⁊ etiā ſua ōria. ¶ Itē ſi ois triāgulus hēret tres p̄mo tūc hēre tres p̄mo iesset cuilibet singulari p̄mo: q: hoc significat hec ꝓpositio. Sz ſi habē tres infit huic triāgulo p̄mo: ergo nō illi p̄mo: q: qō per ſupabūdātiā dī vni ſolī puenit: ponē ergo q̃ hec ſit uera. ois triāgulus ⁊c. est ponē i possibilia. ¶ Ad p̄mā rōnē ſicut dicebat q̃ hec est imediata ⁊ p̄mo uera. ois triāgulus ⁊c. ſz ex B nō ſequtur q̃ ois triāgulus hēt tres p̄mo. illa enī imediatio ſiue p̄ntas in illa ꝓpōne. nō est ꝓpter B q̃ ꝑdicatū p̄mo iest ſbo ſub iſto mō: ſz ex B q̃ ꝑdicatū p̄mo ⁊ imediate ſbo absolute ꝓcepto iest. vñ hec est uera: triāgulus hēt tres p̄mo ¶ Ad p̄mū ꝓtra B cū querit. ois triāgulus ⁊c. aut ergo p̄mo: aut nō. dī q̃ non p̄mo: q: alicui alteri iest B ꝑdicatū p̄mo hēre tres. triāgulo enī nō diſposito. ſi ergo ulī inest hec passio hīe tres p̄mo. ⁊ cū iferres ergo per illam triāgulus ⁊c. Pōt ꝓbari illa: ois triāgulus ⁊c. dicēdū q̃ nō ſequtur. ¶ Ad aliud ſicut dicebat q̃ hec: triāgulus hēt tres: est imediata imediatione ſbi ſz nō imediatione cāe ſicut dicebat. ¶ Ad rōnē cōtra B dī q̃ dupler est ſbm. qōdā est ſubm respectu accītis. ⁊ qōdā ſbm ꝓpōnis. vñ illa rō contra hāc rñſionē ꝓbat q̃ hēre tres inest alicui ſubo ꝓpōnis ut diffinitioni triāguli p̄us q̃ triāgulo: ⁊ B est ꝓcedēdū. uerūtā nulli ſbo accītis inest hēre tres p̄us q̃ triāgulo. ⁊ hēre nō inest diffinitioni triāguli tanq̃ ſbo accītis ſz tanq̃ cōi per qō ꝓbat hēre tres de triāgulo. ¶ Contra q̃ hec ſit falsa triāgulus hēt tres. p̄mo: ꝓbo: q: ꝓpositio idiffinita est falsa cui⁹ q̃libet singlis est falsa. sed illa est falsa iste triāgulus hēt tres ⁊c. ⁊ ſic de alijs. Si dices q̃ iste singles ſunt uere: tūc hec ulis erit uera. ois triāgulus hēt tres p̄mo: qō est negatū: cū ergo oēs singles ſint falſe hec idiffinita erit falſa. ¶ Huic dī q̃ hec non est idiffinita. triāgulus hēt tres p̄mo. ſed est ſingularis ſicut illa hō est ſpēs. q: hēt triangulus ſuppositionē ſimplicem: ⁊ ut ſic extraneat cuilibet ſuppoſito: ⁊ iō lz ſingulares ſint falſe: nō tñ oportet ulem eē falſam. Contra: ꝑdicatū reale: ergo nō restringit triāgulū ut ſtet p̄o intētione ita q̃ nō p̄o ſupposito. ¶ Itē hec pōt eē cōclo in demōſtratione: ergo ꝑdicatū attribuit ſubo per cōparationē ad ſuppositū. ¶ Itē ꝑdicatuz diſtās est. ergo nō restringit ꝑdicatū ad exceptionē aliquā. ¶ Ad p̄mū istoz dī q̃ hoc ꝑdicatū hēre tres: est ꝑdicatū reale. uerūtā hoc ꝑdicatū hēre tres diſpositū hac ꝑdītione p̄mo est intētionale: q: pse ⁊ p̄mo: ſunt intētiones ſcōe ſicut ſpēs. ¶ Ad aliud. q̃ triāgulus hēt tres ⁊c. pōt eē ꝓclo in demōſtratione ⁊ iō ꝑdicatū attribuit ſbo per cōparationē ad ſuppositū. Sz iſta triāgulus hēt tres p̄mo nō est ꝓclo in aliq̃ demonſtratione: q: hec est ſingularis ⁊ de ſinglib⁹ inquātū huiusmodi non est ſcia per Arē. ¶ Ad aliud dī q̃ id qō est diſtās ōhē pōt ad acceptiones ſaltim nō ſub ea rōne qua est diſtās: q: diſtātia nō est causa restrictionis. Sz causa restrictionis ad intētionē est q̃ ꝑdicatū est intētionale: ⁊ iō ſub rōne gnāli intētionis pōt restringere ſbm ut accipiat p̄o itētione ⁊ eadē rōne ſbz itētionale restringit ꝑdicatuz ad intētionē ut ſi dicat ſpēs est hō. q: aliter in questione esset uariatio ſuppositionis ſic cōuersa: homo est ſpecies: ergo ſpecies est homo ⁊c. Questio. xxxv.

q **Queritur** Circa primuz errorē an passio iherēs ſuppoſito alicui⁹ cois hñtis vnicū ſuppositū insit illi ſupposito p̄mo ut an passio lune p̄mo ſit huic lune. q̃ ſic videt qñ aliq̃ duo alq̃ rē ſignificāt ⁊ ſunt eiusdem ambit⁹ quo ad ſuppoſita: qcqd inest vni pse ⁊ p̄mo inerit pse ⁊ p̄mo alteri. ſz luna ⁊ hec luna idē ſignificāt ⁊ eiusdē ambit⁹ ſunt: q: neutrū alterū excedit. ergo ſi aliq̃ passio ſit lune p̄mo: iest p̄mo huic lune. ¶ Hinc dī q̃ lz luna ⁊ hec luna ſignificēt eādē rē ⁊ ſint eiusdē ambit⁹ nō tñ ſequtur q̃ ſi vna ſit passio p̄mo q̃ alia ſit passio. Ad hoc enim q̃ aliq̃ passio insit ſbo p̄mo oportet q̃ ſbiectū ſit ulē ⁊ ita passio p̄mo inest lune. nō tñ p̄mo inest huic lune. ¶ Cōtra ulitas ⁊ pticularitas nō ſe hñt in rōne ſuscepiui nec in rōne partis ſuscepiui respectu passionis. nō enim B totum aggregatū: luna ulis ſuscipit passionē: ſz luna tñ. ergo ulitas nō ꝓfert ad pſeitatem nec pticularitas ipedit. ¶ Itē in ſinonimis q̃cunq̃ passio inest vni p̄mo ⁊ alteri p̄mo. eadē enīz passio que inest lapidi p̄mo inest petre: ⁊ tñ ita diſferunt per diuersas rōnes. ergo diuerse rōnes nō impediūt qn ſi aliq̃ passio insit lune qn insit huic lune cū ſint eiusdē ambit⁹ ſicut lapis ⁊ petra. ¶ Itē ſequtur: luna ergo hec luna: ⁊ econtra q: oppoſitū ꝓpositis nō ſtat cū aūcedēte. ergo pas

sio primo inherēs vni iest alteri pmo. ℣ Ad op positū est Ar. dicēs q̃ iste error: est qñ cōe nō hēt nisi vnū suppositū. ⁊ credit q̃ passio ulis ⁊ pmo inherēs uli: pmo insit illi suppositō.

Ad qōnē dī q̃ passio pmo iherēs cōi hñti vnicū suppositū: nō inheret illi supposito pmo: hui⁹ rō ē: q: passio cō segtur sbm pmo ꝑm q̃ sbm aptū natū est pdicari de plurib⁹. ſ hec luna nō est apta nata pdicari de plrib⁹. luna tñ lz nō hēat nisi vnicū suppositū actu nec possit hēre nisi vnicū (ipedit enim ex ordine vniuersi: q: meli⁹ per vnū est facē q̃ p duo si possit fieri per vnū eque bñ; uerūtñ luna apta est pdicari ⁊ plurificari in multa supposita. iō passio pmo inest lune: que tñ pmo nō iest huic lune. ℣ Intelligēdū tñ est q̃ ad b̄ q̃ passio ꝓsequat sbm pmo: regrit q̃ sbm hēat rōnē cāe respectu passionis: tñ nō q̃liter cū cæ. sbm enim pōt ē causa respectu accñtis triplr. Uno mō sbm pōt ē causa supflua. sicut ysocheles respectu hēre tres: ysocheles enim ipsi sbo respectu hēre tres supaddit diam: que dia supfluit in pdūcēdo tres. Alio mō sbm hēt rōnem cāe di minute respectu accñtis. sicut figura respectu hēre tres: q: nō segtur: hec est figura: ergo hēt tres. Tertio mō sbm hēt rōnē cāe pcise respectu accñtis. sicut triāgulus respectu hēre tres. triāgulus enim addit illud qō est diminutū in figura ⁊ pcidit illud supfluū qō est in ysochele respectu hui⁹ passionis: hēre tres. ⁊ iō hēt rōnē cāe ꝓuertibilis siue adeq̃te. ⁊ iō hēre tres pmo ꝓsegtur triāgulū. ⁊ b̄ est qō Ar. dicit diffinīē do passionē. Uniuersale sic dicēdo q̃ cuꝫ pse ⁊ de oi ꝑm q̃ ipm est. ⁊ hec ꝓditio ꝑm q̃ ipm ē reperit in passione respectu sbi qñ sbm est in rōne cāe respectu passionis. ꝑm q̃ ipm est: est ꝑm cām pcisam ⁊ adeq̃tā. ℣ Aliud intelligēdū est q̃ triplr ꝓtingit errare in assignādo passionē ulez qui tres modi pñt patē sic artificialr: q: cōe cuius est passio aut hēt tñ vnū suppositū aut mlta. si tñ vnū: ⁊ assignēt illa passio pmo inesse illi vni supposito: tūc est ꝑm⁹ error. Si cōe hēat plura supposita aut ergo ipm est inoiatuꝫ ꝓpter ambiguitatē sui. aut noiatū ꝓpt suā certitudinē si sit inoiatū ⁊ pcedit passio illi⁹ inoiati pmo ineē suis inferiorib⁹. sic est scōus error. ut si credat hec passio: cōmutabilr ꝓportionati: pmo lineis ⁊ numeris ineē ꝓpt hoc q̃ cōe istoꝝ cui⁹ est hec passio est inoiatū ꝓpt suā ambiguitatē: sic est scōus error. Si aūt cōe hñs multa supposita sit noiatū: tūc est distinguēdū ut ler⁹, q: aut est dia certa eius ad suppositū. ⁊ sic non est aliq̃ causa erroris: tūc enim possum⁹ scire q̃ passio que inest cōi pmo nō inest supposito primo nec ecōtra. Si vo dia nō sit certa. tūc ē tertius error ex hoc q̃ credit q̃ passio que iest primo inferiori: pmo insit suptori uel ecōtra.

Ad primā rōnē dicendū q̃ lz luna ⁊ hec luna sint eq̃lis ambitus: nō tñ oportet passionē inherēte primo lune ineē primo huic lune: q: lz sint eq̃lis ambit⁹ materialr: nō tñ sunt eq̃lis ambit⁹ formalr: q: forme lune non repugnat multiplicari per multa supposita. siue nō repugnat lune ꝑz suā forma. Sed huic lune repugnat ex sua forma. mālter tñ sunt eiusdē ambit⁹: sed b̄ est ꝓpter impedimētū ordinis vniuersi. Ordo enim vniuersi in tēdit qō meli⁹ est: ⁊ meli⁹ est facē per vnū q̃ per duo si possit fieri per vnū. ⁊ iō ꝓpter ordinem vniuersi est tñ vna luna. ℣ Cōtra istud. Intelligētia nō est apta nata multiplicari per mlta supposita: q: intelligētia est forma imālis totalr: q: nec est materia pficiēs nec est educta de potētia mā. ergo saltim in intelligētijs non est error: si passio sit assignata supposito pmo que pmo cōuenit cōi. ℣ Huic oportet dicē q̃ passio iherēs intelligētie si assignēt huic intelligētie pōt adhuc ē error: q: passio ꝓsegtur sbm ꝑm q̃ ulē est. ⁊ hec intelligētia nō est ulis iō huic intelligētie cōe nō inest primo. Et tūc oportet rōdere ad rōnes ꝓtra primā rōnē. ℣ Ad primā dī q̃ lz ulitas nō sit pars ꝓcept⁹ ingrediēs susceptiuū passionis. est tñ illud sine quo passio nō inest primo sbo ⁊ iō pōt cōferri ad hoc q̃ passio primo insit lune ⁊ tñ nō primo huic lune. ℣ Ad aliud dī q̃ diuerse rōnes ꝓcedēdi ulē ⁊ singulare sunt magis intranea ⁊ magis coherētia ꝓceptui uli ⁊ singulari q̃ diuerse rōnes in sinonomis. Dirit enim Ar. q: si aliqō nomē impona tur ad significādū ulē sub rōne ꝓpria. ⁊ singulare filr hoc erit equoce. Et iō lz passio vna possit primo ineē lapidi ⁊ petre. nō tñ vna passio potest inesse pmo vniuersali ⁊ singulari. ℣ Ad aliud dī q̃ segtur mālter. Luna ergo hec luna: q: in re nō est luna nec pōt ē nisi ista. tñ nō segtur formalr q: luna inquātū est ex forma sua nō hēt repugnātiam ut in multis inueniat. est enī apta nata pdicari de plurib⁹. ideo nō segtur for

maliter. ¶ Ad pbationē dī q oppos tuz pñtis
nō stat cū ante q̃tū est ex mā: tū q̃tū est ex for-
ma pōt stare: q: q̃tū est ex forma significatiōis
ista pñt simul stare. luna mouet ⁊ hec luna non
mouet. sicut ista hō currit ⁊ sortes nō currit. iō
pñtia nō est formalis sed mālis ⁊c. Nō. xxxvi.

q **Ueritur** circa secūdū errorē:
an passio possit esse p
mo suppositis alicui⁹ cois hñtis plura
supposita. q sic videt. pmo gnātio iest huic hoi
⁊ illi ⁊ nō pmo hoi: q: spēs nō gnātur ut hō pmo:
ꝫ per accñs. per Ar. vij°. metaph. ergo pos
sibile est accidēs iesse suppositis pmo cois hñ
tis plura supposita. ¶ Hic dī q gnātio nō iest p
mo isti hoi nec illi: nec p° iest alicui spēi. ¶ Con
tra. qlibet accidēs iest alicui pmo. aut ergo cōi
aut singulari. ¶ Hic dī q ꝫ passio iest alicui cōi
pmo sed nō iest spēi ut hoi: sed iest huic cōi qd ē
cōpositū ex ōrijs: q: illud pmo est gnābile ⁊ cor
ruptibile. ¶ Cōtra act⁹ ⁊ opationes sunt pimo
circa singularia per Ar. p° methaphice. gnā
tio est opatio: ergo est circa singularia ⁊ nō cir-
ca cōe. ¶ Itē si gnātio sit pmo circa hoc cōe cō
positū ex ōrijs: ergo pmo iest spēi qd est negatū
pbo pñtiā: q: cōpositū ex ōrijs pdicat de pluri
bus i numero ⁊c. ergo est spēs. ergo si pmo iest
cōposito ex ōrijs pio iest spēi. ¶ Itē ōro an cō-
positū tale sit suba vel accñs aut aggregatū. si
suba cū nō sit gen⁹ gnāl: ssimū: nec dīa: est spēs
ergo si cōpositū ex ōrijs pmo gnātur: spēs pio
gnātur. ¶ Itē si sit accidēs: tūc accidēs pio ge
nerat q est ptra Ar. Ad accñs eni est alātio
⁊ nō gnātio. ppe. Si sit aggregatū: hoc nō pōt
eē: q: ens per accñs nō generat per Ar. septio
phicoꝝ. illud eni pse gnātur qd est perse ens. p
accidēs nō est pse ens: ergo videt q gnātio pio
isit singulari. ¶ Propterea dī aliter ad rōnē: q
gnātio nō iest pmo cōi nec nature ut est in hoc
pmo in q̃tū hoc distinguit ab illo: sed iest natu
re que est in hoc ⁊ in illo. ¶ Cōtra. gnātio aut i-
est cōi pmo aut singulari. q: iter cōe ⁊ singulare
nō est medū. si ergo gnātio nō isit cōi pmo ut
huiusmodi. ergo pmo iest singulari. Sed sin-
gulare fm q tale est numero diuersum ab alte
ro ergo ⁊c. ¶ Itē gnātio iest huic hoi ⁊ illi. sed
nō pōt iēē huic pmo: q: tūc nō iēēt illi: q: iste nō
ē ille. q: qd p supabūdātiā dī vni soli puenit. er
go gnātio iest alicui pio repto in hoc ⁊ i illo qd
est negatū. ¶ Itē ad pncipale. dīa est iter acci-
dēs ppriū ⁊ accñs cōe per Porphyriū: q: accī
dēs ppriū pmo iest spēi. accidēs vo cōe pmo in
est idiuiduo. sed oē accñs iherēs sbo cui pmo i
est hēt cām in sbo: q: aliter nō magis iectvni sb
iecto q̃ alteri. ergo albedo in sbo cui pmo inest
hēt cām necessariā: ergo est ei⁹ passio. pōt ergo
passio incē plurib⁹ pmo alicui⁹ spēi hñtis plura
supposita. ¶ Itē ōro aut passio iest plurib⁹ sup-
positis pmo aut cōi pio. si pluribus suppositis
hēo ppositū. si cōi pio: ōro de illo cōi. illud iest
plurib⁹ suppositis. aut ergo iest illis pio: aut p
aliqō aliud cōe. si per aliqō aliud cōe eēt pces-
sus in ifinitū. Si plurib⁹ suppositis isit pio: ea
dē rōne stādū fuit i pio. Passio ergo ulis pōt
iesse plurib⁹ suppositis pio. ¶ Hic dī q passio
iest plurib⁹ suppositis nō pio sed per aliō cōe:
ut per spēm: ut risibile iest sorti: pio tñ hoi. Sz
spēs iest plurib⁹ spēb⁹ pio: q: ibi est stat⁹ ⁊ non
est rō eadē q̃re stat⁹ nō fuit in pio. ¶ Cōtra illō
p eādē nāz psegtur spēs sua supposita ppa ⁊ ēt
passio illa eadē. si g° spēs pio isit diuersis sup
positis. passio pio pōt iesse eisdē: qa p eādē cāz
¶ Ad oppositū ē Ar. dicē eniz q scōus error ē
qñ aliqō cōe est inoiatū hñs multa supposita ⁊
credit q illa passio pio insit illis suppositis.

Ad qōnē dī q passio pōt nō iēē i diui
duis pio. huiⁿ rō est q: pas
sio psegtur naturā spēi fm se: q: a nā spēi fm se
egredit illa. Sed nature spēi accidit multipli-
cari per mlta ei⁹ diuersa idiuidua. idiuidua eni
per q̃titatē multiplicant ⁊ alias pditiones mā
les: sed nature spēi accidūt pditiones māles iō
multitudo idiuiduoꝝ accidit nature spēi. pas-
sio ergo psequēs naturā spēi per accñs psequit
multa pio idiuidua: q: naturā spēi primo pseq
tur cui accidit multitudo. ⁊ iō suppositis nō in
est primo. ¶ Intelligēdū tñ est q aliter psequit
passio plura supposita. spēs ⁊ genus suas spēs
ul spēs sua supposita. passio eni nō psequit sua
supposita. sed primo naturā spēi tanq̃ cātam ⁊
specie. Sed gen⁹ nō psegtur suas spēs tanq̃ cā
tū a spēb⁹: sed tanq̃ specierū cā: q: ex genē ⁊ dif
ferētia causat ⁊ fit spēs. iō gen⁹ pōt per eūdem
modū pseq diuersas spēs: q: fm illud qd est cā
diuersarū specierū. Passio tñ nō segtur primo
plura idiuidua: q: ab ididuis nō causat ut plu
ra sunt. sed a nā spēi (que ididuis multiplicat)
p° causat passio ⁊ iō nō segt ididua nisi p accñs

Ad rōnes ad pmam dī sicut ultimo dicebat q̃ generatio non cōsequtur primo ulē abstractū a singularibus: q: per ARē gnationes ⁊ opationes sunt circa singularia. sed gnatio pmo cōsequtur singulare pseqtur enim nam in hoc ⁊ in illo. Sed cōseq nam in hoc pōt eē duplīr. Uno mō q̃ cōsequat nam in hoc inquātū hoc est: ⁊ isto mō generatio nō cōsequtur nam in hoc: q: si cōsequeretur nam in hoc inq̃tum hoc: nō psequerē nam in illo: q: illud nō est hoc. ergo gnatio nō cōsequtur nam in hoc inquātū hoc ita q̃ hecceitas sit causa positiua. Alio mō dī cōseq nam in hoc: ita q̃ hecceitas sit causa sine qua nō: ⁊ nō causa positiua. ⁊ isto mō gnatio pmo cōsequtur naturā hoc. hoc est cōsequtur nam que nō est sine hoc. ⁊ silīr cōsequtur nam in illo: ita q̃ nō sine illo: ⁊ utrāq̃ pmo. Uā per ARē gen' pmo pōt ineē diuersis spēbus. ita gnatio pmo pōt ineē diuersis indiuiduis nō tā inquātū distincta sūt ypostatice. sed pro eo q̃ gnatio cōsequtur primo nam que est in hoc ⁊ que est in illo: ⁊ ita generatio quodāmō est ulis nō simplīr: q: non ut est ulē abstractū. q: ulē abstractū sic nō cōcipīt in quātū hoc positiue nec sub hoc: sed ita q̃ hecceitas sit causa sine qua nō. sed nāe tātā inest pmo gnatio pringēter nō inquātū hoc nec inq̃tum illud ō fm qd est ulis non tā pringit sine hecceitate ⁊ ō singularis est simplīr. Exēplum pueniēs ad hoc est de visu per ARē in fine secūdi huī'. Sēsus quodāmō est ulis: ut visus respectu coloris. non simplīr ut certū est: qa sic sensus eēt intellect'. sed est ulis eo mō quo dictum est. ¶ Tu dices ergo est ponē medius inter ulē ⁊ singulare. ¶ Dī q̃ nō sequtur. Sed tā q̃ sit ponē medū inter ulē ⁊ singulare. silīr qō pcipīt inq̃tū hoc. sed inter simplīr ulē ⁊ simplīr singulare: nō est medū. natura enim que in ē pmo generat: nō est simplīr ulis: sed est simplīr singularis. est tā ulis fm qd q: nō cōcipīt inq̃tū hoc positiue. ¶ Ad rōnes pra hoc. Ad primā Jā patet q̃ gnatio nō est alicul' pmo cois sed est singlis: sed nō quocūq̃ mō est ipm singulare sed sicut dictū est. ¶ Ad aliud dī q̃ generatio nō est huī' inq̃tū hoc nec illī' inq̃tū illud. Sz est cuiusdā nāe in hoc ⁊ in illo. ⁊ ideo quodāmō est ipsius ulis sed nō simplīr ulis sz est cuiusdā nāe que nō est sine hoc. natura enīz spēi nō generat sine q̃litate ⁊ quātitate non tā generat. ut quāta est nec q̃lis. ita q̃ dicat cām positiuā. ¶ Ad aliud pncipale dī q̃ lz accidēs cōe pseqtur indiuiduū primo. nō tā est propria passio eius. ¶ Ad pbationē pra: dī q̃ hēt cām in ēbo rōne cuius magis inest vni q̃ alteri. Sz illa causa nō est intrinseca nāe spēi. sed ex aliquo addito nāe spēi: ut ex cōplexione uel alijs pditionib' mūlibus que pmo cōsequunt indiuiduū. ⁊ ideo accēs cōe nō est passio. ¶ Ad aliud sicut dicebat. ¶ Ad rōnē cōtra hoc dī q̃ natura spēi inest plurib' indiuiduis fm se. passio nō inest indiuiduis fm se sed fm nām spēi ⁊ iō nego hāc pnitiā. spēs ⁊ passio in sunt suppositis per eādē formam ergo eque pmo: q: forma per quā spēs inest indiuiduis est intrinseca specie. Sed forma per quā passio inest suppositis nō est intrinseca passioni: sed addit sibi: sicut natura spēi nō est intrinseca passioni sed est res sibi addita quia res alterius generis. Nō. xxxvij.

q Ueritur An cognoscēs vnum quēq̃ triāgulum cognoscat triāgulū simpliciter. q̃ sic videt. cognoscēs pclonem in demōstratione cognoscit simplīr. sed cognoscēs vnūquēq̃ triangulū cognoscit pclonē in demōstratione. ergo cognoscēs vnūquēq̃ triāgulū cognoscit simpliciter. pbo minorē. Cōclo in demōstratione est illa in qua pdicat passio ulis de ēbo sicut est in pposito. ¶ huic q̃ mino: est falsa. sed hec ē pclo in demōstratiōe. Dis triāgulus hēt tres ⁊c. ois enī distribuit p suppositis inq̃tū pticipant nāz cois. Sz vnusq̃q̃ distribuit p suppositis ut nūerata sūt. sz nūeratio accidit ut vnū ē distinctū ꝗ alterū nāe spēi de q̃ pse scit passio. ⁊ iō q̃ cognoscit vnūquēq̃ triāgulū nō cognoscit nisi fz accēs. ⁊ iō hec nō ē pclo i demōstratiōe. Sz illa ē pclo: ois triāgulus ⁊c. q: de suppositis inq̃tū iclu dūt nām spēi scit passio. ¶ ꝗ illud: ē signū ois: distribuit tinū i sua supposita. Silīr ē signū vnūqdq̃ ⁊ nihil inouat circa tinū cū sine dictiōes officiables. g' eodē mō ē vna pclo in demōstratiōe sic alia. ¶ Itē si vnusq̃q̃ distribuat pdicatū p suppositis ut nūerata sūt ⁊ distincta tūc hec eēt plures. vnusq̃q̃ triāgulus ⁊c. q: tē p' plurib' attribuit pdicatū. ¶ Itē ARē dicit. Scire aūt opinamur vnūqdq̃. g' vnūqdq̃ nō distribuit p suppositis ut nūerata sūt ⁊ distincta q: ut sic res nō scit ⁊ tē lra ARē eēt falsa. ¶ Itē si sic tunc hic esset petitio principij. vnusquisq̃

homo currit. ergo iste hō currit: q: in aficedēte fit distributio p:o illo sub ꝓpria rōne ⁊ eodem mō accipit in ꝓsite. ¶ Itē cōtra aliud dictum, ostēdo q ois nō distribuit p:o suppositis ut cōueniūt in nā spēi: q: si sic hec eēt uera: ois hō est spēs. ¶ Itē hec eēt falsa. ois hō est alb'. q: sensus eēt ois hō inquātū hō est albus. sed hoc est falsum ergo ⁊c. q: dīa est inter accēs cōe ⁊ accidēs ꝓpriū in hoc q accēs ꝓpriū primo inest spēi: cōe primo inest indiuiduo. ¶ Itē hec esset falsa. ois hō est indiuiduū. cū tū quelibet singularis sit uera. ¶ Item ad principale. qui cognoscit oēm triangulū cognoscit simplr per Arē. sed qui cognoscit vnūquēq; triāgulū. cognoscit oēm triāgulū simplr. ergo ⁊c. huic dicit q minor est falsa. ¶ Cōtra. sequtur tu cognoscis vnūquēq; triāgulū. ergo oēm. q: oppositū ꝓsequētis infert oppositū aūtis. Sequtur enim. nō cognoscis oēm triāgulū ergo aliquē triāgulū nō cognoscis ⁊ hoc est oppositum aūtis. ¶ Ad oppositū ē Arē dicēs q si aliqs mōstret vnūquēq; triāgulū mōstratione vna aut altera q duos rectos habet: non cognoscit triāgulū q duos rectos habet nisi sophistico modo.

Ad qōnē dī q qui cognoscit vnūquēq; triāgulū nō cognoscit triangulū simplr sed sophistico modo. sicut dicit Arē. ⁊ hui' rō est q: qōlibet inferius addit aliqd supra supius q extraneat supiori ut spēs super genus addit dīam que generi extraneat. Silr indiuiduum supra spēm addit ꝓditiones māles que nature spēi extraneant. q: indiuidua multiplicant per istas cōditiones māles. quia multiplicatio est ex pte mātē. Sed multiplicatio accidit nāe spēi. ergo cōditiones māles nature spēi accidūt. ¶ Aliud intelligēdus est: q: b signū ois: distribuit terminū in suppositis: sm q suppositā includūt nām spēi: ⁊ hoc signum: vnusqsq: distribuit p:o suppositis inquātū includūt aliqd extraneū nāe spēi. Et hoc arguo. passio perse scit de natura spēi. sed vnusqsq distribuit p:o suppositis. nō ut includūt nām spēi. ergo de vno quoq; triāgulo nō scit hec passio hēre tres pse sed per accēs ⁊ sophistico mō: q: vnusqsq distribuit p:o suppositis ut addūt cōditiones māles. que nāe spēi extraneantur. ¶ Propter rōnes intelligēdus est q dupler est abstractio. vna est a materia ⁊ suppositis: sicut hō abstrahit ab illo hoie ⁊ ab isto ⁊ a materia ut ab hoie albo ⁊ ab hoie nigro. Ā albū ⁊ nigrū p:ius sequunt subm in rōne ꝓditionū māliū. Alia est abstractio a suppositis sed nō a materia: sicut hō alb' abstrahit a suppositis ut ab illo hoie ⁊ ab isto. sed nō a materia: q: albū cōsequtur passiones māles sbi. Duplici isti abstractioni corrīdet dupler signū distributiuum: q: termino cōi abstracto a suppositis ⁊ a materia corrīdet hoc signū ois. q: hoc signū ois distribuit terminū in supposita que sunt hoc aliqd: ⁊ hoc est ut includūt nām spēi. Sed hoc signum vnusqsq: corrīdet termino cōi abstracto a suppositis: sed nō a materia: q: distribuit p:o ipsis ut sunt sub onon ⁊ nō hoc aliqd. ¶ Ideo intelligēdū q: lz hoc signū vnusqsq: distribuat p suppositis ut māta sunt per cōditiones māles: uerūtū sub aliq̄ coitate sub qua distribuit ois. qa ois distribuit p:o suppositis ut pueniūt in natura spēi. Sed vnusqsq ut nāe spēi extraneatur. Sz tū ut pueniūt i aliquo alio cōi māli abstracto solū a suppositis ⁊ nō a materia ⁊ sic ponit q quelibet ꝓpositio ulis est vna vbi ponit hoc signū ois. ⁊ vbi hoc signū vnusqsq. Et istis sequēs est q: hoc signū ois: solū addēdū est subo ꝓpositionū in qb' ꝑdicata cēntialr insunt sbo: ut ois hō est aial. Sz hoc signū vnusqsq: addēdū est in ꝑdicationib' accītalib' ut vnusqsq hō est albus. Et rō hui' est: q: ꝑdicata cēntialia primo insunt nāe spēi ⁊ nō indiuiduis. ⁊ ꝑdicata accītalia primo insunt indiuiduis ⁊ non inquātū includūt naturā specici: ⁊ hoc loquēdo de accidentibus communibus.

Ad primā rōnē dī sicut dicebat ¶ Ad primū cōtra: pater in positione q: hoc signū vnusquisq; nō distribuit p:o suppositis ut includūt nām spēi: ⁊ iō nō pōt hec: vnusqsq triāgulus ⁊c. esse ꝓlo in demōstratione vñ nō sufficit q sbm accipiat respectu passionis sub quocunq; mō ad hoc q fiat ꝓlo demōstrationis: Sed si debeat accipi sb signo uli sub hoc signo ois accipitur ¶ Ad aliud dī q Arē ertēdit hoc signū vnūquodq; ad b signuz ois. vñ utīq eo p:o b signo ois. ¶ Ā sciēdū est: q: lz ois debeat distribuere sbm in cōparatione ad ꝑdicatū essentiale. Silr hoc signū vnusqsq in cōparatione ad ꝑdicatū accītale. qñq; tū abutīt ⁊ ptra. ¶ Ad aliud. q nō est petitio principij: lz vnusqsq distribuat p suppositis sub ꝓditionib' māliib': q: nō distri-

buſt p illis abſolutē ⁊ ſb ppijs rōnib⁹: ſed ut
ꝓueniūt in aliquo cōi abſtracto a ſuppoſitis ſz
nō a mā. Jō hic nō eſt petitio: oīs hō ē alb⁹. g⁹
iſte: q: nō ꝓcedit ab codē ſuppoſito ppōnis ſb
ppa rōne accepto: ad illud idē. ¶ Ad aliud de
vnitate ppōnis dī p idē: q nō fit diſtributio p
ſuppoſitis cōplete ſb rōnib⁹ ppijs p B ſignuz
vnuſqſq: ſz ut ꝓueniūt i aliquo cōi eo mō quo
eſt dictū. ¶ Ad aliud dī q nō ſequ hāc ē uera:
oīs hō ē ſpēs: q: ſpēs p accñs ꝑdicat de hoie ⁊
nō pſe ī ſpēs nō ꝓuenit ſuppoſitis hois inquā
tū includūt nām hois. ⁊ ī hec ē uera. ſed q: hic
tres pſe ꝑdicat de triāgulo: ī hec eſt uera: oīs
triāgulus hēt tres ⁊c. ꝑdicatū eni inest ſuppoſi
tis ut includūt nām triāguli. ¶ Ad aliū: q illē rō
nes pbāt q hec nō fit p⁹ uera ſiue pſe: oīs hō ē
alb⁹: q: pōt cē uera p accñs. uel pōt dici q nō ſe
quit illas eē ipoſſibiles q: abutit B ſigno oīs: ⁊
tales ꝓcedim⁹. ¶ Ad aliud p idē. ¶ Ad aliū ſic
dicebat. ¶ Ad rōnē ꝓtra B: q hec ꝓnātia nō ua
let. tu cognoſcis vnūquēq; triāgulū ergo oēz.
ſilr nec ex oppoſito ſequ oppoſitū nō cognoſcis
oēz. ergo aliquē nō cognoſcis. Vel nō oīs triā
gulus: ergo aliqs triāgulus nō: q: hec. aliquis
triāgulus nō hēt tres. opponit huic. vnuſqſq;
triāgulus ⁊c. ¶ Circa qd ſciēdū eſt q B ſignuz
aliqs: equoce ſumit ſm q hec aliqs triāgulus
nō hēt tres: ꝑdicit huic. oīs triāgulus hēt tres
⁊ huic: vnuſqſq; triāgulus ⁊c. q: aliqs ꝑticulat
ad oppoſitū duplr. Vno mō ad ſuppoſitū qd ē
B aliqd: iſto mō hec aliqs triāgulus nō ⁊c. ꝑdi
cit huic: oīs triāgulus ⁊c. Alio mō ꝑticulat ad
ſuppoſitū qd ē ſil totū: q Arē. uocat ſilonon.
iſto mō ꝑdicit huic qd ē vnuſqſq; ⁊c. ¶ Tūc ad
formā dī q hec: aliqs triāgulus non hēt ⁊c. ut
cōtradicit huic: vnuſqſq; triāgulus ⁊c. nō ſequ
tur ad hanc nō oīs triāgulus ⁊c Mō. xxxviij.

q **Queritur** An ſignū uſe diſtributū at ēminū ſb ppa rōne
ſuppoſitoꝝ aut ſb rōne ēmini cois. q
ſb rōne ppa ſuppoſitoꝝ videt p Arē. q cogno
uit vnūquēq; triāgulū nō cognouit ſimplr: ſed
ſm accñs. ſz ſi B ſignū vnuſqſq; diſtribueret p
ſuppoſitis ſb rōne cois: tūc cognoſcēs vnūquē
q triāgulū cognoſcet ſimplr: q: tūc triāgulus
cognoſcit hēre tres ſimplr. qū hēre tres cogno
ſcit. de ſuppoſitis triāguli incētū ꝓueniūt i nā
triāguli: ergo ſignū diſtribuit ēmū ſb ppa rōne
ſuppoſitoꝝ. ¶ Itē ſcia paſſionis de ſbo dī ſcia
ſimplr: Sed ſcia ſimplr ē qū hēt ſcia ſb ppa rō
ne: B ſignū ergo oīs: diſtribuit ēmū ſb ppa rōe
⁊ nō i uli: q: ſcire i uli ē ſcire ſm qd. cū ergo hē
ret tres ſimplr ſciat de triāgulo oī. ergo ſcit de
triāgulo ſb ppa rōne: B ſignū. ergo oīs: diſtri
buit p ſuppoſitis ſb ppa rōe ſoppoſitoꝝ. ¶ Itē
ſignū reducit ēminū ad actū p eis que fuerūt i
ēmino potētialr. Sz ſuppoſita ſb ppa rōne fue
rūt potētialr i ēmīo cōi. ergo ſignū diſtribuit ter
minū p ſuppoſitis ſb ppijs rōnib⁹. ¶ Itē qd
actualr ſequ ad alterū: actualr i illo includit. ſed
ſingulare actualr ſequ ad uli. ſequ eniz. oīs hō
currit. ergo iſte: ergo ſinglre actualr pōit i uli.
ſignū ergo uli diſtribuit ēminū i ſuppoſita ſub
ppa rōne. pbo maiorē. ſi eniz aliqd actualr ſit
hō: ⁊ tū nō actualr includit ſz potētialr: ergo po
ſito vno pōt alterū nō poni. ⁊ p ꝓñs ad vnū nō
ſequ alterū. ſi ergo nō actualr includit: nō actua
liter ſequ: ergo er oppoſito: ſi actualr ſequ: actu
aliū includit. ¶ Ad oppoſitū ſi fuerit diſtributio
p ſuppoſitis ſb ppa rōne ſuppoſitoꝝ. ppoſitio
uli eēt plures: q: actualr ⁊ ſb ppa rōne ꝑdica
tū plurib⁹ attribuit. ¶ Dī q er B nō ſequ q ſint
plures: q: uor ē vna. ¶ Cōtra. vnitas ⁊ pluralitas
pſe reſpiciūt itellectū. ſi ergo in ppōne uli
ſint plures itellect⁹ ppij ⁊ ſb ppa rōne: ppoſi
tio erit plures. Si tu dicis q ſz plralitas ⁊ vni
tas hēant pſe referri ad itellectū: tū uor ē illō ſi
ne quo nō eſt pluralitas ſiue vnitas. Vor enim
vna ē illud ſine quo ppō nō eſt vna: ⁊ ſine plurl
b⁹ uocib⁹: nō ē ppō plures. ¶ Cōtra Arē. loq
ūēs de pluralitate ppōnū in uoce: nō diſtin
guit iter multitudinē ⁊ pluralitatē uocū. Cū er
go hec uli: ppō ſit multipler: ſic oportet te cō
cedē: ſi fiat diſtributio p ſuppoſitis ſb ppa rōe
ſuppoſitoꝝ ut accipit ſb vnitate uocis. ergo qlī
bet ppō uli eēt plures pluralitate in uoce. er
go oportet ꝓcedē q qlibet ppō ſit multipler ſi
ue plures: uel oportet ꝓcedē q nō fiat diſtributio
p ſuppoſitis ſb ppa rōne ſuppoſitoꝝ. ¶ Itē
ſi ſic tūc cognito ꝑncipio demſtrationis cogno
ſcit demſtratio in actu ⁊ ſb ppa rōne: qd eſt ꝓtra
Arē in huī ꝑmi ꝑncipio: anteqꝫ aliqd ſit indu
cē. ꝓñtia patet: q: in ꝓclone ſcit ꝑdicatū de ſbo
ſb ppa rōe. ſi ergo i ꝑncipio demſtratiōis fiat di
ſtributio p ſuppoſitis ſb ppa rōe: tūc codē mō
ſcit ꝓclo i ꝑncipio ſuo ⁊ i ſe: q: utrobiqꝫ ſb ppa
rōne. ¶ Itē ſi fiat diſtributio ſub ppa rōne ſup
poſitoꝝ. tūc emptimema erit ſyllogiſm⁹ uel nō
erit ꝓñtia: quoꝝ utrūqꝫ eſt icōueniēs. g⁹ ⁊ aliis.
pbatio ꝓñtie. ex uli iferē ſua ſingularis. qro er
go aut ē ꝓñtia aut nō: ſi ſic: ⁊ in uli fit diſtribu
tio, p ſingli ſub ppa rōe, ergo ſingulare ſequ ex

uli et eo q̃ hec sunt: segk ergo syllogistice. ergo si fiat distributio p̃ suppositis ſb ꝓpa rõne tũc aut nõ erit ꝓnitia. aut si sit talis ꝓnitia erit syllogismus: ⁊ ita emptimema erit syllogismus.

Ad qõnẽ dicẽdũ q̃ signũ ulẽ distribuit ter minũ nõ ſb ꝓpa rõne suppositoꝝ. sed ſb rõne ꝛmini coīs. Vul⁹ro ẽ pus tacta. q: si fieret distributio p̃ suppositis ſb ꝓpria rõne: q̃libet ꝓpõ ulis eẽt plures ⁊ p̃ ꝓnis nõ syllogism⁹. ⁊ tũc piret syllogism⁹ ⁊ etiã ꝓdictio in ulib⁹ q̃ ẽ icõueniẽs. ¶ Intelligẽdũ tñ est ꝑt rõnes q̃ illa tria se hñt ꝛm ordinẽ. Pri⁹ enĩ est potẽtia illi⁹ singlris in ꝛmino cõi nõ distributo. Secõ ẽ act⁹ singlris i ꝛmino cõi distributo. Iterũ act⁹ icõplet⁹ ẽ. Tertio ẽ act⁹ singlris ꝓpri⁹ ꝯ q̃ ſb ꝓpa rõne accipit. potẽtia ꝓmo ẽ pura potẽtia: act⁹ ꝓpri⁹ singlris ẽ pur⁹ act⁹. Sz singulare i cõi distributo est icõplet⁹: ⁊ est act⁹ ⁊ potẽtia respectu viu er soꝝ. est enĩ act⁹ respectu potẽtie singularis i ꝛmino nõ distributo ⁊ p distributionẽ reducit ad actũ. ⁊ iste act⁹ ẽ simplr potẽtia respectu act⁹ ꝓpri ſb ꝓpa rõne: Sicut patet: si dicit oīs hõ currit: nõ ipotat illa sortes currit p hãc nisi i potẽtia ⁊ vtute: sed in illa: sortes currit: sortes accipitur sub ꝓpria ratione.

Ad primã rõnẽ dicẽdũ q̃ cognoscẽs vnũ quẽq̃ triãgulũ hẽre tres: nõ cognoscit triãgulũ simplr. ⁊ hui⁹ causa nõ ẽ sicut rõ ꝓcedit ꝑt b q̃ i illa: vnusqsq̃ triãgulus ⁊c. distribuit triãgulus i suppositis ꝑticis ſb ꝓpa rõne suppositoꝝ. Sz causa ꝑus dicta ẽ iõ nõ cognoscẽs vnũquẽq̃ triãgulũ ⁊c. cognoscit ipm ꝛm accñs: q: b signuz vnusqsq̃: distribuit ꝛminũ i supposita ut pueniũt i aliquo cõi: nõ in cõi qõ ẽ nã spẽi qõ abstrahit a suppositis ⁊ a cõditiõib⁹ mãlib⁹: ſz ut pueniũt i aliquo cõi mãli abstracto a suppositis: ſz nõ a mã sic patet i ꝑcedẽti qõne. Et q: isle ꝓditiones mãles cõtineãtur nãe spẽi: iõ cognoscẽs vnũquẽq̃ triãgulum cognoscit triãgulũ sophistico mõ ⁊ ꝛm accidẽs. ¶ Ad aliud dicẽdũ q̃ passio scit de ſbo sub ꝓpa rõe sicut rõ ꝓcludit. Sz nõ segt passio scit ſb ꝓpria rõne de ſbo: ergo scit de ſbo ſb ꝓpria rõne suppositoꝝ: ſz scit ſb ꝓpa rõne ſbi ⁊ sic scire passionẽ de suppositis nõ ẽ scire i uli qõ Arꝛ vocat ꝛm qd: q: de singlib⁹ ꝛm q̃ singularia sunt: nõ põt aliqd sciri nisi ꝑ accñs: ⁊ iõ de hijs nõ scit passio ut icludũt nãm spẽi. ¶ Ad aliud q̃ signũ reducit ꝛminũ ad actũ. p̃ suppositis ad que fiũt in potẽtia. ſz nõ ad actũ cõpletũ: q: sic eẽt plures: ſz ad actũ icõpletũ cũ quo actu icõpleto stat potẽtia ad singlare ſb ꝓpa rõne. ⁊ iõ signũ nõ distribuit ꝛminũ p̃ suppositis ſb ꝓpa rõne tũc ẽ i positiõe. ¶ Ad aliũ q̃ hec ꝓnitia nõ ualet: singulare actu segt ad ulẽ. igit i uli i actu icludit: loquẽdo de actu cõpleto singlaris: loquẽdo tñ de actu icõpleto i ipso icludit. rõ iteremptionis ꝓnitie ẽ q: ꝓnitia emptimematica nõ segt gra significatiõis. tũc enĩ eẽt ꝓnitia syllogistica: q: segtur ꝓclo eo q̃ hec sũt. Sz ista tenet gra rei. ⁊ iõ ſz singulare sequat actu ad ulẽ: q: tñ nõ rõne significatiõis cõplete ſz rõne rei: iõ nõ oportet q̃ actu cõpleto ponat singulare ⁊ i significatione ulis: ſz icõplete ⁊ i vtute. ¶ Et ad ꝓbationẽ ꝓtic: dicẽdũ q̃ oppositũ nõ segt: q: stat ſil q̃ actu sequtur: ⁊ actu nõ cõpleto ponat: ſz potẽtia ⁊ vtute si illa potẽtia nõ ẽ ad opposita. ⁊ iõ rõe rei semp ad ulẽz segt singlre emptimematice. Mõ. rrrix.

q **Ueritur** An sequat: b iest pse: igit de necessitate: quã ꝓnitiã facit Arꝛ. q̃ nõ videt. Sup ficies pse ẽ alba: q: tñ nõ segt igit de necessitate ẽ alba: q: ꝓnis ẽ falsuz ⁊ añs uerũ. añs patet: q: superficies ẽ alba: aut igit pse aut p additũ. Si pse habet ꝓpositũ. Si p additũ. adhuc illud addi tũ denoiat superficiẽ. q̃ro tũc aut igit pse aut per additũ. Si p additũ. ꝓcessus erit in ifinitũ. Si pse eadẽ rõne stãdũ fuit i ꝓmo. ¶ Itẽ b falsum ꝓtingẽs pse ẽ falsuz: q: ꝑdicatũ cadit i diffinitione ſbi: ⁊ tñ nõ ẽ de necessitate falsuz. igit ⁊c. p batio falsitatis ꝓnitis. Si b falsuz ꝓtingẽs de necessitate ẽ falsũ: igit de necessitate ẽ nõ uer. igit de necessitate nõ ẽ uerũ. a ꝛmino ifinito ad negatũ ⁊ ulteri⁹. igit nõ põt eẽ uerũ: q: ista equalẽr. ⁊ ulteri⁹ segt. igit ẽ ipossibile. igit a p⁹ti b falsuz ꝓtingẽs de necessitate ẽ falsuz: igit b falsuz ꝓtingẽs ẽ ipossibile. ꝓnis falsuz. igit añs. ¶ Itẽ hec ẽ p se: sortes ẽ mortalis siue corruptibilis: nõ tñ ẽ necessaria. igit nõ segt b iest pse. igit b de necessitate iest. ¶ Hic dicẽdũ q̃ segt sortes est mortalis: igit de necessitate ẽ mortalis: ⁊ ꝓnis uerũ ẽ sic añs. ¶ Cõtra. si sortes de necessitate ẽ mortalis siue corruptibilis: sortes nõ põt eẽ nõ mortalis: ⁊ si sic nunq̃ moriet. ꝓnis ẽ falsuz. igit ⁊ añs. Secũda ꝓnitia patet: q: ex opposito segt oppositũ: q: si sortes sit mortu⁹ sortes ꝑt nõ eẽ mortalis: q: qñ ẽ mortu⁹ nõ ẽ mortalis: ⁊ segt nõ ẽ mortalis: igit nõ de necessitate ẽ mortalis: igit põt nõ eẽ ⁊c. ¶ Itẽ ista: sortes de necessitate ẽ mortalis ponit opposita. igit nõ ẽ uera ſz ipossibilis. añs patet. q: necessariũ ponit nõ posse nõ eẽ. ⁊ mortale ponit posse nõ eẽ: ⁊ ista opponunt. ¶ Itẽ se

quiē: sortes de necessitate ē mortalis: igit de necessitate ē. ꝓns ē falsuz: g° ⁊ ans. ꝓntia patet: q̃ accns reale alicui inēē sbm ꝓsupponit eē. mortale ē accns reale. ¶ Ad pmā illa ꝓ rōnū dī q̃ hec sortes de necessitate ē mortalis: nō ponit opposita: q̃ hec ē necessitas diminuta. necessitas enī respectu mori ē necessitas diminuta. ⁊ iō illa necessitas nō ponit nō posse nō eē. ¶ Cōtra illud. siue illud sit uerū uel nō nihil ad rōnē: q̃ pcessa ē hec ꝓntia. sortes ꝑse ē mortalis. igit de necessitate ē mortalis. ⁊ Ar. ꝛ. telligit illā ppōnē q̃ ꝑse iſūt de necessitate iſūt de necessitate absoluta. cū igit hec sit ꝑse: sortes ē mortalis (ut cōcessuz est) igit hec erit necessaria ꝑse absolute. ¶ Itē. q̃ hic nō sit necessitas diminuta videt: q̃ modus necessitatis ē modus cōpōnis ⁊ nō extremi. igit nō ē immediata dispō extremi nec ecōtra. igit ab extremo nō diminuit nec ecōtra q̃ enī mortuū nō ē deminatio imediata hoīs sic dicēdo hō ē mortu°: mortuū enīz diminuit ab hoīe. sequit igit q̃ si hic sit necessitas absoluta. igit de necessitate ē mortalis sic in alijs. ¶ Itē si ppō diceret necessaria diminute pp extremuz addītū: tūc hec eēt necessaria: sortes de necessitate currit: q̃ qui currit de necessitate currit. uel saltē hec ē uera: sortes de necessitate ē: q̃ sic mortale hoīez ꝓseqūt necessario dū existit: ita eē ꝓseqūt hoīez necessario dū existit. Videt igit q̃ hec nō sit necessaria necessitate diminuta: sortes ē mortalis. ¶ Itē q̃ hec sit ipossibilis videt: q̃ ponit opposita: q̃ necessitas i B a ptingētia distinguit. q̃ ppō ptigēs ē q̃ cū sit uera pōt tn eē falsa. igit si ppō sit necessaria ē semp uera ita q̃ ꝑ nullo istātī uel tpe pōt eē falsa. igit si sortes de necessitate ē mortalis: sortes semp ē mortalis ⁊ nō pt nō eē mortalis. Sz si sit mortalis pōt nō eē: igit adhuc ponunt opposita. ¶ Alr dī ad rōnem q̃ hec: sortes ē mortalis: nec ē ꝑse nec necessaria: ⁊ istātia est uana. ¶ Cōtra. q̃ sit ꝑse pōt ꝑbari tripliciter: q̃ qō ꝑse iest ſupiori ꝑse iest iferiori (Iz nō pmo) mortale ꝑse ⁊ pmo iest ſupiori ut aiali: igitur iest iferiori ꝑse ut sorti. mino: patet: q̃ mortale ē qōdā accns iherēs huic ⁊ illi. Sz nō huic pmo nec illi pmo: q̃ si huic pmo nō ieēt illi. eadē rōne si ieēt illi pmo nō ieēt huic pmo. igit pmo iest alicui cōi repto i illo ⁊ i B. B nō pōt eē nisi aial. igit aiali pmo iest mortale. ¶ Itē Ar. i. r°. methaphisice dicit q̃ corruptibile ⁊ incorruptibile sūt dic fm subam. igit cadē rōne mortale ⁊ imortale eēnt dīe fm subaz. Sz dīe subaz es ꝑse pdicant de spēb° ⁊ de ptētis qb° iſūt. igit mortale ꝑse pdicat de sorte. ¶ Itē illa ppō ē ꝑse qñ i sbo ē cā pdicati. Sz sortes hēt cām itrinsecā respectu mortalis. igit ⁊c. mino: patet: q̃ i sorte ē mā ⁊ mā ē pncipiū quo res pōt eē ⁊ non eē. ¶ Itē. ppō ē necessaria qñ pdicatū ꝓseqūt cōceptū sbi necessario: accipio tūc sortē ut ē sil' totū ut pcipit cū pditiōib° mālib°. Sz ita sūt cā corruptibilitatis: q̃ ut ꝑus hītū ē mā ē q̃ res pt eē ⁊ nō eē. igit hec ē necessaris: sortes est mortalis siue corruptibilis: q̃ ut sortes pcipit cuz cā corruptiōis. ¶ Itē. ostēdo q̃ hec sit necessaria: q̃ seqūt: si sortes de necessitate est mortalis. igit sortes de necessitate ē imortalis. ꝓns ē necessariū. igit ans. ꝓntia patet: q̃ pditiōalis ꝑsupponit suū ans ⁊ qō ꝑsupponit ponit. igit p hanc pditionalē ponit suū ans. ⁊ qō ponit seqūt. seqūt igit q̃ ꝓntia sit bona. pbatio ants. Una enim pditionalis accipit loco antis q̃ uera ē. seqūt enī sortes de necessitate ē mortalis: igit nō pōt nō eē mortalis. ⁊ ulteri°: igit semp ē mortalis. ⁊ ulteri°: igit nunq̃ erit mortu°: igit de necessitate ē imortalis. igit a pmo: si sortes de necessitate ē mortalis: de necessitate ē imortalis. ¶ Itē hec ē simplr ꝑse ut ꝑus pbatū ē. igit necessaria. ¶ Itē hec ē ꝑse: oīs hō ē aial: ⁊ tn nō ē necessaria. ans patet: q̃ pdicatū cadit i itellectu sbi. mino: patet: q̃ er illa oīs hō ē aial: seqūt illa: sortes ē aial: ꝓns ē ptigēs. igit ⁊ ans: q̃ ex necessario nō seqūtur ptigēs: q̃ hec sit ptigēs sor. ē aial. patet: q̃ a sortes pōt eē ⁊ nō eē ut ē suppositū aialis: q̃ sub rōne singlris ē suppositū: ⁊ sb illa rōne pōt eē ⁊ nō eē. igit sb rōne suppositi pōt eē ⁊ nō esse. igit pōt nō hēre rōnē suppositi respectu aialis. ⁊ ꝑ ꝓns hec erit ptigēs sortes ē aial: q̃ aliqñ sortes est suppositū aialis ⁊ aliqñ nō. ¶ Hic dī q̃ duplr ē singlre: singlre qō ē B aliqd: ⁊ singlre qō ē silonō. singlre pmo mō nō ē corruptibile. aliō singlre ē corruptibile. Prio mō sortes ē suppositū aialis: secdo mō nō. ¶ Cōtra qñ cūq̃ aliqua duo sūt ꝓiūcta i re necessario corrupto vno necessariū ē aliō corrūpi. Sz B aliqd ⁊ sil' totū: in re est necessario ꝓiūcta: q̃ nō ē ponē nāz spēi cristē sic ponit Plato ꝑter singlia. igit corrupto silonō necessario corrūpit B aliqd (Iz ꝑ accns) ⁊ tūc ulteri° sb rōne q̃ B aliqd ē suppositū. igit corrūpit sb rōe suppositi. ¶ Ad oppositū ē Ar. ꝛ. pbat enī q̃ demfatio ē ex ꝓpriis necessarijs: q̃ ē ex ppōnib° ꝑse. ⁊ accipit hāc ppōnē: q̃ ꝑse iſūt de necessitate iſūt. B patet i demfatiōe: q̃ ppō ꝑse sic demfato: utit ꝑse: aut ē pclo demfatiōis aut pncipiū. Si pclo seqūt q̃ sit necessaria: q̃ q̃ō

scit ipossibile ē alr se hē: p diffinitionē ei⁹ qd ē scire. pclo scit p demfationē. igit ꝛc. Silr: si p po tio pse sit pncipiū demfatiōis: adhuc ē necessaria: q: necessitas pclonis nō ē nisi ex necessitate pnciplor. cū igit pclo i demfatiōe sit necessaria: pncipia erūt necessaria: q: necessarium nō scit nisi ex neciis. seqt igr hec ē pse. g⁹ necia: loqndo de pseitate q̄ ptiet ad demfationē. Uñ scīēdū ē ut s̄ dicit: q: pseitas sumit duob⁹ modis. Uno mō ut ptiet ad demfationē. Accipit pseitas alio mō ita q: pdicatū insit sbo nō p medium: sic ē hec pse: superficies ē alba. ꝛ ille hō ē quātus. Sz de talib⁹ nō psiderat demōstrator i suis demōstrationib⁹. ꝛ de talib⁹ nō hēt hec ppō itelligi: que pse insunt de necessitate insunt.

Ad primū argumētū patet per id qd nūc ultio dictū ē i positione q: illud erēplū nō ē ō itellectū A R. ¶ Ad secūdū dr q: hec ē uera: falsuz ptingēs de necessitate ē falsuz. ¶ Ad pbationē: pcedo oes pnītias usqz ad hāc: falsuz ptigēs nō pōt eē uerū: igit ē ipossibile: q: i oib⁹ pnītiis pdictis b̄ falsū ptigēs accipit ut pse suppositū falsi. ꝛ ita cōpat ad pdicata ut qd i oib⁹ pnītiis intermediis. Sz cū iferi igit falsuz ptigēs ē ipossibile: accipit falsuz ptingēs ac si accipet p moduz denoiantis ut q̄le: ꝛ ita iterpstat qd eē q̄le. Et ad pbationē. dr q: hec ppō: qd nō pōt eē uer ē ipossibile: distinguēda ē ex eo q: li qd pōt referre cōplexū siue icōplexū. Si referat cōplexuz: sic est uera: q: illud cōplexū q: nō: nō pōt eē uerū ē ipossibile. Si referat i cōplexū u: puta b̄: falsuz ptigēs: qd ē q̄litas cōpleri: sic itelligēdo, ppōnē falsa est. ꝛ iō nō ualet hec pnītia: b̄ falsuz ptigēs nō pōt eē uerū. igit b̄ falsuz ptigēs ē ipossibile. ¶ Tu dices. hec ē diffinitio ipossibilis. Impossibile eni ē qd nō pōt eē uerū. ¶ Dr q: hec nō ē diffinitio ipossibilis: s̄ ē diffinitio sbi siue signi. Uñ iste ē sensus. illud cōplexū qd nō pōt eē uer ē ipossibile. ¶ Cōtra illd. hec ē uera: falsuz ptigēs ē ptigēter falsū q: pdicat idē de se. igit illa ē falsa: falsuz ptigēs de necessitate ē falsuz: q: ptigēs nō ē necessariū ¶ Hic dr q: iste sil stāt nec pdicat idē de se: falsū ptigēs ē ptigēter falsuz. ¶ Cōtra. Cōpat qd ad qd. ¶ Dr q: falsuz ptingēter denoiat falsuz ptingēs. ꝛ ad ipz cōpat ut q̄le. q: si ptigēter significatū aduerbialr compat ad ptigēs significatū notalr ut qd: hic eēt negatio: iste est bn̄ bon⁹. ꝛ ulr ubi aduerbiū ꝛ nomē significātia idē cōiūgunt. Sz b̄ ē falsuz igit ꝛc. ¶ Ad aliud. q: hec sortes ē mortalis nullo mō ē pse: q: mortale sive sequtur p apto nato mori siue pro potētia ad moriēdū: sp denoiat aliqd ptinēs ad defectum spēi. ꝛ iō nō pdicat pse de sorte nec de hoie eodē mō quo demfator utit pse. Silr: pmo inest supposito sb rōe eē existē. ꝛ nō nāe spēi: ꝛ iō nō i est pse sic passio. passio eni nō sonat i defectū: q: passio cātur a nā spēi. Sz defect⁹ qlibet ē rōe ad diti nāe spēi. Silr passio pmo inheret nāe spēi igr ꝛc. ¶ Intelligēdū tñ ē q: hec: sortes de necessitate ē mortalis: distinguēda est (supponēdo q: mortale accipiat p potētia ad moriēdū) ex b̄ q: necessitas pōt dicē ieuitabilitatē: uel ex b̄ pōt dicē ppetuā vitatē. Prio mō: hec ē necessaria: sortes de necessitate ē mortalis: q: sortes ieuitabilr morier. sic sol ieuitabilr orier cras. Secō mō hec ē falsa sic illa: sol sp orier cras. ꝛ hui⁹ rō ē q: hec ponit opposita: q: si sortes de necessitate est mortalis: sortes semp ē mortalis: ꝛ si sic. igit sp ē. Silr: si sortes de necessitate ē mortalis: ē mortalis. ꝛ si ē mortalis. igit tūc pōt mori. ꝛ ita pōt nō eē aliquo tpe. Sz illa nō stāt sil: sortes p oī tpe ē ꝛ p aliq⁹ tpe pōt nō eē q̄tū ē er mā. Silr si sortes de necessitate ē mortalis nō pōt nō eē: q: qd de necessitate ē i potētia ad actū ꝛ sp nun q̄ pōt eē sb actu. ꝛ si est mortalis pōt nō eē. igit ponunt opposita. Si igit hec ē uera: sortes de necessitate ē mortalis: fm q: necessitas accipit p ieuitabilitate p aliquo tpe. Sz fm q: necessitas accipit p ppetua vitate: sic ē falsa icludēs opposita ꝛ icōpossibilia. ¶ Intelligēdū q: si mortale denotet aptū natū mori sic ē hec uera: sortes de necessitate ē mortalis: q: siue fit siue nō: apt⁹ nat⁹ ē mori. ꝛ b̄ patet ad rōnē q̄lit ē necessaria ꝛ q̄lit nō. ¶ Ad rōnes q̄. pbāt q: hec nō ē uera: sortes ꝛc. dicēdū ē ad pmā negādo pnītiā: sortes de necessitate ē mortalis. igr nō pt nō eē mortalis. simplr loquēdo fz q: aliis pseqt eē uer. q: necessitas q̄ ē ieuitabilr nō ponit nō posse nō eē. p oī tpe: fz ponit nō posse nō eē. p aliquo tpe. Et ad pbationē cū dr q: necessitas ponit nō posse nō eē. dr q: b̄ nō ponit absolute: fz. p aliquo tpe determinato. Per b̄ eni differt a necessitate q̄ ē ppetua vitas. ¶ Ad aliū. dr negādo hāc pnītiā: sortes de necessitate ē mortalis. igit de necessitate ē (accipiēdo necessitatē sicut pus) fz trū seqt. igit sortes de necessitate est p aliquo tēpore determinato sed non simplr. ¶ Ad illas que pbant q: i illa: sortes de necessitate est mortalis: diminuit necessitas p additionē hui⁹ termini mortale: pcēdēde sūt. ē tñ quodāmō necessitas equoce respectu necessitatis que ē ppetua vitas siue

alterius rōnis. ¶ Ad rōnes ⁊tra secōam rñsionē que pbāt q̄ hec sit simplr pse ⁊ etiā necessaria. Dī ad pmā q̄ mortale nō pse iest pmo aiali nec pmo huic idiuiduo inq̄tū est B. nec illi inquātū est illud ut rō. pbat nec alicui cōi abstracto ab hijs. Sz pmo inest alicui nāe in hoc ⁊ i illo que nō est sine hoc uel illo: hecceitas tñ nō est causa positiua. ¶ Ad aliud. q̄ corruptibile ⁊ incorruptibile nō sunt dñe subales: q̄ corruptibile sonat in defectū ⁊ posse nō eē. sīlr ⁊ mortale Sz dīa subalis cōducit ad eē rei. ió hec nō sūt dīle subales. Sz A R̄ itelligit q̄ hec p̄supponūt dīam subalē ⁊ specificā in illis in qb⁹ insūt: q̄ corruptibilia sut ista iseriora ⁊ sube sepate alter⁹ spēi sunt ió subalr differūt. ¶ Ad aliud. q̄ hic est fallacia ñtis: mortale inest sorti per cām itrinsecā. igit p se. nō enim oē qō iest per cām in trinsecā inest pse. Sz qō inest sbo per cām nāe spēi itrinsecā vñ natura spēi iest ibi pse. Sz mortale nō inest sorti per cām itrinsecā sorti ut hō ē ſ per cām ptinētē ad idiuiduū ⁊ per mām idiuidualē ut indiuiduata est. ¶ Ad alias rationes que pbāt q̄ hec sit necessaria. Dī ad pmā q̄ sortes ut est silonon icludit cām necessariā respectu mortalis ꝑm talē necessitatē que est ieuitabilter. ió sequitur q̄ hec sit necessaria necessitate que est ieuitabilitas: nō tñ hēt mortale cām perpetuā in sorte: q̄ qui imaginat q̄ mortale hēat cām ppetuā in sorte imaginat incompossibilia. imaginat enim q̄ sortes sit semp in potētia añ actū ad moriēdū: ⁊ ita q̄ semp sit. imaginatur enim sortē hēre potētiā ut aliqn nō sit: q̄ si sortes est mortalis. sortes est in potētia ut aliquādo moriat: ⁊ sic per ñs ut aliqn non sit. ¶ Ad aliud dī negādo ñtiā: q̄ añcedēs ditionalis nō sequitur ad cōditionalē: q̄ Ātas cōditionalis ñsistit in hitudine ñtis ad añcedēs. Sed hitudo hui⁹ ad hoc nō ponit añs actualr nec ñs actualr. ió neutrū sequitur. ¶ Ad pbationem dī negādo hāc ñtiā. añcedēs in ditionali supponit igit ponit per ditionalē tanq̄ per ñs: q̄ instātia est si dico: hō mortuus: mortuū presupponit hoiem sicut dispositio disponibile: ⁊ tñ nō segt hō mortu⁹ est igit hō est. ¶ Ad aliud patet q̄ nō est pse. ¶ Cōtra illud fundarītū rñsionis qō est q̄ hec sortes de necessitate est mortalis est impossibilis ut necessitas dicit ppetuā ueritatē: q̄ ponunt opposita. Cōtra illō est vna ppositio. igit nō ponunt opposita. añs patet q̄ hec est vna sortes est mortalis: q̄ modus inherētie non facit pluralitatē: ñtia patet: q̄ plura ut plura nō claudunt in vno itellectu. Sz opposita sub rōne qua sunt opposita sūt plura: igitur opposita ꝑm q̄ talia nō claudunt in vno intellectu. Sed ppositio vna itellectū vnuz hēt. igit si hec sit vna nō includit opposita. ¶ Itē si includit opposita: aut igit utrūq̄ sub rōne cōis qō falsuz est: q̄ ꝗdictorijs nihil est cōe. aut vnū sub rōne alteri⁹. ⁊ tūc non seqrent opposita: sic nec segtur. scio me nihil scire igit nihil scio: qa oppositū reflerū supra suū opposituz diminuit ab eo. nec utrūq̄ sub. ppria rōne ponit: q̄ tunc hec eēt plures. igit hec nullo mō ponit opposita. ¶ Itē. modus rei nō repugnat: sed de necessitate ipōrat modū inherētie. igit nō repugnat mortali. ex B arguo qñ ppositio ponit opposita tūc ponit opposita rōne aliquoꝝ mālīū repugnātiū positoꝝ in ppositione. sicut hic: scio me eē lapidē: q̄ hic ponit scire p hoc qō vico scio. p hoc q̄ ponit me eē lapidē ponit me nō scire. Sz in illa ppōne nō sunt duo talia: q̄ modus rei nō repugnat. ¶ Itē hec: sortes est mortalis: nō ponit opposita ſ vnū itellectū. Si igit illa: sortes de necessitate ē mortalis ponit opposita igit B est rōne modi necessitatis. sequit igit q̄ modus necessitatis ponit alterū illoꝝ. Sz B est icōueniēs: q̄ icōplerū nō ponit cōplerū. ¶ Itē segtur sortes est mortalis igitur de necessitate est mortalis. añs possibile est. igit ⁊ ñs. ñtia patet per A R̄ in de celo ⁊ mūdo. oē corruptibile de necessitate corrūpet. igit mortale de necessitate moriet. Eadē rōne segtur de necessitate moriet. igit de necessitate ē mortalis. ¶ Itē si rōne mālīū repugnātiū illa poneret opposita: tūc illa poneret opposita: ptingēs de necessitate est ptingēs: ⁊ mortale de necessitate ē mortale. ¶ Ad ista dī ad pmū q̄ illa rō. pcludit uerū. ppositio enim vna nō icludit opposita: nisi extēdam⁹ claudē ad claudē in virtute. Sz ppe debem⁹ dicē q̄ ponit opposita si ita sit q̄ opposita sequant. Et ad pbationē cū dī q̄ vn⁹ itellect⁹ nō claudit duos: uerū est. ppie loquēdo. uerūtū vn⁹ itellect⁹ pōt duos in vtute claudē. ſ B est extēdēdo claudē. ¶ Ad aliū. q̄ hec ppō vna est. ⁊ cū iserf igit nō ponit opposita. negāda est ñtia. Et ad pbationē cū ārīf aut ponit opposita sb ppriis rōnib⁹ ⁊c. Dī q̄ ponit opposita sb rōne cois. Et ad pbationē. cū dī q̄ ꝗdictorijs

nihil est cõe verũ est ẽm ꝑdicationẽ: tũ ꝑdictori is aliqd est cõe coitate ãitis. Etiã hiis que sũt ꝑdictoria aliqd est cõe coitate ꝑdicatiõis: possuz enim ꝑdicare aliqd ꝑdicatũ de utroq: tũ ſz q ꝑdicũt nihil est cõe ipsis ẽm ꝑdicationẽ vniuoce. ¶ Tu dices: hec ꝓpõ: sortes de necessitate est mortalis: eque ꝓmo ponit opposita. igitur plures est. ¶ Dĩ q nõ sequtur. istãtia enim est in silĩ q: hoies currũt sil ponit plura ⁊ tũ nõ est plres. eodẽ mõ ꝓpõ ponẽs opposita vna est: qa nõ primo ponit opposita. ſz ꝓmo ponit vnũ itellectuz ad quẽ sequunt opposita ex ꝓnti. ¶ Ad aliũd. q in illa: sortes de necessitate est mortalis: ponunt duo mãlia rõne quoꝝ ponent opposita. Et ad ꝓbationẽ cũ dĩ q modus rei nõ repugnat. dĩ q modus ſz se nõ repugnat rei. vñ ille modus necessitatis ⁊ mortale in se ꝓsiderata nõ hñt aliq̃ oppositionẽ. uerũtẽ ẽm q modus necessitatis est dispõ iherẽtie ⁊ significat extrema vniri ꝓ oi tpe: iõ ex ꝓnti ponunt opposita. nõ rõe illoꝝ mãliũ in se ꝓsideratoꝝ: ſz rõe ꝓpetue vitatis q̃ designat ex B q B huic vnit ſb tali medio. ¶ Ad aliud. q hec: sortes est mortalis: nõ ponit opposita. ⁊ tũ illa ponit: sortes de necessitate est mortalis. Et cũ dĩ: B est rõne modi. ꝓcedit. Et cũ inferẽ. igit modus ponit vnũ oppositoꝝ ꝓpositionẽ. dĩ q nõ sequtur. lz enim modus mediãter sit illud rõne cui? ponit cõplerũ: nõ tũ est illud q̃ ponit. Vñ est quo: ſz nõ q̃. Sz tota ꝓpõ ẽ illud q̃ ponit opposita: qr rõne vni? incõpleri ponit vnũ: ⁊ rõne alteri? ponit alterũ oppositũ. sicut patet in B exẽplo. tu scis te eẽ lapidẽ. ¶ Ad aliud. q hec ꝓpõ est uera: sortes de necessitate est mortalis ut necessitas dicit ꝓpetuã vitatẽ: ⁊ sic nõ sequtur ad hãc: sortes est mortalis. sequtur tũ ẽm q necessitas dicit ieuitabilitatẽ. Et ad ꝓbationẽ. dĩ q hec ꝓpõ: oẽ corũptibile de necessitate corũpẽt: itelligẽda est de necessitate que ẽ ieuitabilitas: nõ tũ que est ꝓpetua vitas. ⁊ illo mõ ꝓcedẽdũ est ꝓnis. ¶ Ad aliud. q̃ hec nõ includit opposita. ꝓtingẽs de necessitate ẽ ꝓtigẽs qr hic cõparat idẽ ad seipm: ⁊ idẽ respectu suipsi?. (sicut cũ dĩ: hõ est hõ: hõ ꝑdicat in qd de hoie) dicit qd. ⁊ iõ hec nõ ponit opposita: nec illa: mortale de necessitate est mortale: ꝓpt cãdez cãm ⁊ rõnẽ. Illa tũ ponit opposita: sortes de necessitate ẽ mortalis: hic enim mortale nõ cõparat ad seipm nec ad sortẽ ut qd: ſz ut q̃le ſb mõ necessitatis. ⁊ iõ hic poni pũt opposita ſz nõ in alijs. ¶ Ad aliud ꝑncipale. q hec est ꝑse: oĩs hõ est aial ⁊ est necessaria: ⁊ etiã illa ille hõ ẽ aial. intelligẽdo p illũ hoiez B aliqd distinctũ ꝑtra filo non. ⁊ cũ ꝓbat q B aliqd sit corũptibile p accidẽs: ꝓcedat. Sz ulteri? cũ dĩ q suppositũ aialis rõne suppositi est corũpib̃ per accidẽs: negãda est ꝓnitia. Ad ꝓbationẽ dĩ q hic est fallacia accñtis: nã ut est B aliqd est suppositũ: ⁊ nã ut est B aliqd est corũptibile p accñs: igit suppositũ ſb rõne suppositi est corũptibile p accñs. ꝓnitia ẽ negãda: qr ſb diuersa rõne est suppositũ ⁊ corũptibile p accñs: qr nã hñs modũ eẽndi quo ẽ B aliqd est corũptibilis p accñs ꝓpt B q nã sub illo mõ eẽndi ꝑiũgit ſb mõ eẽndi ipsi? filonon: ſz nã hñs modũ aliqd est suppositũ: nõ qr cõiũgit cũ filonõ B aliqd dĩ: ſz qr icludit nãz cõez filonõ ẽm q vnũ idiuiduũ mãliter ab alio distinguit: ſz ut sic exneat sibi ꝑiũctio cũ qbuslibet que sunt causa corũptiõis. Sz est suppositũ eo q icludit eã cẽntiã quã icludit suũ cõe ut hẽt hitudinẽ ad suũ cõe ut hitudo hui? q̃ est B aliqd inest siue res sit siue nõ sit. iõ manet suppositũ siue sit siue nõ. Vñ si rõ hui? q̃ est B aliqd absolute ⁊ rõ suppositi eẽnt totalr ea dẽ circũscribẽdo hitudinẽ rõ ꝓcluderet ⁊c. Nõ. rl.

q **Ueritur** Utrũ p mediũ cõtingẽs possit sciri necessariũ. q sic videt. hec est necessaria: luna eclipsat: cũ sit ꝓlo demõstrationis. ⁊ B scit p B mediũ: ⁊ra opponit iter solẽ ⁊ lunã. ſz B est mediũ ꝓtingẽs. igit necessariũ scit p mediũ cõtingẽs. ¶ Itẽ. in hiis que sepe fiũt ꝓlo scit: ⁊ p ꝓnis est necessaria: ſz media sũt semp ꝓtingẽtia qr que frequẽter fiũt nõ sũt necessaria ¶ Itẽ se quit hõ alb? est aial. igit hõ est aial. hic ꝓnis necessariũ inferẽ ex ꝓtingẽti ⁊ ãiti. igit necessariuz scit p mediũ ꝓtingẽs: qr effect? scit p cãz ⁊ ꝓlo ẽ effect? ꝑmissay. igt ⁊c. ¶ Ad oppositũ ẽ Ar.

Ad qõnẽ dĩ q necessariũ nõ pũt sciri per mediũ ꝓtigẽs: ⁊ hui? rõ est qr necessariũ imutabile est. Sz imutabilitas ꝓlonis necessarie est ex imutabilitate alicuius cãe. Sz ꝓtingẽtia nõ hñt vitatẽ imutabilẽ. igit ꝓtigẽtia nõ ꝓnit eẽ cã ꝓlonis necessarie. igt ⁊c.

Ad primũ argumentũ. q hec: luna eclipsat: ꝓtigẽs est. ⁊ etiam illa: ⁊ra iter ponit inter solẽ ⁊ lunã. ⁊ uliter ea que frequẽter sunt ꝓtingẽtia sunt ⁊ nõ necessaria. Dicit tũ Ar. q ut uenĩũt in demõstrationẽ necessaria sunt. ⁊ Lincoñ. hoc exponit dicẽs q ut uenĩũt in demõstrationẽ accipiunt cũ cir

cństātiis cū qbus necessitant. ꝛ obi gra. qñcunq; ponit terra inter solē ꝛ lunā eclipsat. Sed qñq; luna cadit in vmbra terre interponit terra inter solē ꝛ lunā. igit ꝛc. Sic igit patet qualiter que frequēter sunt ꝗ in se sint ꝓtingētia tñ necessaria sunt ut ueniūt in demōstrationē. ¶ Ad aliud per idē. ¶ Ad tertiū dicēdū q; necessariū nō sequtur per mediū ꝓtingēs. ꝛ cū dr inferr p mediū ꝓtingēs: igit scit per idē. ꝓtia nō ualet Sz tñ sequtur q; mediū ꝓtingēs est cā illatiōis pclonis necessarie ꝛ si nō psideret ut ꝓtingēs nō tñ ē cā necessitatis in pclusione ꝛc. Nō. xlj.

q **Ueritur** Utrū pclo necessaria posset seq syllogistice ex pmissis ꝓtingētib⁹. q; nō videt. cōtingēs est indifferēs ad esse ꝛ ad nō esse: necessariū est determinatū ad esse. igit ꝛc. sicut nec ex disiūctiua sequtur eius altera pars. ¶ Itē ꝓtingens est mediū inter necessariū ꝛ ipossibile. ꝛ ex contingēti nō sequtur impossibile. igit eadē rōne ex ꝓtingēti nō sequtur necessariū. ¶ Itē effect⁹ non excedit cām. pclo est effect⁹ pmissarū. igit si pmisse sunt ꝓtingētes pclo erit ꝓtingēs ꝛ nō necessaria. ¶ Itē pclo sequtur ꝓpter pmissas: sed ꝓpter ꝓtingēs nō est necessariū. igit necessariū nō sequtur ꝓpter ꝓtingētia siue ex ꝓtingētibus. ¶ Hic dr q; pclusio ex ꝓtingētib⁹ sequtur non ꝓpter qd: hoc est ꝓpter cām: q; pmisse ꝓtingentes nō sunt cause pclonis necessarie. Sed tñ sicut ex falsis sequtur uerū. ¶ Cōtra. ex falsis sequtur uerū eo q; hec sunt. igit ex falsis sequtur uerū. ꝓpter qd. eodē mō igit ex ꝓtingētib⁹ necessariū. ¶ Itē sequtur hō est albus. igit hō est aial. ꝓpter qd. sicut enim illa: hō est aial. sequtur ad illam: hō est hō: ꝓpter qd tanq; ad vnā cām vitatis: ita ad istā hō est alb⁹ tanq; a causa vitatis nō enim dr causa vitatis q; actu uerificat: ꝗ q; illa eēt uera si ꝓpositio cui⁹ est causa eēt uera siue poneret vitatē in ꝓpōne cui⁹ est causa: tūc ex ipossibili sequit necessariū. ꝓpt qd. igit eadē rōne ex ꝓtigēti. ¶ Ad oppositū est Arz vicēs q; ex ꝓtingēti seqūt necessariū sicē nō ueris uerū.

Ad qōnē dr q; necessariū syllogistice pōt seq ex ꝓpōnib⁹ ꝓtingētib⁹. seqūt eni oē qd est albū est hō. ois hō est alb⁹ igit ꝛc. pmisse sūt ꝓtingētes ꝛ pclo necessaria. ¶ Intelligēdū tñ ꝓpt rōnes q; pmisse ꝓtingētes pñt dupliʳ psiderari. Uno mō rōne ꝓtingētie que est in pmissis. Alio mō rōne disponis terminoꝝ. Primo mō ex ꝓtingētib⁹ nō seqūt pclo necessaria pp qd nec eo q; hec sunt. Secdo mō ex pmissis ꝓtingētib⁹ seqūt pclo necessaria eo q; hec sunt. Sz tñ q; ꝓtingētia pmissarū adiūgit disponi tminoꝝ que ē cā necessaria iferēdi pclonē. iō dr necessariū seq ex ꝓtingētib⁹ q; est. ꝛ eo dē mō dr uerū seq ex falsis sed nō pp qd sequit pclo necessaria ex ꝓtingētib⁹: q; dispositio tminoꝝ ut ē cā necessaria iferēdi pclonē exneat ꝓtigētie. Uñ hic ē fallacia accītis: pclo necessaria sequtur necessario ex istis pmissis: ꝛ ille pmisse sūt ꝓtingētes. igit pclo necessaria seqūt necessario ex ꝓtingētib⁹. loquēdo de pse de pclone sic loquit Arz in li° elēchoꝝ assignat hic fallaciā accītis. ois triāgulus hēt tres ꝛc. ois triāgulus est figura: igit ois figura hēt tres ꝛc. figura enim accidit triāgulo ꝗm q; habet tres.

Ad primā rōnē dr q; illa ꝓbat q; ex pmissis ꝓtingētib⁹ ꝗm q; sūt ꝓtingētes nō seqūt pclo necessaria ꝛ ꝗ cōcessuz ē. ¶ Ad aliud patet p idē q; ꝓtingēs ꝗ rōe ꝓtingētis ē mediū iter necessariū ꝛ ipossibile. ꝛ illo mō sic ex ꝓtigēti nō sequtur ipossibile sic nec necessariū seqūt syllogistice. Ueritū q; rōne dispositiōis tminoꝝ (nō ex eo q; ē ꝓtingēs) pmisse sūt cāe pclonis necessarie: iō ex illis ut sic sequtur pclo necessaria eo q; hec sūt. nō ꝓtingit aūt repire aliquā dispōnē tminoꝝ ut ex eo q; ē ꝓtingēs sequat ipossibile. ¶ Ad aliud dr q; effectus nō excedit cāz: ꝛ ex ꝗ nō seqūt necessariū. s. ex ꝓtigētib⁹ ꝗz q; ꝓtigētia sūt: seqūt tñ necessario ex dispōne tminoꝝ. ¶ Ad aliud dr eodē mō sic pus. ¶ Ad rōnē ꝗ ꝗ q; ꝓbat q; pmisse ꝓtingētes rōne dispōnis tinoꝝ iferūt pp qd ꝛ eo q; hec st pclonē necessariā: cū ꝗ stat tñ q; respiciēdo ad ꝓtingētiā nō iferūt pclonē pp qd. Et eodē mō ē dicēdū de pmissis falsis respcū pclonis uere. sīlr de ipossibili respectu pclonis nēcie ꝛc. Nō. xlij

q **Ueritur** Utꝝ accītis cōe (cuius modi ē albū) necessario pdicet de ꝗo ut sic dicēdo: hō ē alb⁹: uel cign⁹ ē alb⁹. q; nō videt. q: Arz ponit q; demōstratio est ex ꝓpōnib⁹ pse q: ex necessariis. si igit tales ꝓpositiones eēnt necessarie eēnt pse. pñs ē falsuz: q: albū nō est accītis ꝓpriū cigni. igit de eo nō dr pse. ¶ Hic dr q; nō seqūt ē necessaria igit pse nisi ubi sbiicit qd natū ē sbiici: hec eni ē nēcia. aial ē hō: ꝛ tñ nō ē pse. Sz cign⁹ nō ē ꝓpriū ꝗm respcū albi iō hec nō ē pse. ¶ Cōtra

illud. si albũ necessario inest cigno: hẽt igit in cigno siue inherẽtie cãm necessariã. Sz qũ in sb iecto est causa respectu accñtis tũc tale accñs p se inest sbo. igit hec est pse. cign' est alb' si sit necessaria. ¶ Itẽ si hec eẽt necessaria: cign' est albus. tũc eẽt scibilis: sz hec nõ est scibilis: cuz albũ nõ sit. ppria passio sz accñs cõe per Porphyriũ. ¶ Ad oppositũ. hec est necessaria sortes est quãt'. ⁊ tũ ẽtũ est accñs cõe. igit ⁊c. q sit necessaria. pbo: q: pcept' quãti psequtur pceptũ sortis: sortes enĩ pcipi nõ põt sine quãto ⁊ q̃li. igit est necessaria. ¶ Itẽ accñs isepabile isepabile est sbo. igit necessario inest sbo. tũ accñs isepabile ptinet sub accñte cõi: q: accñs cõe diuidit in accñs sepabile ⁊ isepabile sicut dicit Porphyri'. igit accñs cõe necessario inest sbo. ¶ Itẽ p Arr in li' prior hec est uera. cign' est alb' de necessitate: ⁊ tũ albũ est accñs cõe. igit ⁊c. ans patet p Arr. q: Arr in li' prior ostendit q ex altera de ptingẽti ad utrãlibet ⁊ ex altera de necessario nõ ualet ptiũctio in scõa figura. ⁊ B declarat per instãtiã in terminis. q: cũ fminis sic dispositis ⁊c. stat ulis negatiua de necessario i hiis terminis. ptingit nullũ hoiem eẽ albũ uel oẽm. de necessitate ois cign' est alb'. ⁊ stat cum istis pmissis q de necessitate nullus cign' ẽ hõ Sz Arr nõ instaret nisi pmisse eẽnt uere posset enĩ aliqs dicẽ q Arr nõ istat si alia pmissa rũ eẽt uera: q: totũ incõueniẽs qõ tũc sequtur sequit ex falsitate pmisse. igit hec est uera: de necessitate ois cignus est alb' ⁊ ex itẽtione Arr. ¶ Hic dicit q Arr itelligit hãc eẽ uerã nõ absolute: sz dũ existit. albũ enĩ primo inest singularibus sub rõne entitie: ⁊ iõ nõ est necessaria absolute nisi dũ singularia existũt. ¶ Cõtra B tũc nõ eẽt necessaria absolute: sortes est risibilis. risibile enĩ nõ inest sorti nisi sub rõne entitie. Si igit albũ insit uliter cigno: igit aliquã cãm hẽt i cigno rõne cui' inest cigno. ⁊ qũ pdicatũ in sbo hẽt cãm necessariã necessario inest sbo: igit hec est uera: ois cign' ⁊c. maior patet: q: si albũ non haberet causam in cigno: non magis inesset cigno q̃ alicui alteri ut curuo.

Ad qõnẽ dicit dupli. Una ria ẽ q hec est necessaria: ois cign' ẽ albus: sicut patet ex pcessu Arr in li' prior. Si dicit q Arr instat per illã. Ois cign' de necessitate est alb': nõ q: uera sit sz per ipsam dat itelligere unã uerã. ¶ Cõtra hoc est q: si istãtia debet ex utriusq ueris ex maiori ptingẽti ⁊ minori de necessario. aut igit accipit medũ in scõa figura accñtale: cuiusmodi est albũ: aut accñs ppriũ: cuiusmodi est risibile: aut aliqd pdicatũ eẽntiale. Si accipit fmin' accñtalis pro medio cuiusmodi est albũ: hẽo ppositũ: q hec sit uera. Sis cign' est alb' de necessitate uel Arr nõ instat. Si accipit termin' eẽntialis pro medio siue accipit ppriũ tũc semp illa de ptingẽti accepta erit falsa. hec enĩ est falsa: ptingit oẽm hoiem eẽ aial siue risibile. nullo igit mõ potest Arr instare in terminis ptra illã cõmixtionẽ nisi ita sit q pdicatũ qõ accipit in scõa figura pro medio sit termin' accñtalis sumpt' a q̃litatib'. ¶ Intelligẽdũ tũ ẽ q albũ nõ dicit accñs rõne q: nullũ hẽat sbm ppriũ: sz pro tãto q: ab extrinseco inducit in sbo. Si tũ inducit a causa itrinseca uta cõplerione sicut qdã uolũt: sic est accñs ppriũ. inest enĩ albũ tanq̃ ppria passio alicui sbo qõ repit in cigno ⁊ niui. vñ illi subo pmo inest tanq̃ ppria passio. Sz cigno ⁊ niui nõ inest primo albũ: sz pse sz nõ pmo. ⁊ per hoc dicũt q hec est necessaria: cign' est alb': sicut p se: ⁊ etiã scibilis est: põt enim albũ pcludi de cigno per illã cãm que coiter repit in cigno ⁊ in niue. ¶ Cõtra hãc uiã arguit sic per Porphyrium qm albũ ⁊ nigrũ sunt accñtia coia fz q accidẽs cõe distinguit ptra ppriũ. sz accidẽs illo mõ est fm q põt abeẽ ⁊ adeẽ sbo. igit albũ non inest necessario sbo. ¶ Hic dicit q Porphyri' itelligit q albũ est accñs cõe fm q albũ inducit ab extrinseco. i. a q̃litatibus ut a calore ⁊ frigiditate ⁊c. sic albedo ⁊ nigredo resultat ex huiusmodi q̃litatib'. fm tũ q inducit ab itrinseco. i. a cõplerione: sic est accidens ppriũ. ¶ Contra illud. albũ ẽ q̃litas secũda causata a primis. igit tale accidẽs cõsequit cõplerionẽ: sed cõplerio primo est in diuidui. igit albũ primo inest indiuiduo. Sed accidẽs ppriũ primo inest spẽi. igit albũ non est accidẽs ppriũ sz inducat ab intrinseco. ¶ Hic dicit q albũ cõsegtur cõplerionem Et cum dicit q cõplerio est passio singularis. dicit q nõ: sed est alicuius mãlis in hoc ⁊ in illo. Vñ albũ nõ inest singulari primo: sed alicui cõmuni primo: sed nõ cõi qõ est natura speciei abstracta a cõditionibus materialibus: sed in est cuidaz quod est quodãmodo species per attributionem: q: est quasi quoddam medium inter nãm cõem ⁊ indiuiduã. ⁊ sic quodãmodo

spēs nō uere. ¶ Cōtra istud. albū vnuocuz est ad albū iductū ab extrinseco ⁊ ad albū iductuz ab intrinseco: sz albū iductū ab extrinseco nō est ppria passio alicui⁹: igit nec albū inductū ab intrinseco. ¶ Ad aliud oportet dicē q nō sunt tot talēs vni⁹ rōnis ut cōparant ad cās: q albū cātū ab intrinseco nāle est sbo: q a nā ppa causat ab intrinseco. albū vo iductū ab extrinseco est pter nāz sbi. ¶ Alē vō ad qōnē. q accētia coia ut albū ⁊ nigrū nō pdicant necessario de sbo. ⁊ hui⁹ rō ē q: sbm absoluta rōne pōt eē albū ⁊ nō eē albū. q: idē sortes q ad itellectū qui ē alb⁹ ipso existente adhuc ipo nō existente nō est alb⁹. ⁊ tñ manet itellect⁹ idē sortes qui pus fuit: q eē: fuisse: ⁊ fore: accidit itellectui sortis. igit hec est pīngēs: sortes est alb⁹. ⁊ eadē rōne: cignus est alb⁹: q: talia accētia non insunt sbis nisi sm q existūt: sz accidit existē sbis: q: sortes pōt non existē: ⁊ per pñs sortes siue cign⁹ pōt eē alb⁹ ⁊ non eē alb⁹. tales igit nō sunt necessarie. igit non necessarie nisi vñ subiecta existūt. ¶ Ad pmā rōnē in oppositū vō q sortes ut est pse suppositū hois itelligi potest sine quātitate: q: in intellectu sortis non est quātitas. ¶ Tu dices. accipio sortē ut est silonō sic nō pōt itelligi nisi itelligat quāt⁹. igit hec ē necessaria: sortes est quāt⁹. ¶ Dī q talia accētia coia nō insunt subiectis rōne peceptuū sed eis insunt vñ existūt. ⁊ lō negāda est hec pñtia: silonō nō pōt itelligi sine quāto. igit quātū de eo necessario pdicat: q: plus regrit. regrit enī q silonō actualē sit ad hoc q quātū de eo necessario predicet. ¶ Ad aliud. q accētia dicunt isepabilia nō ppter ē q peceptū sbi necessario peomitant sz dicunt isepabilia q: sbo manēte nō pñt separi. ⁊ sic albū isepabile est a niue: nō q: album de necessitate pequat niuē: sed qa niue existe non pōt albū separi. ¶ Ad aliō sicut dicebat. ¶ Ad rōnē ptra ē: q nō est sile de risibile ⁊ albo. albū enim pmo nām pseqtur ut existit: ⁊ sic pmo singulari iest. Sz risibile iest pmo spēl. Per ē ad formā. q risibile nō pseqtur sortē sub rōne existētie: sz sub rōne nāe spēl. ¶ Ad ultimū q albū in sbo hēt aliquā cām rōne cui⁹ necessario iest cigno vñ cign⁹ est: q: albū pseqtur talē cōplexionē. Sz q: illa causa nō est itrinseca nāe speciei: sz illa causa ptinet ad idiui duū pmo: lō tale accidēs nō hēt in sbo cām necessariā absolute: sz solum pro aliquo tpe. Alī ad formā. accēs hñs cām necessariā in natura spēi pmo absolute necessario pseqtur subiectū: sicut risibile hominē: sed accidēs habēs cau sam necessariā in indiui duo primo: non inest necessario ⁊c. Mō. rliij.

q **Queritur** Utrū dialectica sit scientia coia. q nō videt

Scia vō coia a coitate sbi: sz sbm dialectice est syllogism⁹: qui nō est coia pdicatiōe ad subiecta aliarū sciarū. ¶ Itē. scia distinctionē ⁊ denolationē capit a fine: sz finis dialectice nō est coia imo pticularis. igit ⁊c. minor patet: q: finis dialectice est opinio. opinio aūt distinguit ptra sciam: ⁊ per pñs est finis pticularis. ¶ Itē methaphisica est scia coia. igit nō dialectica. pñtia patet: q: si utraq; eēt coia ad oēs scientias: tūc sic duo eēnt eque coia in sciētijs. dialectica igit nō erit coia. ¶ Itē demōstratiua est cōmunis ad oēs sciētias. nō igitur dialectica. ¶ Ad oppositum est Aristoteles.

Ad qōnē vō q dialectica est scia coia sicut vult Arē. ¶ Est tñ sciendū q scia vō coia vuplīr. Uno mō coitate sbiecti. Alio mō coitate applicationis. Prio mō methaphisica est scia coia: q: pīderat ens qō ē cōe ad oia subiecta oium sciarū. Secō mō dialectica est coia. dialectica enī est de syllogismo tanq; de sbo. Sed syllogism⁹ est coia coitate applicatiōis. pōt enī applicari ad sbm cuiuslibet scie: q: quelibet scia utīr syllogismo. Et iō dicit Arē. q dialectica cū sit ingsitiua ad oiuz methodoz principia viam habet.

Ad primum argumētuz. vō q scia pōt eē coia coitate applicationis ⁊ tñ pticularis pticularitate finis Et sic dialectica est pticularis in pdicando: tñ est coia coitate applicationis ad oēs scias. pōt enīz opinio in q̄libet scia cāri per syllogismum dialecticū. ¶ Ad aliud q methaphisica est scia coia coitate sbi in pdicādo. Sed dialectica est scia coia nō coitate sbi: sed applicationis. ⁊ ita diuersimode est hec coia ⁊ illa. ¶ Ad aliud. q eque demōstratiua est scia coia coitate applicationis. sicut enim in q̄libet scia pīngit arguere dialectice et pbabilib⁹ coib⁹: ita in q̄libet sciētia pīngit arguē demōstratiue ex pprijs. Alī ē q utraq; applicat oibus utraq; est coia. applicat tñ diuersimode ⁊ ē differt ⁊c. Mō. rliiij.

q **Queritur** Utrū in demōstratione possit eē deceptio. q nō videt: q: per Arē sicut sensibilia

sunt nota sensui sic intelligibilia sunt nota itellectui. Sz sensus nō decipit circa sensibilia. igitur nec intellect' circa pncipia itelligibilia. igitur ꝛc. ¶ Confirmat rō: q: dicit Arz. circulus est figura: hic pōt eē deceptio. sed si describat i puluē nō eit deceptio. sic enim manifestū est q circulus est figura ꝛ poema homeri nō est circulus. eodē mō pncipia demonstrationis de se sunt nota itellectui. igit in illis nō pōt eē deceptio equocatiōis: nec aliq̄ alia i dictiōe ē. ¶ Itē q in demōstratione nō sit aliq̄ deceptio ē videt. q: si aliq̄ fallacia eēt in demonstratiuis eēt fallacia pñtis: q: fallacia accñtis nō pōt in illis accidē: q: pmū dicit de medio pse: ꝛ mediū de tertio perse. Nec accidit fallacia fm qd ꝛ simplr. q: demonstratio est ex vlib' ꝛ sic iducēdo per alias. Si igit accidit fallacia erit fallacia pñtis. Sz illa accidē non pōt q: fallacia pñtis nō est i terminis puertibilib'. demōstratio est ex puertibilib'. igit in demonstratione nō ponit pñs. ¶ Itē in illis circa que nō ptingit errare nō cadit deceptio. sz circa pncipia demōstrationū nō ptingit errare (p Arz in tertio methaphisice) igit ꝛc. ¶ Ad oppositū. indemōstrationis fiūt syllogismi falsigraphi. ꝛ in illis est deceptio. igitur ꝛc.

Ad qōnem dī q in demōstratiuis nō est tāta deceptio quā ta est in dialectica: aliq̄ tñ pōt eē q nō tāta patet per ātuo: cās. ¶ Prima q: in demōstratiuis arguit ex vlib' ꝛ ita excludit emptimema ꝛ inductio ꝛ q̄libet alia spēs argumētationis. Silr extraneat oēs loci extrinseci. ꝛ hec est vna causa q̄re in demōstratiuis minor est deceptio q̄ ī dialecticis. Dialecticus enim utit oīb' istis modis arguēdi. ¶ Alia est causa q: demōstratio est ex pauciorib' ꝛ certiorib' q̄ syllogism' dialectic' q: in demōstrationib' non ptingit augē media nisi in lat' uel in post assumēdo. Sz in dialecticis ptingit augē media istis modis ꝛ mltis alis modis. ¶ Tertia causa est ppter b q demōstrationis pncipia sunt nota itellectui sicut sensibilia sensui. ꝛ iō minor est deceptio q̄ in dialectica. ¶ Quarta causa est qñ in demōstratiuis facilior est resolutio in pma pncipia. Ex hijs omnibus sequtur q in demōstratiuis scietijs minor est deceptio q̄ in alijs: q: sicut Arz recitat scenes ostēdebat q ignis generat in multiplicata analogia. q: enim hec pñtia est bona. si aliqd generat multiplicata analogia cito generat. iō credidit scenes q hec pñtia esset bona. ignis cito generat: igit generat multiplicata analogia: hic tamen incidit fallacia consequentis.

Ad primū argumētū dī q pncipia demōstratiua de se sūt nota itellectui: vñ in illis fm se nō accidit deceptio tñ ex alia circūstātia pōt eē deceptio: ut sorte ex hoc q itellect' nō est bñ dispositus. ¶ Ad aliū dī q in demōstratione potissima nō accidit pñs. tñ in demōstratiuis nō potissima pōt accidere fallacia: accñtis ꝛ pñtis ex ignorātia syllogizātis. Quia enim in demōstratione potissima arguit ex puertibilib': iō ibi nō est pñs: sz ibi arguatur ecōtra. Est tñ aliud vitiū ut sorte circulus Sz in demōstratione nō potissima accipiūtur aliqñ termini nō puertibiles: ꝛ in talib' si arguatur ecōtra erit fallacia pñtis: sed tñ in demonstratiuis fm q talia sunt non est aliq̄ deceptio. ¶ Ad aliud. q sz circa pncipia pma nō ptingat errare que sunt simplr pma: tñ circa pncipia specialia diuersarū scia ptingit errare. Sicut enim dicit Arz. quedā sunt pncipia que prima sunt in aliq̄ scia: ꝛ tñ nō oportet adiscētē illis cōsentire. Vñ supposito q circa pncipia nō cōtingat errare: tñ in mō deducēdi ex pmissis pclōnē pōt eē error in demōstratiuis. uerūtamē minor est q̄ in dialecticis ꝛc. Questio. xlv.

Queritur circa hāc lfam Arz: q si affirmatio est causa affirmationis ꝛ negatio negationis. q sit falsa videt. q: ignis est causa caloris: ꝛ uliter nō ignis nō est causa nō caloris: q: sol est non ignis: ꝛ tñ sol est causa caloris. ¶ Itē homo est causa aialis: ꝛ tñ nō sequtur q non hō sit causa nō aialis: q: tūc sequtur asin' est nō hō ergo asinus est nō aial. ¶ Ad oppositū est Arz.

Ad qōnē dī q duplex est causa: q̄dam pcisa: alia nō pcisa. Loquendo de causa pmo mō: tūc illa ppositio est uera si affirmatio ꝛc. ut patet in exēplo Arz. si enim hēre pulmonē est causa respirādi: tūc non hēre pulmonē est cā nō respirandi. q: hēre pulmonē ē cā pcisa respirātiōis. ī alijs causis non tenet.

Ad primū argumētū q sic ignis est causa caloris ī vtute sua ita illud qō nō hēt vtutē ignis nō hēt cām caloris. Dia enim que sunt calida vtute p mi calidi qō est ignis. ¶ Uel pōt dici q ignis

nõ ē cã pcisa caloris: q; sol tanq; ignis cãt calo
rẽ. ¶ Ad aliũ. q; hõ nõ ē pcisa cã aialis. ſz pcisa
cã aialis est suba aiata sensibilis. Mõ. rlvj.

q **Ueritur** Utrũ deficiẽte sensu
deficiat ꝛ scia ꝑm illũ
sensuꝫ. q; nõ videt. Intellect⁹ in quo ē
scia ē vt⁹ supior q; sensus ꝛ por: ſz pus nõ depẽ
det a posteriori. ergo cognitio itellectiua nõ de
pẽdet a cognitiõe sensitiua ergo ꝛc. ¶ Itẽ itelle
ct⁹ itelligit se ꝛ suã opationẽ ꝛ etiã itẽtiões secũ
das. Sz ista nõ cadũt ſb sensu: ergo de his pos
set eẽ scia deficiẽte sensu. ¶ Hic dĩ q; ſz ista non
cadũt ſb sensu: tñ cadũt ſb itellectu. nec oportet
q; ſb sensu cadãt: q; illa que itelligunt directe i
tellectu cadũt ſb sẽsu: ſz que itelligunt i itellectu
reflexo nõ. ¶ Cõtra Arꝓ i li° de sensu ꝛ sensato
oino nõ itelligim⁹ q; sensu nõ cõprehẽdim⁹. er
go si itẽtiones scõe nõ cadũt ſb sensu ergo nec
ſb itellectu. ¶ Itẽ itẽtiones scõe itelligunt p re
flexionẽ ergo itelligunt posteri⁹ q; res. ſ. pme in
tẽtionis. logica ergo que ē de intentionib⁹ scõis
posterior: erit i ordine sciar q; scia realis ut me
taphica siue phica q; videt falsuꝫ. ¶ Item ad
pncipale: ceci hñt sciaꝫ: ꝛ tñ deficit eis sensus:
ergo non oportet q; deficiẽte sensu deficiat ꝛc.
¶ Item aia separata hẽt sciam: tñ caret sensu. er
go ꝛc. Silr sube separate carẽt sensu: ꝛ tñ habent
sciam. ¶ Ad oppositũ est Arꝓ dicẽs q; defici
ente sensu deficiet ꝛ scientia. ergo ꝛc.

Ad q̃onẽ dĩ q; sic sicẽ dicit Arꝓ. ꝛ hu
ius rõ est: q; scia ē cognitio
acqsita p demõstrationẽ. demõstratio ē ex ulibus. er
go scia nõ est sine cognitione uli. Sz cognitio
ulis nõ ē sine cognitione sensitiua. q; cognitio
uliuꝫ est p iductionẽ: ꝛ iductio ē singliũ quorũ
ē sensus. ergo a pmo scia nõ est sine cognitione
sensitiua. ¶ Intelligẽdũ tñ ē pp rõnes. q; ſz vt⁹
itellectiua sit por vtutib⁹ sensitiuis: tñ quodam
mõ dependet a vtutib⁹ sensitiuis. oẽs enĩ vtutes
sensitiue ordinate sunt ad itellectiuã. pus enim
apphẽdit spẽs a sensib⁹ exteriorib⁹: ꝛ postea a sẽsu
cõi: tertio a fantasmate: q̃rto ab itellectu. ꝛ ita i
tellect⁹ in cognoscẽdo aliquo mõ dependet a po
tẽtijs: q; p illas deserk ad itellectũ possibilẽ. Et
loquor de itellectu ꝑm q; cognoscit p spẽs acqsi
tas: q; de itellectu separato alia rõ ē. ¶ Tu dicis.
itellect⁹ ē vt⁹ imãlis. ergo nullo mõ a potẽtijs
sensibilib⁹ dependet cũ sint mãles. ¶ Dĩ q; itelle
ct⁹ ē vt⁹ imãlis p tãto q; nõ utit organo corpo
l opando. Ũñ vt⁹ imãlis põt dici duplr. Uno
mõ: q; nõ ē pfectio mãe: ꝛ sic itellect⁹ nõ ē vtus
imãlis. Alio mõ: q; nõ utit organo corpeo in
opando: ꝛ isto mõ itellect⁹ est vt⁹ imãlis. q; tñ ē
pfectio mãe lõ aliquo mõ a potẽtijs sensitiuis
dependet. lõ enĩ frenetici nõ bñ diiudicãt q; sen
sus est male disposit⁹ ꝛ lõ etiã itellect⁹ ex pñti.
Silr i dormiẽdo itellect⁹ nõ iudicat: ꝛ b q; sen
sus ligat. Silr qdã opti sunt mẽte. qdã inepti:
ꝛ hui⁹ causa nõ ē ꝑm se: q; itellect⁹ ꝑm se non est
magis disposit⁹ nec min⁹: q; nõ suscipit magis
nec min⁹ ꝑm se. ſz causa est q; in hoĩe vno q̃ in
alio est complexio melior. Dixit enim Arꝓ. q;
molles carne apti sunt.

Ad primũ argumẽtũ sicut iã dictuꝫ
ē. q; itellect⁹ a sensibilib⁹
quodãmõ dependet. ¶ Ad pbationẽ dĩ q; prius
aliqd alio põt eẽ duplr. Uno mõ gnãtione ꝛ p
fectione: sicut suba pcedit accũs quãtũ est de se
tpe ꝛ natura. Alio mõ pfectiõe ſz nõ gnãtiõe:
sicut itellect⁹ ꝑm se por ē sensu. Tertio mõ gnã
tione ſz nõ pfectiõe. sic aial pus ē hoĩe. Tũc di
co q; pus ē altero pmo mõ ab altero nõ dependet. q̃ tñ scõo uel tertio mõ ab alio dependet. ꝛ
sic itellect⁹ a sensu dependẽt põt. ¶ Ad aliõ sicut
dicebat. ¶ Ad rõnes ꝓtra B. ¶ Ad pmã dico q;
Arꝓ. i de sensu ꝛ sensato logtur ꝛ dicit q; oino
nõ itelligim⁹ de nũero sensibiliũ: q̃ nõ pus ca
dit i sensu. ¶ Ad aliud q; nõ sequit q; logica sit
posterior scia ordie doctrine q̃ alie. ¶ Ad pba
tionẽ: cũ dĩ. res pme itẽtionis pmo itelligũtur:
dĩ q; tripler ē opatio itellect⁹. Una ē itelligẽtia
simpliciũ. alia ē cõpositio uel diuisio. ꝛ quo ad
illas duas opationes res pme itẽtionis sunt no
te pus itellectui q̃ scõe. Tertia ē opatio discur
siua a pmissis ad pclones. ꝛ ille discursus ē itẽ
tio scõa: ꝛ est act⁹ rõnis p quẽ ducimur i cogni
tionẽ pmarũ intẽtionũ ꝛ aliarũ sciaruꝫ. ꝛ ideo
quo ad hũc actũ logica est por ꝛ ita por quãtuꝫ
ad doctrinã: q; p discursũ doctrinamur. ¶ Ad
aliud dĩ q; ppositio itelligẽda ē de hijs qui ca
rẽt sensu a natiuitate. ¶ Ad aliud. q; aia separata
cognoscit ea que cognoscit absq; discursu ꝛ nõ
p spẽs acqsitas. Sz hec ppositio itelligẽda est
de hijs que acgrunt per discursum ꝛ eodẽ mõ
dicẽdũ est ad ultimum ꝛc. Questio. rlvii.

q **Ueritur** utrũ vnitas sciẽtie sit
ex vnitate generis sbi:
q; nõ videt. ens est sbm cuiuslibet scie:

⁊ tñ scie ꝓ se sūt plures ⁊ diuerse ergo ⁊c. maior patet: q̃ de nō ente nō est scia. Hic dī ꝙ ens sub eadē rōne nō est ſbm cuiuslibet scie: q̃ ens rōnis est ſbm logice: ⁊ ens inq̃tū mobile est ſbm nālis scie. ⁊ ens sub absoluta rōne est ſbm metaphice. ⁊ tñ nō est idē subiectū cuiuslibet scie ¶ Contra rō mobilis est rō entis: q̃ mobile est ens. ⁊ similiter ꝓsiderare ens sub rōne mobilis est ꝓsiderare ens sub q̃dā rōne entis: ⁊ per ꝓns nālis scia nō differt a metaphica sed solū uariant scie per diuersas rōnes ſbi. ¶ Itē si sciētie uarient ex hoc ꝙ ſbm siue ens uariat ſm diuersas rōnes solū. Cū scie seccant ut res: hoc est p eoꝝ subiecta que sunt realia sequit ꝙ scie nō diuersificarent nisi ſm rōnē ⁊ nō realiter qō est in cōueniēs. ¶ Itē ad ꝑncipale. metaphica ē vna scia: ⁊ tñ est de plurib⁹. est enim de substātia q̃titate ⁊ sic de alis. ¶ Hic dī ꝙ metaphica est ex plurib⁹ entib⁹. est tñ de vno subiecto. q̃ oia entia hñt attributionē ad substātiā: ⁊ sic metaphica est de vno subiecto qō est vnū vnitate attributionis: ⁊ hoc sufficit per Arē. illi°. metaphice. ¶ Cōtra. decē sunt gnā ꝑma. cū ergo sūt ꝑma nulla hñt attributionē ad alteruꝝ: q̃ si sic eēt aliqd ꝑus ꝑmis: ergo nō est dicē ꝙ metaphica est de decē generib⁹ per attributionem ad substātiā. ¶ Itē q̃titas ſm illō ꝙ est: est ens absolutū. sed metaphica est de q̃titate ſm illud ꝙ est. ergo metaphica est de quātitate ꝙ ꝙ est ens absolutū. ⁊ per ꝓns nō ꝑ attributionem ad substātiā. maior patet q̃ si quātitas ſm illud ꝙ est eēt cōparatū tūc eēt q̃titas ad aliqd ꝙ non est uerū. ¶ Ad oppositū est Arē dicēs ꝙ vnitas scie est ex vnitate generis subiecti.

Ad qōnem dī ꝙ sic cuius rō est: qa sicut se hēt potentia ad subiectū: ita scia ad subiectū. sed vnitas potētie est ex vnitate subiecti. sicut vnitas potētie visiue est ex vnitate coloris. potentie enim distinguit per subiecta per Arē secūdo de aia. ergo vnitas scie est ex vnitate generis subiecti. ¶ Intelligēdū tñ. ꝙ nō oportet ad vnitatē scie genus ſbiectū eē vnū vnitate ꝑdicatiōis ad oia que ꝑtinent in scia. Sed sufficit ꝙ sit vnū ꝙ analogiā sicut ens est subiectū potētie itellectiue: ita ꝙ ꝑmū ens ꝙ est substātia est subiectū itellectus: ⁊ oia alia entia per attributionē ad substantiā. ita de ente ꝙ est substantia est primo metaphica ⁊ oib⁹ alijs entib⁹ ſm qō hñt attributionē ad substātiā. ⁊ ita sequit ꝙ nō oportet genus subiectū eē ꝑdicabile de oib⁹ que determinant in sciētia. Sed sit cōe ꝙ oia in illa scia habēt attributionē ad ipm. Et ꝓueniēs exēplū ponit Aviceniēsis. sicut eni est de arbore ꝙ ei⁹ sunt radices que sunt ei⁹ ꝑncipiū sic ēt ei⁹ sunt rami exeuntes a arbore. ⁊ ab vno exeunt alij rami quousq̃ fiat multitudo ramoꝝ: ita est in ſbo scie. ꝙ ei⁹ sunt ꝑncipiū ⁊ ab ipo egrediunt passiōes que de ipo sciunt per ꝑncipiū. Id manifestū patet in geometria. ubi poꝝ ꝓclo est ꝑncipiū ꝓclonis subsequentis ⁊ sic fit vna ꝓclo. ⁊ ab illa ꝓclone fiunt alie ⁊ sic quousq̃ fiat integritas scientie oia illa hñt attributionē ad genus subiectū.

Ad primū argumētū sicut dicebat. ¶ Ad rōnē ꝑtra hoc: ꝓcedit ꝙ rō mobilis est quedā rō entis: q̃ nihil est ꝙ possit ſbterfugē rōnē entis. uerū rō entis ſb qua ꝓsequit ens ꝙ est gen⁹ in metaphica: ⁊ rō illa entis que est rō entis mobilis: q̃ſi equiuoce sunt rōnes entis. ⁊ iō per illā rōnē entis sufficiēter diuersificat scia nālis a metaphica. ¶ Ad aliud dī ꝙ nō sequtur sciam diuersificari solum ſm rōnes. q̃ ille diuerse rōnes entis per q̃s diuersificat scia nō sunt diuersimode solū ſm cōsiderationē itellect⁹. sed in re: hec rō nō est illa. modus enim eēndi entis inq̃tū mobile nō est modus eēndi absolute inq̃tū est qd in se. ¶ Ad aliud ꝑncipale sicut dicebat. ¶ Ad ꝑmū contra hoc dī ꝙ ly q̃titas sit ꝑmū i suo genē: ita ꝙ in illo genē non hēat aliqd ꝑus: nihil tñ prohibet ip suꝝ reduci ad aliqō ꝑus alteri⁹ generis. Aliū cū dī ꝙ tūc eēt aliqō ꝑus ꝑmo. Dicēdū ꝙ hoc nō est icōueniēs in diuerso genē. substātia eniꝝ est ꝑmū ens ad qō oia entia siue oia gnā accidētia reduci hñt. ¶ Ad aliud dī ꝙ nō sequtur q̃titatē eē ad aliqd ly attributionē hēat ad substātiā. nō eni quelibet attributio siue cōparatio fac ad aliqd. sed solū cōparatio ad terminū. Sed tñ cōparatio ad subiectū nō facit aliqō ens ad aliqd. Per hoc ad formā dī ꝙ hec maior. q̃titas ſm illud qō est: est ens absolutū: uera est distinguēdo absolutū ꝓtra cōparatū ad terminū relationis. uerūtñ ipm est cōparatū ad subiectū: q̃ accidēs ſm illud qō est: substātie est. accidēs eniꝝ non est ens. nisi quia entis.

¶ Expliciūt qōnes ꝑmi libri posteriorū.
Sequūtur qōnes secūdi. Mō. xlviij.

Ueritur de uerita

q te hui⁹ q̃ sit falsa videt. q: de cōtingētib⁹ ⁊ corruptibilib⁹ fiūt qōnes ⁊ tñ nō sunt uere scita q: de ꝓtingētib⁹ nō ē scia ergo ⁊c. ¶ Huic dicit Linco. q̃ qōnes in gnāli sunt eq̃les nūero hijs que uere scim⁹ ī gnāli: tñ in spāli nō sunt eq̃les hijs q̃cūq̃ uere scim⁹ in spāli. ¶ Cōtra. eq̃le genē ⁊ nūero: dist̄ guunt ꝫ se iuicē sicut idē genē ⁊ idē nūero. Dicere ergo q̃ qōnes nūero sūt eq̃les hijs q̃cūq̃ uere scim⁹ ⁊ dicē q̃ ille qōnes sunt eq̃les genē nō videt ꝓuenīēs expositio. Exponit enim vnū mēbrū p alterū. ¶ Itē ad ꝓncipale. qōnes sūt ī finite ⁊ pclones scite sūt finite. sed q̃ ifinita nō sūt eq̃lia finitis q: ibi nō est certitudo ergo ⁊c. ¶ Itē illud qd q̃rit est dubiū. q: p Boetiū qō ē dubitabilis ꝓpositio. ꝫ illud qd scit ē certū ergo ⁊c. ¶ Itē scia ptinet ad demōstratorē: ꝫ ad demōstratorē nō ptinet iterrogatio nec qō: nō eni iterrogat ꝫ sumit qd per Arx. ¶ Hic dī q̃ ad demōstratorē nō ptinet iterrogare de ꝑmissis ⁊ B itēdit Arx. Ad eū tñ ptinet iterrogare de pclone ⁊ ad pclonē ptinet scia: ⁊ ita ad idez ptinet iterrogatio ⁊ scia. ¶ Cōtra B: si demonstrator iterroget de pclone: tūc ꝓtingit adiscētē nō credē: q: p Arx pclo p B a pōne ⁊ suppōne differt: q: nō oportet adiscētē assentire illi de quo sit qō: sed hesitare pōt de vna pte ⁊ de opposito. ⁊ ita non oportet adiscētē credere qd est ꝓra Aristotilē. ¶ Ad oppositū est Aristotiles.

Ad questionem dī

q̃ qōnes sūt eq̃les numero ⁊c. Huius rō est q: ꝓpositio scibilis nō ē pse nota in vitate nec ī falsitate: q: p positio scibilis ē illa cui⁹ scia aegrit de nouo p cām: ꝫ talis nō ē pse nota ī vitate: q: si sic eius scia nō acqrereť de nouo. nec pse nota ī falsitate: q: de nō ente nō ē scia: ꝑpō ergo scibilis nō ē pse nota: nec ē simplr ignota sicē ipossibilia de qb⁹ nō pōt eē scia: ergo ꝑpō scibilis talis ē de q̃ scia aegri pōt post dubitationē: ita q̃ ipsa pus fit dubitata ⁊ postea p ꝓncipia nota flat scita ergo ⁊c. ¶ Intelligēdū tñ ē q̃ ꝑpō scibilis nō est q̃ribilis tali mō q̃ ab eodē fit scita ⁊ dubitata q: sic stl'eēt nota ⁊ certa respectu eiusdē. Sz ipa est pus dubitata ab adiscēte: ⁊ postea p ꝓncipia nota pse debite applicata ipsa fit certa ⁊ ē eadē qō que est scita ab vno ⁊ est dubitabilis a b alio: ⁊ hoc non est inconueniens.

Ad primū

ꝫ B: dī q̃ iste determinationes genē ⁊ numero nō reserunt ad idē: sed hec determiatio in gnāli referēda ē ad pclones: ⁊ hec determinatio numero referēda ē ad eq̃litatē: ⁊ ita patet q̃ itellect⁹ ē iste. Qōnes accepte in gnāli: sūt eq̃les nūero hijs que uere scim⁹ in gnāli: ⁊ sic ē ꝓpō uera. ¶ Ad scōm ꝓncipale dico q̃ p positiones nūero ifinite sūt: ⁊ sic de illis nō intēdit Aristotiles: ꝫ solū de qōnib⁹ ī genē. Silr ī telligēdū q̃ ꝓtingētiū ut ꝓtingētia sūt, ꝓpie nō ē qō: sicut nec eoꝝ ē scia: q: ois qō ē qō medij sive cāe: ꝫ ꝓtingētia ut talia sūt nō hñt cām eoꝝ, tñ de hijs que sunt ꝓtingētia qōnes fiūt. ut q̃re uadis romā? Rñdet. ut recupem sanitatē. De isto ꝓtingēti fit qō. ꝑpt B q̃ hēt quādā cām ordinatā que ē itēta a uadēte. ⁊ isto mō ꝓtingēs q̃ri pōt: ⁊ etiā sciri p talē cām: ꝫ talis scia nō ptinet ad demōstratorē. ¶ Ad aliud dico q̃ illud qd q̃rit dubiū ē q̃tū ē de se. Cū B tñ stat q̃ eq̃les sunt qōnes hijs que uere scim⁹. q: eedē nūero ꝓpōnes que pus fuerūt dubie posteri⁹ fiunt certe p ꝓpōnes notas. ¶ Ad aliō sicut dicebat. ¶ Ad illud ꝫ B: dico q̃ nō oportet adiscētē credere pclonē antecq̃ p demōstratiōes pse cōcludant: ꝫ ꝑmissas credē debet q: sunt ꝑse note: uel qñ er ꝑmissis determinato mō applicatis inserť pclo: tunc adiscēs credit pclonē: sed prius nō oportet nec hoc itēdit Aristotiles. Nō. xlix.

Ueritur

q An si est sit qō. q̃ nō videt. ois qō aliqd ꝑsupponit: ꝫ qō si ē nihil ꝑsupponit ergo si ē nō ē qō. Probo minorē. Si si ē aliqd ꝑsupponit: tūc ꝑsupponeret qd ē. Sz qd ē nō ꝑsupponit: q: ꝑsupponit si ē: ergo nō ꝑsupponit a si ē. ¶ Itē illō qd ꝑcognoscit asi demōstratione nō ē q̃ribile: q: oē q̃ribile ē scibile. Sz si est ꝑsupponit asi oēm demōstrationē: q: de ī sbo ꝑcognoscit si ē ⁊ qd ē. ¶ Itē si eē q̃rit de aliquo: q̃ro an q̃rat idē de seipso an aliud de alio. si idem de seipo tūc nō ē qō: q: p Arx q̃rēs q̃re hō ē hō nihil ē q̃rē. Si q̃rit aliō de alio: tūc qō talis nō ē simpler ꝫ cōposita. Nulla qō simpler ē qñ illud qd q̃rit nō ē alteri⁹ ēntie sicut dicē Linco. ¶ Itē si hic q̃rit aliud de alio. tūc eē posset demōstrari: q: eē hēret in sbo cām q̃re inseparabilē ei iest ⁊ ē ꝑm se aliud ab eo cui⁹ est ergo est demōstrabile. ¶ Ad oppositū est Aristotiles.

Ad qōnē

dī q̃ si ē ē qō: qd patet ex itētiōe Arx, dicēnī q̃ si est: est

qō simpler. et B sequtur q; si ē ē qō simpler. ⁊ est qō simpler sicut dicit Thomas pp B q: nō pdicat ē tertiū: sed ēm Aristo. dī qō simpler. q: rō sorme ⁊ rō rei subiecte ⁊ rō ⁊ forma rei pdicate nō sunt due sz vna: ⁊ qō cōposita ē cū forma. ⁊ rō rei sbiecte ⁊ pdicati sūt due sicut hic cū ārik an hō sit risibilis. ¶ Intelligēdū tñ ē q; ad qōnē tria regrūt ⁊ ista sufficiūt. ¶ Primū ē q; id de quo ārik sit dubitabile ēt tū ē de se. ¶ Secz ē q; ārikile aliqd psupponat. ¶ Tertiū ē q; ipz hēat mediū p qō demonstrari possit. Iste tres ꝓditiōes icludunt i hac ꝓditione si ē: q: ē ēt tū ē de se dubiū ē: q: ptigit scire qd sigtur p hirco ceruū ⁊ tū dubitare an sit. silr si ē psuppōit qd ē: nō qdest simplr. s. qdest rei. sz qdest qō sigtur p nomē: silr si est hēt mediū p qō possit demōstrari. ¶ Iurta qō ē intelligēdū q; duplex ē ē. qō dā ē ē sbi ⁊ aliud ē passiōis. Ē sbi nō hēt mediū ⁊c. nec ē demōstrabile. q: de sbo pcognoscitur qdest ⁊ q: ē añ oēz demōstrationē. Esse añt passionis ē demōstrabile: q: ē passionis ē esse: ⁊ esse passiōis sbo demōstrat ⁊ p diffinitionē sbi tanēz p mediū: ⁊ ēt p diffinitionē passiōis. g' si ē ē qō cū hēat ꝓditiōes regsitas ad qōnē.

Ad primū argumētū dico q; qō si est aliqd psupponit. Nō presupponit tñ qdest rei: sz qdest qō sigtur p notū: qd enī ē psupponit si ē ut argutū ē. ⁊ iō a si est nō psupponit. ¶ Ad aliud patet p dicta i pōne q: de sbo pcognoscit si ē ⁊ qdest. ⁊ iō de sbo nō pōt ārī ē. Esse tū passiōis pōt ē ārikile. ¶ Ad aliud dī q; ē ārik de eo cui' ē: nō sicut totaliter idē sibi nec sic totalr diuersuz. Sz ārik tanēz ali qd reducibile ad gen' illi' cui' ē ut si sit ē sbe ad subam. Si ēntitatis ad ēntitatē: ⁊ sic de ceteris generib': ita q; nō pdicat ē qō ē alteri' grīis. ⁊ ē qō simpler. Et pdicat ē ēm adiacēs: qō ē sicut dicit Thomas: ē reducibile ad gen' illi' cui' ē ē. ¶ Ad aliud patet q; hic nō ārik totalr aliud: vñ nō ē demōstrabile de eo cui' ē: q: ē in sbo psupponit ē: ⁊ iō ē sbi demōstrari nō pōt: nec illud ārik. pp. le. Si tū ārik: B nō ē ut fiat notū p demōstrationē: sz ut aliq alia via notificet. sed ē passionis ārik ⁊ idē demōstrat. ¶ Videt tñ Aristo. alr dicē. q; ē cuiuslibet alterius a pma causa demōstrari pōt de eo cui' ē excepta sba qō est gnālissimū. ipsa enī suba nō hēt diffinitionē: q: nō hēt gen' supl' ⁊ iō de suba que ē gnālissimū nō demōstrat ē: nec de pma cā eadē rōne. q: pma cā nō ē in genē q: ei' ē ē ei' ēntia. ⁊ sic esse sbi: ⁊ ē passiōis ārikile ē ⁊ etiā scibile: exceptis his que dicta sūt. ¶ Ad rōnē dico q; ē simplr sbi demōstrat p diffinitionez sbi de sbo: tū esse sbi icōplete añ demōstrationē pcognoscit ⁊ psupponit: tūc enī pcognoscit ē sbi icōplete qñ ipm cognoscit p aliq accētia siue p descriptionē: ⁊ tale ē pcognoscit antecēz pcognoscat qd rei. Et cū B puenit Arē. vij'. metha. ⁊ pmo de aia. ⁊ secō hui'. Dicit enī q; accētia magna ptē pscrūt ad cognoscēduz qōqd rei. ē tū cōplete sbi per diffinitionē sbi acrik. ⁊ sic patet q; alio mō ē pcognoscit ⁊ psupponit ⁊ alio mō ārik. Sic ergo patet p ipm q: qñ ārik an B ē: nō ārik aliq forma de alia: ⁊ iō ē qō simpler. nec totalr idē ut dictū est: q: tūc nō ēt questio. Nō. l.

Queritur An qd ē sit qō. q; non videt: q: oē qō ārik ē scibile p qd ē: q: illud qō scit scit p diffinitionē idicātē qd ē: ⁊ illud qō ārik ēt scit. Sz qd ē nō scit p mediū qō ē qōqdest q: eadē rōne illud qōqdest scirek p aliud qōqdest ⁊ sic ēt processus in ifinitū. ¶ Itē ē ārikile ē scibile: qd nō est scibile: ergo nec ārikile. pbo minorē. Si qd ēt scibile. scirek p cāz: sz nihil ē itimi' rei ēz suū qōqdest ergo qōqdest nō hēt cāz irriseā p quā possit sciri. ¶ Hic dī q; qōdā ē qōqdest sbi: ⁊ aliud qōqdest passionis. Qōqdest sbi ārī nō pōt: q: nec sciri: q: de sbo pcognoscit qdest ⁊ si ē per Arē. Quid tū passionis querit: ⁊ illud scit per diffinitionē sbi. ¶ Cōtra istud. Primo ostēdo q; qōqdest sbi ārī pōt ⁊ etiā sciri: q: ptingit aliquē cognoscē ē ⁊ dubitare de pncipiis idicātibus qd: ⁊ postea ptingit cognoscē pncipia indicātia qd: sicut puer cognoscit bouē ē: ⁊ tū pncipia bouis ēntialia ignorat: ⁊ postea ista pncipia idicātia qd cognoscit: sed illud qō est pmo ignotū ⁊ postea notū ē ārikile ⁊ etiā scibile. ergo qdest sbi: ē ārikile ⁊ etiā scibile. q: tūc qd sbi fit notū p qd notū' ergo scibile est. ¶ Itē q; qd passiones nō possit sciri videt: q: p Aristotilem Qōqdest nō pōt demōstrari: q: sic fieret petitio pncipii. ergo qōqd passiōis demōstrari nō pōt. ¶ Itē. ois qō est qō medii siue cāe p Aristotilē. Sz qō qd: nō est qō medii: q: ipsius qd nō est mediū siue causa. ergo qd est nō est qō. ¶ Itē qdest psupponit si est. ut est qō. sed qd ē idē est qō ēntia uel ipam psupponit: q: tūc nulla rosa ernite nō posset cognosci qd est rosa: ergo qdest nō est qō: ut qd uerā ēntiā rei notificat. ¶ Itē qō differt a suppōne ⁊ petitione in B

q̃ In qōne nō oportet adiscētē ꝓsentire ꝑti opponētis quā intēdit opponēs. Sed pōt eē ꝛrie opinionis sed in eo qōgdest nō ꝑnt opponens ⁊ rnādēs eē ꝛrie opinionis. ergo qd est non est qō. Minor patet q: qō qd est nō ē qō dialetica. ergo in qōne qd est nō ꝑnt eē opiniones ꝛrie. sed trī erit vna ꝑs sustinēda. ¶ Itē si qd est eēt qō: idē eēt dubitabile ⁊ ꝑsuppositū. ꝑis est falsum ergo ⁊ aficedēs. Probatio ꝑtie. q: qd est ꝑsupponit ſt est. Si igitur dicis q̃ qdest est qō tunc qdest ꝑsupponit a ſi est. q: eē uel est eēntia uel ĩmediate ꝓsis qdditatē: ſz qō ꝓsegt qdditatē ipsam ꝑsupponit. ergo eē ꝑsupponit qdditatē. Si ergo dicas q̃ qdest sit qō: idē erit dubitatū ⁊ ꝑsuppositū. ¶ Hic dī q̃ nō sequtur: q: est aliud qdest qō est dubitatus. ⁊ qōest ꝑsuppositū a ſi est: q: qdest uerū est dubitatū. Sed qdest uerū nō ꝑsupponit a ſi est. Si est enim solū ꝑsupponit qdest qō sigtur per nomē ⁊ ita aliud qd ꝑsupponit ⁊ aliud q̃rit. ¶ Cōtra: Illud non soluit: q: eē uel est qdditas uel ĩmediate ꝓsequtur qdditatē uerā. ergo eē ꝑsupponit qdditatē uerā ⁊ nō solū ꝑsupponit qō sigtur per nomē. ¶ Itē eē distinctū ꝓsequtur eē distinctū: ⁊ ergo eē ꝑsupponit entitatē distinctā. ⁊ hoc nō est qdditatis significate per nomē trī. Sed qd est rei: ergo ꝑsupponit uerā qdditatē rei. ergo ſi est ꝑsupponit qdest. ¶ Aliter dicit Linco. q: qdest presupponit ſi est cognitū ꝑ accītia. Quidest trī ꝑsupponit a ſi est: ꝑm q: qdest cognoscit per ꝑncipia eēntialia. vñ eē duplr cognoscit. Uno mō per accītia. Alio mō per ꝑncipia eēntialia. Uñ per hoc ad formā argumēti dici pōt. q: qdest dubitat ꝑm q: ꝑsupponit eē cognitū per ꝑnciꝑia accītalia. ⁊ ipm est ꝑsuppositū ab eē cōplete cognito per ꝑncipia eēntialia. ⁊ q: idē sit presuppositū ⁊ dubitatū nō est incōueniēs. ¶ Contra ſi eē cognitū cōplete ꝑsupponit qdest tūc eē ꝑ qdest pōt demōstrari de eo cui' est: sed hoc ē falsum. per Aristotilē. q: de ſbo ꝓcognoscit qd est ⁊ ſi est. ⁊ qō ꝓcognoscit aſi demōstrationez: demonstrari non pōt. ¶ Ad oppositū est Arz.

Ad qōnē dī q: qdest est qō sicut dicit Linco. ⁊ hoc iō est: q: qd dubitari pōt ⁊ q: ei' cognitio acqri pōt (Docet enī Aristotiles uenari qōgdest) ergo rē. Dicūt quā q: qdest ſbi nō q̃rit: q: de ſbo tanq̃ de sūdāmēto in demōstratione ꝓcognoscit qdest ⁊ ſi ē ut dicit Arz. Quidest trī passionis q̃ri potest: ⁊ ipm pōt scīri de ſbo ꝑ diffinitionē ſbi. ¶ Intelligēdū trī est q: qdest ꝑtractū ſb rōne qua est qd: sic nō querit ita q: sub illa rōne sciat tanq̃ ꝓclusum in demōstratione q: sic eēt petitio ꝑncipij ut dicit Aristotiles. Quid est trī queritur ut per aliquā aliam viā fiat notū ut per viā diuisiuā: sicut docet Aristotiles. ⁊ innotescit tanq̃ mediū: nō trī tanq̃ ꝓclusio ĩ demōstratione. illud trī qō est qd non acceptuz sub illa rōne ut qd: sed mālē pōt demonstrari per qd formale: ita q: hoc demōstrat inesse illi cuius est sed nō sub ratione qua est quid.

Ad primū argumētū dico q: qd sub rōne qua est qd nō queritur per mediū nec demōstrat q: sic eēt ꝓcessus in infinitū. ¶ Ad aliud dico q: qd subiecti non regrit nec scit per demōstrationē sub ea ratione qua est qd. ¶ Rōnes que pbāt q: qdest pōt demōstrari postea soluent. ¶ Ad aliud ꝑncipale. dī q: ista questio est questio medij: nō ita q: ipz demōstret per mediū. dictū enim est q: quidest sub rōne qua qdest querit: nō ita q: ipsum sciat per demōstrationē tanq̃ cōclusio. sed aliq̃ alia via ut dictū est in positione. ¶ Ad aliud dico q: qōgdest ut est uera quidditas rei: ꝑsupponit ſi est: sed non eē actuale distinctū cōtra fuisse uel fore sicut argutum est. sed ꝑsupponit eē aliud sicut postea videbit. ¶ Ad aliud dicit Linco. ¶ Ad rationes cōtra hoc: dicit ꝑm sententiam eius q: quid est pōt demōstrari de subiecto per eius qōquidest: quia potest studitari: ſi continet sub alia specie. ¶ Ad auctoritatē Aristotilis: dicit q: de subiecto ꝓcognoscit quidest ⁊ ſi est: non cōplete. sed ꝓcognoscit esse notum per ꝑncipia accidēralia: ⁊ eē isto modo non demonstrat esse. sed demonstrat esse notum per ꝑncipia accidentalia ꝑm ipsum. ¶ Aliter dicitur q: quidest presupponit esse confusum: sed ipsuz quid presupponit esse distinctū: ⁊ ita aliud esse presupponitur ⁊ aliud esse cōsequit: ſz illud fore sit idem cum priori. Questio. ij.

Queritur q Utrum eē existere sit de essentia: q: sic videt. Auctor de causis dicit pro prima rerum cātarum est esse: sed qō est primum in rebus causatis est eēntia. ¶ Itē Cōmētator: dicit q: hoc est pblema de genere hō est: sed genus est de essentia illius cuius est. ergo rē. ¶ Item ratio Commētatoris est ad hoc. Homo est: aut

ergo pse aut per additus. si pse habet ppositū. si per additum quero de illo addito: illud additum est: aut ergo pse: aut per additum. Si pse eadem rōne fuit instādū in ꝓmo. Si per additum sic erit ꝓcessus in infinitū. ¶ Hic dī q̄ hō est per additionem: ⁊ illud additus est pse. ⁊ nō eadem rōne stādum est in ꝓmo: sicut in sili patet: hō disgregat per albedinē: ⁊ albedo disgregat pse: ⁊ non est eadem rōne stādum in ꝓmo. ¶ Cōtra si illud additum sit pse: ergo eē est de ēntia illi⁹ addiri ⁊ sic hērem ꝓpositū q̄ esse est de ēntia illi⁹ cui⁹ est. ¶ Item quero de illo addito aut est ēntialr ipm eē: aut ꝓticipās eē. Si sit ipm eē: tūc hō est pse: q: non per mediū. Si sit ꝓticipās eē: cum oē ꝓticipās eē sit cōpositus distinctum numero ꝓtra alterum: sequtur q̄ hō est aliud cōpositum distinctū numero ab hoie. Sz hoc est impossibile q: hō non est per entitatē alteri⁹ cōpositū numero sicut for. nō est alb⁹ per albedinē. Pla. ¶ Alr dī ad rōnes q̄ hō est per additū. Et cum dī q̄ illud additū est. dī q̄ nō: q: illō additū nō est. sed est iliud quo aliqd aliud est: sicut forma nō est sed est ꝓncipiū ēndi cōpositū. ¶ Cōtra: illud additū nō pōt eē pure nihil: q: tūc hōēt per pure nihil ergo illud additū aliquo mō est ens ⁊ quotiēs dī ens toti ens dī eē: per Aristotilē. ergo illud additus est. ¶ Itē cōtra denoiatiue ꝑdicat de re ꝓpriū generis: bū enī dī linea est quāta: ergo eadē rōne eē pōt ꝑdicari de quocūq̄ q̄ aliquo mō est ens: ergo idē additū quo hō est lz nō sit entitate cōpositi: tū aliquo mō est: sicut forma est entitate ꝓncipii. ¶ Itē ad ꝓncipale: ens est de cuiuslibet ēntia: per Aristo. ⁊ ens ⁊ eē idē signt: ergo eē est de ēntia cuiuslibet. ¶ Hic dī q̄ ens est duplex. ens nomē. ⁊ ens ꝓticipiū. Ens nomē ē de ēntia cuiuslibet. sed ens ꝓticipiū nō. Primo mō nō est uerū q̄ ens ⁊ eē signt idē: lz bū scōo mō. ¶ Cōtra illud: ens nomē ⁊ ens ꝓticipiū significāt idē: lz differāt in mō signdi: lz ens ꝓticipiū ⁊ eē idē significāt: ut ꝓcessus est: ergo ens nomē ⁊ eē idē signt. ¶ Hic dī q̄ ens nomī ⁊ ens ꝓticipiū signt sb distincto mō: ⁊ ille modus sacit q̄ ens ⁊ eē significēt idē ut ens est ꝓticipius: q: utrūq̄ sigt rē ut mēsurata tpe: tū ens nomē ⁊ eē nō significāt idē. q: ens nomī nō significat rē ut tpe mēsuratā. Sz ens ꝓticipiū ⁊ eē significāt ut mēsuratā tpe: ⁊ ideo nō sunt de ēntia. ¶ Cōtra illud: si ens ꝓticipiū nō sit de ēntia: q: mēsurat tpe: tūc nō eēt hec necessaria: hō ē ens aial: q: hic ponit ens aial ut tpe mēsurat de homine ⁊ ut sic nō est de ēntia p te. ¶ Itē ad ꝓncipale. gnātio terminat ad subas solū tanq̄ ad pse ēminū: ⁊ gnātio pse ēminat ad eē: ⁊ eē ē sba rei. ¶ Hic dī q̄ gnātio nō ēminat ad eē: sed ad subas sub eē. ¶ Cōtra illud: gnātio est a nō esse ad eē p Aristotilē. ergo gnātio pse terminat ad eē. ¶ Itē si gnātio terminēt ad subam sub eē: ⁊ p te eē est aliud ab ēntia: ergo gnātio ēminat ad ens p accīs: ergo ens p accīs pse generat q̄ ēst ipossibile. ¶ Itē ad ꝓncipale. si eē non sit ēntia rei: tūc cū eē sit in ēntia: ēntia erit in potētia respectu cuiuslibet q̄ est in ea q̄ est alterā sua ēntia. sed ꝓns est falsus. ergo ⁊ anēcedēs. falsitas ꝓntis patet: q: si ēntia sit in potētia ad eē: aut ergo ī potētia actiua ul passiua. Si actiua: tūc ēntia hēret eē anteq̄ ēēt: q: q̄ ēst in potētia actiua respectu alteri⁹: eē hēt respectu illi⁹. Si in potētia passiua: tūc ēntia manēs posset eē ⁊ nō eē. q: potētia passiua est potētia ꝑdictionis. ¶ Itē si esse sit aliud ab ēntia cū immediate ꝓsequat ēntiā: ergo eē de ēntia pōt demōstrari. ꝓns est falsum. ergo ⁊ ans. Cōsequētis falsitas patet: q: in demōstratiōe ꝑsupponit qd est ⁊ si est: ⁊ q̄ ꝑsupponit nō demōstrat: ergo esse nō demōstrat: q: ꝑdicatū est de pse itellectu ꝑsi. ¶ Ad oppositū si eē eēt de ēntia rei: hec eēt necessaria hō est: ꝓns est falsus ergo ⁊ ans. ¶ Itē si sic: tūc itelligēs te nō eē uel hoiem nō eē itelligeret icōpossibilia. ¶ Itē ēntia abstrahit ab eē fuisse: ⁊ fore. ergo eē de ēntia nō est: q: illud a quo aliqd abstrahit nō est de eius ēntia.

Ad qōnē dī q̄ eē existē nō est de ēntia q: de illo eē ē dubitatio. Sz de eē ēntie nō est dubitatio. Rō hui⁹ ē ista. Illud q̄ pōt itelligi sine alto nō iclūdit illō ī sua ēntia: Ēntia pōt itelligi non itelligēdo esse. ergo ⁊c. Hec patet ꝑ: q: ēntia abstrahit ab esse fuisse ⁊ fore. sicut ergo fuisse ⁊ fore nō sunt de ēntia: ita nec eē. ¶ Intelligēdū tū est ꝓpter rōnes: q̄ eē existē nō ꝓsequtur ēntiā ꝓmo: sed primo ꝓsequtur idiuiduū. Indiuiduū enī pse ⁊ ꝓmo existit: ēntia nō nisi per accidens.

Ad primū argumētū dico q̄ auctor de causis intelligit perse actū ꝓmū: ⁊ nō existē. Aū itellect⁹ est q̄ ꝓma rerū creatarū est eē: B est ꝓma creatarū est act⁹: sē patet de itellectu ⁊ nō loqtur hic de eē q̄ est existere. ¶ Ad aliā auctoritatē q̄ Cōmētator intendit q̄ B est ꝑdicatū gnāle: hō est, Aū ꝓblema

de genere: itēdit ꝑdicatum gnāle: cuiusmodi est ꝑdicatū trāscēdēs. ¶ Ad aliud q̃ hō est ꝑse ita q̃ nō per medium hñs eē. ⁊ sil̃r est per additum ut per eē: q: eē est tanq̃ illud quo aliqd est tñ illud eē non est ita q̃ sit hñs eē. Ālī tūc ista simul stāt: q̃ hō sit ꝑse ita ⁊ non per mediū habēs eē ⁊ tñ hō est per additū tanq̃ per aliquid quo aliqd est ⁊ non per additū; qō est ita q̃ sit hñs eē: sed per additū; qō est ꝓncipium ēndi. ¶ Ad rōnes ꝓtra hoc. ꝑme rōnes ꝓtra ꝓncipale, ꝑbāt q̃ illud eē nō est tanq̃ hñs eē. sed tanq̃ ꝓncipium quo cōpositum est. ¶ Ad aliud sicut dicebat hoc est cōcessum. ¶ Rōnes ꝓtra sēcāz rñsionem, ꝑbāt q̃ eē illud per qō hō est: est aliquo mō: ⁊ hoc est ꝓcessum simplr: q: illud esse est: non tanq̃ hñs eē: sed tanq̃ ꝓncipium quo cōpositum est. ¶ Ad aliud sicut dicebat. ¶ Ad rōnem ꝓtra hoc sicut ꝑus. ¶ Et ad aliud cōtra hoc: dicit q̃ sic dicēdo hō est ens aial. Ens specificat per aial: ⁊ ideo quodāmō stat ꝑm erigētiam aialis: ⁊ ideo non est hec ꝓtingēs: hō est ens aial: hec tñ est cōtingēs: hō est aial ens: ga in ista aial specificat per ens: ⁊ ita quodāmodo ꝑm eē trāsmēsurat: ⁊ ideo hec est ꝓtingēs. hō enim pōt esse aial exñs ⁊ non exñs. ¶ Aliter pōt dici ⁊ melius q̃ ens nomē ⁊ ens ꝓticipiū: non sīgnt idem: q: ens nomen significat puraz entitatem rei siue qdditatē: sed ens ꝓticipium sīgt rei exñtiam que est extra ēntiam ⁊ illi ēntialiter accidit. Per hoc ad formam ꝓncipalis rōnis sicut ꝑus q̃ ens ꝓticipiū ⁊ eē idem sīgnt. sed tñ ens nomen ⁊ eē non significāt idem. sicut nec ens nomen ⁊ ens ꝓticipiū sīgnt idem. ⁊ ideo lz ens nomen sit de ēntia: tñ eē non est de ēntia. nec ens ꝓticipiū. ¶ Ad aliud sicut dicebat. ¶ Ad rōnem ꝓtra hoc dicit q̃ lz generatio terminēt ad subam sub eē: non tñ terminat ad ens per accñs: q: eē non est res alterius generis ab ēntia: sicut album est alteri⁹ generis ab hoīe. Esse enim est in eodē genē cū eo cuius est per reductionē. Ālī eē non est hñs eē: ideo non est in genē ꝑse: ⁊ suba sub eē non facit ens per accñs sicut hō alb⁹. ¶ Ad aliud cum dī q̃ gnātio est a non eē in eē. iste est intellect⁹. q̃ generatio est a suba non ente ad subam sub esse. ¶ Ad aliud ꝓncipale q̃ ēntia est in potētia ad eē. Est enim in potētia passiua: q: pōt existere ⁊ non existē. Accidit enim sibi existē. Et cum dī ergo ēntia manēs pōt nō eē: dī q̃ nō oportet q̃ ēntia manēs possit nō eē: q: ēntia manens existit: ⁊ dū existit ē. Sz tñ ēntia manēs ēntia pōt eē uel nō eē. ¶ Ad aliud cū dī q̃ esse est ēntia: posterius ēntia: ꝓcedit. Et cū iferr: ergo esse ꝑsupponit ēntiam. dī q̃ eē existē ꝑsupponit ēntiam ꝑm aliquē gradū ēndi: nō tñ ꝑsupponit ēntiam existē. ¶ Ad aliud. q̃ lz eē nō sit de ēntia: nō tñ pōt demōstrari de ēntia. Ad huius ꝑbationē. dī q̃ non sequtur ēntiam nisi per accñs. Primo enim sequtur indiuiduū cui⁹ est ꝑse existē. Et q: non sequtur ēntiā ꝑm se ⁊ ꝓmo ideo de ēntia demōstrari nō pōt. Simil̃r nō est res alterius generis nec ꝑse ens in genere: ideo non potest demonstrari. Quēstio. liij.

q **Queritur** Utrū qō qdest ꝑsupponat si est. q̃ non videt: q: de rosa ⁊ niue possumus scire qd sunt nulla rosa exñte. ergo qō qdest non ꝑsupponit si est. ¶ Hic dī q̃ rō ista bñ concludit q̃ qō qdest nō ꝑsupponit esse existē: ꝑsupponit tñ aliud eē. ¶ Cōtra. q̃ro de illo eē qō ꝑsupponit. aut est eē ēntie: aut eē existē: aut aliqō tertium. Nō eē ēntie: q: si qdest ꝑsupponeret eē essentie: ꝑsupponeret seipm: qd est incōueniens. Nec ꝑsupponit eē tertiū q: nō est tale ut videt: solū ergo ꝑsupponit eē existē. ¶ Item ad ꝓncipale. eē distinctū cōsequtur distinctā entitatē: ga ab vnitate distincta causat. ergo eē presupponit qdditatē. ergo qdest non ꝑsupponit eē: q: tunc in ꝑsuppositionib⁹ eēt circulus. ¶ Itē esse est posteri⁹ ēntia: ergo eē ēntiam siue qdest ꝑsupponit non ergo ecōtra. ¶ Itē qdest n on ꝑsupponit illud qō sibi accidit: sed qdditati accidit eē sicut fuisse ⁊ fore. ergo qdest non ꝑsupponit eē. ergo rē. ¶ Ad oppositū est Ar. dicit enī q̃ q̃rentes qdest ignorātes si est: nihil q̃rūt: q: qō nō est nemo scit: qdest sicut patet de tragelapho.

Ad qōnem dī q̃ qō qdest ꝑsupponit si est: sicut dicit Ar. q: de non ente nullus scit qd est. Nullus enim scit qd est tragelaphus. sed solū qd sīgtur p nomē. ergo anteq̃ sciat qdest oportet q̃ ꝓcognoscat si est. lz nō eē qō est actualr entis: cū nō sit de ēntia: uerūtñ sine ēntia nō pōt eē ergo rē. ¶ Intelligēdū tñ ꝓpter rōnes q̃ qdest non ꝑsupponit eē ēntie: q: tūc idem ꝑsupponeret se ipm. nec ꝑsupponit eē existē: q: eē existē est ꝓmo ipsi⁹ singularis. ⁊ tale accidit ipsi qd: q: qō qd est: est qō medij, ⁊ etiam qō si est, sed mediuz in

demōstratiōe est:ulē:ergo qdest ⁊ ēt si est sūt pmo uiis:⁊ nō ipi' singularis. Et eē cristē est ipi' singularis pmo.ergo qdest nō pūsupponit eē cristē pmo:sed qdest pūsupponit tertiū eē qō est actualiter entis ⁊ illō eē qō est actualē entis nihil aliud est nisi qdā gradus ēndi vni' ēntie distinct' ꝓtra aliū gradū alteri' ēntie.quē gradū hēt ēntia cuꝫ est. Ut ñ iste gradus ēndi pūsupponit de oī qō est qd:⁊ illud eē est quodāmō nō eē.prohibitū in rerū natura.siue eē in hitu (sic dicit q dā)⁊ nō esse cristē.⁊ pp hec dicit q̃ de tragelapho nullus scit qd:q: nō licet esse sic in hitu.i. aliquē gradū ēndi in reb'. ¶ Aliud est intelligē dū ꝑter secūdū argumētū:q̃ eē dupliciter cognoscit. Uno mō per mediū accidentale.sicut nos cognoscimus celū per accidētalia ⁊ per effect'. Alio mō cognoscit eē per mediū ēntiale ut qñ cognoscit per quod qdest: Isto secundo mō esse cognoscit distincte ⁊ pūsupponit qdest a quo capit distinctionē. Primo mō eē cognoscitur ꝓfuso mō ⁊ icōplete.⁊ isto pmo mō qdest pūsupponit si est:⁊ qdest pūsupponit eē cognitum mō ꝓfuso:Sed secūdo mō eē acceptū pūsupponit qdest.⁊ loquor de eē qō est actualiter entis: siue gradus ēndi.⁊ nō de eē qō est existere.

Ad rōes patet per hoc.

Ad pmā patet qd est illud eē qō pūsupponit.⁊ p hoc patet ad rōnē ꝓtra hoc ⁊ sic ad duas pmas pūsupponit eni aliqō tertiū eē qō nec est eē ēntie nec eē cristē qō mēsurat tpe. ¶ Ad aliud pncipale patet in pōne q̃ eē distincte cognitū pūsupponit qdest:cū hoc tñ stat q̃ qdest pūsupponat si est idistincte cognitū. ¶ Ad aliud q̃ eē est posterius ēntia siue qdditate:⁊ iō cōpletū eē ⁊ complete cognitū qdest pūsupponit.eē tñ cognitū in distincte nō pūsupponit in cognoscēdo quidest. ¶ Ad aliud q̃ eē cristē accidit ēntie:⁊ illud nō pūsupponit.eē tñ qō est actualiter.ppietas entis nō accidit ēntie:ita q̃ possit ēntia eē:⁊ illō sibi nō inēē imo semp ēntiā ꝓsequit:sicut postea patebit. ¶ Cōtra eē quod est actualiter ēntie est posterius ēntia:sed pus nō depēdet a posteriori.ergo ēntia pōt eē ⁊ nō eē loquēdo de isto eē. ¶ Ad istud dī q̃ lz eē qō est actuale sit posteri': tñ ipm est illud sub quo ēntia est. Est enim posterius sicut modus ēndi est posterior: eo cui' est modus. Ut ñ negānda est hec ꝓñtia. Esse est posterius ēntia sicut modus determinat' rei. ergo res pōt eē ⁊ nō eē.q: est modus determinatus sine quo res nō pōt eē siue itelligi. ¶ Cōtra dictū in pōne arguit.dictū est enim in positiōe q̃ eē scit per mediū accñtale ⁊ tale eē est qō presupponit a qōne qdest. ¶ Cōtra illud: Si eē cognoscit per mediū accñtale:aut ergo cognoscitur per mediū accñtale qō est cōe:aut ꝓprium nō p mediū accñtale cōe:q: accñs cōe nō magis hoc subiectū denoiat q̃ illud.ergo per accidēs cōe nō pōt sciri hoc subiectū eē.nec per accidēs ꝓpriū:q: accñs ꝓpriū pūsupponit subiectuꝫ eē ergo per accñs ꝓpriū non scit subiectū esse. ¶ Hic dī q̃ eē scit per accñs ꝓpriū ⁊ ēt per accidēs cōe:maxīe q: accñs cōe est notū apō sensū: ⁊ ois cognitio ortū hēt a sensu siue a cognitiōe sensitiua:uerūtñ per accñtia nō scit eē distinctuꝫ sed eē ꝓfusū:q: ad eē ꝓfusuꝫ alicuius cognoscēdū sufficūt accñtia coia:lz non sufficiāt ad cognoscēdū eē distinctū. Silr per accñs ꝓpriū cognoscit esse ꝓfusum trñ:⁊ per qdditatē subiecti cognoscitur esse distinctum. Questio.liii.

q **Queritur** An eē qō est actualē ēntie sit de ēntia. q̃ sic videt:q: ens nomē ⁊ eē qō est actualit ēntie significāt idē.ſz ens notñ est de ēntia ergo eē qō est actualē ēntie:lz eē cristē nō sit de ēntia. ¶ Itē rō cōmentatoris pus allegata est ad hoc.q: hō est:aut ergo pse:aut per addituꝫ: Si p se:habet ppositū:si per additū processus erit in ifinitū. ¶ Itē si eē nō sit de ēntia:tūc ēntia est in potētia ad eē.q: ēntia est in potētia ad quodlibet qō est in ea ꝑter ēntiam:sed ꝓñs est falsuꝫ.q: aut est in potētia actiua ul' passiua. Si in potētia actiua:tūc ēntia ēēt anteq̃ ēēt. Si i potētia passiua:tūc ēntia posset eē ⁊ non eē:loquēdo de eē qō est actualiter entis:q: potentia passiua est potētia ꝑdictionis. ¶ Itē si eē nō sit de ēntia:ergo est aliud : ergo demñari potest. ¶ Itē si sic:tūc ēēt accñs ⁊ per pñs pūsupponeret sbm eē. ¶ Itē si sic:tūc eē posset itelligi sine actualitate. ¶ Ad oppositū est Boetius dicens q̃ in oī qō est citra pmū:aliō est qō est:⁊ quo est ergo qō est est ēntia:quo est est esse. ergo eē est aliud ab essentia.

Ad qōnē

dī q̃ eē qō est actualiter entis nō est de ēntia.huī' pōt eē duplex rō. Pria q: eē est modus ēntie. Modus aūt rei nō est de ēntia. ¶ Itē si eē ēēt actus itrinsecus ēntie:⁊ ēt ipsi' ēntie est vn' act' ēn-

tialis: ut forma substalis: tūc vnius cōpositi essent duo act' substales cōpleti, sed duo act' substales cōpleti faciūt duo cōposita. ergo vnū cōpositū erit duo cōposita qd est icōueniēs. patet ergo q̄ eē qd est actualē entis nō est de eēntia sicē nec eē existē: Ista tū duo eē sūt distincta: q: eē qd est actualē entis pmo psegit eēntiā: ⁊ est pprium eē ipsius eēntie: sed eē existē pmo psegit ipm ididuū. Et ly vnum nō possit eē sine reliquo: pōt tū itelligi sine reliquo. Nec oportet q̄ sint vnū in reliquo: cum non ita sit pprium esse ipsius idiuiduī ⁊c. apparet tamen q̄ illa duo esse sint vnum ppter hoc q̄ in re sunt coniuncta

Ad primā rōnē videt q̄ ens ⁊ eē qd est actuale eē nō signt idē. Ñ itelligēdū est q̄ tripler est eē. Esse eēntie: ⁊ eē. qd est actualiter eēntie: ⁊ eē existere. Esse pmo mō ⁊ ens nomē idē signt. secūdo mō ⁊ tertio nō signt idē. Ad illud cōmēta toris sicut pus: q̄ hō est pse: q: nō per aliud ad dictū qd est hūs esse: vñ non est mediū iter esse ⁊ hoiem qui est hūs eē: sicut nec iter illud qd est illud quo aliqd hēt eē. sic ergo patet q̄liter est p se. sed nō sequit ulterius. ergo eē est de essentia. q: eē nec pdicat de eēntia pmo modo: q: nō est de eēntia (qa nō est diffinitio nec ps diffinitiōis nec aliqd eēntie) Nec secūdo mō qa sic pdicat pse aliquod accidēs de subiecto qd in subiecto psupponit eē: sed eē nō est accidēs q: nō est ens pprie: sed modus eēndi. ⁊ iō est in codē genē in quo est eēntia per reductionē ⁊ nō est in genē p se: vñ hoc est pse: hō est: sed non sicut ptinet ad demōstratorē. Ad aliud q̄ eēntia est in potētia passiua. Et cū dī q̄ potētia passiua est potentia Ꝑdictionis. Dico q̄ dupler est potētia passiua: Una est idiuidui ⁊ illa est Ꝑdictionis. Vult enī Arē in. vij°. q̄ mā ptis ad idiuiduū est pncipiū quo aliqd pōt eē ⁊ nō eē. q: pro illa mā est sub quāto ⁊ q̄li: ⁊ q̄litates sūt pncipiū corruptionis. Potētia tū ptis ad spēs nō est potētia Ꝑdictionis: q: mā ptis ad spēm nō est pncipiū quo aliqd pōt eē ⁊ nō eē. Ad aliud. q̄ ly eē sit aliō ab eēntia: tū demfari nō potest: q: non est accidēs cōpletū in genē. ⁊ iō nō est passio demfabilis. nō enī est hūs eē: sed quo aliud eē hēt. Ad aliud. q̄ si sit aliud ab eēntia nō tū est accūs: nō enī est hūs eē: iō nec suba: nec accūs. Ad aliō q̄ ly eē nō sit de eēntia. tū eēntia non pōt itelligi nisi sub eē. ptingit tū itelligē subam nō itelligēdo eē: sed tū eēntia semp itelligit sub eē. Sicut ptingit itelligē materiā nō itelligendo formā. qa distincti pcept' sūt: ⁊ diuerse res. Mā tū nō pōt itelligi nisi sub hītudine ad formā. ⁊ cā q̄re eēntia itelligi nō pōt nisi sub eē est ista. qa eē est modus eēntie sine quo eēntia nō pōt itelligi: nō tamen est de eius essenntia ⁊c. Sed q: determinatus est modus ipsius essentie: ideo sine illo intelligi non potest. Questio. liiij.

Queritur an omnis

q' questio sit questio medij. q̄ non videt. Si omnis questio querat medium: erit pcessus in infinitum: q: cum quero utrum hoc sit: quero an sit medium. ⁊ ulterius cum quero an sit medium. quero ulterius medium. Si igit omnis questio sit questio medij: sic erit pcessus in infinitum. Item si oīs questio sit questio medij. quero an oīs questio querat mediu de seipso: aut medium de alio: aut aliud de medio. Non pmo modo q: querere idem de seipso nihil est querere. Nec mediū de alio: q: querēs diffinitionez de diffinito adhuc est querēs idem de seipso: ⁊ medium ⁊ diffinitio sunt eadem: nec est querere aliud de medio ppter eādem rōnem. Similiter ppter aliam rationem q: diffinitio que est medium in demōstratione demōstrari non pōt. ergo non est queribile: q: queribile ⁊ scibile sunt eadē in numero. Item si oīs questio sit questio medij: tūc questio si est cēt questio medij. Et per ꝑsequēs esse posset demōstrari. q: si eē haberet mediu per illud posset demōstrari. Item illud qd psupponit nō est q̄ribile: ꝗ mediū psupponit in q̄libet questione. ergo mediū non est queribile. ergo ⁊c. Ad oppositum est Arē.

Ad questionem dicitur

q̄ omnis questio est questio medij. Huius ratio est: q: questio querit aliqd quod est dubiu ⁊ postea scibile certificatū per medium: sed qd est certificatū per medium: medium presupponit per quod certificat. ergo ⁊c. Item Arē probat hoc inductiue: q: omnis questio est questio cause ⁊ causa ⁊ mediu idem sunt ergo ⁊c. Mino: patet per inductionē Arē. q: questio si est: ⁊ questio q: est q̄rūt utrū sit aliqd mediū. q: si querā utrum luna eclipsef. quero an eclipsis habeat aliquod mediū. Silr propter quid

querit cām: ut manifestū est ex mō querēdi: sed
qdest ⁊ ppter qd: sint eadē (nō enīz differūt nisi
in mō querēdi: Idē enim querūt ꝑm rē) sed qō
ppter qd querit medīū ⁊ cām: ergo qō qdest.
ergo simplr oīs qō querit medīū ⁊ cām. ℣ Intelligēdum tñ est q̃ qō ppter qd alio mō querit medīū q̃ qō si est: q: qō si est uel q: est querūt an sit aliqō medīū nō ex mō querēdi sed cō comitāter: sed qō ppter qd querit medium ex mō querēdi. Silr in alio est dīa q: qō si est uel q: est querūt absolute de medio: ꝗ qō ppter qd ꝑsupponit medīū esse ⁊ q̃rit discretionē medij.

Ad primum argumētū dī q̃ omnis questio est q̃stio medii ut per medium fiat nota de eo qō queritur. Non tñ querit de medio tanq̃ de subiecto hoc est q̃ medium esset ꝑiectū de quo medius querit. Per hoc ad formam. Si querā an luna eclipsef: quero an sit medium. i. est. ego quero an sit medium per qd fiat notitia de illo questo: sed non quero an medium sit tanq̃ querēs medium eē de medio tanq̃ de subiecto. ⁊ ideo non est ꝓcessus in infinitū. ℣ Ad aliud. q̃ questio nec querit medium de seipso nec aliud de medio nec medium de alio. Non enim querit aliud de medio questo tanq̃ de subiecto questo ⁊ ideo nullo istorum modoꝝ querit: sed querit medium tanq̃ per illud fiat notitia passionis de subiecto. ℣ Ad aliud dicit q̃ questio si est est quesito medij. ⁊ tamen demōstrari nō potest per illud medium: q: non est ens habēs esse in aliquo genere: sed est illud quo aliud est: vnde non querit ut demōstret: sed querit ut aliq̃ alia via fiat notum. Tinco. tñ vult dicere q̃ eē demōstret per diffinitionem rei. ℣ Ad aliud q̃ oīs questio ꝑsupponit medium ⁊ ideo sequtur q̃ nulla questio querit medium ita q̃ illud medium demōstret: sed questio dicit querere medium ut per illud medium fiat dubitabile pus notum. Per hoc ad formam dicit q̃ hec cōse quētia non ualet. oīs questio ꝑsupponit medīū. ergo nulla questio querit medium sub hoc intellectu ut per idem medium fiat notitia. vnde questio ppter quid aliqō medium ꝑsupponit. ℣ Tu dicis q̃ questio q: est querit utruz sit medium: ⁊ ita quomō nihil ꝑsupponit? Dicēdum q̃ ꝑsupponit medium saltem eē ꝑm aptitudinem: q: querit utrum sit aliqō mediuz in actu: sed questio ppter quid discretionem medij queritur ⁊ actualitatem medij ꝑsupponit. Mō. lv.

Q Ueritur An quodqd possit demōstrari. q̃ sic videt per Arz. q: quodqd ꝑm mām demōstrat per quodqd ꝑm ꝑsēm ergo ⁊c. ℣ Item in notescit nobis per demōstrationem. ergo pōt demōstrari. aficedēs patet per Arz. q: in cognoscēdo si est non innotescit qdest. ergo quid est innotescit per demōstrationem. ℣ Itē omne dubitabile est demōstrabile ⁊ scibile: q: questiones sunt eq̃les numero ⁊c. sed qdest est dubitabile. ergo ⁊c. Minor patet q: illud est dubitabile qō pus est ignotum ⁊ postea fit scitum si ue notum. Quodqdest pus nobis ignotuz (ut patet in pueris) ⁊ postea fit notum per mediuz notius. ergo est dubitabile. ℣ Item quodquid de ignoto fit notum per medium notius ergo est dubitabile. ℣ Item qō de ignoto fit notum per medīū notius pōt demōstrari. sed quodqd est de ignoto fit notum per aliqō medium notius ergo ⁊c. Minorem ꝓbo: q: quodqdest de ignoto fit notum. hoc est manifestuz sed nō per seipm: q: nihil seipm ꝓducit in actum de potēcia. ergo per aliqō aliud medium qō oportet eē notius: q: aliter non faceret notitiā. ℣ Itē nos querimus qd est hō ut sciamus quodqdest hominis. ergo quodqdest scīri pōt. ℣ Item si qō qdest non posset demōstrari: huius non est alia rō nisi q: est imediatū illi cui⁹ est. Sed hec rō nulla est q: per hāc rōnem quodqd māle nō demōstraret per quodqdest formale: qō tñ nō est uerū sicut patet per Arz. ꝓnītia patet: q: ita immediatū est quodqd māle illi cuius est sicut quodqd formale: q: ita materia imediate se tenet ex pte rei sicut forma. ℣ Item quodqd pōt sic demōstrari ut videt. Mē cōpositum ex genē ⁊ dīa alicui⁹ cuz illo ꝓuertibile est quodqd ei⁹. Sed aīal rōnale est cōpositū ex genē ⁊ dīa hominis ⁊ est ꝓuertibile cum hoīe: ergo est quodqd hoīs. ℣ Itē Arz. quodqd passiōis pōt ostēdi per quodqd ibi ergo ⁊c. ℣ Itez Arz. viij⁹. phīcoꝝ ostēdit quodqd ꝑme cāe per b q̃ mot⁹ est eternⁿ: ex eternitate enim motⁿ ꝓcludit eternitatē motoris. ⁊ eternitas ꝑime cāe est qōqd ꝑme cāe: ergo qōquid demōstrari pōt. Silr b patet in toto ꝓcessu phīe nālis ubi p passiōes demōstrant ibe. ergo ⁊c. ℣ Ad oppositū est Arz.

Ad qōnem rīdet sicut dicit expositor q̃ qōquid pōt acci-

pi duplr uel sub rōne qua est qōquid uel absolute non cum illa rōne. pmo mō q̄ qd demonstrari non pōt: innotescit tñ nobis per demonstrationē. Primū patet: q̄ si qōquid sub rōne q̄ qōquid demonstrek de aliquo sbo: pus peteret de aliquo sbo qōquid anteq̄ demōstrarek. hoc pbat Arē sic. Si a. debeat demōstrari de c. in eo quodqdest: oportet in eo quodqdest pdicari de b. ⁊ b. oportet pdicari de c. in eo quodqdest: anteq̄ a. in eo quodquidest pdicari ꝓcludat de c. Sz̄ in tali syllogismo pus in minori ponit b. eē qōquidest ipsi⁹ c. anteq̄ cōcludat a. in eo qōquidest de se. prius ergo petit qōquidest ipsi⁹ c. q̄ ꝓcludat. Nōquid ergo sub rōne qua est qōquid nō pōt demōstrari. ¶ Itē qōquid sub rōne qua est qōquid in oi demōstratione psupponit: ⁊ qō psupponit aliq̄ demōstrationē nō natus est demonstrari. ergo qōquid sub rōne qua qōquid ⁊c. Scōz patet per Arē in illo paraphro. Quo aūt mō ꝓueniēs sit q̄ cū scit si est per medium dicēs ppter qd tūc innotescit nobis qdest sed nō tanq̄ ꝓclusum in demōstratione ut ostēsum est: sed solū innotescit nobis qōquidest sb rōne qua qōquidest tanq̄ mediū in demōstratione. Si qōquid accipit scdo mō absolute ⁊ non sub tali reduplicatione: tūc distinguēdum est ulteri⁹: q̄ aut accipit qōquid mālē: aut qōquid formale siue finale. Si qōquid mālē: tūc pōt demōstrari demōstratione ppter qd ⁊ demōstratione q̄ est. Demōstratione ppter quid pōt demōstrari ut per qōquid formale siue finale. Nōquid enim formale est causa qōquid mālis: sicut forma est causa mālē: ⁊ silr̄ finis est causa formē ⁊ etiā mālē: ⁊ ideo qōquid mālē demōstrari pōt per utrūq̄ q̄ forma ⁊ finis sunt causē mālē. Hoc patet. Talis enim est materia q̄lis regrit forma ⁊ forma inducit in materia, ppter finē. ⁊ illud patet ex inductiōe Arē in. ii⁹. phi. ubi tert⁹ incipit. Silr̄ inest quorūdā qdez altera causa. sic ergo patet q̄ materia potest demōstrari per qōquid formale tanq̄ per mediū dicēs ppter qd. Silr̄ hoc declarat expositor p exēplum. Nē cooperiens nos a pluuia ⁊ tēpestatibus est cōpositum ex lapidib⁹ ⁊ lignis: domus est huiusmodi ergo ⁊c. ⁊ lō dicit Arē q̄ quedam diffinitio est ꝓclō in demōstratione ⁊ quedam pncipiū demōstrationis: quedā vo est demōstratio sola positione differēs: qōquid etiaz mālē pōt demōstrari demōstratione q̄: arguimus enim q̄ hoc cōpositū hēt mālē q̄ est corruptibile. Sz̄ si accipit qōquid formale siue finale tale demōstrari pōt demōstratione q̄ est: sed non demōstratione ppter qd. uliter enim possum demōstrare q̄ hō est aīal rōnale per effectus siue opationes siue accētia. Ex hoc enim q̄ hō sentit demōstrat q̄ hō est aīal: ⁊ per ꝑ q̄ hō rōcinat demōstrat q̄ hō est rōnalis: ⁊ ita p accētia cognitione ⁊ demōstratione q̄: deuenimus in cognitionē qōquidest. Sic ergo patet q̄ qōquid sub rōne qua qōquid demonstrari nō pōt. innotescit tñ nobis tanq̄ mediū in demōstratione: qōquid tñ uliter accipiēdo nō sb rōne qua qōquidest. demōstrari pōt demōstratione q̄ est: ⁊ aliquod quodquid demōstrari potest demonstratione ꝓpter quid ⁊ aliqō non.

Ad primā rōnem dī q̄ qōquid mālē demōstrari pōt per qōquid formale qō cōcessum est: non tñ sub rōne qua qōquid. ¶ Ad aliō patet q̄ qōquid est dubitabile ⁊ etiā demōstrabile: hoc est demōstratione q̄ ⁊ nō pp qd. sed p effect⁹ siue a posteriori. ¶ Ad aliud dī q̄ qōquid fit notū de ignoto per aliqō noti⁹: Sed noti⁹ pōt eē duplr uel tanq̄ causa uel tanq̄ notius quo ad nos ut pse effect⁹: nō tñ oportet q̄ oē qōquid fiat notius per aliqō notius simplr. ¶ Ad aliud dī q̄ possumus scire qd est hō per effect⁹: ⁊ sic pōt demōstrari. ¶ Ad aliud q̄ rō q̄re qōquid nō demonstrat sub rōne qua est qōquid: est ne fiat petitio ⁊ nō totalr̄ ppter imediationē. ¶ Alr̄ pōt dici q̄ hoc est ppter immediationē. Et ad pbationem. q̄ aliqd eē imediat⁹ pōt esse duplr. Uno mō in rōne cāe: ⁊ illo mō qōquid mālē non est ita imediatū sicut formale. Diffinitio enim formalis uel est causa excludēdi uel eēndi diffinitionē mālē de sbo. Alio mō dī causa imediata i mediatione subiecti: ⁊ illo mō qōquid mālē est imediatū illi⁹ cuius est. Nulla nō est aliqō diffinibile mediū cui pmo inest hec diffinitio materialis q̄ suo ppio diffinito. causa imediata pmo mō: est rō q̄re diffinitio demōstrari nō pōt. ¶ Ad aliud. q̄ in illa ppositione est peritio: q̄ idē est dicē q̄ hoc est cōpositū ex genere ⁊ dia huius ⁊ ꝓuertibile cū illo ⁊ dicē q̄ est diffinitio huius. ⁊ ita petit. ¶ Ad aliud dī q̄ qōquid passionis ostēdit de subiecto non sub rōne qua qōquid sed sub rōne inherētis ⁊ ideo nō sequit q̄ qōquid sub rōne qua qōquid demonstretur

¶ Ad aliud ut patet in positione ꝓcessum est q̃ in demõstratione q: est q̃ quodqd demõstrari põt per effectũ ⁊ b ꝓcludit rõ ⁊c. Mõ.lvj.

q **Queritur** An mediũ in demonstratione sit diffinitio sbi uel passionis. q̃ passionis videtur. Arg. dicit q̃ diffinitio ꝑmi ẽmini est mediũ i demõstratione. ꝑm⁹ ẽmin⁹ in demõstratiõe est illud qõ maxie ꝑdicat: huiusmodi est passio. ergo diffinitio passiõis est mediũ in demõstratione. Hoc patet silr̃ p exẽplũ Arg. Dicit enim q̃ solia fluẽ de vite demõstrat p b mediũ succus ꝑdẽsari in ꝓtactu foliorꝫ ad ramos: ſz hec diffinitio est diffinitio passionis. ergo diffinitio passionis est mediũ. ¶ Itẽ Arg. ꝑmo hui⁹ dicit q̃ extrema ⁊ mediũ debẽt eẽ eiusdẽ generis: sed si diffinitio sbi eẽt mediũ i demõstratiõe tũc mediũ ⁊ extrema nõ eẽnt eiusdẽ generis: ſz mediũ eẽt alteri⁹ generis a passiõe. ¶ Itẽ demõstratio debet eẽ ex imediatis: ſz si diffinitio sbi eẽt mediũ demõstratio nõ eẽt ex imediatis sed semp minor eẽt mediata: q: passio diffinitiõi sbi iest mediãte diffinitiõe ꝑpria. ¶ Item si diffinitio sbi eẽt mediũ tũc eẽt petitio in oi demõstratiõe ꝑnis et falsũ. ergo ⁊ afis. Probatio ꝑntie. In demõstratiõe in maiori passio ꝑdicat de ꝑdiffinitione sbi. (si diffinitio sbi sit mediũ) ⁊ in ꝓclone ꝑdicat de sbo. ſz diffinitio sbi ⁊ sbm sunt vna ⁊ eadẽ res. ergo cõcludit q̃ q: passio dificat de hac re erit ⁊ uera de eadẽ re. ⁊ p ꝑnis fit petitio ¶ Hic dr̃ q̃ ſz diffinitio ⁊ diffinitũ sint eadẽ: tũ diffinitio est notior q̃ diffinitũ. Diffinitio enim causa inotescẽdi dat p Arg. ⁊ iõ passio iest noti⁹ diffinitioni q̃ diffinito ⁊ iõ nõ petit. ¶ Contra. diffinitũ ⁊ diffinitio sũt vna res ut ꝓcessus est: ſz passio demõstrat de re rõne rei ⁊ nõ rõne alicui⁹ itẽtionis. ergo passio demõstrat de diffinito p b q̃ inest diffinitioni arguit petitionẽ. ¶ Arg. viij⁹. topicorꝫ. Un⁹ modus petitionis est qñ ꝑbat diffinitũ per diffinitionẽ ⁊ ecõtra. hic ergo erit petitio. ¶ Itẽ demõstratio est ex ꝑmis: ſz qñ accipit diffinitio sbi nõ arguit ex ꝑmis ergo diffinitio sbi nõ est medium. Minor patet: q: sbm ultimũ est in demõstratiõe. ¶ Ad oppositũ illud est ꝑncipiũ in demõstratiõe qõ est maxime causa. diffinitio sbiecti est causa passionis ⁊ etiã est causa diffinitiõis passiõis g⁹ diffinitio sbi mediũ est in demõstratiõe. patet minor: p Arg. in fine scõi hui⁹ in illo textu. Principiũ enim est qõ magis primũ: Dicit etiã alibi q̃ si aliq̃ passio debeat demõstrari de sbo: poti⁹ debet demõstrari p c. qõ est diffinitio sbi: q̃ p b. qõ est diffinitio passionis: ⁊ dicit cãs. q: c. qõ est diffinitio sbi est causa ipsi⁹ a. passiõis: ⁊ etiã ipsi⁹ b. qõ est diffinitio passionis. ¶ Itẽ illõ nõ est mediũ in demõstratione. quo cognito cõtingit querẽ. ꝓter qd. ſz cognita passione de sbo p diffinitionẽ passionis ꝓtingit q̃rẽ. ꝑpt qd in est sbo. ergo diffinitio passionis nõ est medium in demõstratione. ¶ Itẽ diffinitio illi⁹ est medium in demõstratiõe ex cui⁹ ꝑncipijs cognoscit qd est passio ⁊ q: est ⁊ etiã causat. Sz ex ꝑncipijs sbi causat qd passionis ⁊ etiã eẽ: ergo qd passionis nõ est mediũ in demõstratiõe. ¶ Itẽ demõstratio est ex necessarijs: ſz syllus in quo cõcludit passio de subiecto p diffinitionẽ sbi est ex necessarijs: ergo talis syllogism⁹ est demonstratio. ¶ Itẽ syllus in quo cõcludit passio de sbo p diffinitionẽ est Lon⁹. aut ergo dialeticus aut demõstratiu⁹. Mõ dialetic⁹. q: dialetic⁹ nõ est ex necessarijs: sed tñ ex ꝑbabilib⁹. ergo tũc syllogismus est demõstratiuus.

Ad qõnẽ dr̃ q̃ diffinitio passionis est mediũ in demõstratiõe potissima: ⁊ hui⁹ rõ est. Demõstratio debet eẽ ex imediatis: sed si diffinitio sbi eẽt mediũ i demõstratiõe minor nõ eẽt imediata sed mediata: ga passio imediate inest ꝑprie diffinitioni ⁊ mediãte illa inest diffinitioni sbi. ergo mediate inest diffinitioni sbi. Diffinitio ergo sbi nõ est mediuz in demõstratiõe. ¶ Cõtra illud. p illã rõnẽ p bo q̃ diffinitio passiõis nõ est mediũ in demõstratiõe: q: tũc minor eẽt mediata in tali demõstratione in qua ꝑdicat diffinitio passionis de sbo: q: diffinitio passionis imediati⁹ inest diffinitioni sbi q̃ sbo: sicut passio ꝑse imediati⁹ inest ꝑprie diffinitioni q̃ diffinitioni sbi. qua ergo rõne tu ponis q̃ diffinitio sbi nõ est mediũ in demõstratione q: tũc minor eẽt mediata: eadẽ rõne arguẽdo tibi q̃ diffinitio passionis non est mediũ in demõstratione: q: minor eẽt mediata. ¶ Itẽ q̃ diffinitio passionis nõ est mediũ in demõstratione potissima patet p duas rõnes predictas. tũ q: adhuc ꝓtingit q̃rẽ. ꝑpt qd facta tali demõstratiõe. tũ q: diffinitio sbi est causa tali passionis q̃ sue diffinitiõis. ⁊ etiã toti⁹ qõ est i diffinitione. ¶ Itẽ rõ istorꝫ nõ ligat: q: nõ segtur q̃ minor eẽt mediata si diffinitio sbi eẽt me

diũ. Ad ꝓbationẽ dr ꝙ nõ lĩgat qr tã passio ꝗ diffinitio passiõis ĩsunt ſbo. ¶ Itẽ passio ⁊ diffinitio ĩsunt ſbo ĩmediate ĩmediatione ſbi. Si milr utrũq; ĩnest diffinitioni subi ĩmediatione cãe. ¶ Tu dicis ꝙ passio ĩmediate ĩnest subo ⁊ etiã diffinitõi ſbi. Que ergo ẽ rõ q̃re passio magis demõſtrat de ſbo ꝙ diffinitionẽ ſbi ꝗ ecõtra? Mõ enim videt aliqua ratio. ¶ Hic dr ꝙ lz passio ĩmediate ĩnsit diffinitiõi ſbi ⁊ diffinito: tñ maior rõ est q̃re demõſtrat de ſbo ꝙ diffinitionẽ ſbi ꝗ ecõtra. qr passio iest diffinitioni ſbi ĩmediatione cãe: ĩnest etiã ſbo ĩmediatione ſbi. nõ ĩmediatiõe cãe: ⁊ iõ alia causa ⁊ rõ ĩmediationis est. ¶ Cõtra illud. diffinitio ⁊ diffinitum sunt eadẽ realr. Cũ ergo passio ĩnsit diffinito ĩ mediatione ſbi tanq̃ ꝓprio susceptiuo: ergo ĩ est diffinitiõi tanq̃ ꝓprio susceptiuo. ¶ Hic dr ꝙ lz diffinitio ⁊ diffinitũ sint eadẽ realr uerũtñ diuersa sunt ꝓm rõnẽ: qr diffinitio exꝑmit cãm explicite que ĩcludit ĩn diffinito implicite. ⁊ iõ dr diffinitio hẽre rõnẽ cãe magis ꝗ ſbm dicat hẽre rõnẽ susceptiui. nõ tñ põt ꝓhiberi qn illõ qõ ꝑ diffinitionẽ significat sit subm passionis specialius tñ dr hẽre rõnẽ cãe qr ꝓncipia passionis que sunt ꝓncipia illius subi exꝑmit diffinitio. passio enim a ꝓncipijs subiecti causat ⁊ illa ꝓncipia exꝑmit diffinitio.

Ad qõnẽ ergo dr alr ꝓpter ista ꝙ diffinitio ſbi est mediũ ĩ demõstratiõe potissima ⁊ nõ diffinitio passiõis. Rõ ꝓmi est. Illud qõ demõstrat est accñs: nõ accidẽs cõe. qr illud ꝑus ꝓsegtur singulare. Sz accidẽs qõ demõstrat ꝓmo ꝓsegtur ſbm ulẽ: qa per Ar. Principiũ demõstrationis ulẽ dr eẽ. ergo ſbm erit ulẽ. (Alr nõ eẽt demõstratio ex ulib°.) Accñs ergo qõ demõstrat cũ nõ sit cõeoportet ꝙ sit ꝓpriũ: sed accñs ꝓpriuz causat a ꝓncipijs ſpẽi: ei° ergo notitia causat a notitia ꝓncipiorꝫ ſpẽi: lz ꝓncipia ſpẽi ꝑ diffinitionẽ ſpẽi sue ſbi exꝑmunt: ergo notitia passionis est a notitia diffinitionis ſpẽi que est ſbm. Diffinitio ergo subi est mediũ in demõstratione potissima. Scõm ofdo. Illud qõ est mediũ in demõstratione potissima facit simplr notitiã: ita q̃ ipz in esse siue in cognitiõe ab alio nõ depẽdeat. Sz diffinitio passiõis depẽdet in eẽ ⁊ in cognitiõe a ſbo ⁊ a ꝓncipijs ſbi causat illa diffinitio passionis. ergo diffinitio passiõis nõ põt eẽ medium in demõstratiõe potissima. ⁊ ille sũt rõnes Thome expositoris. ¶ Intelligẽdũ tñ ꝙ lz diffinitio passiõis nõ sit mediũ ĩ demõstratiõe potissima: est tñ mediũ ĩ aliq̃ demõstratiõe sicẽ patet ex ꝓcessu Ar. ⁊ iõ dicẽ Ar. ꝙ rõ ꝓmi termini ẽ mediũ in demõstratiõe: ⁊ utrũq; est itel ligẽdũ de rõne passiõis sicẽ dicit expositor. Passio enĩ vno mõ dr ꝑm° ĩmin°: alio mõ ultim° cõsiderãdo ad ordinẽ ꝑdicatorꝫ ꝑm ꝙ illud dr prius qõ ẽ ꝓbabili°: sic passio ẽ ꝑm° ĩmin°: qr passio ꝑdicat ĩ demõstratiõe ⁊ nunq̃ subiicit. Cõsiderãdo tñ ad ordinẽ nãe: sic passio ẽ ultim° ĩmin° qr passio posterior ẽ ꝑm nãz ſbo ⁊ etiã ꝓncipijs ſbi: qr passio ſbm ꝓsegt rõne ꝓncipiorꝫ subiecti.

Ad primũ argumentũ dr ꝙ illud ꝓcludit ꝙ diffinitio passionis ẽ mediũ ĩ demõstratione ⁊ b ẽ ꝓcessuz: nõ tñ cõcedit ꝙ sit mediũ in demõstratiõe potissima. ¶ Ad aliã auctoritatẽ ꝑ idẽ. ꝙ idẽ ꝓcludit. ¶ Ad aliõ ꝙ mediũ ⁊ extrema sũt eiusdẽ generis: nõ ita ꝙ sint eiusdẽ gñis loyci: sz ꝓpõ ẽ sic intelligẽda ꝙ mediũ ⁊ extrema sũt eadẽ ꝓncipio generãti: qa cãns ſbm ĩ b q̃ cãt ſbm: cãt ſilr ꝓncipia ſbi ⁊ ẽt ipsaz passionẽ ex ꝓnti. cãns enĩ hoiez ex ꝓnti cãt risibile: ⁊ ita sunt ab eodẽ cãnte siue generãte. ¶ Ad aliud. ꝙ demõstratio que demõst ꝑ diffinitionẽ ſbi: ẽ ex ĩmediatis. Et ad ꝓbationẽ: cũ dr ꝙ passio iest ſbo mediate: qr diffinitio passiõis ĩmediate iest ſbo ⁊ passio ꝑ illã. dr ꝙ tã diffinitio passiõis ꝗ ipsa passio ĩsunt ſbo ĩmediate. lz tñ diffinitio passiõis noti° ĩsit. ¶ Ad aliud sicẽ dicebat. ¶ Ad rõnẽ ꝗ B. Ad ꝓmã. ꝙ lz demõstratio nõ sit ꝑ mediũ ĩtẽtionale sed reale. s. ꝓpr ĩtẽtionẽ cãe: cũ mediũ hẽat rõnẽ cãe: tñ diffinitio ſbi põt eẽ mediuz in demõstratione demõstrando passionẽ de ſbo ꝓpr aliquã ĩtẽtionẽ scõam addĩtã. Nec ꝓpter rẽ absolute: sz qr rẽ ſbi exꝑmit explicite ⁊ ꝗcte que sĩgtur ꝑ ſbm mõ cõfuso. ⁊ iõ nõ est petitio: qr arguit ꝑ notitiã distinctã nãe alicui° qõ in se est ꝓfusuz: ⁊ ita a notiori arguit ¶ Ad aliud. ꝙ Ar in. viij°. topicorꝫ intendit ꝙ petitio est qñ arguit a diffinitione si ita sit ꝙ ꝑdicatũ noti° insit diffinito ꝗ diffinitioni: tũc enim est petitio sed ꝓpria passio. ⁊ silr quodlibet ꝑdicatũ eẽntiale ꝓus ⁊ notius inest diffinitioni ꝗ diffinito. ⁊ ideo cõcludẽdo passionem de subiecto per diffinitionẽ subiecti non est petitio. Unde intelligẽdum est ꝙ quãdo ostendit ꝓdicatum de diffinito per diffinitionem qõ notius inest diffinito: tunc est locus sophisti-

cus. Sz si illud ꝑdicatũ notꝰ insit diffinitioni: tunc est locus dialeticus. ¶ Ad aliud ꝓncipale dicꝯ q demõstratio est ex ꝓmis ubi accipit diffinitio sbi: hoc est ex ꝓmissis ꝑse notis: q autem sbm sit ꝓmũ uel ultimũ quãtum ad hoc nõ est cura. ¶ Adhuc põt argui ad ꝓncipale. In demõstratione ꝓclo z minor non debẽt eẽ ꝑse ꝑm eũdẽ modus dicẽdi ꝑse. Sed si passio cõcludit ꝑse de sbo per diffinitionẽ sbi: tũc minor z pclusio eẽnt ꝑse in eodẽ mõ dicẽdi ꝑse puta secũdo mõ. sicut enim passio inest sbo ꝑse: ita videt q ꝑse insit diffinitioni sbi z in eodẽ mõ ex quo sũt realꝰ eadem. ¶ Hic dicꝯ q ls sbm z diffinitio sbi sint idẽ realꝰ: nõ tũ oportet q passio insit diffinitioni sbi z sbo per eũdẽ modũ dicendi ꝑse: q diffinitio exꝑmit cãm. z iõ minor ubi ꝑdicatur passio de diffinitione sbi: est per se. Quarto mõ q diffinitio sbi est ꝑse causa efficiẽs passionis: sed ꝓclo ubi ꝑdicat passio de sbo: est ꝑse secundo mõ. z ibi accipit sbm in rõne cause mãlis. ¶ Cõtra illud. Impossibile est q idem realꝰ sit causa efficiẽs z mãlis respectu eiusdẽ: quia per Arꝯ in. ij°. phicoꝝ. Efficiẽs z materia nõ coincidũt. sed diffinitio subiecti z sbm sunt idem realꝰ: ergo ipossibile est sbm hẽre rõnẽ cãe mãlis z diffinitionem hẽre rõnẽ cause efficientis. ¶ Hic põt dici q maior solũ vitatẽ hẽt in transmutationib z hoc intẽdit Arꝯ in. ij°. phicoꝝ. sed diffinitio sbi non est causa efficiẽs respectu passionis per trãsmutationẽ: sed per quãdam emanationẽ: z isto mõ illõ idẽ põt eẽ causa mãlis z efficiẽs. ¶ Alr dicꝯ ad ꝓncipale rõnẽ: q conclusio z minor pũt eẽ ꝑse eodẽ mõ dicẽdi ꝑse: sicut hec est ꝑse. Omis triãgulus habet tres ꝛc. z hec silr ylocheles hẽt tres z hoc eodẽ mõ q: se eũdo mõ. z tũ ꝑma põt demõstrare hãc scõdam eodẽ mõ in ꝓposito passio põt iesse sbo põt etiam inesse diffinitioni sbi penes scõm modũ dicẽdi ꝑse: z tũ passio põt demõstrari de sbo p h q inest diffinitioni sbi: q: tã subiectũ q̃ diffinitio sbi sunt cãe passionis: tũ diffinitioni iest notius z simplicior z iõ in alio gradu q̃ diffinito: q: notius inest diffinitioni sbi: vñ nõ est incõueniẽs i eodẽ mõ dicẽdi ꝑse plres eẽ ḡdus quoꝝ qdã sũt notiores z qdã ignotiores ꝛc. Mõ. lvij

q **Veritur** An ꝓtigat demõstrare p oẽs cãs. q nõ videt. primo q nõ per cãm finalem: qa mediũ in demonstratiõe debet eẽ ꝑus effectu: causa finalis nõ est ꝑor sed posterior effectu. ergo ꝛc. ¶ Dicꝯ q causa finalis est ꝑor effectu ꝑm intẽtionẽ ls sit posterior in executione z hoc sufficit. ¶ Cõtra. causa realꝰ debet ꝓcedẽ effectum ergo nõ sufficit q causa finalis sit ꝑor intẽtiõe ad h q sit causa z mediũ sed oportet q sit prior in executione. ¶ Itẽ q causa efficiẽs nõ sit mediũ videt. q: mediũ i demõstratiõe est tale quo posito ponit z effectꝰ z quo remoto removet z effectꝰ: ls posita causa efficiẽte põt effectꝰ nõ poni. ut posito edificatore nõ est necessariũ domũ eẽ. ergo causa efficiẽs nõ est mediũ in demonstratione. ¶ Itẽ causa dicꝯ eẽ itrinseca que è mediũ in demõstratiõe: q: demõstratio est ex ꝓpriis z ꝓpria sunt itrinseca. Sz causa efficiẽs nõ è itrinseca sicꝯ nec causa finalis. ergo neutrum est mediũ in demõstratiõe. ¶ Itẽ q causa formalis nõ sit mediũ videt. Formalis causa indicat totũ eẽ rei. ergo arguẽdo p cãm formalẽ ad illud cuiꝰ est forma est arguẽ ab eodẽ ad idẽ z p ꝑs petit ꝓncipiũ. ¶ Itẽ q causa mãlis nõ põt eẽ mediũ videt p tres rõnes. Primo q: mediũ in demõstratione debet esse necessariũ respectu passiõis: ls causa mãlis nõ è necessaria. Est enim p Arꝯ mã q̃ res põt eẽ z nõ cẽ. ergo ꝛc. ¶ Itẽ illud est mediũ in demõstratiõe a quo egreditur passio ls a cõposito egreditur passio rõne forme z nõ rõne mãe. ergo causa cõpositi è mediũ i demõstratiõe z nõ causa mãlis. ¶ Tertio patet b idẽ sic. Illud qd est ꝓclo nõ põt eẽ mediũ i demõstratiõe. cuiꝰ ꝑbatio est q: ꝓclo in demõstratione debet eẽ mediata. ls mediũ è imediatũ: ls cã mãlis è ꝓclusa p cãm formalẽ in demõstratiõe Dicit enim Arꝯ q diffinitio mãlis demonstrat per formalẽ ergo ꝛc. ¶ Ad oppositũ est Arꝯ in isto capꝰ. Quoniã aũt scire opinamur.

Ad qõnẽ dicꝯ q cõtingit demõstrare p qõlibet genꝰ cãe. Cuiꝰ rõ est: q: cã z mediũ sũt eadẽ. ls ꝓtingit demõstrare p qõlibet mediũ demõstratiõis: ergo per qõlibet genꝰ cãe. Silr h ostẽdit Arꝯ inductiue. Cõtingit enim demõstrare p cãm mãlẽ ut si ostẽdit q cõpositũ est corruptibile q: hẽt mãs. Silr si sic arguit. Oẽ medium duoꝝ angulorꝝ rectorꝝ est angulus rectꝰ: sed angulus triãguli ꝓstituti intra diametrũ circuli è mediũ duoꝝ ãgulorꝝ rectorꝝ ergo ille ãgulus è ãgulus rectꝰ: h demõstratur quodãmõ p cãs mãlẽ sicꝯ dicẽ expositor: q: arguit a ꝓtibꝰ ad totũ z ꝑtes sũt mãlia respectũ totiꝰ

arguit etiā quodāmō p cām formalē: q: p diffi
nitionē passionis ⁊ p diffinitionē anguli recti.
Angulus enī rect⁹ est mediū duoꝝ anguloꝝ.
Cōtingit ēt demōstrare p cām efficiētē sicut de
clarat phus ut si arguat: Athenienses debellādi
sūt a medis pp b q cōmiserūt bellū i sardēses
qui fuerūt subiecti regi medoꝝ: tūc arguit per
cām efficiētē. Cōtingit etiā demōstrare p cām
finalē ut si arguat q bonū est deambulare post
cenā q: est sanatiuū: sic ergo patet q ptingit de
mōstrare p oēs cās. ¶ Propt rōnes itelligēdū
est q ly causa mālis posset demōstrari per cām
formalē uel finalē ppt b q ē impfectior causa
formali. Est enī finis cā efficiētis p Aristotilez
⁊ efficiēs causa forme ⁊ forma cā māe: uerūtī
cā mālis pōt ēē mediū respectu passiōis pnītis
cōpositū rōne māe. ly enī sit posterior cā forma
li: est tū pior respectu passionis. Et sil'r si oñdat
q cōpositū sit corruptibile q: est hīs mām.

Ad primū argumētū sicut dicebat:
⁊ ad rōnē 3 b, q nō opor
tet q cā realr pcedat effectū sed sufficit q res p
ceda: effectū in itētiōe. que tū itētio finis nō est
cā respectu effect⁹. ly res ipsi⁹ finis sub itētione.
⁊ b sufficit ad hoc q effectū realr causet. ¶ Ad
aliud. q efficiēs est talis cā q ipsa posita ponit
effect⁹ ⁊ ita minor est falsa. Et ad pbationē dī
q edificator nō est cā dom⁹ ly est cā fieri: ⁊ cau
sa dom⁹ in potētia. Sz edificās actualr ē causa
actualis dom⁹: ⁊ iō nō segtur: edificator est. er
go dom⁹ est: q: edificator nō est causa eē dom⁹
nec fieri actualr: sed fieri potētialr: segtur tarē
edificās est ergo domus fit: sed nō segtur er
go domus est. Efficiēs enīz solū est causa fieri
⁊ nō eē nisi p accēs: q: ad fieri aliqñ pseqtur eē.
¶ Ad aliud q mediū in demōstratiōe nō opor
tet eē itrinsecū rei ly pōt eē causa extrinseca. Iuꝝ
qō itelligēdū est q q̄dā sūt cāe eē rei: ⁊ q̄dā sunt
cāe fieri. Forma ⁊ mā sūt cāe eē rei. Finis ⁊ ef
ficiēs sūt cāe fieri rei: ⁊ sic formalis ⁊ mālis cō
cludūt necessario eē rei: ita finalis ⁊ efficiēs ne
cessario demōstrāt fieri rei' pse. Due sūt cāe in
trinsece. Alie due sūt cāe extrinsece. ⁊ p b patet
q nō oportet mediū in demōstratiōe eē cām in
trinsecā rei. ¶ Ad pbationē negāda est hec pñ
tia. Demōstratio est ex ppriis ⁊ itrinsecis: q. b
mediū ē salvz. s. oia ppria sūt itrinseca. ¶ Ad
aliud q cā formalis nō est totū eē rei ly sit pfec
tio toti⁹ eē: q: qōqdest in se nō icludit solū for
mā sed etiā formā ⁊ mām nō quācūqꝝ. ly māz
ptinētē ad spēm. ¶ Ad aliud q duplex est mā.
mā ptinēs ad idiuiduū ⁊ mā ptinēs ad spēm:
p Arē. i. vij⁰. mā ptinēs ad idiuiduū nō ē me
diū in demōstratiōe: ly mā ptinēs ad spēz: ⁊ ista
necessaria ē. ¶ Ad aliū q passio ppriissime di
cta cognoscit i cōposito rōne forme ⁊ nō rōne
māe. Aliq̄ tū passio cognoscit de cōposito rō
ne māe ly illa nō debet dici passio ita pp:iissi
me. ¶ Ad aliud. q diffinitio mālis demōstrari
pōt p diffinitionē formalē ⁊ respectu illi⁹ poste
rior ē ⁊ mediata mediatione cāe: q: nō ita pma
nec pfecta. respectu tū alicui⁹ passionis pōt esse
cā imediata ⁊ pma. Unū q sit pus ⁊ posteri⁹ re
spectu diuersoꝝ nō est incōueniēs. Mō. lviij.

Queritur An q̄libet ps diffiniti
onis sit in plus q̄ dif
finitū. Mō nō videt. Arē dicit i. vii⁰.
metha. q diffinitio debet dari ex genē ⁊ ultima
dīa. Sz ultima dīa dat ab ultima forma siue
ab ultimo gradu que nō excedit spēz: ergo dīa
ultīa puertibilis ē cū spe. Aliq̄ ergo ps diffini
tiōis nō ē i plus. ¶ Itē tota diffinitio ē puerti
bilis cū diffinito. sed nisi aliq̄ ps ei⁹ cōuerteret
cū diffinito nō eēt aliq̄ cā q̄re tota diffinitio cō
uertat ergo oportet q aliq̄ pars nō sit in plus.
¶ Hic dī q tota diffinitio ē puertibilis: ⁊ tū nō
oportet q aliq̄ ps sit puertibilis. ⁊ hui⁹ rō ostē
dit p exēplū Aristotilis. Ternari⁹ sic diffinit.
Ternari⁹ ē numer⁹ ipar pm⁹ utroqꝝ mō: Sed
q̄libet ps ē i plus q̄ ternari⁹: totū tū puertibile.
¶ Et si q̄rit q̄liter ex hiis fit vnum ergo q̄libet
ps excedit: ¶ Dī q ex b q vnū addit alti: ⁊ sic
vnū p alterū determinat. ¶ Cōtra illud. nihil ad
ditū alteri ipz determinat ad aliqd qō ē iseri⁹ eo:
vbi gra: sensibile additū corpi nō determinat cor
pus ad hoiem: cū sit iseri⁹ ad sensibile: sed spēs
specialissima ē iserior q̄ dīa p te q dicis q q̄li
bet ps diffinitiōis ē i plus: ergo p additionem
vni⁹ ptis ad aliā nō pōt fieri determinatio ad i
tellectū spēi. ¶ Itē ad pncipale. Arē i. vii⁰. me
tha. dicē q sufficit diffinire ex pmo genē ⁊ ultīa
dīa. q: ultima dīa icludit totā subaz diffiniti.
ergo cū diffinito puertit. ergo aliq̄ ps diffini
tionis nō ē in plus. ¶ Itē diffinitio dat ex genē
⁊ ultīa dīa ⁊ specifica: ly talis dīa puertit cuz
spe. ergo ⁊c. ¶ Ad oppositū ē Arē dicēs q q̄li
bet ps diffinitiōis ē in plus: totū ad puertibile.

Ad qōnē dī q possum⁹ itelligē dīaz
ē in plus q̄ diffinitū du
plicit. Uno mō q excedat diffinitū quantū ad

suppositā. ⁊ isto mō dīa ultima nō ē in plus ⁊ p ꝑs nō ālibet ps diffinitiōis ē in plus. Allo mō pōt itelligi dīam ē in plus q: simplicī. ⁊ isto mō dīa ⁊ genī ⁊ ālibet ps diffinitiōis est in plus q̃ diffinitū. Primū patet: q: dīa ultima accipit ab ultima forma (si ponant ē plures) ul ab ultimo gradu vnī forme: sed siue ponat ultima forma siue ultimī gradus: illa nō excedūt spēs ergo eadē: dīa que ab illis accipit nō excedit spēm quo ad suppositā. ⁊ p ꝑs quo ad suppositā nō ē i plus. Scōm patet q: spēs diffinitē da cōponit ex genē ⁊ dīa i suo ꝓceptu sicut statua cōponit ex ere tanq̃ mālē ⁊ ex figura tanq̃ ex forma p Porphyriū. Sz cōponētia sunt simpliciora q̃ cōpositū. ālibet ergo ps diffinitionis simplicior est q̃ diffinitū. ⁊ isto mō ē i plus ¶ Intelligēdū tū ꝓpter auctoritates Aristotilis q: q̃dā sunt dīe p se ⁊ speciales: Quēdā vo per accēs siue accētales. Accipiēdo dīas primo mō ultīa ꝑtibilis est: ⁊ hoc est qō aristotiles dicē i. vij°. metha. q: ultīa dīa icludit totā subam Uerūtā accipiēdo dīas scōo mō. Ultīa dīa ⁊ ālibet alia ē i plus. ⁊ Aristotiles loquēs ut logicī docet diffinire p tales dīas eo q: tales dīe subales sūt nob ignote. ⁊ loco dīaꝝ sbaliū accipīm accētales: sic patet i hac diffinitiōe. Trinarī ē nūerī ipar pmī utroq̃ mō. Impar eni nō ē dīa p se sed est accēs nūeri ⁊ ita accēs cōe respectu ternarij. Cōuenit eni ternario ⁊ nō nouenario. Sili pmo utroq̃ mō: ꝑuenit dualitati ⁊ ternario: ⁊ isto mō ālibet ps diffinitiōis uel dīa ē i plus quo ad suppositā: totū aūt est ꝑtibile cū diffinito. Per hoc ad rationes.

Ad primā patet qd dicēdū est: ¶ Ad illā auctātē dico q: itellexit Ar sic. q: illō qō diffinit ē ex genē ⁊ dīa ultīa accipiēdo dīam p se: ⁊ illa cō uertibilis ē cū spe q° ad suppositā: lz sit in plus q° ad simplicitatē. ¶ Ad aliū sic dicebat. ¶ Ad rōnē Z B. q: nihil dēmiat alterū ad aligd qō ē i serī co absolute ⁊ sufficiēter de se sz tū vicissim ē dēfinatio: ut si dico numerī ipar pmī utroq̃ mō. Hoc accēs ipar nō ē de se sufficiēs ad dēminādū B qō ē pmī utroq̃ mō. sed ex B q: ipar dēfinet hāc dīaz pmī utroq̃ mō qō ē i differēs ad dualitatē: q: nūerī binarī nō ītegrat ab aliq° nūero ut patet: sic nec ternarī°. ⁊ ternariū ipz cōprehēdo ad nūeros ipares ⁊ ecōtra. Nec pticla primī utroq̃ mō dēfinat nūerū iparē q ē i differēs ad nūerū ternariū ⁊ nouēnariū ⁊ alios ipares nūeros ipm cōprehēdo ad nūerū pmū utroq̃ mō. Ex B patet q: ex tali mutua Zctiōe fit totū ꝑtibile: ⁊ iō ꝓcedit illō qō rō. pbat. Probat eni q: vna dīa q̃ cōis ē nō pōt ipm cōprehēdē ad suū iserī sufficiēter ⁊ B ꝓcedo: tū ex mutua Zctiōe fit itellis dēfinatio q̃ aliq̃ ps descriptionis pm se. ¶ Ad alias duas rōnes patet i pōne Probat eni q: dīe pse ⁊ subales ultīe ꝑtibiles sunt cuz suis speciebus ⁊ hoc est concessuz: sunt tū in plus quo ad simplicitatē. Mō. lir.

q **Queritur** An dīe subales possint nob inotescē p accidētia cōia sic dicit aristotiles. q: nō videt. Illō qō ē cōe ⁊ idēfinatū nō ducit i cognitionē alicuī dēfinati. sed accētia cōia sūt i dīa ⁊ idēfinata ad multas spēs: ergo nō ducūt i cognitionē vnī° spēi. ¶ Itē accētis si iducit i cognitionē alicuius ducit in cognitionē ꝓprij subiecti: sed subiectum ad qō pmo consegtur accidēs cōe ē idiuiduū. ergo pmo iducit i cognitionē ididuī ⁊ nō i cognitionē dīe specifice. ¶ Itē nihil agit ultra suā spēm: accēs ⁊ sube sunt diuerse spēs. ergo accēs nō ducit i cognitionem sube. ¶ Itē si sic tūc spēs sube relucerēt in spēb accētiū: q: effect relucet i sua cā: sed b ē falsuz. ergo suba nō cognoscit p accidētia. ¶ Hic dī q: ꝑtis ē uerū. ¶ Cōtra si accēs ducat i cognitionē sube: accēs nō ē cā cognitiōis sube nisi equoce. Sz i causis ⁊ effectib equocis nō oportet q: effect relucat i sua cā sz i vniuocis. ¶ Itē ad pncipale. accēs cōe nō ducit i cognitionē sube nisi rōne sbi ex B q: cognoscim q: accēs nō pt ē nisi i sbo nos cognoscim sbz sb rōne sbi. Sz q: illa sba sit B sbm uel illō B nō scim. Accēs ergo cōe ducit i ꝑfusam cognitionē sube: Sed dīa specifica ē pncipiū cognoscēdi subam sub dēfinata rōne ⁊ nō ꝑfusa: q: p istā distiguitur na spēs ab alia ergo accēs cōe nō ducit i cognitionē dīe specifice. ¶ Ad oppositū ē aristotiles. dicit eni dīas cognoscim p cōia pncipia i illa p te. Alī est modus tē. ¶ Itē hoc patet ratione. dīe subales sūt magis nob occulte q̃ ppa accētia: sed accētia ppa sunt nobis magis occulta q̃ accētia cōia. ⁊ nra cognitio ē a magis notis nobis ad min nota ⁊ magis occulta. ergo nra cognitio ē pmo icipiēda ab accētib colb ⁊ sic deueniēdo i ppa accētia: ⁊ posita i demfatiōez.

Ad qōnē dī q: dīe subales inotescūt nobis p accētia cōia: cui rō ē: q: ois nra cognitio ē a magis notis nobis ad

min' nota: q; ois nra cogn'tio ortū hēt a sensu: Sed accētia coia sūt nobis magis nota q̄ accidētia, ppa: q; ad sensum sūt manifesta: pp qd cognitio nra ortū hēt a cognitiōe accētiū: ⁊ p illa sūt vtie subales nobis note. ¶ Intelligēdus tñ ē pp rōnes q̄ accidētia coia nō sūt sufficiens ꝓncipiū ducēdi in cognitionē sube ut pbāt q̄dā rōnes q; cōe fm q̄ tale nō ducit in cognitionē alicui' pp'li sb ppa rōne: pp qd accētis cōe nō ē imediatū ꝓncipiū ducēdi i cognitionē vtie sb stātialis: uerūtā accētis cōe ē ꝓncipiū ꝑpatiū ⁊ coadunās ad cognitionē subay. Cognitio igit sube: orit a cognitiōe accētis tanq̄ a iuuāte lz nō a ꝓncipio sufficiēte. vñ accētia coia maxima ptē ꝓferūt ad cognoscēdā qōqdest p Aristotilē l. p° de aia. Ducūt enī i cognitionē ꝓfusam sube lz nō i distictā siue determiatā. ¶ Aliō itelligēdū q̄ accētis ducit i cognitionē sbi sb tali ordie q; ex ꝓceptiōe multoꝝ accētiū coiuz simi'vtute itell's discurrētis nos deuenim' i cognitionē alicui' accētis pp'li ⁊ sic ulteri' i cognitionē vtie subālis tanq̄ ab effectu ad cām: ⁊ ita a cognitiōe ꝓfusa deuenim' i cognitionē dēmiatā: sic patet i ex°: p q̄ hō ꝓcipit aliqd multū i remotis de ipo ꝓcipit q̄ sit aial: ⁊ postea deueniet in cognitionē magis specialem.

Ad rōnes. ꝓme rōnes ostēdūt q̄ accidētia coia nō sūt ꝓncipiū sufficiēs ⁊ imediatū ducēdi i cognitionem sbe: q; cōe nō ē ꝓncipiū sufficiēs deueniēdi i cognitionē sbe dēmiate. Silr si ēet ꝓncipiū. tunc suba reluceret i spe accētis. ¶ Ad auctoritates ad oppositū. ostēdūt q̄ accētia sūt ꝑpatiua cognitiōis ipsi' sbe. Vel aliū posset dici q̄ multa accidētia sil accepta sūt ꝓncipiū sufficiēs: ⁊ fm B patet ad ꝓmā rōnē. ¶ Ad secūdū silr patet q̄ ex vno accēte nō deuenim' i cognitionē ididuī tñ ex mltis deuenim': ⁊ sic i natura spēi. ¶ Ad aliō patet q̄ nō oportet sbam relucē i spe accētis lz p spēm accētis deueniam' i cognitionez sbe. Accētis enī vtute ppa nō ducit i cognitionē sbe nisi vtute sbay i qb° sūt. Accētia enī vtute sbe i q̄ sūt signūt spēm i itellectu sil cū adiutorio itellect' agētis ⁊ p illas spēs accētiū gnātas i itellectu. itell's discurrit ap̄hēdēdo sbam sub ppa rōne: siue spe: ⁊ sic ponit q̄ sba sac spēz initellectu: ⁊ tñ nullā sub sensu. ¶ Et si dicat q̄ tūc accētis ēet ꝓmū fm itellect'. Hic dicunt q̄ ꝓmū fm ē dupler gnātiōe ⁊ ꝑfectiōe. Accētis est ꝓmū fm gnātiōe: suba vo ꝑfectiōe. Nō. lr.

Q Ueritur An diffinitē necesse sit scire oia. q̄ sic videt. q: si aliqs diffiniat hoiem oportet q̄ cognoscat rōnale hoi inesse: ita q̄ nō asino nec alicui alteri: fz ad B q̄ cognoscat rōnale nō iesse asino oportet q̄ cognoscat asinū ⁊ qōlibet aliud cui cognoscit rōnale nō iesse: ⁊ sic oportet eū oia cognoscē. ¶ Itē B patet p Aristotilē ilfa. Cognoscēs diam aliquoꝝ cognoscit illō qd differt ⁊ illud a quo differt. Sz diffinitēm oportet cognoscē diaz diffiniti q̄ differt a quolibet alio: ergo cognoscit diffinitū ⁊ qōlibet aliud. cognoscit ergo oia. ¶ Itē diffinitio ē distincta cognitio diffiniti. ergo cognoscēs aliqd p diffinitionē cognoscit p distinctā cognitionē a quolibet alio: fz distinctā cognitionē nō hēt diffiniti nisi qōlibet aliud cognoscat ergo ⁊c.

Ad qōnē dī q̄ oportet diffinitēm cognoscē oia in uli nō tñ in ꝑticulari. Primū patet q: diffiniēs hoiem hēt cognoscē rōnale iesse hoi: ita q̄ cognoscat rōnale nulli alteri iesse: fz hec nō pōt cognoscē nisi cognoscat i uli oia ergo ⁊c. Assūptū patet q: nisi cognoscat rōnale nulli alteri iesse nō cognoscere aial rōnale ⁊ mortale eē diffinitionē hois: q; tūc nō cognoscere B eē ꝓuertibile cū hoie. Secūdū patet q: si diffinitē ⁊c. tūc ipossibile ē aliqd scire. pbatio ꝓntie. q: cognoscere oia sub ꝑticula rōne ipossibile est cuicūq̄. Si tūc oportet cognoscē oia sub pp'ia rōne: ipossibile est ipm diffinitionē hēre siue diffinire: fz nō hns diffinitionē nō hēr sciam: q: diffinitio ē mediū i demōstratione per Aristotilem. ergo sequtur q̄ impossibile est aliquid habere scientiam.

Ad primā rōnē dī q̄ illa pbat nullū posse diffinire nisi oia cognoscat i uli: ⁊ B ē ꝓcessuz. ¶ Ad aliud q̄ non oportet cognoscētē diam aliquoꝝ ad iuicē cognoscē utrūq̄z sub pp'ia rōne: fz sufficit q̄ cognoscat utrūq̄z i uli siue i ꝑticulari. ¶ Ad aliō patet p idē q̄ distincta cognitio alicui' pōt hēri si pp'iū in se cognoscit sb dēminata rōne: lz alia nō cognoscant nisi tñ in vniuersali ⁊c.

¶ Expliciunt Questiones doctoris Subtilis super libros Posteriorum: Impresse Venetijs per Simonem de Luere ij°. Decembris. M. cccc. xcvij.